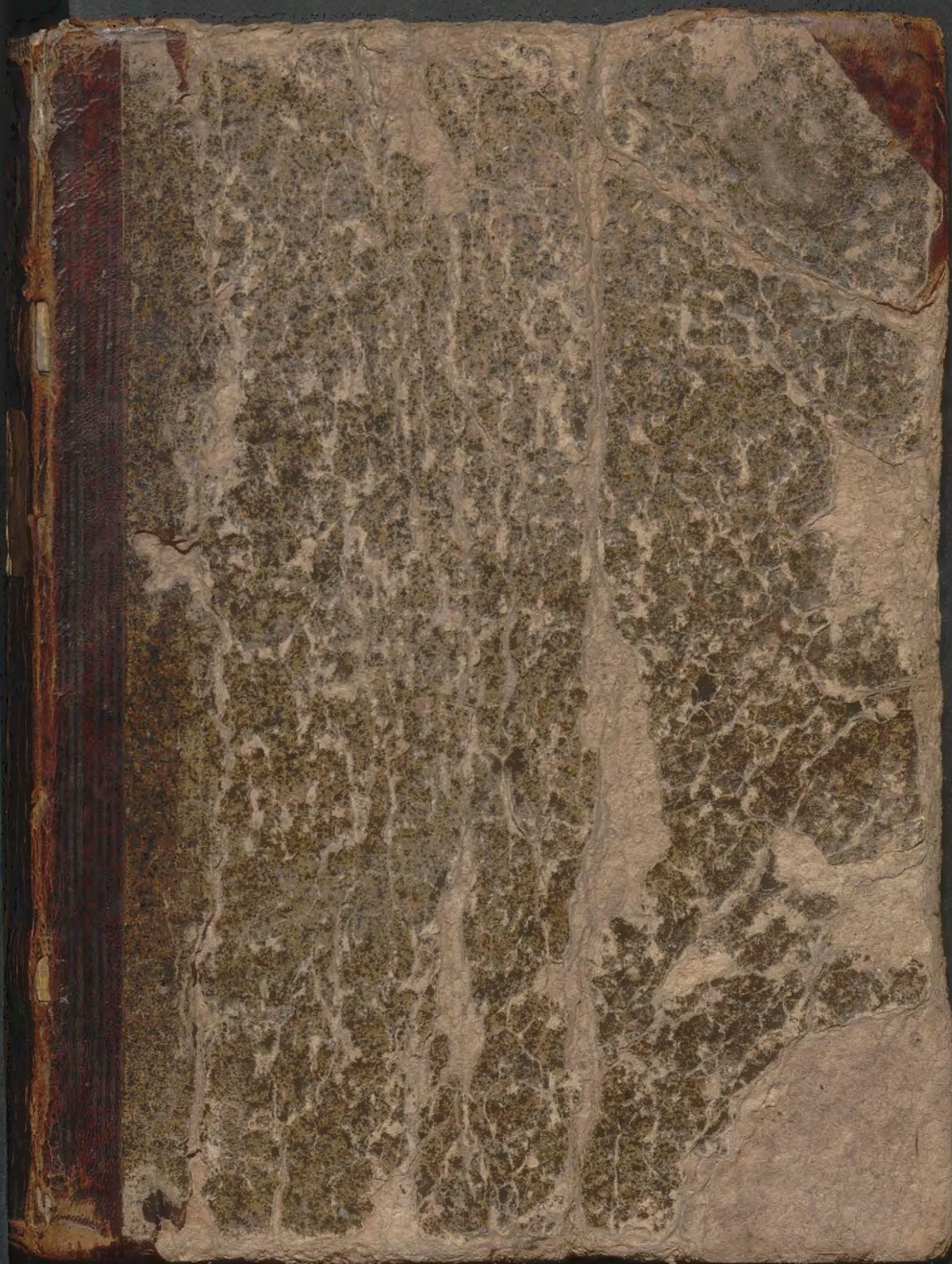

a b c d e f g h i k l
m n o p q r s t u w
x y z. a b c d e f g h i
k l m n o p q r s t u w
x y z.

Zbiór historyczny (Sylva rerum) z lat 1689–1752 Kaspra Jelińskiego skarbnikowica Kowieńskiego.

[redacted]

30

1-62

2 £

Laudetur Jesus Christus

Dyariusz pomiedzyku Sejmu 79.
Dekret sądu Kapturowego 160.

N. Inw. 5591.

Wyrażenia uwmilła w liście dzisiay odebranym czytane, ztuż sadzaią niewątpliwy Affectu moiy o godnych, nieodstępnych, iednostaynie do utrzymania Całości Praw Rzeplitey interesuiących Sentymentów. Za co nm Ustawicznie, publicam, et meam upewniaią Recognitionem, o kontynuacyą przyszłodnych Jego Czynności, y Rezolucyi, wielce proszę.

Axioma - Amicitia quae desijt nunquam vera fuit.

JW Verba puto Leges Imperium Patris

JB Quantum mihi dabitur de Coeli eiis, tantum dabitur de tormentis.

W Apprekacyi Nowego Roku Fragment

Faustior Annus eat, Laetiq petant Otonia menses.

Assumpt Swoiego Listu.

Bez wszelkiey odwłoki zaraz zabrałem się do Oznaymienia owszystkim JWM Dobrey, y dla tego raz z powinności ten Pospiech czynię, drugi raz ażebym w Pańskim Jego Respekcie na ten zasłużył Sobie Kompromiss Euge Serve bone et fidelis, quia in pauca fuisti fidelis, supra multa te constituam, czego Jasnie mocno spodziewam się iako iestem teraz Protekcyą Pańską zaszczycony, tak y w dalszych czasach Niemnie JWPanie wspierać Znakmiac y wzmagać nieprzestaiacy. Przy Początkach Seymiku bywała kontrowersya Ecc

~~[illegible]~~

~~[illegible]~~

~~[illegible]~~

~~[illegible]~~

~~[illegible]~~

Proszek dla Koni na Żołdzy).

Aland Wurczel idest Omanu Funt 1.

Zaü riehmen idest Brzestępu Puł funta

Fanum Graecum Ćwierć funta

Sattel baum idest Sawiny Ćwierć funta

Teufels Koth idest Czartoskiego łayna Pułćwierci funta

Grauer Schwefel idest Szarey Siarki Puł ćwierci funta

Spis Glas idest Antimonium Łotow Dzięc dico No 3.

Wszystko to do Kupy Zmieszawszy po dwa łoty Koniowi co rano dawać, y kiedy Czasem Koń Zachoruie y ieść niechce, to w Papier wsypaw przy Gardło włożyć.

Ze Lekarstwo w Kralikowie pod Złotą Głową.

Jus Caducum post Fata Sterilia

Ita nos favere Fidelitatis G: N in Nos et Rempublicam meritis, ut ea offerente sese Occasione recompensare velimus, Proinde eadem Bona omnia mobilia et Immobilia Summasque quasvis pecuniarias quocunque titulo apud quasvis Personas existentes post Mortem Famati N: steriliter et absque Successore decessi, certis etiam Legum de Causis ad fiscum et dispositionem Nostram Jure Caduco devoluta, dandum et conferendum ei duximus, uti quidem Jure perpetuo ac Irrevocabilis Donationis damus et conferimus hisce Literis Nostris ita ut eadem Bona ac res quasvis Mobiles in quavis Materia et Forma existentes, Jure adeat ac in Possessionem suam vindicet, teneat habeat et Possideat, ac in suos Suorumque Successorum quosvis beneplacitos Usus convertat perpetuo et in aevum. Quod omnibus quorum interest, praesertim vero Magistratui N. alijsque sub quorum Juris: dictione praefata Bona consistunt, notum esse volumus, mandamusque ut ad requisitionem praefati Donatarij Nostri Bona supra scripta omnia, Cid. Gso N. sine quibusvis dilationibus et diffugijs extradant ac in realem Possessionem salvis Juribus Uxoreis Creditoreis, Pijsque Legatis proportionatis ac Legibus Regni non contrarijs dimittant, seduloque curent ut ipse Bonis quam primum potiatur.

Epitaphium Poloniae
Viator! paululum morare: diu mirare:
Regnum sine Rege, Rempublicam sine Lege:
Imo ne sis otiosus: Unde, ut noscas? Multos
Reges: Nullum Regem; Multas Leges: Nullam
Legem: Enim multi volunt, sed non possunt
Regnare. Et cum omnibus omnia sufficiant,
Omnes in omnibus peccant. Pro Libertate ha-
bent Licentiam; Pro temperantia Luxum et
[illegible]: Unde Reges Exreges: [illegible]
nes: Curia Furia: Camera Chimera; Comi-
tia Convitia: Sessiones Digressiones: Consti-
tutiones Cavillationes: Census [illegible] Pro-
vinciae [illegible]: Ministri Sinistri: Senatores
Sessores: Nobiles mobiles et volubiles:
Criminalia Venalia: Civitates Egestates:
Mancipia Marsupia: Pagi vagi: Rura Ob-
scura: Belli Ductores Raptores, Officiales
Illis Aequales: Sedes [illegible]: Juventus in
Miseria: Militia Malitia: Bellum Imbel-
lum: Pugna Fuga: Victoria [illegible]
in [illegible].
His visis exeuntis: Viator abi Chare: Et No-
bis meliora precare.

VI

List od Woiewodztwa Wołyńskiego do Pana Podkanclerzego Koronńego pisany

Kiedy do tąd Orbati Filij sine Patre, wierni Poddani bez Pana zosta:
iemy, ktorego in viscenibus niemaiąc, że przez Posłow odezwac się tru:
dno, Zaczym iako dignißimo Status Ministro WmćPanu przy odda:
niu Braterskiey weneracyi, stateczną y raz poprzysiężoną, przy do:
stoienstwie Krola Jmći Wierze, wolnosci, y Prawach, tak siła
Konfederacyami stwierdzoną, Woiewodztwo nasze odzywa się
gruntowną Wiarą, y szczerą Usługę, dotrzymać deklaruiąc, u:
pewnia WmćPa, że przy tey rewolucyi y rożnych niesbatecz:
ney, a zagrodzoney przez Prawo w przeciwną Stronę migracyi,
non DEOS alienos quærat, ktorzy non tam Patriæ Rectorem
quam suæ Parti Patronum, et utilitatem Osobom swoim
służaiąc, Oyczyznie ruinę, wolnosci Pogrzeb gotuie. Ja:
ko się tak scelere et Ausu mierzi Wdztwo Nasze, takinie
co inszego intendit, tylko dawszy umoc JWJmćPu Putkow:
mkowi, convocandi Populum wszystkich Braci Wdztwa,
aby przy Swiątnicach Boskich, ktore tristi spectanty
Templa ruina, ale y zaboystwem profanata kiędzie przy
Krolu Jmći raz obranym, y approbowanym, et pro Legib:
Arma ferre iuvat, libertatemq tueri, a zatym kiedy
te przed się bierze rezolucyą, ktorego zawsze, osobliwie
zas teraz, rebus in adversis vera probatur fides, dono:
si Wdztwo WmćmPanu, że pro præmio pœnam, pro ro:
sis spinas, odbiera. maiąc na Zimę Locationem Woy:
ska Dywizyi y Komendy, przez co nimiam Oppreßionem cier:

2a

piąc y wyrażic trudno, Kiedy Dobra Dziedziczne, tak siła Prawami de immunitate Bonorum Terrestrium opisanemi obwarowane, aggrawowane zostały, wczym et Ius Cardinale zniesione y tak zniszczone y zdezolowane, że prawdziwie locus ubi Troia fuit, pozabierawszy Bydła tak Chłopskie, iako y Dworskie, przez co opuściwszy Wrôsnę nec elimentum vitae maiące wrozne rozeszli się kraie. Wczym zeto wyrażna wola Krola Jmci, y dyspozycya była, nietylko od Jchmćw Panow Regimentarzow twierdzi się, ale y przez Patenty iakiegos Pana Olszanskiego tytuluiącego Kommissarzem Krola Jmci, u wszytkich ignota probatur. Że nato niezasługiwało Wdztwo nasze, bo nec intentione pomyśliwszy źle, ani zgrzeszywszy przeciwko Panu, wiary do tąd doskonałey niedaie, po: ki od WmćmPana wtym, iako melius et optime sciencentis, nicod bierze informacyi, Przypominam insolencyą Saską, ktorzy po części Woiewodztwa naszego zbyt licenciose, bo y Dworom niefolguiąc, exorbitowali, zkąd tak graviter oppressi będąc, iescze nas bardziey terrent vestigia Moskwy, y Kozakow, ktorzy iść maią na Usługę Krola Jmci per famam publicam fertur. Maiąc zas Ich przechodow (będąc dobrze passivi) experyencyą, azeby teraz wzgląd był y osobliwy respekt na stateczną Usługę, et super Calamitatem Braci naszych nie na Wdztwo ordynowanych

[signature]

wanych, ale Łaska Króla Jmci y Protekcya inszym od nas avertat et divertat iralltem. Co wszystko sincerissime wyraziwszy mentem et desideria nasze summa, et probatae oddawszy activitati zostaie etc.

Manifest Nayiaśnieyszego Stanisława Pierwszego do Stanow Rzeczypltey wydany.

Nayprzewielebnieysi w Bogu Wielebni Jaśnie Wielmożni Wielmożni Urodzeni, y wiernie nam mili. Nie tak nas ambitus dominandi opanował, abyśmy niemieli pamiętać co libertatem concernit, która dat Regna Regnantibus, ani się chcemy wynosić super aequalitatem wynosić, póki Jey w swoiey mierze nie postanowiemy, w której my się urodzili, dla której My życie y substancyą naszą poświęcili, z której jeżeliśmy głowę wynieśli, y nie dla czego inszego, tylko żebyśmy się za nię na większym Celu Nieprzyiaciołom Oyczyzny postawili. Poddaiemy in examen sprawiedliwey Rzeczypltey e Cunabulis Życie nasze, które w Stanie Szlacheckim dla obrony swobód y wolności stosowaliśmy. Zastawa nas w Stanie Senatorskim ex uno fomite Regnantis, tanquam ex vesuvio wybuchaiąca na pożar Oyczyzny naszey calamitas publica, a iakoż tą chciano gasić, chyba per convulsionem Jurium, per Mutationem Status

my

4

My zas według Praw oyczystych według przyrodzoney Zar
liwosci nasżey przed Bogiem y Swiatem y Oyczyzne
naszą non tenebamur ad fidelitatem temu Panu,
ktorego należało nam civiliter facere, mortalem
wskrzesić Rempublicam, y wydrzeć mu Ją z garsci.
Za niewdzięcznosci Jego ku niey, y ktoz nas repre:
hendere może zacnych y szlachetnie Urodzonych
Polakow, chyba ten, ktory insze Prawa w Oyczyznie
kreować zamysla, ten w nas Sprawiedliwych Conservatio:
nem reprobare może, wydała to lepiey in lucem Konfe:
deracya wiekom potomnym sławna, zrzuciwszy z Sie:
bie Jarzmo niewoli, chcąc wynieść in Theatrum liber:
tatis, odwoływaiąc wszytkich in genere Braci do iedno:
sci, ktorą w iednych Wdztwach Inkursye Moskiew:
skie, Saskie, Kozackie, tamowały, w drugich metus
y differentia do Krola Jmci Szwedzkiego aby się
sam na Tronie naszym nieosadził. Coz nam nale:
żało czynić, chcąc gruntownie ratować Rzeczpltą,
ieżeli non annuere votis Electoris Populi, aby była
Rzeczplta od tey suspicyi wolna, et per electionem
Szlachcica Polskiego za Krola Terminum ad unio:
nem wzięta, bez ktorey nulla salus, nie nacoinszego,
Tedy tę ciermiową na głowę naszą wcisnąc chcemy
Koronę. Zyliko żeby ex hac Ratione nostra reflorescat
wswobodzie swoich Oyczyzna, przyznaiemy tedy na
się Winę, że kiedy Rzeczpospolita niemogła sub Iure

Regnan:

Cit A

Rozmaicie salva esse, aby ią była wcałości utrzymać, woleliśmy zastąpić drogę tym, z których potencyi iuż bysię była ad suum statum nieprzywróciła, a tak quis nos Arguet de Peccato. Wyrzekłsię każdy Adherens, dethronisato Principi że nam krzywdę czyni, bo to może obiectum Osoba nasza, do zawziętości pretio interitus publici z siebie każdy uznałemy że y Nas kiedy by czyżnę naszą z Rąk wydzierać pozwalamy, odpuszczamy szczerym sercem, bo velle cuiq liberum, że nam z głowy koronę chcę zedrzeć, ale Boga samego na pomstę wzywam, że taki każdy w obnose podściwych Przodków naszych cnotą dotąd utrzymaną wywrzeć chce. Zadaie Princeps detronisatus Krolowi Jmći Szwedzkiemu, że iest Oppressor libertatis, a czemuż tym mitym Salvatorem chcącsię czynić in fuga praesidium zakłada. Rzeczypltey zaczepiwszy sprowadziwszy prywatnie cum avulsione Prowincyi Rzeczypltey zgodziwszy się z Wiktoryi Polskiey zakłada sobie Tryumfy ex ululatu gementis Populi, zarzuca ktoś z Woysk Szwedzkich incommoda, niechayże pamięta że przez Seym Lubelski, y przez Konfederacyą Sandomirską Woynę Krolowi Jmći Szwedzkiemu, wypowiedział. A zatym niech uzna Miłosierdzie Pana Boga nad sobą, że niesprawiedliwie zaczepiony, w słuszności szczęśliwych dołąd-

Interea

6 Intencyi swoich nieodmienia, które Rzeczypltey tyle razy obiasnione niewdzięcznych Synow staraniem zaćmione do tych czas zatrzymuie. a zatym tanquam rationem reddituri Deo et Legibus Patrijs wyznaiemy to, y wydaiemy in lucem, co kolwiek ad Salutem Oyczyzny spectare moze, y co ią à pernicie avertere moze, przestrzegamy, co kazdy penetrare moze, ze Ucieczka Jaśka non imponet finem malis, Jezeli Rzeczplta invisceribus suis tey godzinie roz posieraie się pozwoli, y iezeli ultricem trahet super se Dextram. Przestrzegamy aby iezeli uprzeymości y Wiernosci wasze w Woyskach Auxiliarnych pokładacie nadzieię, ze nigdy Krola Imci Szwedzkiego potentiam ad victricia Arma nieprzymuszą, aby miał intencye swoie odmieniać, które chyba zgubą Panstwa iego bydz niemogą. y ze Rzplta nigdy gruntownego miec niemoze pokoiu, póki nad sobą cierpiec będzie Pana sobie niebezpiecznego, Koronie zas Szwedzkiey Sąsiada podeyrzanego. Przestrzegamy abysmy sobie potym czego wymawiac niemieli, ze Panu rzeczy do ostatniey zguby niechcącsię zgadzac, daiemy z tey przyktad ad direptionem, przez ktorą chyba fato nostro nehoway Boze, skonczysię ta Woyna, kiedy salvo hoc Regnante nihil recta mentis Jey

Terminu

...

Terminos spodziewac się niemoze, Pytam się kozdego Oy-
czyzny Syna, co sobie za szczęsliwosc pokłada, eti-
am utrzymawszy Krola Augusta, niech sobie wspomni,
ze obarczona Rplita incapax defensionis dostanie
musię in praedam, z kolligowanemu z Moskwą y Ko-
zakami, ktorych nie na obronę Adherentow swoich
protestante Republica, sprowadził, ale aby osła-
bione Rpltey siły tym snadniey potym possideat.
Ale dobry Bog zastępow niedopusci kone chadem
na Krola Jmci Szwedzkiego; chciał to y przez
Traktaty zaczęte pokazac, ale inflex Pars no-
stra, kiedy iedna częsc, Woyny sobie z nim zyczy
druga spodziewasię pokoiu. Protestuiemy się przy
tym przed Bogiem ze iakosmy sobie powierzo-
ną władzę od Stanow Rpltey Panstwa tego
na Osobę naszę przyieli, tak nietylko zadney
niedalismy y niedaiemy cięszkosci, ale owszem
wszelkie iak naywięlszym staraniem od tey
Oyczyzny oddalac kazdego momentu zyczemy
niebespieczęstwa, krwią własną, y resztą zycia
naszego poządaną Oyczyzny Szczęsliwosc odku-
pic gotowi. Jezeli tedy przemikaiącey Niebiosa Ktaey
Ludzki zatrzymac Uprzeymosci y wiernosci wasze chcecie,

niechciey

8 niechcieycie Przyiaciołom waszym więcey diffidere, których dotąd na Obronę Oyczyzny prawdziwym staraniem naszym trzymamy, abyśmy ratunek mieli w Osobie naszey, a ze całości Rz[eczypospoli]tey, którey compagem nihil aeterne formare niemoże, tylko same Stany Rzeczypospolitey. o czym byleśmy tylko wiedzieli, że uprzeymości wasze życzycie sobie vim libertatis w Osobie naszey pokazać, mamy w Bogu Nadzieię, że tanto aderit operi nostro, a teraz dobrego uprzeymościom Waszym życzemy zdrowia.

Respons Króla Jmci Stanisława na Manifest JW[Pan]a Lubomirskiego Kasztellana Krakowskiego

8 Niezachodziemy in examen meritor[um] Wm[ości] Panów, które in Prothasi iustyfikacyą swoią między ozdoby zasług y godności Domu swoiego pokładasz, lubo że quae non fecimus, vix ea nostra puto. wierzemy to że virtus maiorum claruit velut acus Magnetica, y samemu Wm[ości] P[an]u pokazywała Stąd ubity, którym Cnota z Sławą a Sława z Cnotą w Towarzystwie postępowała. Iezeli Wm[ość] P[an] kiedy niezbłądziłeś ex hane Thedam ardentem, Gloriae sobie podaną od Antecessorów nieprzygasiłeś, sume tibi speculum cum lemmate nescit blandiri, a lubo się Wm[ość] P[an] acuteis zrzuciłeś na honor nasz, My procul ira et odiis suasi moderatione odpowiadamy, y to non ignaris Loquimur, sit sua

Cen

sit sua quies manibus, sit suum decus bustis, samemu to Wm̃Pu Zwierciadło zbliżamy, obacz wnim posta: wę swoię iak wiele razy byłes Protheuszem, bydac w prawdzie sonora Tuba WmPa meritorum, a le rzadko kiedy co stawnego wytrzykowała, gdy prze: miany one niby słonecznikiem iakim ad sorbem et amorem Stan WmP: obracały, czego lubo nierozwo: dziemy, przetoz iako iest varietas culpabilis tak et ingratiabilis, boc to niedarmo rzeczono, Tu ne lude Deos et srogum wara piorunum. Przeziéraiącesie zas w Justyfikacyi WmPa, az ta accusat ń excusat, bo Justyfikacya powinna bydz pura, innocens, non criminosa, a WmPan w liczeniu Actorum suorū bierzesz ex iniquo clypeum, boc peccata sua raqu: iesz non merita. Piszesz WmPan zes do Konfede: racyi Wielkopolskiey przystąpił, abyś był mode: rator inter Principes sibi infensos, a iakosz to bydz miało bydz, kiedy Actus tui et Ambitus ipsi improbant, ze Mediator niebywa tylko ex Con: sensu Partium, y to per Pares Regibus. WmP: Zas lubo masz pychę rowną Krolom, ale przecie niemasz rownosci z Krolami, toc to fiegle po: dobne, owym Kuglarskim Zwierciadłem ktore piękne y szpetne

y szpetne pokazuią figurę, tak WMmP. fronte sua blanda mala multorum tegis, loquendo optima, agendo pessima. Czemuzes WMmPan będąc Krolowi Augustowi favens, przeniosł Trybunał Radomski pod Szwedzką Protekcyą y potencyą z tey pewnie przyczyny aby usurpata potestas była, nietylko considerabilis ale y utilis Interessom WMmP. zażyłes potym blanditias do Szlachty wywodząc in zelum tuendi libertatem Offiarowałes Obronę tey in sorte doli tui, ale vera Orła Polskiego progenies, nawystawioną tey swobody pomstę, aby tymsię prędzey zleciało y pokazało, zes ty sam ieden tylko Affectus Civium, a zatym y proximus Domini, zeby z tąd Krol JMc Szwedzki brał miarę godnosci twoiey, y zeby ex hoc plausu Amoris formował et Judicium, ze iako popularitate emines, tak dignus videaris eminere et Imperio, ale Pan dociekł Cuniculos et Actum genij Tui, y uważał uprzod zycie, y sławę twoię, na koniec decydował zeton ktory in bello extra Laudeam, będzie in solio extra gloriam et utilitatem Rzeczypltey, y z tęd zaraz osądził Fasces Regios aliena manu regendos. Widział bowiem ze ani Krol Zasługi ani Senat ani RPlta odwagi, y nic sławnego mieć niemogła, nie toc to iest na pierwszey stanąć godnosci, ale gradum suum zaszczycać stanu et decore, coz potym kiedy stacya WMmP. socors Candelabrorum aureorum Lumen nullum, zawiodłes

Krolewskie

Krolewstwo nadzieią Obietnicą Krola, alesię niedziwuię bo 11
nemo jactantius fidem suam obligat, quam qui eam vio:
lat. Ale co iuż WmćP: solitum swiadczyc się Dijs Testanti:
bus, a Ja mowię że y vindicibus nigdyby byli PP Sapiecho:
wie do tey nieprzyszli rezolucyi, gdyby Ich WmćP z ni:
nemi przyiazną swoią nieutwierdził momento generosae
cogitationum, nigdy y konfederacya ad augem suam nie:
przyszła, gdyby niebyła na fundamencie certae spei et
praemij WkP. Gamiles vitiosum Principem optando ex se
meliorem, zagrzewałes listami swemi populum Pacis
Cupidum aby pro Zelo et filiali Cultu wczesnie et ante
casum suum metuant, Dawałes y Woysku illicia, rezol:
uiąc fidem cultuiąc perfide, iako reli twoiey są do:
wody, smakowałes periurium exemplo et Imperio y
tym ci się zgorszyło Woysko, kiedy przysięga Tarnopol:
ska pro Principe, Arma contra Principem obrociło. Ba:
czyło odmianę przysięgi, a osądziło defectum Sumnie:
nia, bo co ty z Sumnienia iako z zrzodła iakiego czyste
y zakaliste wychodzą rzeki y iakosię chłodzą niemi,
tak brzydzą drugiemi. y teraz solemnissimo ritu złotes
sumnienia swego pignus, in manus Principis, a natenczas
gdzie było Sumnienie, kiedys na konfederacyą Wielkopol:
ską przysiągł, y na odium et detronisationem Pana swe:
go. Co ieżelis pierwiey uczynił dla Domu, to y teraz dla
tego czynisz, maiąc Krew swoią in manibus Principis, z
ktorych iak predko Dzieci swoie wydźwignies, tak zaraz variabis

fidem

α

Na fidem et Obsequium, Salryfikuiesz Wmći fortunę swoię Rzeczypltey, a ta ex malis iak zwadim powrywa wyrosła, y lubo zdasie Wć: prospera, ale pewnie prosperis nie dlutuma, Offiaruiesz Krew swoię, nieznamy tey Offiary, ale wydałeś Ją na posmiewisko Całemu Swiatu, oraz niepomogły wydane nacie Dobrodzieystwa Panskie, bo magnitudinem beneficiorum niemogły znieść ramiona twoie, aż pod tym ciężarem potknąć się musiałeś. Skwasiłeś y prochy mię z hanbą kompanij, bo ieżeli co kto dobrego tu niezy: mił bardziey cię bolało, niżeli cieszyło, wziołeś pretium Otij et ignavia, stałeś się servus et mancipium Arbitrij, łudziłeś Pana obieczniąc, zawiodłeś expektatywę, niedałeś Toroniowi odsieczy, bo iako zakupiony Towar, iuż niebyło więcey wmocy twoiey, kiedy alchima Szwedzka Żelazo twoie niewzłoto prawda ale w Srebro obrucił: łaś Zyski te nieszczęsne rządziły, żeś Regi nocius, Regno infirmius, zgubiłeś czas do Woyny, a wczasie y Oyczyznę, y zżąd ta nieszczęśliwa calamitas Krolowi Augustowi gravis, Rzpltey ieszcze gravior, nikomu inszemu przypisać się niemoże tylko Wć: zkąd poszła Konfederacya Wielkopolska, y sama Elekcya, że widząc Rzeczplta ex Principe modicum, ex te nullum fidium, musiała przed się wziąść insze media, takoż były: ty skuteczne, gdyby za Nieszczęśliwość Krola Imci Zwiedzkiego contrarijs medijs zwołki y przezłoby nie: miała, lubo nadzieja wPanu Bogu, że Ten tako szczęśliwie dzieło swoie zaczoł, tak y zakończy pomyślnie, ieżeli

ieżeli

Jezeli iażaś WX. iaką konfederacyą improbas, czemuzes to autto:
ryzował powagą y przysięgą swoią, Czemus Pana Dobrosło:
łowskiego na rozpędzenie Szlachty trzymaiącey Strony
przeciwną posyłał. Czemus Zołnierze na umocnienie Kon:
federacyi sprowadzał, Czemus defektow swoich mentem
conscium odwrocił, ieszcze ante metam nie dopiero te:
raz, kiedy widzisz ze concepta prode studia conversa,
dla czego wszytkich twoich dowodow tristis finis ze:
szedł. Tedebat te primi Principis, tedet et alterius,
bo ta rana raz boleśniey quid cupis alter habet, tak
tedy impotens sui chciwys y zazdrosny cudzego, lu:
bos dobrze syty swego. Prawda ze elekcya nasza pre:
cociori cursu odprawiona, a iezeli się godzi necessitate
publica zagaić, tak pari ratione z teyze samey po:
trzeby godzi się skrocić. bo ktoraz kiedy tak szczęśliwa
aby iey turbo tali nieburzył, zwyczayna to iest magnatum
Zazdrość y szpecić, ale to czas zdobi y farbi, kiedy się kre:
żyentow Interessa uspokoią. Conciliantur gratiis pis:
cantur aureo hamo homines, iako y WX. sam mowił, kiedy
elekcya iest pabulum et nutrimentum Electoris, incremen:
tum Fortunarum lepiey zawsze a mieli naywiększe Gospo:
darstwo w Domu plemita. Niezapieramy się ze nam Pod:
czaszstwo Koronne y Starostwo Piotrkowskie offiaro:
wano non pudet accepti, bo to było praemium laboris
et Obsequii. Ale czemu w tymze na Manifest nasz respon:
sie nie przypominasz, bo y ten Kancellarya WX. urodziła, ześ

wziosł

14 wziół całoroczny Prowent Krolewski, a potym czteroletnie Zupp Krolewskich dochody, Starostwo Kozienickie, a przytym pensye wiele w Dom twoy dochodow, dopiero z odiętych Konkurrentow, iako to od Xiążęcia Kaniego, od Krolewicza Jakuba, z zdarte z Domy własney Kleynoty, a trzeba było położyć, aby każdy wiedział coś wziął, a iakoś zawdzięczał. Co Krol August honoris Tui Auctor, a ty Faber malorum, a co do Elekcyi ta zawsze tym sposobem chodziła, iakosię wyżey namieniło, nigdy obranego Pana communis nie przyiął plausus, aż się ta burza powoli uspokoiła. mowimy ieno prawdę zaczynamy od publicznego, a na prywatnym zysku kończemy, Interessow naszych szukamy, a publica sine cura habentur, ieżlisię na Elekcyi naszey głosiali sprzeciwił, albosię non suo Ordine działo, ieżeli co P. Generał Horn wymowił, albo komu pogroził wymowiąc a tym ignorantia Praw naszych zwłaszcza twoiey profacto obtinuit, trzymaiąc Custodiam honoru y bezpieczeństwa Elekcyi, alesię pytamy czemu Elekcyą naszę redarguis, ktorą ręce twoie wypielęgnowały. odpowie gotowa Ambicyi twoiey niedogodził, y niedostatnoł głowy Korony, iakosię wyżey dowiodło. Ta była naywiększa uraza twoia, a potym y remitencya do Regnicyi naszych boś rozumiał że resentyment twoy odmieni alienam orientis fortuna sortem, y wto Krola Imci pociągnie, aby pierwsze promocye swoie in favorem Tui erygował, ale ten constantissimus sibi sprevit, inanis ira uczyniłosię wszytko dla WP. y obietnie tego gdyżsię za Domem swoim do ela:

xorrij
czaskiu

zoniy wybrać, iubes byt a Ministris Krola Jmci Szwedzkiego dobrze ukontentowany, substancyą naszą, dla niego swieże teraz vestigium ale wtakich niezawsze korzystacię godzi; bo quae pretio fides emitur, pretio corrumpitur, a pewnie Rzltą otakiego niestoi Wodza, ktory fallere magis quam pugnare didicit y uktorego ibi fas ubi maxima merces, Ktory in exitium Rzltey iakoto konfederacya Sandomirska przy Dokumentach iawnych ad infamiam połozyła, zes drabytykow na Karki braci twoich Tatarow sprowadził. My lubosmy mogli sprawiedliwie o tenze zaciąg czynic staranie, et invocare opem, uti contra malum et adversam potentiam, ale kura zekaza flagitia wimnych poczuią, y nieumimy, wo: lelismy srodki Zalie porzucie, oddawszy tutelam Nostri victrici dextrae Krola Jmci Szwedzkiego, niechcielismy większa multiplicatas erumnas populi, et flagella Oyczyzny naszey, nad ktorą ubolewamy częscią flammis adustam, częscią incommodis gravatam, kiedy na łonie swoim tak wielkie y ruzne piastuie Woyska, tak tedy co do odpowiedzi y prawdy należy samey, wyraziwszy niemiey za złe, bo na rak ciężki niesłusznie nam zadany westchnąc przyszło, et Aeni Norma stylu, ac certioribus verbis odezwacie, bo nemo laedit nisi a se ipso. Jezeli zas WmćPan daley nas lacessere zechcesz occultiora et graviora pandemus, ale pecunia nie, na Okrapienie meritow WmćPa utq; n̄ puduit facere, faciant pudere.

Uniwersat JPa Sapiehy do Wielgo Xstwa Lit.

Wytrzymawszy za granicą cztoroletnie triste hospitium

16 całe prawie lustrum, inter Illres Domu naszego calamitates, z one z Ręki Pana Boga naszego, który solatia et merores dividit na narod ludzki, wdzięcznie przyiowszy, gdy rachu: iemy zesmy iuz dopełnili, nietylko mensuram patientiæ ale też Czasu daley oddaleniem naszym sedandis fluctibus WXLitt° ieżeli ex nobis hæc orta tempestas, iako to nam sua puritate niechętni zarzucaią. Więc wszytkie te w Umy: słach naszych przeszedszy reflexye, y niemogąc iuz da: ley po cudzych tułacie kątach, wracamy się cum cultu et innato amore ad Patrios Penates, wracamy się nie cum strepitu Armorum, ale bardziey cum Teneritudine Ani: morum y z tym Manifestem, że iakesmy zawsze domo: wey y Braterskiey Krwie rozlaniem brzydzili się maiąc zawsze wspolnie z WmćPP. na postronnych Nieprzyiaciół dla zaszczytu Oyczyzny, y swobod Iey zdrowie y Fortuny tak ktokolwiek byt wspomnionych kollizyi WXLitt° Autorem y nieszczęsliwey farsaliy, y teraz diris devovendo Osobę Iego do UmćPPw convertimus Serca nasze, prosząc abyście po: wrotu mego do WXLitt° z częscią wiernego per omnia adversa Woyska mego, ktore in vim securitatis Osoby moiey mieć mu: szę przyiąc raczyli, ktoż się albowiem spodziewał, aby my byli tylka Wiekow przebywszy merites przodkow naszych, ku tey Oyczyznie, y napełniwszy Historie pro Patria chwalebnemi czynami, na ostatek mieli przyse ad tak indignum Casum, iuz to kozdy wiedzieć może że gdyby się to z Domem naszym niestało, mogłaby była invidiosa

invidiosa wolnosciom naszym Majestas wzięła inne przed się drogi, ktoremi by miała universał: strzez Boze / successissent, Bog zas znac niechcąc zguby wolnego narodu tego, dopuscił Nas Krolowi Augustowi per Instrumenta opprimere, a zeby clade nostra dał okazyą levandæ libertatis, bo ratuiąc co raz y siebie y onę, musielismy ostatnich szukac sposobow, przez ktoreby universum całe mogło kiedy reparowania ruiny naszey spes longa a nulla, zdarzyła się taka pogodna okazya, iako rowney trudno znalesc, y chwycie się periturio niepodobna było, ze Krol Jmć rozdrazniony Saskiemi woyskami moyższę zaraz y krzywdy swoiey, y naszey oppressyi zemscic, przyłączenie zatym nasze do protekcyi naszey wniboga niemoze byc w censurze, bo propter Ius naturæ do ratowania się umiey concessum z skutkow samych z konfederacyi generalney y rozpoczętego szczęsliwie z Koroną Szwedzką Traktatu ukazuie się widocznie, ze Krol Jmć Szwedzki dobrze zyczy Narodowi temu, y niechce widziec iacturam swobod tego, kiedy contra oppressionem onych skonfederowanych pomoc y assistencyą deklaruie swoię. kiedy wszystkich przywiesc chce w tym Panstwie do konfederacyi y animorum iednosci, ktorą Krol August potargał studio discordiy, kiedy na koniec uspokoienie zewnętrzne iezynie pragnie wolnosc ex integro restaurowaną zostawic, bez ktorey correlativis nexibus całosc y szczęsliwosc Krolewstwa tego bydz niemoze. Raczcie

Tedy

tedy WMćPP. uważyć, co tu iest lepszego czy zgoda czy Rebellya, czy
Pokoy, czy tumultus, czy dezolacya Kraiow y rosterkow, czy cichość
spokoynych godzin divitiarum opulenta Magistra, pomiarkuycie:
się WMćPP. na owe zdały Szescioletnie Klutnie WXaLitt. co za
solatium czy sitnium. czyli Septemviratus, czyli rządzących się
tam Osob, nie eversionem Status y krwi zniszczone, y co z tąd
ad commune accessit, że nam Fortuny pozabierano dziedziczne,
przybyłaż przez to Sławy albo potencyi WXLitt. opprymowane
Domu naszego, by naymniey, kilka Osob, tylko ma się z tąd
dobrze, Cæteri rowno z nami luent et luend, bo co Rządca
teraz tam, to quaesitor prywatny Fortuny exaliena, y kie:
dy chciwości Jch wasza niewystarczy Substancya, będziecie
starali o proscriptiones et exilia między samemi WMćPP.
Wierzemy zatym że powrot nasz może bydź niemiły tym, kto:
rzy libentius mallent cum Fortuna Nostra, quam Nobiscum loqui,
y żebyśmy do niey nigdy nie powracali, tego życzą, że chcą iedno
per omnia Dom nasz dyskredytować u WMćPP. ale postrzeżcie się
należy WMćPP., my swego nigdy odstąpić nie możemy, a ktoby
nam tego bronił, chcąc in turbido trzymać Statum WXL. y z nim
się mieć dobrze aliis miserrimis, sami tedy o Protekcyą pro:
szę WMćPP. iakoście po tysiąckroć manifestujemy, że pure ve:
nimus Cives ad Cives, Bracia do Braci non ad ciendos
sed ad sedandos motus, nie dla tego broń Boże ut gladio ignem
refodiamus, ale żeby pod zaszczytem Braterskim WMćPP.
moglismy go y owszem ugasić, y ostatnich dni naszych in reliquis
niedoczynie

cie

niedoruynowanych Substancyi naszych quiete wspolnym z WmM Pa.
pokoiu zażywczyć. co wszystko podawszy do Refflexyi, y wszyst:
kich do siebie garnących się pandis manibus, ac Fraternis am:
plexibus czekaiące. Zostaię lepszey &c.

Mowa Posłow W. X. Litt. do Krola Jmći Augusta II.

Swiat wszystek wie otym Nayiasnieyszy Krolu, ze dobrze Przod:
kowie nasi w Dziele Rycerskiem, ad invidiam nietylko oko:
licznych Sąsiadow, ale y nas samych. teraz stawali, a tażto
procz innych przyczyna, zesmy wszyscy Zołnierską Professyą
czynili, nie inszy. Tytuł nasz był Stanu Szlacheckiego tylko
Rycerski. Primates Prowincyi nazwani, Woienni Wodzowie,
Prawa tez takze stawały. Quia ordo Militaris primas habet
Partes in Regno, nullus debet esse in consilio nostro, nisi e Mili:
tari genere tam Spirituali quam saeculari. Niegodziłosię na krze
słe przy Boku Krolow Panow naszych nikomu siedziec y odpoczy:
wac, a zby się był nauczył wprzod woienne prace znosić, y
Piersiami swemi Maiestat Panski y całosc RPltey zastawiac,
a zatym wrzeczach Woiennych doswiadczone rady dawac, y
ztąd znac urosły te Prawa, kiedy Przodkowie nasi onera z
siebie składali, a Mercenatum Militem stanowili, niechcąc sa:
mi dzwigac tego ciężaru, Nobilitas suis proprijs Cervicibus, a lan:
bus bellicis Regnum nostrum defendere consuevit, et est ad:
stricta, My smy zdieli Jarzmo z Szyie Braci naszych, liberavimus
Cervices Spiritualium et Saecularium, y tych co siedzą przy Boku
W KMści y tych co stoią in Republica, a zaprzęglismy Cervi:
ces Nostras iako z tym należec maią honory, y Chleb RPltey
ktorzy odwagą Zdrowia swego całosc Oyczyzny wszystkiey y te same

honory

2

ab honory y Dobra RPlitey zasłzyczaią, ktorzy wzieli na się wszystek cię: żar dstum solis, niedosadania Kalectwa y każdodziennej widomey Smierci, nie dłatych pewnie trzynascie groszy, ktore bierze na dzien z Koniem, ale insze maiąc swoie expektatywy w Prawie opisane. Jezeli kto in conscientiam y ostre Prawa przywodzi, y severam urget cor executionem, y onadgrodzie zasłużonych mieniąc, rozumie żeto są servilia ingenia, ktore tylko metu poenae Officio contineri mogą, alesie natym bardzo myli, kiedy chce vitae genus primum w Oyczyznie naszey et generosissimum powolnieyszym kierowac rządzie tem, inter miracula, ktore miała Rzeczpolita dotąd szczęściem, że małemi Woyskami większe Woyska Nieprzyiacielskie porażała, że w Uriedu głowach Seymowych iedna stawała zgoda, było y to na poslednieysze, że sine premiis, ktorze Żolnierzom debebantur, samą Ich nadzieją, a przytym cnotą wrodzoną Narodu Polskiego y W.X.Litt. Żolnierz meżnie stawał, gdy dyscypline zachowywał, ale kiedy teraz spe vana frustratur tylko non deest WKMści co destinavit Respublica swym Obronom, iednak post habetur et contemnitur, Transakcye z Woyskiem skutku niebiorą asekuracye Kommissarskie, et fides niema żadney wagi y pewnosci, a tym samym stroni Rzeczpolita od tego sposobu woiowania, ktorym Przodkowie nasi wziowszy się wszyscy zaręce woiowali, nie mo: że to tylko bokce WKMsci czytamy w Rzymianach że rożne insignia Cnot Żolnierskich mieli, wynosząc Ich na

przykład Aetta

przykład inszym, koronuiąc roznemi Koronami, wystawiaiąc Sta:
tuas, rozdzielaiąc między nich Prowincye, pozwalaiąc Tryumfow
opisuiąc dzieła Ich, bez zazdrosci, po smierci sollicite karmiąc
Chlebem, Rpltey płacąc co komu należało, dawaiąc donatywy
większe niż merita, ktorzy się na co Rpltey przydać niemo:
gą, starzy chorzy chromi Kawalerowie zrobieni na Usłudze
Rpltey mieć swoie przystoyne według słusznosci y sprawie:
dliwosci mogli zachowanie, nieruszaiąc starych dziejow, u
pogranicznych Sąsiadow naszych, większey uczciwosci y po:
szanowaniu iest Stan Zołnierski, każdy wiedziec może
iaka Cena na Usłudze Rpltey, krwie przelaney, że tako:
we Jurgieltta pewne sferam Panstwa Ich płacąc, aż do o:
statniego Kresu y zgonu Ich, nihil horum W. KroM. co
Rpltey naszey daremnie swe trawią lata na Usłudze, dar:
mo Maiętnosci utracaią, darmo się krew leie, gdyż detra:
cta i nami expectationis larva, niemasię czego Zołnierz spo:
dziewać, bo przypadły prochem prawa de praemijs bene
meritorum do cisnąc się do honoru, ani Chleba niemoże:
my; Zastępuią y odzieraią Nas od Usi ktorzy się mieli
tym kontentowac, co z wąsa spadło Zołnierzowi, to się
opak dzieie, ieżli się co ktoremu dostało, tedy zgasnąc mu:
si w nas ochota do Usługi W KMsci y Rpltey, y każdy
znas alium vitae genus weźmie przed się, y tak destitu
ta praesidio Respublica ginąc musi, albo extraneo Militi
całe się powierzyc, ktory mniey dyskrecyi zażywaiąc sam sobie
nadgradzac

naygradzac będzie, zażywaią tey przypowieści Sadaiabiego, Arma te:
nendi Omnia dat qui iusta negat, albo Staroświeckim Obycza:
iem musiemy radzi nieradzi ruszyć się wszyscy z Uczasow
naszych, y tak kiedy wszyscy będziemy Zołnierzami, nie Imie:
niem tylko, ale samą rzeczą, wszyscy też na onczas będziemy
promiscue ad praemia et panes należeć, ktore na Zołnie:
rzow wypisano, a nim do tego przyidzie Woysko W. X. Lit. za:
służone, y W. K. Mści przez lat Trzy iakoś się Woyna zaczęła
bez przestanku y odmiany, Wiarą, cnotą, odwagą, y posłu:
szenstwem życzliwie W. K. Mści y R. P. tey służąc, nad Posłow
swoich do Maiestatu W. K. Mści przysyła przy oddaniu wier:
nego Poddanstwa, przy powinszowaniu Tryumfow nad
Nieprzyiacielem w Koronie y W. X. Lit. desideria swoie y
gravamina W. K. Mści y R. P. tey przekłada, ktoryż abyś
W. K. Mść przez deputowanych z Senatu y Koła Rycerskie:
go przesłuchać, y w nich Miłościwie Woysko swe akkwi:
etowac raczył. z niskim pokłonem przez nas prosi.

Mowa od Woyska do Krola Jmci na Ścymie 1649no

Kiedy iuż ad ferrea przyszło saecula, quo ferax ut Armor sic
armatorum dvum, niczym bardziey iako krwią a Zelaznymi
popisuie. widząc że ex Ipsis Armis recuditur pamiątka,
ktorą miła in facie Maiestatu W. K. M. P. N. M. y całey R. P. tey
iactare datum, quod mała pertulimus W. K. M. wdzięczna
nowię pamiątka, bo quod pati durum meminisse dulce est,

miło

miło wspomnieć iako od Widomliwey gdałey Rycerska ochotą twar de Kirysie omęźnie wypieraiąc ciała ieszcze do tąd niezgięte, ia: ko nie zsiadaiąc z Konia po Żurawińskich, Bukowinskich, Bu: dziackich Wołoskich obiezdżał, miły erraticum sydus woien: ne gdy koniczy opus ab Ipso ducit apes, Animum Ferro, Zdro: wie mu Oyczyzny in pretio, smierc uczciwa in premio, quia dulce est et decorum pro Patria mortem oppetere, Jakoby tu do Nas było Rzymskiego Consula Concio, brevis vita data Vobis est, sed memoria bene reddita vita sempiterna quae si non esset longior, quam haec vita, quis gloriam per mortem quaereret. o Zuchowy my dzy, ycżyli fato vincendi, ettyś glo: riose moriendi ducimur, semper nova pompa mortis, po: tych skołatanych gdzie mors certa est, genus tylko mortis ignoratur. Nietak iako Ulisses uryfuretnym Szalęstwem do Woyny vocabimur, nietak iako Achilles inter Gyne Zakryty na Woynę protrudimur, bo to pewna że ducunt volentem fata, nolentem trahunt, ale odważnie ystrze: rze Ja za Imię Boskie, za zdrowie W. Kgmu, za całosc nam miłey Oyczyzny, na Szanc periculorum idziemy, nieskąpo daiemy co Koń y co kompania zdrowie nasze woła za funek Libityne, piszemy się na Szablach na tę gospodarnym Parkom licencyą, aby mi było co siać kosić, Krwią miasto deszczu suchy skrapiać zasiewek, a wszystkim Żniwie zgęstych Ciał, liczne ustawiać Kopy

osadzony

24

osadzamy Terras inhabitabiles lubo nieżywemi, ale niesmier:
telney Sławy Dziedzicami, aby przy nich była Cywilizya
gdzieby Nieprzyiacielskie Kopyto miało sobie fundowac
Possesyą zalegamy Rycerskie grunta, aby in fine saeculorum
ostatni Kosmograff, nie trudny o Polskich granicach, z Kopcow y Mogił naszych mogł miec documenta. Fundujemy
Kraynowy, nie z Kamieni, ale z Ciał naszych, iako Krzyż
S. na starym Krzyżnie wyniesiony ex aridis Ciał S. cine:
ribus incalescit, tak walecżny Polak po długiey Lat nie
pamięci, w tey tam zeszłych odważnie Mężow Prowin:
cyi, z Prochow naszych mężniegłego z męstwem nabierał
Ducha, y wynikał Fenix, tchorząc się to musi teneriori
pectoris fibras, y samego WKMci ktorego avita semi:
na sanguinis gramine sub Thoro spoczywaią. Wię Serce
WKM olim mowię, lubo go mieniny, kiedy go milczec
w tym Stalu niepodobna, Widzielismy w Cehorskich
Polach, obrios tumultus Wielkiego Hetmana Dziada
WKMci, a on iako drugi Pater Anchises penitus
convalle virenti, inclusas animas superumque ad lumen ituras lustrabat Numerum, Nauczyłes Waleczny Het:
manie pamiętnym roztropnego Wodza przykładem
nieschodzi tylko albo się na nim zostac, albo polinquam
quisq locum tenuit stando, hunc protegat moriendo et
hinc servat honos idem tuus, gdzie ieszcze nieskrzepły
repentibus

tepentibus in bustis twoy Marsowy Order, Kawalerskie y Rycerskie dalekim Następcom inurit ausus, agdyby mo: gła chołdowna Ziemia per venas nam tu iego distil: lare vigorem, mogłby każdy militiae secutor Zołkiew: skiego Duchem animatus, ale na co szukać sub Cespite co sub coronato Capite vitale est, kogoby nie animował ów bellandi fervor, który y ostrey Zimie odiął acti: vitatem kiedy WKM eidomas hiemes, zmieszałbo Woy: ska ochotą, walnie electum Caput do Korony Fortuna, a to sacrum Caput vento pulsatur, et imbri nix hu: meros infusa tegit. Jaka na ten czas w Rycerach kaz: dego wzniecała się zapalic goręcze, kiedy Nayjaśniey: szego głowa, iako Złoty Febus przedziła Zimę. o Wi: denskiey Wiktoryi niemi więcey mowić niepotrzeba, tylko to co wiekopomna Sława na wiecznych Zapi: sała Obeliskach, Joanni III quod Austriae Hunga: riae, ac tot Provinciar Jugulum, catenatis Armis obstrictum expedijt, totamq Christianitatem emanci: pavit, dalszy ieszcze wziowszy progres, tak wielka Nay: wyzszego Maiestatu odwaga widziłie Narody liczne prowadziła batalie, gdzie dwiema Prowincyami Wołos: ką y Budziaką zatrząsszy, ile krokow tyle Tryumfow

pamietne

26\. pamiętne vestigia zostawiły, chyba że się Nayiaśnieyszy Monar:
cha, wysokich mogił garby daiąc, Stanskie zwyczayka
nogą deptać głowy, które się indziey chyba pod ziemię
ukryć niemogły, rosła Woysku rezolucya, tak dalece
że już to przez Prut y Seret, przez bystre wody nurku:
iąc, dawszy infido nauckero Neptunowi w opiekę zdro:
wie, gorącey za sobą ochoty wśrod wody uzyskali, przez
ogniowe zas płomięce się fale, hoyne z Czoła wyzywa
iąc poty, transivimus per ignem et aquam, a ieszcze nie
przyszlismy in refrigerium, continuant woienne expa:
dys, Wielkiey sławy wielcy Wodzowie, modem bellina
sobie utrzymuiąc, sami granic Oyczyzny stróżą, Woy
ską konserwuią, Woynę Sł. promowuią. Trzeby było
na ochocie opieszłe Woysku, trzeba ustawicznym
wytchnąć zamachu barkom, y oziębłość gorącości kie:
dy wypieszonych członkow ani żadna non fovet investi:
tura, ani wdzięczność niezagrzewa Serca, ani nawet sti:
pendia zasłużone zwątlonych Sił nieporatuią, kiedy
non cepit desiderijs nostris czym przeszły Grodzienski
y żadna iak zapłaty, tak skutecznego Woiowania
niejest obmyślona forma, a Wasza WPP. Hetmani
wtą umię potrafiać industrya, że y oziębło Woyska
zagrzewać ochotę, y młodym sidom faventibus Zephiris
suffragari.

suffragari umiecie. abyscie armorum foedera bello wszystkiwey y wierney sforze Nayiaśnieyszemu Maiestatowi Konkordowati, a potrafiaycie non arte dolosa, ale consilio viribus et ere proprio, bo przez Dobr własnych dobrowolne impendia et fortunarum iacturas rebus egenis Woyskowey Rzplitey dysordynowaney, przez roterwane Krolom securitates, iako dobry Civis Patriae, ktory cokolwiek od niey trzci, in Bonis animae Corporis fortunae wszytko ciamięy spendowac niezatwiecie. Tu rzadki przykład Wielkiego re et nomine Hetmana, niebogacic sie z Prowentow Woyskowych, ale własne Prowenta, Kondycye Majętnosci sub hastam mittere, zeby emissarios Nieprzyiaciół, impetus magis amoliri. niewspominam iak wnaszych Poczatach Nieprzyiacielskie gromilis... Trzystad gminy,, O Sydere dextro edite, multa tibi Divum indulgentia facit, e lot tana Nuber tey natey y cosa ludzi non obsorpsit, ktora tumidam in Nos excocllavit procellam, Wasza to sprawita dexteritas, co usq acies, et nigri nomnonis Arma vidimus. Z Wami tedy y Marsowych Tumanow mile nam niesmaki, y pracowite lekkie są trudy, ktorych tu niechce exagierowac, bo mi w Oczach są Nayiasnieyszego Majestatu, czynią mi wielką nadzieię, ze za sobą nam Panski pociągną respekt aby nabyta ta gorzka krwawą za służonych querimonia, Nos Patriae fines et dulcia linquimus Arva, a za

naszemi

28
naszemi Dziecami bespieczny nam inoultat domator, nieprzy
znaiąc Woyska Cnoty, tylko kiedy Miasta y Prowyncyę
w Sieci Tymoteusza zabiera, wtenczas było ta niegodna
rzecz była słuchać imposturÿ, gdyby albo szczęśliwe
Czasy dały szabli na kołku odpocząć, albo spokoynie Pa:
nuiący Monarcha Woyny nigdy nieznał, Ruz kiedy cza:
sow teraznieyszych tempestas nie inszym huczy grzmo:
tem, błyska Piorunem, tylko żelazem y WKM żadaią
bydz non in cunabulis ale in arenis wychowanym, niepo:
dobna aby amores mieli coalescere, kiedy woysko tak De:
trahitur od tych, co y Iura belli niewiedzą, y na czym
consistit victoria non capiunt. Iestes WKMść N. M.
iedno sydus Martis in Polo Lechico coronatum, tać
słuszna zeby ten Nayiasnieyszy Aspekt większy res
pekt u Tronu WKM a wszytkich większą powagę
Rycerstwu ziednał, y wroził honor, wszakże to woy
sko iest Regum Corona bo ma Laurami e Uronie
tobie Exercituum Panie. cadimus victima za
Zdrowie y całosc Panstwa twoego poswięcono tobie
sprzysiężono Wiarą, y posłuszenstwo Poddanskie
smiercią wyswiadczamy. Tobie ktorom y powinni
życzliwość Testamentem Krwi własney zapisuie:
my: chciey na to baczną wspomnieć pamięcią, że non
alio studio co kompania mistrzcie woysko, co okazya
ginie, owdzie przez smiertelne mator ictus ugłodny
Kraju,
etc.

Kraju ob Ipsa pabulanda inopia, owdzie przez siłę Pogańską tłumem niezliczonym succumbendo, iak wiedzie kurzy zło-tey rozlało, która mogłaby była usui integro sufficere, a teraz tot avulsis ramis iuż defuit alter, iuż zchodzi na Ludziach, wszakże przecia nieschodzi na ochocie, y lubo korzyści zgubionym odbiera Żołnierz ochotnie iednak co rok iak fortun, iak zdrowia swego resztę z sobą wobole wynosi, a gdy tak wszystkę swoię totius vitae łożył impensę, żadney zato nieodbiera wdzięczno-ści, bo praemia periculorum cedunt tym, którzy in periculis nunquam, a My iako Strusiowie wrzące żelazo musiemy, do Chleba się praeturba docisnąć niemogąc, ale nieumiała turba turbidum in sereni-tate WKM. czynić, żeby każdy mógł in hoc turbido piscari gratias, albo iak ad probaticam piscinam uprze-dzić bene meritos belli pondere obciążonych, słuszne tedy pretensye swoie nachylone do Maiestatu WKM niesie Woysko, y składa pod Nogi cum hac supplici prece, żeby Krwawe merita, in respectu nondespe-ctu byłych, niechay zstąpi de sede Maiestatis WKM astrea iesżcze virgo, aby do tąd incorrupta fide Lan-cem Equitatis piastowała, iuż niezmierzony pomierze sług wiernego WKM Rycerstwa Pańską benewolencyą ex aequo wymierzyła, a My zadłużie y szczęśliwe Pano-

wanie

[illegible]

wanie W. K. M. wszytkie animi et Corporis zgromadziwszy potentias. Znowu swiezą armuiemy ochotę, teraz Pan:ską nad sobą wzywaiąc rękę prosiemy da ingentem contingere dextram. quam nos segetes, quam tangere Persa armenia indiq petunt, a z ktorey Mocarskę dyrekcya smierc gorzką potykaemy, te z umizono:się całuiąc słodkie ukontentowanie odbieramy.

Kopia Listu Xcia Kardynała do roz:nych Panow.

Chwalebnych Intencyi WMciP. praenuntia fama, siła nam dotąd głosiła, siłaśmy y wierzyli, consueta iednak Pu:blicis rumoribus fide, teraz zas gdy wszystko potwier:dza List WMciP, ktoregom dawno sobie życzył, niemo:gę ukontentowania mego utaic, a te dosc one wyrażę tym podobienstwem, quod dulcius ex ipso fonte biban:tur Aquae, iest czego winszowac y Oyczyznie ze przyci:śnioney undiq extremis periculis, y prawie iuz ulti:mos habitus wydaiącey, adest optatus Akirom, nie idę daley in elogia WMciP, bo te od całey Rzpltey nie chybnie manent, gdy uwazy ze w ow czas naybardziey kiedy Libertas Rey transibat in licentiam pereundi, zna lezli się tantae probitatis Cives, ze Rey giną iescze nie dopuscili, animat y mnie to samego z tey Arki w ktorey memisię tu był zamknął, coram diluvio lacrimantis Populi,

wniesc tez etc.

wnieszczęściach swoich, abym prędzey tam gdzie należeć będzie wyszedł, y mogł roborare, y consilia łącząc z WMcią, y ieże: li tu iest iaki praetextus mora, nie inny tylko, że nie mam naczym pomotus wyiechać, straciwszy wszystek moy Equipaz, który nie tak snadno dobyć, iako utracić, czyniąc iednak prędko in publicum ruszenia mego na: dzieię, interea proszę WMP. abyś mi naznaczył miey: sce, na którym bym listy moie mogł odbierać, wza: iemnie zaś do mnie do Pana Kocharskiego Poczt Maystra Warszawskiego racz ordynować, choć nie pod swoią pieczętką evitando tiryam curiosae suspi: cionum. Możesz WMćPan sam sobie między mi faly gi, ale choć innym charakterem do mnie pisać, abym miał diarium gressum WMćP, któremi abyś mogł passum ad immortalem imienia swego gloriam uczynić uprzeymie, et cum omnibus benedictionibus życzę.

Uniwersał JMci Pana N. Marszałka Konfederackiego. etc

8

Z władzy Urzędu mego z Woli Całey RPltey y Woyska na Osobę moię włożonego, daię ten moy Uniwersał do JJWW Regimentarzów etc aby przy zaleceniu powolności moiey wiedzieli o tey wyraźney moiey

y Woyska

32

y woyska całego woli, kiedy kilkorocznym skołatana Oyczyzna nieszczęsciem, inter dubitantia fata zostaie, y nowe Nieszczęscia przez codzienne dolegliwosci liczy, nieptakac nad nią, ale ratowac należy, niewkonfidencyi albowiem, ale wodwadze y sile posiłku dzieła, zostawa bowiem attrita ferocis Ungvetconis dilaniata civili odio, zmieszana wspolną nichonfidencyą, że się o niey bespiecznie mowic może że non deficiente inimico ab amicis oppressa, kiedy iedni cierpi fraude corrupti, drudzy ambitione zacmieni, trzeci lue adulationis infecti, inni zas nil sua Cura habentes, a na ostatek sua cuiq utilitas wnieszczęsliwosci ludzkiey nurzaią, y we łzach topią, pokazało Kołu przeszłego Rycerstwo, że omnino tot malis non obtruta virtus, gdy się circa Religionem, Majestatem Libertatem tuendam gloriose związało. dowiodło przez heroiczne całey kompaniy akcye swoie, że unum ei et spopondisse et egisse fuit. ciała nawet brumalis hyems gloriosum nieutemperowała ostium, kiedy in fronte Nieprzyiaciela stanowszy, firmo bez pieczeństwo kraiow zastaniało pectore. Trzymałoby to y daley hoc gloriosum virtutis certamen, gdyby odgłos publiczney famy, że cos znowu periculosi novus turbo venit pias nie pomieszał intentiones, y tak

kiedy

Tedy memoramus et agimus, cogitemus quæ supersunt agenda. Pora
woienna convocat Nos, Nieprzyiaciel in mota kupi się kałe,
vigore tedy Obowiązku mego poprzysiężonego konwokuie wszy:
tkich JJMM Woyskowych Pułkowników, Rotmistrzow Po:
ruczników, Chorążych, y Kompanią Generałów y wszyst:
kich in genere PP Woyskowych aby chcieli do Obrony tey
Oyczyzny prœterquam nulla salus alibi iak nayprędzey
pospieszać, Ponieważ gdy extremæ potencye do zniesienia
wspólnego Nieprzyiaciela concurrunt, należy y nam factis
nostris nie antecessorow naszych próżnemi Imionami, w O:
czach Obcych Narodow sławę, Przodkow Imię pokazać
y wstawić, donosiemy także iż JP Poseł Moskiewski
Imieniem Nayiaśnieyszego Cara Imci, y zpozwoloną na
Woysko przez JmćPa Woiewodę Chełmińskiego a Posła
Wielkiego do Cara Imci Summę zaraz liczyć w Polu O:
biecuie. Zaczym kto kolwiek w Woysku ń comparebit
na początku pomienioney Kompaniy ten od pomienioney
Summy prywowany będzie, ale nietylko to, lecz y ry:
gor Woyskowy według Artykułów delatanie, o Osądze:
nia zasług Szarży Pocztow y poczciwości oblignie
Jchmść wszystkich, aby pro die 25 maj do Chorągwi swo:
iey stawali, a ieżeli pomienione rygory kto tolerare
umyśli, non toleret ignominiam gentis, ktorą zgoło:

conycie

zonych Chorągwie cała Polska ponosi, co ex fidelitate erga Regem et Rempublicam, Obligationem, erga Patriam do nosząc, Krew Fortunę, y Zycie rowno z WMć WP mieć nihil carius deklaruię.

Stanisław z Bożey Łaski Krol Polski

JWW Urodzonym Hetmanom Obojga Narodow, Generałom etc. JWWW Urodzeni uprzeymie y wiernie nam mili w Bogu Łaskę. Pow uzbroiono niewinność naszą w Dyspozycyi Wszechmo: cney wrodzoną od Przodkow odwagę Oyczyzny, lubo obar: czoney Clypeum libertatis in arenam Uprzeymosci y Wier: ności Waszych signa fero Nostri sine Cede Triumphi niewchodziemy w Utarczkę iakich kolwiek pretexdu: iących racyi, y pretextow, bo wrodzona ku Oyczyźnie Miłość, należyta Praw y Swobod Żarliwość, pro tuo Sanguinis onego Rycerstwa wszelkie wnas pomiarko wała Passye, osobliwie tylko, y naypierwsze staranie do szczęśliwego, iako rozrożnionych in contraria Studia Umysłow, tak rozdzielonych Sił zjednoczenia całym ser cem y ochotą czyniliśmy aby humore uno tę do Upadku nachyloną Oyczyznę podźwignąć, aby pierwszey rzez: wości y ozdob przywrocić było, aby iako grandis aquila Magnarum Alarum Oyczyste gniazdo w tak wielu Krajach rozpostrzeniwszy mogła revocari Ju

ventus [illegible]

ventus, dalismy tak w Konfederacyi Generalney iako y w Transakcyach Warszawskich iawny dowod, przyłożylismy Aplikacyą, Ktora proprie fidens, et conscia Causae ile mo:żnych sposobow y zachęcenia fortun naszych, cokolwiek in hoc arduo et turbido statu, mogliśmy contribuere, nieżałowalismy dispendia pierwszą władzą cnego Ry:cerstwa, a zatym Patriae Vires Uprzeymości y Wierno:ści waszych naypierwszą estymę iako nayścisley chcąc sobie obowiązać, lubosmy przez oddzielone chęci y siły uprzeymości y Wierności Waszych skutku Za:dnego Oyczyznie pożądanego nieodniesli, nullo mu:tans constantia Casu w Nadziei zawsze zostawał:ta czekalismy z cierpliwoscią y ufnoscią przez Zi:mowey chwili, konsystencyę, przez czas takowym w ktorym iako od Akcyi Woiennych spracowanym y znużonym spocząć tak do upamiętania się y re:stezy pro bono publico naysposobnieysza być mia:ła pora y Okazya, a przecie in pacientia possidemy animam nostram, teraz gdy tempus acceptabile et dies salutis publicae będąc wystawieni iako meta ad sagittam iedyne wszelkich Niebespieczeństw Obie:ctum, lubo exiguos sitmere dolores hucusq; tym wię:cey nam teraz westchnąć przychodzi, kiedy walecz:ne y Tryumfalne Wiekom potomnym sławne y extra Patriam

tym

tym znaczniejsze akcye teraz vi sua mole sua laborant
y iakoby na sprzysiężonych in sua victrisi conversos Vi:
scera dextra z żalem zapatrywać się musiemy. Większe te:
raźnieyszy z doswiadczenia potomny, w żalach y podzi:
wieniu głębokim, Audiet Cives accuisse ferrum, quo gra
ves Moschi melius perirent. Naród ten dumny y swey sro:
gosci zuchwały tak wiele odciętych Prowincyi Księstw
y niedawno 60 Mil odcięto Kraiów korzysią nienasyco:
ny nostris pinguescunt Monstra ruinis, niemniey przy:
brane a Dziedziczne Króla Augusta Possełki, Osmyskoł
wszystkie intima Królewstwa tego y W. Xsię. Litt. Kraje, kały
wskros y wzdłuż zwiedziawszy, tak się w tey Obfitey bryle
Ziemi przedtym lacte et melle manantem, zakochały,
że Panem bene meritorum żąd y prawa y deservitam cre:
go Rycerstwa Mercedem, iakoby za własne Dziedictwo
sobie przybrały, a te oręża które przeciw spolnyemu
y wgranicach swoych wiecznym przymierzem vinculo
pactorum bezpiecznie siedzącemu Sąsiadowi wypro:
wadzone, teraz z Moskiewskiemi się złączywszy in rem
publicam versa uznawamy iakoż też y niema Pie:
tas Arma vocare Danaos, którym fiducia major in
Arma manus iako nienależy do spólnego ugaszenia po:
wszechnego pożaru z pobożnosci y Miłosci ku powszech:
ney Nas Matce społnie ziednoczyć siły. Cieszemy się nadzieją

osobliwe

osobliwą ze Uprzeymosci y Wiernosci Wasżey nieszczęśliwość teraźnieyszych Czasow na swoię y RPltey sławę przemi: nic nieomieszkacie. a Szczerzesię rettlehtowaliśćy co to za Oppressor złotey wolnosci, ktory regnum quod integro accepit scissum reliquit. Ktory Pokoy we wnętrzny kot: liżyą Stanow y pierwszey familiy Sąsiedzkiey Woyny impetycyą z fundamentu wzruszył, czyli raczey glo: ria ac libertatis, a niżeli flagitio de servitudine Ducem, a oraz Commilitonem sequerentur. Wzywamy ad mutuum amplexum apertis praecordijs, z ktorych wszelkie nay: mnieysze y naywiększe urazy aeterna oblivione wykorze: niwszy amaritudines, ktore miłosc Oyczyzny dawno zło: dziła wszczerą ku Uprzeymosciom y Wiernosciom Wasżym poufałosc przemieniamy. a oraz wszacunek nayosob: liwszy, ze votis flectere Cives non armis tentare iuvat. dla tego iakoby bez broni wychodząc w Pole, tą osobliwą Impreza hasło nasze bierzemy servare Civem. Ktory ie: dneyże znami Matki Syn, wteyże Wolnosci Prawach swobodnych, ad invidiam obcych Narodow wychowany, Fraterno sanguine Campos nieobleie. Łożemy rowny Sercem zdrowie nasze za całosc Oyczyzny y Obronę kładąc fortuny y cokolwiek bydz może naydroższe: go ochotnie immolando Ustedze adosye będąc bespieczni

sentio

x

scuto bonae voluntatis Uprzeymosci y wiernosci waszych, ziednoczeniem Serc y rąk, będziemy utwierdzeni, y tą ufnoscią ktora firmat Animos et roborat Ausus, to zas Compendium Votorum w nas zostawa, aby bella plus quam Civilia odwrocic, Krwi niewinney na szczęsliwsze Okazye obrocic, a zeby Oyczyznie nieprzynioszła hi intestina ruinam Datt w Krzydzynie d. 1705.

Kopia Listu Xcia Kandydata do Elekta Imci

Niemogąc się doczekac illa magnalia ktore tu ogłaszał Jmc Kawerczynski Podkomorzy Chełminski tak od maiey Polski, iako y od Krola Jmci Szwedzkiego, ktore miały dac impulsum ad persequendas Operationes, widząc tam publicas quam privatas calamitates, y niewidząc in ange Curas a iedno zawsze Szwedzkie sistemma juz ani mnie ani Jmc Marszałkowi konfederacyi naszey rozumu niestawa, iakoby collapsa firmiore restaurare Consilio. Offiaruię Krol Jmc Szwedzki przez Listy do Nas pisane Traktat. Wierzemy ze będzie ad vota et solatia publica y List do siebie pisany, zaraz byl byt per Copias publikowat, per reconsum gdyby tych stowa poczętku niebyło, Solio electi Regio constabiliendo inservire, ktore n. judicavimus, powabne do pociągnienia ad unionem tych, ktorzy mienieli Partem naszey Elekcyi, ktorym instillare naprzod affectum y skłoniaiąc

ce

x

y Kondycyą do WKMci a dopiero ferwenter ad vota prowadzic
naleźy. Ze się uprzykrzyła zamieszanym Woiewodztwo
Tirannis Saska, y zeby się rady u Pana odmieniły, Osta:
tnia tu iest prawda, ale to ni indicat accessum do tego,
ktorego violenter sibi impositum credunt, a iezeli rada
Rzeczpltta vitare w pierwszym Roku w zupełnych siłach,
wswietnych przeciwko Krolowi swemu niesmakach, hanc
ktorą teraz cierpi calamitatem czyniąc to co Woiewodztwa
Wielkopolskie zaczęły serius a przecie zatrzymałasię
z detronizacyą, nie z inszey racyi, tylko ze tak impera:
batur magis quam suadebatur, toz y o przeszłey Ele:
keyi rozumiec, ktora imposita magis, quam propon:
ta evangelisari, wprzod powinna ut acceptatur, ra:
czysz WKMc pisac Ze się w Woiewodztwie Krakowskim Za
Szablę trzymaią, chyba nato zeby mi Sasowie z tego
Woiewodztwa iuz wychodząc, oney niewydarli, a Ja
wczora z tamtąd miał listy, ze się ani na spisek ani
na Konfederacyą niezanosiło w tamtych Kraiach
JmcP Woiewodzina Belska w Krakowie siedzi, z
Jmą Podkomorzyną quondam Koronną spodziewaiąc:
się tam prędzey Krola Jmci Augusta a niżeli Szwe:
dow. JP Woiewoda Belski w Brzezanach, Kijow
ski w Stanisławowie siedzą, chcąc tedy Prawdy moiey

przeciw

x

40 przeciw WKM pokazać dowod liberius piszę, aby WKM na sercu swoim miał to impressum, że non omnis qui dicit Domine Domine, iest szczerym Przyiacielem, pisałem ia nieraz iedno mieysce, kommunikowałem Exempt Kroła Jmci Szwedzkiego, zewsząd muta ac genuina responsa a zatym suspecta, bo gdyby Ichmć co maią inter se societatem Animorum, myśleli co szczerze in commune bonum agere, czyż by się niepowinni do mnie odezwać in securittem et auctoritatem agendo. Uszedłes WKM w Engagement wielki, z essię pozwolił mianować pierwszym gdyby to było we Włoszech albo we Francyi. czyżby niesakryfikowali wszyscy Krewni Kolligaci Fortuny swoie, a ruszyłże się ieden na pomoc, a przynaymniey na poradę; JP Marszałek chcąc wydać Uniwersały na reassumpcyę Rady y Ziazdu, na ktory ieżeli niezwabi tylko matey Polski Wodztwa co za korzyść z tego, ieżeli ieszcze tylko co nanomina czy co za honor, ieżeli zaś violentis narabiać myślemy quod securitas regnandi na dalszy czas, czyż to powinna Polska pati in infinitum. Gdyby General Szteberg miasto Wielkiena w Krakowie siedział, czyż by niebyło tęższey y smarowniey Małopolskiey Prowincyi, czyżby się nie facilitowała reassumpcya Ziazdu. Czyżby się był zmocnił Sas, ktory wyciągnowszy milionyi sam

Juz

Juz opuszcza Kraie tamte, wysławszy ie w Litwie Obraca, na
stąpi tam wierzze Szwed populus zas chyba arida Opa
sac będzie, sam WKMć przypatrzyć się temu, ieżeliśmy
złe rady dawali, czy przyimowano, ktore Generał Reyn:
dziełd, czy nietrawił darmo Czasu, kilka Miesięcy idąc
od Warszawy do Krakowa, czy potrzebnie Krol Szwedzki
ku Lwowi obrucił, utrąc tatore mogące doisnąć Nieprzy:
iaciela, czy nieradzono na drugą Stronę Wisły aby ordyno:
wał, Ktorą się Krol Jmć August na zgubę y Konfuzyą
naszę wykradł. Czy dany posiłek Wdztwom Wielko:
polskim in tempore, a czytać ieszcze Listy Krola Jmći
Szwedzkiego, iako Dobra fortuny nasze apelurował,
osobie mowię, y o tych co do mnie należą zginołem
z Kretesem tak na honorze iako y na Fortunie, zginęli
moi Naybliżsi, a wolałbym był sam y drudzy gdybyś
myśmy byli niespuszczali na tę fatalną protekcyą, choć
by była naywalnieysza od Sasow tempestas. Słuchay
Połanieckie wieś WKM iako Dobra moie wniwecz obro:
cił nunquam restaurando za wieku mego, skarany w
prawdzie od Szwedow, ale coż mi z tego kiedy iuż
niemasz am czym orać, a niczym siać, y ieżeli ieszcze
co może bydź, to wycie Antilianos Miles, kiedy teraz
piszą ze Wdztwa Krakowskiego każą sobie Kontrybucyą płacić
gotowe

42. gotowemi pieniądzmi, a z Litwakami Zyią, y konie Zywią. Jako
WKM z Uniwersału tego wyczytasz Oryginalnego, ktory ieże:
li na przywitanie tylko wydamy, toc ieszcze tolerabile będzie,
ale jezeli będzie powtortom, co non consumpsit Brutus, con:
sumet Locusta, Konsystencye wydane z Seymiku Szrędzkie:
go, ktorego zrozumiec niemogę. Assygnacye na iedenkluez
Trzy chorągwie stołowne odprosiłem Konsystencye od Krola
Jmci Szwedzkiego, a swoy bierze ie. daię to poduwagę
WKMci pisałem od trzech Niedziel do JP Graffa Pipe:
ra strony Trybunału Lubelskiego, rozpisał Krol
Jmć August do wszytkich, abysię pro Termino reas:
sumptionis ziezdzali do Lublina, nieiest to absq. ratio:
rio. Wierz WKM co iest Trybunał, y czego iest Ca:
pax, y co za konsequencye ztego, kiedy się pod Jmieniem
Augusta odprawowac będzie. Za czym zawczasu prze
strzegam, zeby zawczasu zabiezec tey reassumpcyi,
ktora w Poniedziałek po trzech od tey Niedzieli
odprawowac się będzie, to iest &c. Oprocz. iteratis. te:
rum przestrzegam, Ekonomicy Malborskiey mi:
cnosię naprzykrzaią konsystencye takze dotąd albo
naymnieyszey dyskrecyi nieuczyniono, to tylko ze Fol:
warkow Zamkowych nieruszaią, ale Czynsze Całe
przepadły, tresc Jntraty Jmci P Woiewody Chełmińskiego iednak
maniera
tu

manierą Krol Jmć postępuie iak z JPn Krakowskim, y wten czas nam wroci JP Woiewodę, Lic. y Woyska Hetmanom. Postrzegł iuz dobrze błąd swoy JP Krakowski, y wkrotce WKM usłyszysz ze dla dwoch tylko racyi recessy był Jego od Nas. Pierwsza Liberacya Dzieci, Ktore do tych czas w Saxonij zostawali, druga Obięcie Woyska, iest iuz wiadomość ze Dzieci odesłane do Pragi desperatur O Woysku ktore z Sasami oraz lu Litewiesię wybiera. Supplikuię zatym do WKM abys indignationem Krola Jmći Szwedzkiego placare raczył, y onego odwszelkiey pomsty odwrocił. A Lasię starac oto będę, abym to in tempore Oportuno nadgrodził WKM cum fenore samsię zas nieodmienney oddaię Łasce etc.

Respons Krola Jmći Xięciu Prymasowi

Odebrałem List WXcey Mści de data 25 Martij pisany, przyiołbym pewnie wmim wszytkie admonitiones Synowską Obserwancyą, gdybym mogł być tak pewien iako sobie życzę. ze Oyca lenentudine wyrazone magnalia przez JP Kawarczynskiego doniesione. WXcey Mści wiadnym Skutek wzieli, et realitte plantę podobno ad ssequendas operationes ugruntowanego fundamentu ab auctoritte WXcey Mści, ktorego tak Laskawe Konsyderacye, iako wemnie tym większą sprawuią Konfidencyą, tak winszych odemnie aversionem, ani Im za złe miec mogę. Ze ad publicam Aram non concurrunt RPltey, kiedy ią WXM. Ktory iestes

wszytkich

44

wszystkich bene spirantium vitalis Anima, tak zdesperowana czy:
nisz ystaba; by tez Tey przyniosty medelam non opposita Mam
WxM. Mate M.X Dobrę nadzieja zwycięstwa, gdzie Lechus
na odwodzie chodzi, a osobliwie to służy WxM, ktorys per Di:
vinam prudentiam suam wprawił Conscios R.P.litey byc seque:
ces zdania swego, a zatym Szwedzkie systema musi byc zaw:
sze iednakowe, ktorego ani odmienic, ani wzruszyc niepodobna,
chyba szczerą applikacyą naszą ad salutem universi, Traktat
ofiarowany dotąd in expectatione, o ktorym nikomu tak wy:
slic nienależy, iako mnie, bo eventus Tego firmamentum
meum, ze zas pacificando Rempublicam solium Electi Re:
gis stabilire chce, Krol Jmc Szwedzki, niewiem zaco to
ma odrazac odemnie Wodztwa, ktore niemieli partem como:
iey Elekcyi, owszem to iest szczegulne moie meritum, ze
iak za Augusta woyna in infinitum, tak odemnie tranquil:
litas in perpetuum, boc intueri inaczey niemoze, tylko extre:
ma evisceratione R.P.litey, Ktorey rezystencya potrzebuie
tak wielkiemu y potęznemu Nieprzyiacielowi. Ja zas sola
pacificatione Armari et muniri chcę. Co zas ad Statum No:
strum mowiąc, iezeli pars R.P.litey adversa dawie Konfedera:
cyi naszey, przy szczęsliwey da Bog Komplanacyi, ze bez niey
iednego detronizowała, drugiego obrała, będziecie umiała wy:
mowic Konfederacya, ze przeciwko Prawom wszystkim y wol:
nosciom manutenebant, oppressionem Oyczyzny, ze sakryfikowała
całą

całą Rzpltą immortalem, mortali Dominio Prawo to mnie y tak in pata sua ruebat, że y nas w nie zagarnąc chciała, a zatym ieżeli My Ją wydźwigniemy, pro beneficio n pro demerito computabit. Kto zas do wolney Rpltey et pristinum Jey statum przywrocić się nie będzie chciał, wszytka mu wolnosc zostanie in pereundi licentia. Piszesz WXM ze recessy od Augusta n indicant accessum do mnie, niewiem dla czegoby recedere mieli, gdyż nikt bydź podobno w tak nie bespiecznych Rpltey konjunkturach w trzecią drogę niechciał puscić, a tę samą experyencyą dochodzę, że nie dlatego remitentes do mnie n concurrunt, aby mieli sibi violenter impositum credere, tylko że iuż tak violenter od Pryncypała swego oppressi, że im potąd ciężki byc musi ad libertatem regressus, poki dźwig ab an: tiere nieuwolniemy oppressionis. Że zas Elekcya magis imposi: ta quam opposita według zdania WXM deduetae rationes detro: nisationis vocalis et status Rpltey, że zas Województwa, ktore non comparuerunt obesse, przeto wolney Elekcyi niemogły, bo tak Konfederacyą Sandomirską wyzuty ex omnibus libertatis Privile: gijs, że się iuz inaczey do niey wrocic niemogą, chyba przez Nas samych, gdyż to nieiest Libertas pro libitu gubic Oyczyznę, ale pro necessitate Czasu ijs medijs ią salwowac, quibus perit, y dla tego Woysk Szwedzkich auxilia niemogą się nazwac Im: peria, bo z nich subsidium libertati ne opprimatur, a gra: viore potentia, że zas Capitulatia stała we dniu Sobotnim, ta Intencya była aby było gravem avortere casum wolney Elekcyi

bo by

46. osoby pewnie w Pomiedziałach everso statu Rzpltey, quantus Ordo Mili:
taris equestrem opprimeret, iakosię to pokazało w krotce potym, że
to Woysko Krola swego nieobrawszy, mnie tylko obrali z pieniędzy.
Datemsię na ten czas in vota Electoris populi, aby było wykorze:
nic ex populo tę apprehensyą, że się Krol Jmć Szwedzki Sam
chce na Tronie utrzymać, co wielką Intencyą było et obstaculo
unioni ad salvandam Rempublicam. Datemsię in vota Electoris
Populi, aby był zawsze Vigil Custos Konserwacyi Status
et integritatis Rzpltey, y nieinszy teraz noszę Charakter, tylko
obsidis libertatis, aby a victricibus Armis nic in posterum prze:
ciwko niebyło attentatum, ztym znamsię być zawsze respon:
surus Rzpltey, ktora poty praw swoich, y prerogatyw może
bydź pewna, poki Ja gubernio iey non renuncio, iakom same:
mu WXMści dał w Warszawie był deklaracyą, ktoż bowiem
pytamsię WXMści extrema fiducia, zabroniłby Krolowi Jmci
Szwedzkiemu integram Rzpltey eversionem bodziemie a
vicinis potestatibus, a iakoż się wstydzić za tę Protekcyą
ktora przezemnie avertit ostatnie Oyczyzny interitum.
Posłałem iezdził do WXMści do Gdańska prosząc aby Con:
vocos Rzpltę, na ktorey Sąd zdaiemsię zawsze byłes WXM
pro iustitia et affectu Sprawę moię zalecił, a iezeli w czym
violencyi imputabitur, wiem że to contrarium liberta:
ti ale iakoż violentum Dominium dulcedine avertere było
to, iako smiertelne Rany głaszcząc leczyć, u nas Rzpltka
snadno moie ku Sobie życzliwość, kiedy Je przy Aplikacyi WXMści

uczyni

uczynię capacem Jura dare regnantibus, ktorey służyć zawsze we
mnie praevalebat Wiernosc Poddanska, aniżeli ambitus Impe:
rij Ale niemogąc nigdy bydz pewien prerogatyw c. Szlachectwa me:
go, wolałem bydz Krolem Wolnego Narodu, aniżeli Chłopem
Augusta, z Wdztwa Krakowskiego przysłali do mnie Princi:
paliores wtych dniach confirmando intencyą swoie dobre,
et cum confirmatione przeszłego accessus, było WXMći do mnie
przywiązanie było, gdzie ligamentum z Jeyrzią Wdziną Bełską
pogrzeb Unia trzyma w Krakowie, ktorey list czytałem
wtych Dniach, żegdy by mu tema była Okazya, toby więcey
czasow wyginęło, o JW. Woiewodzic Kijowskim co dziś mnie
spodziewałnię dobrych wiadomosci; Ktory iest extra om:
ne dubium, iako zas WXM z prawdziwey ku mnie Inkli:
nacyi piszesz Liberè, tak przyimuię łaskawie proszę, co odpi:
suię żebym się iey justo merito godnym uczynił, że zas ci
do ktorych WXM piszesz, muta et ieiuna responsa daią,
trudno im mieć za złe, ieżeli wiedzą Judicium WXM despe:
ratum o Interessach moich, ale uczyn mi tylko WXM przy:
stęp do Serca swego, wktorym się z mnieyszych Lat moich
mieścił, a rozumiem że powabi kożdego Affekt y Przyiazn,
Wierz WXM, żem nigdy z Krewnemi memi nietrzymał,
nie naśladuiąc one errantia sydera w Osobie WXMści Oy:
ca Przyiaciela y wszystkich krewnych zakładaiąc sobie, do:
wod tego, kiedy Pan Wda Ruski ieździł do mnie do Warszawy

vocando
etc

x

48 vocando mnie tam gdzie cały Dom moy był przywiązany, odpowiedziałem, że nie odstąpię tey Partyi, gdzie WXMć ducis agmen. A ponieważ się Pu Bogu upodobało uczynić mnie y tey Partyi głową, powinie: nes WXMć krwawym moim to pokazać, że nayprawdziwiey Kniaź należą do WXMści, bom ią zawsze sakryfikować był gotow, in tuitionem ejus honoris, y teraz nieinszą na Sobie Provinci: am gero, tylko wspieraiąc Actus WXM, których iesteś glori: osus Auctor, także przy łasce Boga Nieprzyiaciele non praevalebunt, a WXMści honor etiam invito manebit. JP Marszałek wydaie Uniwersały, y szczegulnie WXM boisz, że temu wierzę, byle bysię Moltwa Wielko podobnie zieżdżały, bo y niema convocandi potestatem, tylko zkonfederowane, WXMści Autoritas iako nest limitata, tak Uniwersatem Congressum uczynić może. Ut generalem unionem Stanow RP-tey, Generał Sztemberg, iaż od półtorey Niedzieli na: szył się ku Krakowowi, za którym JP Starosta Spiski pospieszył. Dobry Szkod WXM iezeli nieobromita, pro: tectrix manus, bardziey była zruynowana Inimica, gdy: by nią była, na coście refleknięcie zdasię to być niepodobna tak Szkod WXMści, iako y Naybliższych Osob sądząc w E: stymacyi, które ten Dwor ma meritorum WXM, bylemu iuż tylko pinaliter do Sławy, nam zas wszytkim do uspo: koienia generalnego do pomoc. co wrychu WXMści zapo: mniawszy wszytkie przeszłe amaritudines, cieszyćsię na: dzieią dulcedinis, spokoyney y bespieczney RPtey, które będziesz

WXMści

[illegible]

WXMći novus Creator, przez założenie, tak wielkiego Dzieła, jużby po dobno Krol August y sprawę niemogł, gdyby niemiał respirium z dyffereneyi, ktoremu iest salubrior, niż wszytkie posiłki Moskiewskie, konsystencyi Chorągwi moich w Kluczach WXMći a czy iestem przyczyną, sądzęsię y pokutowac będę, uczyniłem to ex necessitate bo Szwedzi wszędzie pozastępowali, tam zas samego Duchu potrzebuię; a że wtym satisfeci WXMći woli, dałby Bog, aby we wszytkim ukontentowanie WXM wzgledu odemnie było. O Hibernę także znosiłemsię z Kapitułą Gnieznieńską, ato Złych racyi, że Szwedzi chcieli ią wziąć ex ratione belli, o: deymuiąc Nieprzyiaciołom swoim modos subsistendi; jam Im chciał drogę zastąpić wziowszy ią na chorągiew moię, ktora wKompucie Woyska Kwarcianego dawno iest, y to dyskretnie bym się wziął, widząc egestatem populi, a nihilominus dałbym Kwit zaraz, tak convenii z Kapitułą, iżeli się to nie zda WXM. y od tego gotowem resilire, o Trybunału Lubelskiego rozerwaniu, staramsię wszytkiemi siłami y sposobami, lubo ciężko przez Wisłę podieżdżowi Szwedzkiemu przeprawiać się, ratione Sł Krakowskiego. Wiesz WXMći, żemsię nato poświęcił, abym tym służył, qui odernnt me inique, y starać się będę, abym iuste [illegible]ratum Krola Szwedzkiego possim placare. byle tylko wprzod dane były dowody, do czego przydałem JP. Stię Spiskiego, ktorego oportunitatem wielką, bydź sądzę; a że raz totus quantus sum devoveo WXMći, devoveo me periculis, Zdrowie y Substancyą moią. Protestuięsię przed Bogiem

że Kollęy

ze Arkey nieopuszczę, y niedam Iey in manus infidentium, ani mię nieodstraszy, ani odwiedzie, iako ten który iestem.

Mowa JW.^o JPa Koniuszego Koron.^o Sdy Krakow. do W.JPa Sędziego podczas Installacyi na Sędztwo 12.ª Aprilis A.D. 1743.

Zdałoby się wprawdzie, że po nieodżałowaney JW. Chorążego Krakows.^o Dignissimi, et Meritissimi Concivis Nostri Grodu tuteyszego dignissimi Judicis Smierci, ultima Coelestum Terras astrea reliquit, gdyby taż sama, która go e vivis sustulit Supremi Judicis Providentia nieopatrzyła, y upatrzyła godnego do tego Stallum Sukcessora, teyżem przykładem przypatruiąc uyrzałem Ieyże oświeconiem nietayne nikomu, widome wszystkim cuncta do tey Funkcyi y w Tobie Mćiu Panie Pisarzu requisita, ktoż bowiem ciebie w publicznych Przeswietnego Wdztwa radach, Catonem w Charakterze Deputata, na Trybunał Koronny Lycurgum, w pisaniu Decretorum et Praeceptor. Populis Solonem, Stowem Justitiae Cultorem, rigidi Servatorem honesti nieuzna, Ieyże nayబardziey Brachio Regali Stanowienie, osadzanie y utrzymanie incumbit maximum, Ieyże robur w tym zaleta dać powinno, aby takiego constituat Sędziego, nad którego nec justior alter, nec pietate major, zaszczyceniey nie potrafił. Niezawiedziesz rozumiem moiego Wm.ci Pan w tym intentum, dotatus hisce essentialibus attributis, nie omylisz publicam Civium expectationem qualificatus Summa capacitate, ac innata obsequijs et usibus Przeswietnego Wdztwa propensione adimplebis desideria, sitientium Justitiam obowiązany delita

oney

et

oney administratione. Tak więc oddana sobie æquo libres ponde re Sprawiedliwości Lancem, abyś się w naymnieyszym Skrupule powinney zawsze wagi y mianey dotąd powagi nieździwała uchodzie, Judicis Officium est, ut res ita tempora rerum dignoscere, także mu czyn zadosyć, aby obumarłą prawie w Polskim Swiecie Sprawiedliwość na tym mieyscu vigentem perpetuo każdy przyznawał, tak miarkuy te Czasy, abyś Parem antecedentia, dimidum præsentia, incidendum futura widziały secula, y że non alienam masz do tego mentem, debito comproba Juramento.

Mowa JWJPa Koniuszego Korony do WJPa Pisarza podczas Installacyi na Pisarstwo.

Sambymsię wyłuszczającym przeciwko tey którą teraz ustanowię intendo Sprawiedliwości osądził, gdybym eximia Virtutis, ut surgat in altum promowującey nie podał ręki. Niewchodzę Ja tu in enarrationem Prudentia Consilior Przeswietnemu Woiewodztwu Activitate na Kommissyi Radomskiey publico maturitate Judicij była expedyowanych Kondescencyi. huic Officio in particulari oswiadczonych od WmćPa Mścidanie Regencie Usług, dosyć mi przyznać, że debentur meriti spmia summa Juris, a chociaż ci zamilczę, ipsa loquentur. Przetoż Jure merito Notariatus tuteyszego Grodu decerno WmćPa gradum, niewątpię że na nim magnum Sprawiedliwości Juramentum, et fulcrum fies, aucessim æque Judicator in recte consulendo Judicii, et fideliter annotando Sententia Eutabis krotko

Krotko mowiąc powinney obligacyi Muneris et Officij, Quia adaequa-
bis et superabis mensuram. Odbierayże tedy to Pioro, ktorym
niżeli altius gloriae et honoris attinges fastigium, niezmaza-
ną w pozne Wieki famam tibi scribes Haeredem.

Także Mowa WMści do WJMPa Regenta.

Zna to każdy dobrze, iż ingratus labor, quem praemia nulla sequuntur
Podiąłeś WMPanie Regencie y Komornikiem dosć Pracy, nietylko
particulari teneris ab annis usibus Domu mego Aplikacyą,
ale też Patriae addiscendo Leges obsequij publici laudabili stu-
dio, niesłuszna więc abyś się miał uskarżać, quod ingrato moni-
torum tuorum Judice virtus tua perit, Ktorey praeclarum munus
Regencyi, y Vice Notariatus oddaię. Spodziewamsię że tak Jego
obowiązkom indefessa vigilantia, indevia rectitudine, et so-
lida prudentia zadosyć uczynisz, iże maiący swieże y godne
pamięci, quae sequaris vestigia, że ci zarowno cedet ingloria
fructus honos oneris, Fructus honoris onus.

Mowa dziękująca za Vrząd Sędztwa.

A iakże WMści Dobrodzieju przy odebraniu tanti beneficij
staćsię elinguis, a iakże nietylko posłuszny ięzyk, ale y wszyst-
kie Arterye moie niemaią canere laudes et gratias WW
M Dobrodz kiedy y kamienny w Grecyi Memnona Słup za
oswieceniem słonecznym, inaczey iego wdzięcznostroyney
lutni z Siebie wydawał harmonią, Już to niepierwszy
raz spargis radios Dobroczynnosci Pańskiey na moie Słu-
gi swego, trzeci w Jurysdykcyi swoiey daiąc mi Stopień, y iako
supremum

supremum Luminare, niby ostup osemnona Kamiennÿ radÿi Beneficio rum oswieciwszÿ przyznac baczęs, że Tua sum Stella et Tibi soli lu: cem meam debeo. Dobroczÿmosc Pańska iWWMćiPa Dobrodż. żadne: mi dla mnie granicami terminari nieumie, Większe w Osobie moiey skłądaiąc fawory, niżelim zasłużył, plus Augustum dare debuit, quam Agryppam accipere licuit. A iezeli funkcye, Urzędy wÿso: kiey naybardziey a dignitate et excellentia conferentis estymo wane bÿć powinny, mam o tÿm gloriari, że favore JC Domu twego przychodzę ad ascensum Iudiciariae witym areopagu Sedlle, Za sczycałem się zawsze y zaszczÿcam, że pierwszÿ dla mnie Cre: scenÿ fundament Osoblowa Łaska, Wielkiego in Republica Senatora godnego Oyca twego JWMći Dobrodźja in hac judiciali założyła area, tuteyszey powierzywszÿ mi Rezenaÿi, promowował ÿ mnie do pióra. Dokładasz y teraz supremam manum, kie: dÿ ad ultimum w Grodźie Krakowskim ascensum restabat, po: zmarłym wielkiey godnosci y literatorÿi Sędźia, Starościn: skę Władzą Sędztwo mi konferuię, animam in me infundis, no: wÿm sądzenia na tÿm mieyscu qualificatam charakterem, Ter rent mnie wprawdzie JWMći Dobrodźja wielkie y słabÿm krokiem moim niedostępne Antecessorow moich vestigia, a naybardziey świeża zacnego ustępu pamięć, bowiem iako iest onerosum succedere magnis, a że kiedÿ takie JWWMć Pa Dobrodźja na mnie stetit Judicium, żes aetatem meam, lubo niewzrosem, ale Canitie candidi Pectoris y Szczerÿm ku JO: Domowi

Cełło

54 Domowi twoiemu Affektem albesconten, maturam tanto onori byc rozumiał, a godnym hac sorte judicasti, Niechayze przymyoni mey iakiekolwiek Officij mey partes wypełnia y nadgradza chęci y pragnienie, czego po mnie Sprawiedliwosc wyciągać będzie, niechay na tym mieyscu circa societatem godnych Kollegow moich wspieraią mnie żywe Antecessorow moich przykłady, et imitatio, aby na tym Urzędzie nihil habeam excusandum. Gdy zaś z JW. Msci Dobrodzieia z łaskawosci twoiey Panskiey Officium suscipio, beneficium recognosco, a do należytego podziękowania paria verba nieznayduię, z tego ci obowiązanego Mille Titulis serca życzę. Dent Tibi et largiantur superi, quidquid Animo cogitas et cupis. Acz do Administracyi suscepti muneris należy przyrzekam że za łaską Pana Boga, perquem Judices justa decernunt. Urząd ten pro Justitiae Zelo, pro conscientiae rectitudine, pro gloria JO Domu twoiego exequi pragnę. aby ab hac Ara Justitiae nihil malekontent nieodchodził, a by afflictis solatium, et suus sceleri sit Timor.

Mowa WJPa Chwaliboga Pisarza Krakowskiego

Z tego mieysca na ktorym mię łaska JOWMłSci Dobrodzieia nieznaiąca beneficia ultra merita osadziła, krotko a le pełnemi wdzięcznosci Ustami odezwac się przychodzi. na coz albowiem stubac curam verbor, kiedy nietylko tegimy się słowi temu, ale nawet y wszystka siła wymow w Ustach

mi przeczę

miszczeic, gdy uważać przychodzi, iak wysoko ręka JWWM. Pa Dobrz
nadenną wzięta gorę, y tam honorowi memu zamierzyła metę,
będym się tak prędko dosyć niespodziewał, y iakoby od wiat:
rów uniesiony Żeglarz stawam, et quas nolebat cogit inire vias.
Rozsypujesz JW. Mść Dobrodzieju przy zaczynaiącey się Wiośnie
pełne garści dobroci, y łask swoich, seminasti beneficia mente
gratitudinez, należeć ci powinna nayuniżeńszego podzięko:
wania y wieczney wdzięczności memoria y konkluzia, ale kiedy
iesteś snadnieyszy Dobrodzieystwa, iak dzięki czynić, hoynie:
szy w łasku, iako ja w słowa, dosyć mi mogę nieskończo:
ney Obligacyi acervum iednym słowem publica confessione
wyznać. Te Authorem conditoremq Fortunae meae. Przysztoby
by uprawdzić zwyczayszy nieudolność moię, in primo aresce:
re flore, ale sub tanto Principe, którego adaequatam Justi:
tiam summam probitatem wszyscy amplectuntur, et proma:
ximo sądzą exemplo, iest mi volupse censeri, et ad patientiam
exerceri Laborum, Niechże tedy ta ręka Pańska JWWMści Pa
Dobrz, która in me fecit virtutem, uczynie mnie zdolnym in
vias mandatorum tuorum, a Obligacya moia trwać będzie we kon:
tach swoich zupełna, et loquetur magnalia wiecznie. Będziesz
mnie miał JWWMść Pa Dobrodzieju życzliwego, nigdy nie poruszo:
nie Imieniowi swoiemu Sługę, na przysięgę nigdy wcale nie:
zmazaną, pamiętaiącego Officialistę, godne W. Jchmciów Kolle:
gów moich nomina zgadzaiących się Kollegi. Emeritissimos na tym
tu mieysce.

x

56 ta mieysca Wielkiey godnosci Cnot y sprawiedliwosci wyprobowa-
ney, WJP Sędzia svavem in Svam Notarium, bo circa Justi-
tiam, a na Ostatek będzie JW. M. Dobrego miał z Chwałą bo-
za Chwalić Boga, cum his suspirijs, sit longum Principis
Imperium probi.

Komplement przy Instalacyi Urzędu Grodz. Krak. do JW. JPa Koniuszego Koron. y WWPPo Officyalistow Grodzkich Imieniem całey Palestry miany dzie Aprilis przez Imćia Franciszka Mikłaszewskiego, Sędziego Wielkorządow, Chlebdeleg. y Patrona Grodu Krak. AoDni 1743.

Podwimoney Przeswietnego WDztwa Krak. Chorągwi, y nie-
odżałowaney, lubo nieuchronney Statutu Boskiego Człowieczi
na Osobie w tym Roku ultimis Januarij z tego Swiata Ze-
szłego WJPa Michałowskiego Chorążego WDztwa Krak.
bez Remissy, bo lege perpetua, Statutum est hominibus
semel mori wykonaney, Dzis dopiero bonis Avibus, przy
Margrabskich Orłach, solemne zaczynaiącą Feryę. kiedy
z Dyspozycyey Boskiey, Justitia de Coelo prospexit. za
szczęśliwą Officij praesentis Installacyą JWMM. zawsze zgod-
ne y godne wielkich Statystow Pragmatica Sanctione
ułożone Sentymenta, że Sprawiedliwosc Swięta, iest nay-
pryncypalnieyszym Panstw y Krolewstw Zaszczytem, y
mocną podporą. Justitia et fulcrum et conservatio Regnor.
ugruntowane na tym fundamencie Nayiasnieysze Maiestaty
y Panstwa

cum

y Panstwa, stant nullis mota periclis. Od tego władney Monarchi, honor, życie, Estymacya, y bezpieczeństwo publiczne, zgoła wszystka rerum humanarum dependuie Substancya, według attestacyi Rzymskiego Oratora. Justitia est omnium Gentium et Potentiar. Domina et Regina virtutum. Dla czego wszyscy sitientes Justitiam powinną Tobie JW. Starostę oddaią weneracyą. Idzie y cała Palestra ad hanc Sacrae Themidis aram, adoruiąc w godney Osobie twoiey JW. Mu Panie Generalle Małopolski, Generalnych y urodzoną wielkich Karolow lub Sprawiedliwości Żarliwość. Nayiaśnieyszych Ottonow Łaskawość, y inne niezliczonych cnot heroicznych Attributa, Życząc przy czerstwym w poźne wieki bez odmiany Zdrowia, ut omnis honor et cuncti veniant ad limina fasces.

WJmć Panu Sędziemu Grodzkimu Krak.

Winszuię dignam meritorum Coronam, na ktore przez godne w Oyczyznie Dzieła, Toga et Sago clarus zasłużyłeś sobie. Odbierasz z rąk pierwszego Sprawiedliwości Dyrektora, aquam Justitiae lancem, ktorą iako justus et sine nota Judex dyrygować będziesz. Idziesz gradu meritorum, pod komendą Wielkiego Małey Polski Generała, pod ktorą czekać będą majora mentis praemia digna tuis.

WJmć Panu Pisarzowi Grodzkimu Krak.

Winszuię całego Piora, ktore nie tylko Antenatow Twoich na tym mieyscu y w tiemskim zasiadaiących Areopagu, tak temperowała godność, y chwalebne zawsze zosoby twoiey circa Bonum publicum

publicum

publicum studia y Aplikacye sposobney ad quevis dAltey munia podały ręce, mogę bespiecznie mowic, że ad Majorem Dei gloriam. bo y sama Chwalibog imienia Twoiego Nomenclatura, Laudem Dei spirat.

WJPanu Regentowi Grodzmu Kralig

Winszuię drugiemu Pisarstwa Atlasowi, has fortunatas ca: lami vices, et Regimen Autorum nietylko Castrensium, ale o: raz Heroicznych, przy wielkiey Aplikacyi, ad Bonum publicum in futurum Tranzakcyi, ktore nietylko z godnych Antenatow y Prześwię Familij, ale też z wlasney Osoby Twoiey, ad pu: blica Aplikacyi, Acta loquentur et sera notabit posteritas. Upewniaię że ta funkcya przy dalszym Margrabskiego Ja: strzębia respekcie. Meritis tuis premia justa parabit Pa: lestra nasze iuz plenum adornuię Officium, in plenitudine votorum życzy aby przy pilney Sprawiedliwości Administracyi, na godnych Osobach Waszych świątobliwie wypełniłę miasto Ø dicatum sive Ø judicatum. Beati qui custodiunt Judicium et faciunt Justitiam omni tempore.

Mowa Jmci Pa Latalskiego Regenta Oświę: cimskiego, Patrone Trybułu Lubelskiego Jmieniem całey Palestry na przywitaniu miana.

Za ktora z nieporownanego w swoich Obradach zdania żadnego z dolnych Obywatelow na funkcye wybrania nie inszym nie uymuię Potencyom, bespiecznie nazwac się może clemideorum nunquam Pares Effeta Virorum. Ja mowię pozostały ieszcze w Swiecie

Swiecie

o Swiecie Wolnosci Ikon et Idea Rzeczplita kiedy wOsobach JO.JW. WWmćmcPPów DD: zadawnionym na tym tu Mieyscu od Lat Kil: kudziesiąt, a przez Prawo obwarowanym zwyczaiem zupragnioną Sitientium Justitiam chęcią, z nałe niepodległey Absolutney władzy kądzieyi Sądy swoie reassumuie, y naszą Palestrę non postremam civium Suorum Partem do należytey y głęboliey pociąga Adoracyi. Mieysce to samo tyle razy przez poswięcone Bogu Serca y Sumnienia, ile od początku założenia swego, czyli zasiadaiących tu czyto Sędziow, czyli udaiących się ad aram hane widziało Pacyentow, iako a Sanctitate Justitiæ Rang pierwszy inter omnes Sanctitates maiącey Swięte iest, tak gdy nam bliżey do siebie przystąpic pozwala, tym większey dla Siebie potrzebuie rewerencyi. Następuiąca JO. Trybułu circa Justitiam praca, iest cursus gloriæ, iest meta honoris. do ktorego aby y My przy pracach naszych iakozkolwiek dążąc, te dla siebie mieli konsolacyą, że nam corocznie godnemu Assystuiąc Trybułowi, Ingenij redeunt fructus, multiq Labores et vitæ pars nulla perit. Tdy się rzetelniey w ten ozdobny, Usmnych od iedney tylko depędującey woli, u nas przez iednostayne wszystkim postanowiony upodobanie, Polskiey wolnosci upatruiemy Parlament. Widziemy nieraz co naybardziey te mieysce zdobi, y niewątpiemy, że Teraznieyszy JO. Trybuł wtey zostoie doskonałosci. Huc Amor publicus, huc fides, huc Lex servata, huc deniq cuncta utilia spectant. Iest

to usta

66 to ustawiczna dla wszystkich Praktyka, ut prima inciderit, sic cetera evenire credunt. tak zmiarkowawszy wszystkie teraz mieyszego I O Trybutu, czyli to z Liczby Osob Przeswietnego Collegium Swieckiego zasiadaiącego, czyli z Liczby Regestrow tego Roku sądzących się okoliczności, bezpiecznie tego spodziewać się możemy, co ów Rzym stary naszey wyobrażenie Rzeszey, o swoich napisał Prawodawcach. Ablatas a Gręcia Leges decem Principes lecti conscripserunt, erat ordinata in duodecem Tabulis tota Justitia. Gdyby się ułomniey na Poszanowanie Protektorow swoich starożytności wrocił zwyczaie, y gdyby Swiatowieysze Swiętszym nieustąpiły ceremonie naszym Zdaniem. Tu Summe Sacerdos, Tu Divum magne Minister, thura prima teneres. JW Mći Xięże Prezydencie, y cała byci tanquam Deo inter alios Deos Terrestres czynic z Siebie powinna Sacrificium Rolcha, któremu już pod Nogi raz, raz Przeswietney Kapituły Poznanskiey, drugi raz teraz zasiadaiącemu. Sunt ingens otia summa labor. Odebrałes nietylko z woli Przeswietney Kapituły twoiey, a Sukcesyonalnie prawie po JW Xiędzu Prezydencie, niby umyslnie mieysca Tobie ustępującym funkcyi Prezydenckiey godnosc, y temu electo ex Militibus będziesz prezydował Populo, z tym dla siebie honorem y Satisfakcyą: utquem admodum illi ad defendendum Templum Jovis concurrerent, Ita Tu virtutem cor nomine tu caris. Wiemy

My dobrze

My dobrze, że Arte tua nutritur honor, Laus vera fovetur. y dla tego ani naymniey potrzebne pochwał twoich sądzącię dyggressye, ani w Jasne dosyć same przez siebie Domu twego niewchodząc zaszczyty, dosyć nam iest winszować. Sit tibi Laus semper Laudis, honoris honor. Że zaś przy tobie tanquam sub voce Magistra, y My nie honor będziemy, nasze Satyryfikować prace, porrigimus vinctas ad tua vota manus. y życzemy, aby twoy herbowny Nałęcz nieprzyiazne skrępowawszy serce, sowite naywyższych honorow dał ci z siebie wiązanie, a Ty na naypierwszym godności stanowszy stopniu. Ammo sis longior illo Attica quem Docti Collegit Cura Maronis. Twoia to iest między Inemi, iuż od inszych odebranemi z tąd niemnieysza pochwała JW Mści Panie Marszałku, że Ten JO Trybuł nietylko per coequam Coelo Justitiam, ale też przez dziedziczną Domu twoiego Jasność przy obiętey radością publiczną łasce, po odnowionym cum placitu omnium Wieździe Jaśnieyszym czynisz. Et hic erit Scipio numen ex Parte Africa habiturus. Tento sam znak naywyższey w naszey Oyczyznie Władzy, ktory przedtym naywiększe bo Marszałkowskie Hetmańskie, longa serie w Domu WXMci rozdziedziczałe zdobił Urzędy. Erat enim Scipio campo portatus aperto. Tym większą w sobie WXMci czym wspaniałość, im bliżey przez ozdobione in Antecessum Domem WXMci Oycowskie y naypierwsze w Europie

Trony

6b Trony participativam oddarta zaiąga Majestatem. Quod fuerat magnis olim commune Trophæis, hoc totum Princeps incipit esse tuum. Nierozumiem ci a zebym nietrafił na pospolite wszystkich zdanie, iż ta twoia herbowna Rzeka nietylko insze rowna, ale y celuie w Europie Rzeki, bo iako dawno, Inclytus hic amnis fluvios superabat Iberos aurea dona ferens. Tak Cesarskie, Hiszpanskie, Luzytanskie, y teraz Imperatricem Domum wniesionemi przez siebie napełniwszy posagami Korony, dosyc ztąd wielka będąc iescze w sobie WXMci, postquam totum compleverit Orbem maior est. Mowicby wiele trzeba, ale ani Wielki, ani Kronik otym nieucichnę. nec ventura sileburnt sæcula, nec ignota rapiet sub nube vetustas. dosyc nam na pochwałę powie dziec WXMsci.

Si sequana Tagus, Rhenusq Danubius Indus
Optarent pretium maius habere sui
Si Srzeniawa suum spatium extendat ab Orbe
Excedet reliquas, major hic amnis Aquas.

My zas pod tak godną zostaiący Laską z powinna takiey godnosci Obserwancyą dicemus quod colimus. colemus quod vidimus. quis qualis fuerit coram gentibus loquemur. Wszytkich JJWWWMMciow PPanow Dobrodz utriusq Collegij Cnoty, i Godnosci, y przymioty, gdyby przyszło wyliczac, ani mieysca, ani Czasu Ohotiżnosci tego by obiąc niemogła, bo co niegdy wswoim Senacie Mamlius, to My w Io Trybunale widziemy. In hac facie Senatus Vestri hoc tantum decipe

post tot.
exxx

potest quod vet^ri decoat y n^r ornet Senatum Vestrum. Juz To Lat
Sto minełło iak to mieysce zawsze godnych, a coraz to godnieyszych
liczyło Sędziow, każdy nowym zamiem æmula virtute ototę ubiegał,
aby iak nayprędniey tę odbył funkcyą. co mowię w teraznieyszym S.O Trybunale, ktorzy na zazdrosc innym nec priores
nec pares mieć zechcecie. Mamy złą nieodzybną otuchę, że kiedy JWW WWMM^ci P^s Dobr^z vigilantibus undiq curis. tegoroczny
zaszczycać będziecie Trybunał, na to sobie zasłużycie, iz
Katedry Wdztwa y Ziemie wiedząc dobrze, że niemnieysza
Cnota parta tueri, quam quærere. Załowac tego niebędą,
Iz wam tak wysoko, tak znakomito in Tutelam powierzyły
gornosc, Consules appellarunt ut prodesse debere se Civibus
suis meminissent. Będzie to wszak sedentes sup Thronum
et Judicantis Justitiam. Będzie wszak całey R P^tey
aieszcze ex maximis Nobilibus utriusq Provinciæ Spraw y swoie pod wasze Judicata podaiącey co ludwich JWW
MM P^s Dobr^z na tym Mieyscu postanowicie. a Wiemy
że to co sanctius erit inviolabile permanebit. y z tych
To miar y Okolicznosci wyżey namienionych, iako Brzeszowę powinnismy adorowac Trybunał, tak tego życzemy, tego winszuiemy, aby
nasze na tym mieyscu podięte Prace, fatygi, y pilnosc, wiecznym
dla nas służenia S.O Trybunałowi honorem, a dla JWW WWMM^ci P^s Dobr^z
zupełną od Nas zakonchyły Obligacyą.

Manifestatio Illmi Ducis Czartoryski Cancellarij MDLit^æ

Ad Officium et Acta præsentis Castri Capitanealis Cracoviensis Lublinensis personaliter veniens
Celsissimus
...

64 Celsissimus Princeps et Illmus Michael Dux in Klewan et Zukow Czartory:
ski ProCancellarius M.D.L: suo et Celsissimorum Augusti Alexandri Pa:
latini et Generalis Terrarum Russiae, ac Theodori Episcopi Posnaniensis
Ducum in casu Klewan et Zukow Czartoryskich Fratrum suorum ger:
manorum nec non Mci Stanislaj Poniatowski Palatini Masoviae
nomine eorum coram Officio et Actis inctis contra Illrem Mcum Adamum
Tarlo Palatinum Lublinensem solemnem omnique juris via prosequi:
bilem intulit Manifestationem Manifestatus et Protestatus ideo.
Quod cum ex institutis Patriae Legum publicarum praescripto, et ipsa
naturali Cuiusvis Civis in hoc Regno obligatorie conservandae Le:
gum integritatis Jurisdictionum et Magistratuum Reipublicae Au:
thoritatis libertatis, quoque et aequalitatis manutenenda, ac comunis ho:
noris, ac Securitatis, tranquilitatis internae praecipua et singula:
ris Cura esse debeat, et ad eam religiose praestandam, omnes sta:
tus, Cives et Incolae Incliti huius Regni teneantur serwandum:
quoque et praestandum, cunctis Reipublicae Civibus, parem in aequi:
tate honorem et pro ratione Status et dignitatis conveni
entem respectum et verum in Patria Zelum, et Amorem Pu:
blici Justitia, et ipsa ratio suadet, nemini vim inferre, et ali
quando injuriam et laesionem dare Jura Regni permittunt, imo
rigorose vetant et prohibent, Illmus et Mcus Tarlo Palatinus Lublinensis
licet ultra aequalitatem et statum suum plus Juris et Authoritatis
habere non valens, tamen variam ambitionem et aemulationem
nocivam pro regula et ratione agendorum praesumens, in Manifestam rerum
publicarum Iniuriamque Reipublicae et sui Illmorum Manifestantium laesionem procedendo

post Con

post contentiones primitivas cum Illmo Mčo Dnõ Poniatowski Succa
merativ Aññi moderno, levi ex Causa exortas et subsecutas primo
Actum quendam Juribus et dignitti Reipublicæ repugnantem, nec
loco et tempore Judicio ac Censuræ Reipublicæ, exponendum et re:
monstrandum suasu et Consilio suo perfecit, ad eundq in practica:
bili hoc in Aňo modo et forma sub specie cujusdam diplomatis, con:
ficiendum, et Actis Posenq Castrq Varsaeq inserendum remota obligatio:
ne Senatoria avertendi nociva suadentis Ansam præbuit et ejus:
modi adoptionis, seu ordinationis cujusdam Actus Author extitit
cum vero ejusmodi Actus a Manifestantibus reprobari, et censu:
rari videbatur. Idem Illˢ Dnq Carlo Radatt dubbq sumpta exinde
de cujusdam livoris et prætensionis indebita ratione Illmos Mani
festantes diversimode lædere et varijs Cavillationibq afficere ñ
erubuit, primo Literis suis publicis pro Comitiolis Boni Ordinis
immediate peractis supracõrum Illmũ et Generalem Terrar Russiæ
Fratrem Manifestantium sinistre insimulaverit detulit et circu:
scripsit. deinde circa inchoationem Juditior Tribunq Aññi Petricq
post multa in illo loco cum despectu scandaloso Loci Sacri Perso:
nar Honorem et dignittem Reipliće in Judiciario Vice Regiæ Mttis
Magistratu repræsentantium attentato Scriptum quoddam per
modum Diarij cum enormi Authorittis Tribunalitiæ expreßione,
et Illmor Manifestanq involutione et læsione Conscribere, et
in publicum tradere jußit, ac post dum hocce Scriptum, uti a
veritte distonum famosũ ac cavillatorium decisione ejusdem
Judicij Tribunalitij reprobatum, et ex declaraone Judiciaria com:

buri

66 buri in Foro publico injunctum, et conbustum exstitit, Lib. Ict. M[cus] Dnus Tarlo Pltus Lublin. formatis et conquisitis varijs potestatibus contra se Manifestantes, varia scripta corrosiva, et literas, pasquinatice et calumniosa ad Tabulas sive publica indignas notitia cum destractione bonæ famæ, et incidiæ honoris repressione redundit conscripsit, et in varijs locis propagare injunxit, ipsisque literis suis ad Celsissimum et Admum Primatem Rni; contra respectum Primatialis Dignitatis scriptis Illmos Manifestantes læsive et impertinenter circumscripsit, diversosque modos et occasiones, cum læsione et injuria publica, ad contentiones seditiosas præbere Machinationes et varias contumelias, et temeritates exercere præsumpsit. Scriptaque prædicta et literas in modum famosi Libelli conscriptas varijs in locis ad vanam sui et Ambitiosam jactantiam divulgare et ad similia scripta se Manifestantes inducere studuit. Cum Illmi Manifestantes publicam et sui Injuriam Legibus non permittendo literis, respectu cujusdam injuriæ coram Republica Manifestari hancque sui Manifestationem Actis publicis et Authenticis Regni inferre Jure merito censuerunt. Itaque Authoritati Legum insistendo ratione Comissorum omnium et aliorum contra Jura et sancita Rni attentatorum in foro fori plenius declarandorum et omnimode probandorum atque iterum in solemnissima Juris forma Manifestationem melioratione ejusdemque Manifestationis salva manente.

Areszt Krolewski Poiedynku JW Wdy Lubel.

Załozenie Areszto y zatamowanie poiedynku nomine Regis między JW JPn Tarłą Wdą Lubel. a JW JPn Poniatowskim Podkomorzym Koronnym, iako y wszelkiego zkimkolwiek poie: dynku

dynku przez JW Jmci Xdza Andrzeja Załuskiego Biskupa Chełmińs. Kancle:
rza Wielkieg. Koronnego do tego specialiter Authoryzowanego ogłoszone.

Że do Poiedynku trzeba mieć specialiter pozwolenie Krolewskie, tak Nas
Prawo uczy, a ieżeli Krol ex rationibus sobie obnoxijs może pozwo
lić poiedynku, toć wzaiemnie zakazować one iest Juris Majesta:
tici et Authoritatis Regiæ extra omne dubium.

Na tym fundamencie Prawa Oyczystego, a przytym będąc specia:
liter Authorisatus in casu Assistandi od JKMci PNM. aby wy:
zwaniom y Poiedynkom wszelkim zabieżeć interposita Maties
Authe Krola, y za Nego Mtę obowiązuię Szlabem, czyli Areszt
zakładam, a żeby JW JP Tarło Wda Lubelski Generał Woysk
JKMści y JW JP Poniatowski Podkomorzy Koronny Obersztl:
leytnant JKMci PNM. a ni mniey inszy nieważyli się poie:
dynkowac z sobą ullo modo, ani z żadnym inszym, żołe:
dzi z zaszłych teraz tey differencyi pochodzących do dalszey
JKMści decyzyi.

Żeby zas w tey okoliczności Powaga JKMci PNM et integritas Pra:
wa utrzymana była, wzywam y proszę przytomnego Senatu
JW JP Pw Sandomirs y Bracławs Woiewodow, Czerskiego y
Bełskiego Kasztelanow. Tudziesz Prześ. Trybunału Koronn. Godnych De:
putatow, aby ex vi Juramenti Senatorialis quicquid nocivi scie:
rint avertere pro possibili usiłowali, y Prawa manutentionem
utrzymowali się 20 9bris 1743. X Andrzey Załuski Bis: Chełm: Pom: Kan: W: K:

Copia z Listu JW JP Wdy Lubels. do Przyjaciela swego
pisanego z Markuszowa d 29 9bris 1743.

Z wielkiey chmury mały Deszcz, tak daleko że mnie wstyd za moich

nieprzy

68 Nieprzyiaciół, wszytkie wyrażać Cirkumstancye, Jak tedy WmćPanie Pięk-
zom posyłał do Wdy Lusckiego z Gniewaszowa, iakie tamtędy były
Kwestye y odpowiedzi iego iesteś WmćPan wiadomym, Poniatowskie-
mu zaś Kazałem powiedzieć że do Lublina iadę, y że tam może
miał szukać po swoię Satisfakcyę, naznaczył tedy dzień Srodo:
wy lubo gdyby był miał Serce y ochotę to byłby zaraz szukał
w Pomiedziałek Satisfakcyi, ponieważ się to działo w Niedzie:
lę w nocy, w Poniedziałek tedy iedlismy Obiad w Janowcu u
Xięcia Lubomirskiego, a Starszy Kazimierski Starosta był
już z nami, bo do Gniewoszowa był przyiechał, tego tedy
dnia w nocy chcąc abo przenocować w Lublicach, albo też
tam wytchnąć, y do JP Wdy Sandome pospieszyć, który to z ema
Listami Niedzielnemi od JXdza Kanclerza WK: z Lublina
ruszony do Cekcinowa swoich Dobr poiachał, zkąd do Lubek
dał nam znać o sobie do kąd rano we Wtorek pospieszyli
my, y gdzie iuż JXdza Kanclerza Korong zastaliśmy; po Przywi:
taniu y ordynaryinych Komplementach Wda mnie wziął
na Konferencyą, y tam moralizacye były y reflexye na Pla:
cu ale też y moie przedsiewzięcie, e converso niedziwowałem:
się mu bo widziałem że myśli dobrze, iakoż się dziś dobrze
pokazał. Tandem JX Kanclerz na podobne sforcował się
reflexye, ale toż samo propositum moie uznawszy dał Po-
koy postaremuż nocował z nami, co mi naturalnie dziw-
no było. Ja zas nieczekawszy nocy posłałem drugi raz do Wdy
Luskiego pod porzaiwosną wyzywaiąc go pod Markuszow na

ramieyszc

ca ...

ramieysze troche godziny nimem był wyzwany od Poniatow:
skiego, ale odpowiedział że aż skonczę z Poniatowskim to
dopiero że nietylko wyiedzie, ale sam odemnie będzie szu:
kał satysfakcyi kiedy tedy trudno było iuż w tym, trzeba się
było iuż tego Młodzika trzymać, stanelismy tedy w Marku:
szowie do ktorego przyieżdzaiąc w Karetach, bosmy Konie Wierz:
chowe, ieszcze z Gniewoszowa postali, mielismy tych Rycer:
rzow w Pole uszykowanych, a za niemi Szwadrem Dra:
gonii starowszy; tedy w Miescie gdzie Kasztelan Czerski
y Bełski z Strażnikiem Koronę Sierakowskim przyia:
chali eskortuiąc tę dragonią, ale to zeby z Kanclerzem za:
raz widziec się mogli, Ktory z Aresztem od Kroła wyie:
chał. y Deputatow aż Pięciu Vice Prezydent, y Łucki Xięż:
za, Swieccy zas Krakowski Starosty, Rawski Starszy
y Czernichowski Szymanowski, Ci tedy imieniem Try
bunału, a Trybunał od Kroła areszt nam dawali, na kto:
ry odpowiedziałem zem po niego ani do Drezna ieździł,
ani pisał, a ninsię o niego ani directe ani indirecte sta:
rał, y ieżeli go będę musiał przyiąć, poiadę zaraz do Dre:
zna prosząc o Dyspenzę z niego, niemogę iednak go przy:
iąć aż tamten co na to odpowie. Jeździł tedy JP Kuch:
mistrz Koronny, iako moy Secundant do tamtey kupy, zem
Ja tu przyiachał dać Satisfakcyą Poniatowskiemu, ale
że nową y niespodzianę widzę rzecz, że iest Areszt Krolewski,

Ktory

Który respektować muszę, a że się go pytam, co on na to mówi, nadrobił
tedy funalierją, że on o nim niewie, ale interea nie trzeba się było
wracać z góry; jeżeli ja pierwszy iestem że go akceptuie, to y on
go przyimuie, nad tym tedy iuż nie zodniewskie, ale szlachec-
skie były wykręty, y konferencye, w tym Kasztelan Czerski
y Bełski znowu przyiachali, y poczeli WPana naprzemian sze-
ptać, co gdy mi się uprzykrzyło, mówiłem że tu głośno gadać po-
trzeba, y do mnie się adresować wypadli, tedy obydwa Ci Ka-
sztellanowie, o iakieś między nami Skrypta, żebyśmy we wszy-
stkim trzymać Areszt chcieli, na co odpowiedziawszy że
w żadne Skrypta niewchodzę, tylko końcem Szpady dla
prezentowania mam mu, a w tym Błędowski Pułkownik
powiedział, że z tamtąd nie z tym przyiachali, y że tamten
czeka mnie, na co WPan nasz efferwuił, że to Zdradziecka
sztuka żeby potym powiedziano. Żeśmy niechcieli Wyiez-
dzać, czy iakieś w tym mysterium tak tedy do Koni udaliśmy
się, oni ieszcze rozumieią, że to na swoie lepsze zrobią, na
gorszą swoię hańbę uczynili, wyiachawszy tedy y mnie zda-
leka zostawiwszy, poiachał sam pytać JWa WPana Kan-
domirskiego czy ia iest pierwszy do Akceptowania powie-
dzionego Aresztu, y tam nieco zabawiwszy powrócili do mnie
że on iest pierwszym do Akceptowania Aresztu, ale z kon-
dycyą żebym dał Słowo że ani Jego Familij affrontować
będę, na co odpowiedziałem że już wyżywać niemogę, bo z tymi
mi się

Cie

miley bić niedadzą alias z tą całą waleczną Familią, ale że recontre może się gdzie zdarzyć, niżeli z Drezna o Subsewacyą tey cało: mumili powrócę, Koniecznie Woiewoda y Kuchmistrz przymu: sili mnie dać słowo, y po długich tergiwersacyach musiałem to przyrzec, ale też y to powiedziałem, że kiedy oni mnie o to proszą, żebym ich nieaffrontował, a że Ja Ich iednakowo o to nieproszę. Niechże tu tedy każdy widzi, co za Ludzie, y iak im Pan Bóg serce y rozum odeymuie, tak dalece że mi Ich teraz żal, y powiedziałem to głośno, że naybardziey tego żałuie, że z Nacyonalistą mam takie afferty, więcey y rę ka mnie boli pisać, y te wszystkie niedorzeczne opisywać Cir: cumstancye etc. Zarato mppa

Komplanacya między JW. Jm. Panem Wdą Sandom: a Xiążęciem Radziwiłem spisana.

Za Medyacyą JWJP. Adama z Czarzowic Pana Wdy Lubel: Drohobyckiego Zwolińskiego Dolinskiego etc. Starosty JO. Xiążęcia Jerzego Hrabi de Lascaris Biskupa Zenopo: litanskiego y Innych JO. WW. Przyiacioł niżey napodpi: sach wyrażonych. Między JW. JPanem Janem Hrabią z Tęczyna a Czarkowic Załuskim? Wdą Sandom. Gn? Ziem Podolskich Kamienieckim, Latyczewskim Medyckim Co: batskim etc. Starostą z iedney, a JO. Xiążęciem Imcią Mi: chałem Xiążęciem na Ołyce y Nieswieżu Radziwiłłem Kasztel:

Lancer etc.

Ka-
lanem Wilenę Hetmę Polnę WXL. Krzemienieckim Litewskim
Cztuchowskim etc Starostą z drugiey Strony uktamiaiąc się
do proponowaney od Nayiaśnięgo Majestatu przez JOksięcia
Jmci Kardynała Biskupa Krakę zaczętey in Antecessum me:
dyacyi stanęła wieczna, y niewzruszona nieodmienna Kompo:
zycya, w ten niżey opisany sposob. Iz Strony obiedwie chcąc
Pacem internam między sobą przez prawne Terminy disru:
ptam rekoncyliowac, tak się między sobą komplanuią. A
nayprzod JWJPan Woda Sandomę maiąc Jus hæreditatis przez
Siebie a Plenipotentiario Nayiaśnieyszych Krola Jmci
y Krulewiczow Angielskich to iest JWJPa Kajetana
Jabłonowskiego Kawalera Złotego Runa Starosty Cze
chrynskiego nabyte. A że ta hæreditas ex motivis non
nullis kwestyi podpadała, o co y Processa Prawne ab
utrinque do Trybunału Korony Lubelę intentowane były, więc
tamże JWJP Woda Sandomę pretio Przyiaźni ku JOksię
ciu Jmci Hetmanowi Polnemu WXL od tegoż Dziedzictwa
tudziesz od wszystkich Transakcyi sobie quo ad hære:
ditatem prætensam iakoteż y Cessyi do Millionow y
Sum wszystkich procz Sum niżey wyrażonych do Millio
now zastawowych ktore przez między S.P. Nayiaśnieyszego
Jakuba Krolewicza Polskiego Nayiaśnieyszey Maryi
Klementynie Corce swoiey Zapisania, niemniey na Mo:
bilia y Kleynoty wszelkie służących suis cum Successoribus
odstępuie

odstępuie, y iuż więcey ten JW. JP. Wda Sand. tak sam iako y Sukcesso:
rowie Jego Jus haereditatis pretendowac niemaią, y owszem Ponte
JW. JP. Wda Sandom. JO. Xcia Jmci pro Legitimo totius Substan
tiae Regiis Sobiescianae Haerede przyznaie wzaiemnie zas JO.
Xiąże Jmć regratyfikuiąc odebraną in permissis przyiazn Nay:
przod Pałac w Warszawie będący od JJPP. Wielmożnych
Załuskich przez JW. Chodkinskiego Chorążego Nadworn. naby
ty, a przez tegoż na Osobę JO. Xięcia Jmci transfundowany
tego JW. JPu Wdzie Sandom. ustępuie, y Donacyą cum Tui:
tione coram Actis Authenticis na Osobę tegoż JW. Woiewody
ex nunc uczynic przyrzeka, Oraz tenże Pałac z Obrazami
przy nimże nabytemi, in spatio Niedziel Osmiu in Possessio:
nem JW. Woiewody oddac obliguie się, w ktorym to Czasie
JO. Xiąże Jmć Pałac przerzeczony vacuare y iest meuble
y wszytkie mobilia, Obrazy wyiąwszy przerzeczone Obrazy
Krolow na Sali będących powinien, oraz na tymże Termi:
nie Dokumenta wszelkie do tego Pałacu należące JW. Wo:
iewodzie oddac tenebitur. Niemniey approbationem Dona:
tionis od JO. Xżney Jeymci efficere sese offert, Summy zas
na Kluczach Złoczowskim Pomarzanskim, Kukizowskim
Kulikowskim, y Jaryczowskim, tudzież w wsiach Rem:
zowcach, Spilitowach, Snowiczu, Ozynowie Koropcu, y
Uhercach będących te JO. Xiąże Jmć według Kontraktow
y Praw do pomienionych Dobr sciągaiących się przyznaie, Coby
zas

74 zas ex Contractib[us] reponendis Dobr w Summach ad Complementum Summy Milliona Dwoch kroc Stu Tysięcy Juri Advitalitio pod padaiących niedostawało, tedy tę Summę JW Woda Sandom[ir] na stąpienie innych Kredytorow in Termis exemptionum eor[um] coin: cidentibus komponowac JO Xiążę Jmć na Dobra Jego pro JW Wo: iewody Sandom[ir] eximenda czyli Jego ad Promissa destinato tenebitur Oraz na Kluczu Złoczowskim Pomarzane z innych Summie Milli: on dwoch kroc Sta Tysięcy korrespondujących Dożywocie Xiążę Jmć JW Wdzie Dektarnie w ktorych Dobrach JW Woda ad sera pacta inexemptibilis bez zadney prepedycyi zosta wac Ma, że zas Dobra Kulikow, Kulitow y Jaryczow JO Xiążęciu Jmci są potrzebne, y do Klucza Żułkiewskiego przy: ległe JW Woda Sandom[ir] pomienione Dobra cum eor[um] Atti: nentiis propter Commodum JO Xiążęcia Jmci wypuszcza, y na Exempcyą w pierwszy Poniedziałek, po Trzech Krolach w Roku 1743. lub innego każdego Czasu salva per hyemationem eo rumatione manente pozwala. JO zas Xiążę Jmć inne Dobra Summie na Kluczach Kulikowskim Kulitowskim, y Jary: czowskim będącey czyste y niezawiedzione a przez Siebie emundowane y korrespondujące wypuscic omnino obligat[ur] na ktore Dobra Inwentarz y Kontrakt iuxta Statum Bono dwyli kwidowawszy przez Kommisarzow pro Justa Intratę iuxta pratim Palatinatu praecedere ma ktore to Dobra puszczone itidem sub jus advitalitium JW Wdy cedere powinny

Tak aby

tak aby JW Wdą na Dobrach Zupełney Summie Million Dwoch kroc Stu Tysięcy podległych mad swoie dożywocie niewprzod iednak JW Wdą z Dobr Kulikowa, Kulczowa y Jaryczowa ... Attinenc condescendere powinien, poki innych Dobr korespondujących Possessionem non adibit haec tamen adiecta pre JO. Xcia Jmci et custodita Conditione inquantum by JO. Xże Jmć Summy Trzech kroc Szesćdziesiąt Tysięcy cunctim in exemptionem Creditor na Dobra nie importował, y in Commutationem Kluczow Kulikowskiego Kulczowskiego, y Jaryczowskiego na Terminie pomienionym Dobr mieć niemogł, JW JP Wda Sandomę etiam partitim commutare klucze pomienione za Dobra dla Siebie wykupione y oznaczone correspondenter Summom debitarnie y bez wszelkiey kontrowersyi ad requisitionem JO. Xcia Jmci obliguie się. salva tamen Possessione Bonor in residuitte Summa n transportanda usq ad plenariam Satisfactionem, idq ad mentem Contractus Obligatoryi ktory kontrakt in alijs punctis procz attempcyi stare ma post extinctum zas Supprtum Jus advitalitium, et post sera fata JW Wdy Sandomę wszystkie Dobra tak Klucz z Złoczowski y Pomorzanski, iakoz te ktore przydane będą zgoła wszystkie Summie Million Dwa kroc Stu Tysięcy podpadaiące in integram triennalem Possessionem et n interruptam JW Wdziny Sandomirskiey czyli Iego Sukcessorow, lub Cessyą maiących, należeć będą. Po

ktorym

Cede

ktorym skonczonym, a fatis Triennium Summa Czterykroć Sto Tysięcy Successoribus czyli Jus od JW Wdy habentibus exolvi ma A ci Successores czyli Jus habentes sive Domina Advitalitialis de Bonis Summie Czterykroć Sto Tysięcy correspondentibus, post levatam eandem aut repositam JO Xięciu Jmci Radziwiłłowi sive Jego Sukcessorom salvis nexibus Kontraktów, to iest reparatione per hyemationem et praetensionibus fundi ac ruinatione ustąpic powinni, restantia zas Bona iak tylko in annuali zostawać będą Sukcessorów JW Wdy dobesione, po ktorey roczney wypłaty Sukcessyi w czasie Exempcyi annualis Desepionis Druga Summa Czterykroć Sto Tysięcy simili methodo Sukcessorom JW Wdy czyli Prawa od niey maiącym exolvi debetur, ktorzy Successores lub Juris Quaesitores post levatam Summam Jura do niey habentes, aut repositam de Bonis Summie Czterech kroć Sto Tysięcy itidem obnotijs modo suprascripto ustąpic maią. Residuum zas Summy in subsequenti Anno post exolutam subalternam Summam Successoribus JW Wdy sive Jus habentibus exolvetur. y Tak gdy in biennio post expiratum Triennium wypłacona będzie Summa pomieniona Sukcessorowie JW Wdy lub po nim do tey Summy Competitores, sive Domina Advitalitialis, in toto z Dobr ktore ieszcze superrestabunt Summie Czterykroć Sto Tysięcy ustąpic tera między obstringuntur kompłanacya sposobem iednak wzwyż wspomnionym. Dobra zas Zostanie ex nunc JW Wda Sandomir temuz JO Xciu Jmci una cum omnibus proventibus ac crescentijs Jchuo

guovity

quovis ad diem nondiernam cadenti salva sobie rumatione rzeczy do Osmiu Niedziel ustępuię. Ktora Cwikcya yournacya na Mil szesc dalszą być niepowinna wtych zas Dobrach Żołtamiach y wodzie Żołtamiechiey obedientia Subditorum precepitte praeventarzow y dworu oraz in fundo ad tempus Rumationis profatum durare ma. Residuum zas postępowstwa ex coepitte praeventarzow y dworu Konserwacyi na gruncie będącego pro re Ktula Jmu cedere ma, Summy dwie, Jedną 29600 Złłt drugą 15460 Złł Rlle pro Proventibus Bonorum przez między JO Xięcia Loyne de Bovillon J W JPa Wdzie przyznaną pro diplomatibus tey wyrażone. Poniewaz JO. Xzę Jmć Hetman Ltewski JW Jeo Wdzic Summę ex nunc wypłaca, więc potenti depersolutis Summis profatis una cum poisionibus quietatz Complanatione. Toteż sobie Strony Obiedwie sponduią że Summy tak u Nayiasnieyszego Krola Jmci y od Rltey pretendowane iako też y zagraniczne to iest za Dnieprem y Wołoszczyzną będące to per medium Partem utramque concernere maią. Ktore Summy Strony obiedwie mutuo sumptu et conatu windykowac suis cum Successoribus powinni. A ieżeliby zas iedna Strona windykowała; tedy niewprzod druga ad partiam pertinencem Ktorey przystąpic powinna, poki erogatarum Expensarum medietatem Parti vindicanti niewroci Munimenta zas wszelkie ad substantiam Domu Regid obiecianeł należące tudziesz Diplomata do Siedmiu Millionow Dwakroć.

Sta

78 sta Tysięcy, iako y do Kleynotow Rzeczy ruchomych sciągaiące się te JW Wdą JO Xiążęciu Jmci Hetmanowi Lttmu in instanti według Regestrow przez JW Wdzinę Ruską y Starostę Czecherynskiego podpisanych oddać obowiązuie. Co przynależy Pretensyi o Raytarszczyznę z Dobr w Possessyi JW Wdy będących Poniewasz JO Xiąże Jmć a pretensione Jey od zatrzymaney ad usque tempus odstępuie. Więc ta Raytarszczyzna ab actu p[rae]sentis Complanationis in futur[um] ex bonis przez JW Wdę tenendis et Juri Aviticalitio subiectis attentis nihilominus Contracti by z ktorych Dobr quondamnis currere ma punktualnie oddawana bydź powinna. Praecavetur to zas pro Parte Jmci że JW Wda Jendomę ultra bona Juri Aviticalitio subiecta a Creditoribus Fortunae Regiae Sobiescianae żadnych Cessyi bez permissyi JO Xcia Jmci czyli Jego Sukcessorow nabywać y to niemniey Praecustoditur aby Possessorowie wszyscy bonor[um] Sobiescianor[um] tam P[rae]sentes q[ua]m subsequentes wolny wrąb w Lasach maiący cale inciziione z abutanty w Prezenwyi zas JW JP Wdziny Jędomy wzgledem Browi...

...od Sum Rayburskich seorsive ad vindicandum tegże JW JPani Wdziney Jędomy oia reservatur et Praecustodit. Do sobie zas Strony obiedwie przyrzechaią że naypierwey tę Komplanacyą Actis Authenticis exmune roborować maią a że y kwit tam de P[rae]tensiomibus q[ua]m Processu mutuo aż do dnia dzisieyszego Zachodzących salvis suprascriptis y w niey wszystkie wyżey wyrażone opisane Punkta Strony obiedwie tam in toto q[ua]m in parte dotrzymać y Życie swio

Cumclue

Ca R

cum Successoribus powinni będą a to pod Szkodami Ziemski:
mi o które toż w Czasie Contraventionis któremu kolwiek
Punktowi Grodu Lwowsk. lub Trybunału Koron. Lubel. a in
casu Interregni Kapturow sobie y Successorom swoim ad
respondendum naznaczaią. Tę Kompozycyą przy podpi:
sach JO. JMWW Przyiaciół do tego a z obudwu Stron uproszo:
nych rękami własnymi otwierdzaią. Działo się w Lublinie
d. d. 8bris A.o 1742. Michał Xiąże Radziwiłł Kaszt. Wileń.
Hetman Polny WXL. Graff de Lasharis Episcopus Zenopo:
litanus Infulatus Oyczenie. Karol Sapieha Pisarz Polny
WXL. Marcin Alexander Wieniawski Chorąży Ziemi
Przemyski Przyiaciel. Jan Tarło Woda Sandomirski. Adam
Tarło Woda Lubelsk. Karol Tarło Star. Tęczyński. Bernard
Godzki Kuchmistrz W. Koronny

Dyariusz Poiedynku JMWd. Podko: morzego Koronnego z JMPP Wdą Lubelskim z Warszawy d. d. 4 martij 1744.

W ten Tydzień przyiachawszy do Warszawy JP Ponia
towski Podkomorzy Koronny dowiedział się iakoby
miał jego affrontować JP Wda Lubelski przez pe:
wnego Officera Wierzchem iadącego do Miasta dla
czego posyła dwoch Officerow dla pewney powzięcia Re:
lacyi upraszaiąc tak o satisfakcyą z dawnych Skryptow
niegodziwych, jako też y affronteryi, y kiedy przyszli w

Piątek
Ci:

80 Piątek JchMć Officerowie od Regimentu gwardyi, Kuryer upomina:
iącesię Jmieniem JP Podkomorzego o Liżyą honoru y Satisfa:
kcyą Kawalerską odebrali Respons, ze Dnia Jutrzeyszego
to iest Dnia 14 Marca, o godzinie 10. z rana dam Satysfa:
kcyą z Siebie pod Marymontem, y ztym odeszli Responsem.
JP Wdá kazał rozpisac y rozrzucić Kartki w ten sposob
po Miescie na przyszły Poiedynek, JP Obersztleytnant
Reymia Kapitan Metfard obadwa Officerowie gwardyi
pieszey Koronney przyszli 13. marty do JPá Tarła Wdy
Lubelsk. donosząc mu od Poniatowskiego młodego ze ten
przyiachawszy do Warszawy skonczyc swoię Offertę
y przeiezdzawszy się kilka dni szukaiąc Kombontmi
ktory gdy się nie zdarzył, ze będzie jutro znaydowałsię
w Marymoncie. Na to wszytko odpowiedział JP Wdá
nayprzod za coucielt z gory na Nowembrze, wtedy
kiedy nie trzeba było szukac Satisfakcyi. CiJchMć
odpowiedzieli ze niewiedzieli, otym. Potym zaco
przyiechał pierwszy Areszt Krolewski, Na co od:
powiedzieli Officerowie, ze wszędzie zabraniaią
Poiedynkow. Tandem powiedział JP Wdá ze to
wszytko dyshonornie Człowieka przyłączywszy do
tego ze ieden bilet pisał z Jmpertynencyami pod cudzą
Pieczątką. CiJchMć replikowali, Jz niewiedzą otym y niechcą
wchodzić

wchodzie w to wszystko dla czego odpowiedział JPNda, że chociaż rozumiał Poniatowskiego wcale dyshonorowanym, ale kiedy Officyerowi podrzeć się honoru Kommissyi od niego, y Niedowierzaiąc żeby iuż niebył godzien satisfakcyi, JPNda da satisfakcyą Poniatowskiemu y przytrzymał że drwi ze wszystkich Poniatowskich y ze wszystkich Czartoryskich, w tym u Jeżyńc pytali się o naznaczenie godziny, na zajutrz Która JMci naznaczona była po dziesiątey lub w pół Iedynastey godziny. Po tak im rozpisaniu gdy to wszystkim wiadomo było, uprosił sobie za Sekundanta JPa Szawłowskiego Kapitana od Regimentu JPa Sybilskiego całą noc niespał, y w Sobotę summo mane Spowiadał się u Oyców Kapucyanow y potym Testament zakończył y podpisał, któremu potem oblatę uczynił w Grodzie tuteyszym do Spraw Kaplice Pana Iezusa Ukrzyżowanego w Kollegiacie nawiedziwszy przez pół godziny leżąc powrocił do Siebie na remonstracye JchmPP Konarskich Pijarow, aby ten Poiedynek za miesiąc mogł się odwlec, y innych Teologow y Rodziców niedbaiąc, kazał sobie zaprządz Karetę y Konia Wierzchowego okulbaczyć popieczętowawszy wszystkie rzeczy y garderopy pożegnawszy się z Swemi Ludźmi iuż blisko XI. godziny, gdy miał wsiadać na Konia rudził z Lobą y na Klawiersie trzy razy Tance Francuskie sobie Zagrawszy, w Ludziach Służących uczynił wielki

Płacz

82 Placu y Kondolencya. Kon Wierzchowny gdy go wyprowadzono nad podziwienie wszystkich rzec y kwiczec poczoł, ani się dał osiąść ani przystąpić komu do siebie, to samo y w karecie konie czynili extraordynaryinym sposobem, zkąd konsekwencya brano nieszczęśliwego przypadku, y gdy koło Miasta iechał pociągnoł za sobą maximam partem spektatorow, stanowszy na naznaczonym placu pod Marymontem, kiedy obaczył JP Podkomorzego Koronn. w assystencyi JmcPa Generała Fleminga, y sekundanta JmcPa Korffa Porucznika Gwardyi zaprosił do siebie, aby się zbliżyć mogli y dopiero zsiadszy z konia dobył szpady, y codo tych na nię kartki od JP Podkomorzego pisane, pretendując, aby się naypierwszy na nie spotkać mogli. Ale JmcPan Podkomorzy reposuit że przy Jmci Stolnicy broń, iako przy wyzwanym na pistolety sprobować się usiłuie. W tym kaszty zobopolne konwersacye niezwyczayne, y prostym ludziom zwykłe, dopiero kiedy podali sekundanci pistolety, y wymierzyli plac na pięć krokow iak usiłował JP Woda, z czego był kontent JP Podkomorzy z tak bliskiey mięrzey wychwalał dzielne serce. Gdy przyszło do experymentu naypierwszy wystrzelił JP Woiewoda y chybił, JP Podkomorzy spaliło mu na panewce, wziowszy drugą parę pistoletow

strzeliło

D. 14 Marca 1744 pojedynek Tarła z
Poniatowskim pod Marymontem
Tarło pchnięty w bok dwa razy wymówił
Jezus. padł i umarł. Trup w nocy wywie-
ziony do dobr bo na nim była exkomunika
dopiero później biskup Krak. Kardynał Jan
Alex. Lipski zdjął z umarłego exkomunikę
którego pochowano u Reformatów w Lubli-
nie (?) Pridie pojedynku Tarło popłacił
ludziom swoim nazajutrz był w grodzie
i uczynił plenipotencyję dyspozycyi dóbr
swoich. Krewni Tarły zapozwali do trybunału Koron-
nego Poniatowskiego który r. 1746 wydał
wyrok Poniatowskiego skazano na 6 nie-
dziel, Fleminga generała artyl. litew. i
Kapitana Korffa na 2 niedziel wieży
w grodzie warszawskim które zaczęli
odsiadywać 23 lutego 1746.

Wyjątki z gazet pisanych w Bibliotece warsz 1853. T. I str. 275, 277.

Pojedynek Sarty z Poniatowskim (z rękop współ czesn.) Przyjaciel ludu R. VIII. 1841. Nr 16 str. 126. Nr 17. st. 130. (mowi że pochowany w zakli[illegible])

Gazeta Warszewska Luty 1855 (druga połowa) Grób Sarty w Leszowicach. (? ? ?)

Pamiętniki Kitowicza.

strzelili powtornie obadwa do siebie y chybili, y zaraz porwali się do Szpad Obadwa Trzygraniastych, y niewedług Reguł fektowania potkawszy się z sobą z Impetow pierwszych y wielkim Ferworze wpleyzerowaniu obadwa dostali, JP. Wda na Placu zaraz poległ, y na tych miasc expirawił, JPu Podkomorzemu Krew zaraz puszczona, y do Kazaran do JPa Puzkownika w Wuzku zawieziono, gdy potym rewidowali Doktorowie ranione mieysca dali racyą subitanea mortis JP. Wdy Ze na Palce od Oboyczyka w prawe ramię pchnięty w samą Zyłę, na ktorą Serce wisi y Chalityn Człowiekowi daie, ktorey przerwanie suppressit omnes spiritus vitales instantanee, a zas JPan Podkomorzy będąc między Ziobra pleyzerowany, w tym że samym Boku prawym nie podległ tak nagley Smierci, y Lubo ieszcze superstes przy Kuracyi Doktorow, iednak z nich nullus sponsor, aby miał z tego wynisc poki dnia Dziewiątego nie dożyie, w tym Testamencie JP. Wdy położono za Exekutorow Jchmosci Jchmsci Honarskich Pia row, ktorego Ciało z Soboty na Niedzielę wywieziono do Zakliczyna do OO Reformatow, bo mu tu ani dzwonić a ni go chowac niedozwolono.

List JP. Wdy Lubeckiego do JP. Wojakowskiego w sam dzien w Poniedziałek ad dispositionem pisany w Warszawie 14 marty 1748.

Wszystkie wyroki Boskie niedosięgłe rozumem Ludzkim powinny

być

84

bydź pokornym przyimowaniem Sercem, y teraźnieyszy skoncze-
nia Życia mego, nie inaczey z dyspozycyi y woli nieodbitey Pana
Boga bydź musi przyięty. Oddaię Duszę moię pamięci Przy
iaciołom; Nieprzyiaciołom zas wszystko generalnie Chrześci
ańskim daruię umysłem. WmćPanu Żonie moiey rekomendu
ię, a WmćPanu zas wszystkie moie oddaię Interessa, tak abyś
dopomogł honorowi memu na Swiecie, y spokoynosci Du
szy moiey nieskonczoney mięzy wiecznosci. Te dwa Punkta
powinny bydź zostaiącym na Swiecie Ludziom do wielkiey
animadwersyi, mnie zas iuż bardziey do drugiego Interessowac
się należy, ale o pierwszym niezapominam. Co do Interessu
fortuny y długow na niey dasz WmćPan Rady y sposoby
Żonie moiey do prętkiey y zupełney Satisfakcyi, do zapła
cenia zas pilnych iako to rożnych a rzetelnych długow
możesz WmćPan prętkie wziąść sposoby, y WmćPanu Exekuto-
rem tey moiey Woli ostatniey constituo. Jezeli nato Z Ku-
skich, czyli nie będzie, czyli niewystarczy Pieniędzy, sprzedac czy-
li ze Srebra czyli z innych ruchomych rzeczy, doiak nayprę-
szey satisfakcyi, y dla uspokoienia służącym moim Ludzi. Długi
Storgiekina y Laryski bardzo pilnie rekomenduię, iako y wszyst-
kie in generali w Warszawie długi, więcey niemam tylko Dłu-
gi y Sumnienia proszę nieobciążac, a za tego przed Bo-
giem niezapomnię. Adam Tarło Woda Lubelski

Conc[ordat] cum
Or[iginal]

Epitaphium Illmi Adami Tarło Palatini Lublin.

Adamus Comes de Czekarzowice Tarło Palat. Lublin. ad Marimontem in Conflictu cum Poniatowio occumbens, hic Zablotzyni in Pace quiescit.

Exaltaret mons Leoi honoris vindictam, nisi vindicta superavet Montem
Adamus Lapsus, Faemina Author, et Serpens malum in folio.
Mors sola fatetur scientiam boni et mali, quam Vita ambit
Nunc scribit in marmore Lapsus periodum vanitati.
Si Christianus es! attende Viator et disce Caussam.
Noli explorare fatum, sed deplorare factum.
Non multum differunt dies Martii, a diebus Martis, verum est,
Quod non sit jejune tractandus honor, si tamen abstineat
a Stimulo Carnis.
Praecepit mors Palatini, Resurrectionem, pure naturae oblatus
Est, in victimam Immaculatam honoris Marianus Eques.
Die Sabbathi in meridie aetatis spectabilis, sub sole pro Rege
Distributivas gratias factis augens non minuens
Pro Lege, in Causa Honoris observata.
Pro Fide, quia noluit adorare Vitulum, vale, vitae mundi
Pretium, Vade Viator et vide quid scriptum est sopitus,
Sopio o Inclyta Domus! Ascia amplius ne ferias,
Ad aedificationem constituta cecidit in situ Flos tuus,
Genealogicus, cave ne Cadat et Arbor.

Mo...

86.

Mowa JW JMćPana Antoniego Michała Potockiego Woiewody Bełskiego Marszałka Trybunału Koronnego przy reassumpcyi Trybunału, y odebraniu od Ziemstwa Lubel-skiey Marszałkę w Lublinie d. 26. A. 1745to.

Co za Zaszczyt y powaga, co za powinności y obowiązki Trybunału Koronnego są, obszernie to obiaśniły, tak dawne przy początkach Jego, iako wielokrotnie ponowione Prawa y postanowienia Rzpltey, których wyliczenie y wzpomnienie, długiegoby wyciągało Czasu. Co za nieodbite miała przyczyny Oyczyzna nasza ustanowienia, Tego naywyższego y Nayszczęśliwszego Sądu, y iak mocno obwarowała, y stwierdziła bezpieczeństwo Urzędników Jego, że żadna by naywyższa władza naruszać ich y znosić, chyba w idoczney z gwałceniem Prawa, nie ma mocy, Osmnaście Konstytucyi o warunku y Całości Dekretów Trybunalskich y ustawiczne Nayiaśnieyszych Królów y Panów naszych przy zawieraniu ułożonego z Rzpltą przymierza y poprzysiężenia dostateczne czynią y gruntowne żadnemu Opacznemu niepodległe tłumaczeniu Świadectwo, Godność zaś y ozdobę Sądu Tego godnie rozumnie y doskonałe zaszczycił, przedtem y kilku lat wdzięczney pamięci godny Andrzey Lisiecki Instygator Koronny z Siedmią Splendorami Trybunału Koronnego, które też w sobie nay osobliwsze zawieraią przyzwoitości, Pierwsza wielka y nieodbita tego Sądu potrzeba. Druga Prawodawcy y Stanowiciela Jego Nayiaśnieyszego Stefana Bathorego godność (Któremu

dla wiek

dla wielkich cnot, czynow, y przymiotow, sprawiedliwie w kilku slo: 87
wach wyrazit zalecony y prawdę mowny Kaznodzieja Stani:
sław Sokołowski pochwałę, w Rzeczypospolitey większy niżeli Krol w
radzie, większy niżeli Senator, w Sądach większy niżeli Pra:
wodawca, w Kosciele większy niżeli Kapłan, w Woysku
większy niżeli Hetman, a w całym Życiu większy niżeli Filozof.
Trzecia przyzwoitosc tego Sądu. w zasiadaiących nim przymio:
ty, Czwarta złożoney wieku Jego, y powierzoney mu zwierz:
chnosci, Piąta nieustaiąca pilnosc straży oneyże, Szosta
Wielka Sądu Tego bo Namiestnictwa Samego Nayiasnieyszego
Majestatu władza y powaga, Siodma ustawiczne Jego
wzeyze powadze, y Szacunku pomnożenie. Zkąd każdy
niepodobnie przyznac y słusznie osądzie może, że to wiel:
kie dzieło nad ktorym tak wiele Wielkich w Oyczyznie
Ludzi przez czas niemały pracowało, tak mądrego y tak
wielkiego Krola rozsądkiem, przezornoscią y postanowie:
niem wydoskonalone. Dzieło prawdziwie Boskie iest
wszystkim Rzeczypospolitey Stanom Prowincyom Woiewodztwom
y Ziemiom ku podziwieniu Czci y Szacunkowi poda:
ne. Ale ieżeli z wyrażonych wyżey przyczyn tak znako:
mite, tak poważne, y takiego Uszanowania godne to
Zgromadzenie sprawuiących na tym mieyscu Sprawiedliwosc
Swięta

x

88.
Święta iest. Tak wiele należy zasiadaiącym na nim żeby te tak
wysokie ystak w pamiatę ozdoby w godnosci dostoynosci iak
naydoskonaley piastowali, y w swoiey nienaruszenie zacho
wali istocie y całosci. Dosc chwalebne (: naypokornieysza
Panu zastępow dzięka :) do tąd od postępku swego postępo:
wał sobie Tryb. Teraznieyszy nieprzestępuiąc uniwersałem
opisanego Prawem rozporządzenia, Zapatruiącsię na wspa:
miały, y Nayiasnieyszy zaszczyt swoy Jego Krolewskiey Mosci a Wielmożo
ktorego Nayzwyzsza Godnosc nieporownana pobożnosc, tera:
znieyszym do przyzwoitego Stebelka uniżonoscią wychwale:
nia, przyszłym do podziwienia wystawiona Wiekom Spra:
wiedliwosci przykładem y wzorem bydz powinna, y ktorey
Panskim walecznym y wspaniałym szczycącsię Imieniem
nikt utyskowac y zalicsię niemoże. Niezawiodłem y wtym
na moim zdaniu kiedy mnie słonna na początkach Trybunału
Teraznieyszego powziołł otuchę, że nam herbowne Wielkiego
Prezydenta naszego podkowy, bity do Sprawiedliwosci
Swiętey utorują Rosminie, a nisę namin dopuszcza posk:
znąc, Rodowite zas Krzyże Jego pewne z Nieba ściągną na
prace nasze błogosławieństwo przy ktorym, y przy tak zba:
wiennych y chwalebnych Jozefa z Imienia swego rosnące
go przykładach, rosnące, nam szczęsliwego Zakonczenia
musi nadzieja. Pomaga do tego y daley iako chwalebnie zaczęty
wielkie

wielkie Wielkich z Imion, Wielkich z Cnot, wielkich z Przymiotow, bo z Tysięcow wybranych JJWW Kollegow tak duchownych iako y Swieckich, zadnemu podeyrzeniu niepodlegaiące, zadną Natarczywoscią nieporuszone Summienia, Czuta oraz Surowy strasznego y Sprawiedliwego Sędziego Sąd pamięć pilne y ustawiczne na Prawo bez wszelkiego wymyslnego ypadnego tłumaczenia iego baczenie. Zachęca nieomylne pewne y powabne Pisma Swiętego obietnice. Pierwsza Sprawiedliwego przeprowadzi Pan na drogi proste. Druga Niewidziałem Sprawiedliwego opuszczonego ani nasienia Jego szukaiącego Chleba. Dopomoże niepomału Uczestnicza w Przeswietnym Wdztwie Lubelskim przeszłego Ziemstwa iego Praca, Ktore na prawo dla wieku przydało, przyczym a Naybardziey dlatego że w tym przeswietnym Woiewodztwie zawsze wolnosci wielkie Oyczystey zaszczyt nieporownana w utrzymaniu Praw zarliwość nieposzłakowane do wykonania Sprawiedliwosci Swiętey przywiązanie wosobliwym u wszytkich od niepamiętnych Czasow było, y iest Szacunku tak dalece, że naypierwsze Ozdoby Tryblu Koronę ybespieczone do chowanie onych, dowiernych tegoz Przeswietnego Wdztwa powierzone Rąk. Czego gdy ya rzeczywisty dziś do moich rąk odbieram dowod, przy powinney wyrazeniu Czci prze-

zacnemu

90

Zacnemu Ziemstwu wniżone oddaiąc dzięki za wszelkie ludzkości
y przeyności, y nad zasługi moie łaskawych ku mnie ukaza:
nemu Przeswietnemu Trybunałowi naszemu chęci oswiadczenie
upewniam że cokolwiek nam z Łaski y Dobroci Boskiey
za przyzwoite y usilne w utrzymaniu tey Sprawiedliwo:
ści Staranie przybędzie chwały, y wdzięcznych u Nas:
tępuiących Czasow pamięci, do wspolnego Uczestnictwa
oney, za wspołeczną Pracę należeć będzie. Niechże tedy
Herbowny Widoktua Tego Jeleń, ktorego przyzwoitość
iest dążyć do Zrzodeł wod żywych na prowadza Nas
na drogi Sprawiedliwością wyrownane y utorowane,
niech Nam niedopuści zboczyć na Scieszki Nieprawości,
Niech będzie Przewodnikiem do dopełnienia biegu zacz:
tego niezawodnym żebyśmy po skonczoney (:day Boże
szczęśliwie:) przeciwko wszelkim sprawiedliwość wzru:
szyć, y nadwątlić usiłującym Zamachom potyczce w
czystszym nad wszelkie Kryształy y Zwierciadła Zrzo:
dle, Żywota upatrywali y oczekiwali Korony, od Nay:
świętszego Sprawiedliwości Słońca, ktora sprawu:
iącym się rzetelnie obiecana y zachowana iest. Day że
Sprawiedliwy y Sprawiedliwości nasze sądzić obiecuią:
cy Panie tak Sprawiedliwie przepędzić, ten Bieg sądzenia
naszego

Ście

naszego za Swiętym Błogosławieństwem twoim, żebyśmy przy
dokonczeniu onego smiele y wesoło mowic mogli. Sub Au-
gusto Augusti nomine. Bonum certamen certavimus.
Cursum consumavimus, reposita est Nobis Corona Justitiae

Serdeczna Kondolencya JWJPa Jgnacego
Załuskiego Stty Zawichostskiego nad nie-
oszacowaną Stratą Oyca Swego miana
do Brzę Przybylli Lubę że 31 maj 1745to

Zbolalich Nie praktykowanych Smutkow pogrążony Żalem
wtey że samey powodzi nurzam się y dziś w Oczach JWWmP.
Pa Dobrę przy nayglębszym Respekcie, bo czyliż podobna
wypłynąc gdzie przepasciste zalewaią Fale, trudno szczę-
sliwego sobie, na tym płaczliwym Morzu obiecowac Portu,
Kiedy już w Życiu niemożna amori tylko Amare nieszczę-
śliwey Straty. Nayukochanszego Oyca opłakiwac Zgubę.
Niewylewam się tedy przed Konspektem JWWmPP Dobrę z
Serdecznemi Łzami, bo dosc mi wynurzyc, że straciwszy
Oyca zatrasone y nieszczęsliwe na całe Życie zostały przy-
wroty. Jednakże to iest Nayosobliwsza Życia Ludzkiego
folga, Kiedy ma na Siebie tak poufałego Przyiaciela że
się wswoich przed nim może użalic przykrosciach. Nie-
czynię Ja na Siebie tey dystynkcyi przy nieudolnosci moiey
bo wiem doskonale że ani wtenże Paragon z JWWmPP Dobrosz

Poss
Zaz

92

poyść może, ani w podobney Sytuacyi zostawać powinna. Iedyney
tylko Sprawiedliwości od JO Sądu za ten Czas żebrze. A że
naturalnym zostaie obowiązany prawem, Zaczynam tedy niewin:
nie wylaney Krwi S:P: Oyca mego inducto a nas mizernych Si:
rot Obdukcya Głow, Nasza JO Trybunale Sprawa, kiedy nas słow:
nemi uczyniło Sierotami, Zaczęła się pisać a Capite w Sanockim
Grodzie wokrutney uczyniona ranie, że się aż dla Nas nieszczę:
śliwym zakończyła Periodem. Zadała niemiłosierna Ręka
śmiertelne na Kontraktach bez żadnego contra Parentesim
a nam pozostałym Potomkom na całe Życie dalszego szczę
ścia y promocyi uczyniła clauditur.) Cóż uczynił Oycowski
Torsza zemu przeciwszy Filium vitae zniesli z tego
Świata, a Nas od Złotey odcieli Fortuny. Abyśmy z
Sanockich Głowie iuż więcey na nogi nie powstali. Czy
przecież niesłychana depressya y straszny Casus kiedy
mieysce bezpieczeństwa y wszelkiey wolności niewinnemu
Barankowi stało się Łotrowskiemi iatkami. biorę tedy
iuż nie z Grobu uprzywileiowanego swobodami Polskiemi
niewinną wylaną Krew Oycowską, ale raczey z Katowski:
go Pniaka y rzucam ią pod nogi JWWMć Panów Dobrodz
suplikuiąc Klemencyi innocue effusum Sanguinem, Kto:
ra od samego Boga Zemsty woła, niech ta popełniona w

Sanoc

Sanocdie Insania niebędzie in Samitem accepsantem rebellitującym Bogu y prawie niach nieiście w Sorę podgurską niezbożnose, ale raczey od JO Sądu pogrążona zostanie. Udaiemy się tedy nieszczęśliwe Siroty w tym nieznosnym zostaiący Krzyżu pod szczegulną Protekcyą JW Domu twego Pilawy JWWMci Pani Marszałku y Nayosobliwszy Dobrodziju, y mamy nieomylną nadzieię że od twoich herbowych Krzyżow poydą in malas Cruces, zbroczone wniewinney Krwi Imprezy czyni nam utorowanego Szczęscia y nieuchylney folgi metę Rodowita twoia Podkowa JWMci xi: Prezydencie y Dobrodz. ze Recalcitrantes Prawu Boskiemu y Ludzkiemu nagłowę zetrze unosiemy Nayczęstszą Allacyą pozostałe Siroty do Was wszytkich JWW Sędziow y Dobrodz. estote Adjutores Orfano et Pupillo. Uczyn JO Trybunale y ten Dobroczynny respekt na Nas nieszczęsny w Załach y wpołobumarłą Matkę naszę, aby inkwizycye nietam gdzie przeciwni za zgubą Naszą chcą, ale we Lwowie wywodzone były. Boię obawiamy aby przez Serdeczną Sympatyą uwidziawszy Sanocdie Krwią Męża swego zbroczone barki, tam gdzie my Oyca ztracili, y Matki nieutracili. Mizzer iuz będę bo statecznie dla niesnosnego Zału wymowic niepotrafię. Serce jednak pod Łaskawe Nogi JWWMćDD Dobrę doskonalszey

rzuca

rtucam Explicacyi Ad M D G B V M.

ÆNIGMATA.

X Sed et Regina Sabba audita fama Salomonis In nomine Domini ve-
nit tentare eum in ænigmatis 3tia Regg. Audite sermonem
meum et ænigmata percipite auribus vestris Job: 13 V 17.
Audiens sapiens Sapientior erit et intelligens gubernacula
possidebit, animadvertet Parabolam et interpretationem
verba Sapientum et ænigmata eorum Pro: 1 V 5 et 6. et fac-
tum est Verbum Domini ad me dicens Fili hominis pro-
pone ænigma et narra Parabolam ad Domum Israel Ezech:
17 V 1 et 2. Videmus nunc per Speculum in ænigmate, tunc
autem facie ad faciem 1 ad Cor: 13 V 12. Ænigma est obscu-
ra Allegoria, cujus sensus tanquam per aliquam similitudi-
nem intelligitur v.g. Mater me genuit eadem mox gignitur
ex me. Quod intelligendum est de glacie ex Aqua facta
et in eandem Aquam mox resoluta.

Per—tum rebus cunctis do demum finem
Ipse Ego fine, simul principioque carens. R. DEUs

R. Principium Lunæ, Solem cum Principe Roma
Postulat a nobis totius Conditor Orbis. R. Cor.

Item Redde Deo Lunam mediam, solem canis iram. Simil

Adam Terræ Filius Homo verus et Fictus ex cœno Cœlo natus
quem lignea Nutrix sine lacte virum aluit n. Rerum ut
Scripsit Emmanuel Thesaurus Patricius Taurinensis.

Quod est Animal, mane quadrupes, meridie Bipes vespere Tripes R. Homo

Mitto

Mitto Tibi navem proram puppiq carentem .. R Nave
Mitto Tibi metulas cancros imitare legendo — R Salutem
Nuncius est missus, non tamen ille reversus
Attamen ille tulit, pro quibus missus fuit. — R Baculq in arbore.
In sylvis cresco per Campos gramine vescor.
In domibus resono, dic mihi quid sum Ego. R Fides seu Lyra
Non est illud magnum, dum transit Equus per Agnum
Me metuunt omnes, et me nihil ominus omnes,
Mortales optant quot quot Orbis habet. - - R Senectus
Angelus in Penna, Pede latro, voce gehenna R Pavo.
Si Caput e currit, ventrem conjunge volabit
Adde pedem comedes, et sine ventre bibes R Muscatum.
Dum habeo Aquam bibo Vinum, dum non habeo aquam bibo aquam. R Molendinator.
Ambo simul currunt, hospes simul et Domus una. R Aqua cum glacie.
Res volat in Sylvis nigro vestita colore
Si cor abstuleris res erit alba nimis. - .. R Cornix
Destituor pedibus, vox est, mihi nulla remotos
Ire tamen Cogor, dictaq ferre locos - - R Epistola
Millia deme mihi, tunc turpis forma manebit. R Manus
Est quoddam Animal, nobis quo vescimur Omnes,
Hicq caput demas, gravius esse potest. R Porcus
Jeden Ocyiec Dwunastu Synow rodzi, a ci
Po Trzydziesci zas Corek wodmienney postaci
Jedne biate, drugie tez Czarne barwe maią,
Wszythie są Niesmiertelne przeciess Umieraią.
R Roli mający 12 Miesięcy 30 Dni y Nocy.

wsiccsie

x

96

Wszeciu Ubrawszy na Woynę wychodzę
Na Muchy: iako Domicyan godzę
Kawaler ze mnie iest, w kącie y w Domu
Zwyczaynie Boda nie daie nikomu
Chceß wiedziec com iest patrz mnie przy kominie,
y w Oknach sobie często Pałac czynię - - .. R. Paiak.
Każdy w mie patrzy, lubom iest nie Urodziwe
Smiem przyganiac Urodom Żywym lub nieżywe. R. Zwierciadło.
Mam Matkę dziwną, Ktora mnie urodziła
Bom się na Łonie Jey padszy rozbita. R. Szklenica, Garnek, Misa.
Niemam Ciała ni kosci, lub z Ciała rodwiodę
Czynię Ja iednak Ludziom wszelaką wygodę. R. Pioro gęsie.
Proszę każdego oto iako mnie zrazwano
Głowę urznięto, Duszę wyięto, mowic kazano - R. Pioro.
Powiedz co iest zielone, a przecie nie żaba
Toż samo iest y białe, a przecie niemąka. R. Rzepa znaczy.
Z drzewa dzieło ale głos tego krotofili
Kiedy się na Baranie wosi Syn Kobyli. R. granie na Skrzypcach.
Powiadasz iż mur twardy trudno przebic głową,
O toż Ja go przebiie y mam moc żakową. R. Draby.
Syn Oyca w Matce zabił. R. Bolesław zabił S. Stanisława w kosciele
Są w Lesie ktorych miłe miedzy iesie
Przydzie Syn rogowy bierze Ich bez mowy R. Wszy grzebieniem wybierac.
W Borum Ja się urodził, teraz choc nie w Lesie
Jestem, przecię coż żywo zwierzynę mi niesie. R. Stoł
Jest iedno Zwierzę ktore całym Oknom
Co wszytkie rzeczy po Swiecie Szyrokim
Rodzi bez Matki co dzien z Swiata schodzi
Za Ktorym Siostra bez Oyca Roy wodzi. R. Słonce, miesiąc, gwiazdy.

Lei
Lei

Leci bez skrzydel Ptak biały y siędzie
Na Drzewie Patrzciesz go prędko z nim będzie
Oyciec nasz własny surowosc wywiera.
Lubo niema ust, przecie go pozera. R Snieg od Wiatru potudniowo
Lubom sam slepy iednak pokazuie
Rozne wydoki Ludziom, y smakuie
Mnie tez niewyi zrzysz chyba oczy zmruzysz
Będziesz Apollo iezli to wywrozysz. R Sen.
Arbor in est sylvis quæ scribitur octo figuris
Fine tribus demptis, vix unam ex mille videbis. R Castanea
Gdzie iest wyzsza Ziemia niz Niebo.
R w Niebie Empireyskim gdzie Ciało Chrystusowe.
Gdzie Pan Bog naywiększy cud Uczynił,
R w Roznosci Twarzy Ludzkiey.

Descriptio Rustici.

Rapax ex Natura. Vorax in edendo. Sus in Lecto. Thesaurus in Agro. Idiota in Templo. Comes in Taberna. Vulpes coram Dño. Aliter. Raptor in Mensa. Ursus in Taberna. Sus in Lecto. Taurus in Agro. Idiota in Templo. Comes in Villa. Vulpes coram Dño. Scelestus natura. &

Duodecem in Orbe nil valentia.

1mo Senectus - - sine - Sapientia	7mo Populus - sine - Correctione
2do Prudentia - - - Opere	8vo Cives - - - Legibus
3tio Dominatus - - - Famulatu	9no Magistratus - - Justitia
4to Superbia - - - Divitijs	10mo Adolescentia - - Timore
5to Divitiæ - - - Honore	11mo Mulier - - - Pudore
6to Nobilitas - - - Virtute	12 Vita religiosa - - Pace.

Hæc si caveris Sapientiam in finem Conservabis. Westerius. &

Promittentes et nõ effectuantes sunt Nequissimi Augures, q aures verbis ditant
Seneca.

Solus DEUS Omnipotens.

☧ Ludzi Smiertelnych Bog sięie rzeszotem
Iednych Pszenicą, a drugich odmiotem
Wolno mu iako Panu, Cokolwiek zrobić z Chrzanu
A nikt mowić niemoże, Czemu tak Czynisz Boże.

Spiritualis vitæ Institutio.

☧ Quemadmodũ credis ... ... Vivis
Quemadmodum vivis ... ... Morieris
Quemadmodum morieris ... ... Ita Iudicaberis
Quemadmodum Judicaberis ... ... Permanebis

In Cœlo ad Præmium In Inferno ad supplicium
In utroq; loco in perpetuum.

Quapropter

☧ Non Omnia Crede? Audis? Non omnia fac? Vales? Non omnia dic? Quod scis? Non omnia desidera? Quæ vides? Non omnibus utere? Habes? Non omnia ostende? Nosti?

Non Iudica me, nec meos, cura Te, et Tuos,
Tibi prospice, et non mihi. recte fac, et Cave Tibi.

Potentia est Justitia Ideo Regnum sine Lege.
Pœnarius est Judex ideo Regnum sine Justitia.
Amicus est Inimicus Ideo Regnum sine fidelitate
Unum sunt duo ideo Regnum sine veritate
Malum est bonum ideo Regnum sine Pietate.
Ratio habet Licentiam ideo Regnum sine fama.
Consilium est pro voluntate, ideo Regnum male disponitur
Deus est mortuus ideo Terra plena est Peccatoribus.

Procez:
— cen

Proces Duchowny Pokutuiącego Grzesznika wprzod Kompromissem prywatnym agituiący się. A potym u Trybunału Chrystusowym wyprobowany y skutecznie zakonczony.

Przed ennemą Sprawiedliwym rozumem z obojey Strony zapisa: nym Superarbitrem Między duszą Grzesznika Aktorką przypozwaną personaliter, y Ciałem pozwanym Aktorem Strona iti(?) personaliter, do rozsądzenia Oboyga wspołem na Swiecie Żyiących, una cum inscriptis Arbitris ab Actorea Sprawiedliwo: ścią y Czasem, a Citata vero parte Miłosierdziem y pokutą na dzień dzisieyszy Prorogacyi Terminu tak wiele Smier: telnych Kazusow przypadaiącego w księgach Konsystorskich Ordynacyi Boskiey Zapisanym y przez Woznego Generał: nego Smierc in praesentia Przyiacioł Swiętych Patronow, S: Michała Archanioła, Sto Jozepha. S. Piotra. S. Pawła S: Franciszka, S. Antoniego. S. Matheusza, S. Teofila. S. Dyzmy, S. Thadeusza y tak wielu Jnnych na Termin zgromadzonych Przywołany.

Ciało

Przed Jnkwizytą Sprawy, ante omnia prosi o przeczytanie Kompromyssu.

(?)

ryci, y inno ad Judicium że do tey Sprawy ma ad Citatos Complices facti w swoim Aktoracie, przeciw Duszy intentowany, to iest. Pamięć y wolą, viaspim Także Dusza w swoim Terminie przeciw Ciału wydanym przy pozwanych na także Complices facti, quinq Corporis sensus. Stać tedy Declaratio a Judicio, aby Partes principaliter Agentes pisały się nomine suorū Comprincipalium, et combinatis Actoribus Reatibq Indukowały Sprawę.

DUSZA.

Tako Principalis Actrix Indukuiąc Sprawę zaczynam sprawiedliwi Sędziowie. Bóg. wszystkie stworzywszy rzeczy y mnie rozumną Duszę, dał mi tez zaraz in socium vitæ teraznieysze incudspatum to nieposłuszne Ciało, surowym wyrokow swoich przykazawszy Mandatem aby Woli moiey spolnego Zycia we wszytkich. Optemperowało okurencyach, iakoz poki ieszcze w młodosci Dzieciństwa y Niewinnosci swoiey zostawało, zadney w się nienabraw szy swywoli, iakiekolwiek rozkazaniu y dyspozycyi moiey powolne było, ale potym doroszszy Lat swoich crescente ætate, crevit z nim summa malitia, także potym rozbuiane na wszytko złe, zadnych Admoniciy moich niesłuchaiąc, na zadney Perswazyi nieprzestaiąc naymnieyszego Umartwienia niechciało. Perswadowałem nieraz przekładaiąc przed Oczy wynikaiące ztąd nieszczęśliwe Konsequencye,

remonstrowa-

Ciał

remonstrowałam dosyć iawnemi dowodami, bardzo krotką Zy-
cia Ludzkiego kondycyą. Allegowałam Prawo, y dosyć wy-
razny y nieuchylny Statut śmiertelności, tremendum
Boga wszechmogącego Judicium, wieczność na Ostatek kon-
ca niemaiącą. Ciągnęłam do remonstracyi wszelkiemi spo-
sobami tegoż wszystkiego, do uważania Męki Chrystusowey
do naśladowania Cnot Jego Swiętych, Nihil profecit. Spra-
wiedliwi Sędziowie na wszelkie swawole wyuzdanemu
temu Jnculpato. Item com mogła usilnieyszemi Sposo-
bami, co tylko Jmaginacya podać mogła, Sollicytowałam
do Obserwy Mandatow Boskich, żem bardziey nieustrzy-
manym, y niepowściągnionym ruchał impetem inpraeceps,
tak daleco, że y mnię samą (: dolendo fato :) o utratę zdro-
wia y Łaski Boskiey nieraz przyprowadziło. Gdy Jeszcze
Dusza nie dokończa predukty swoiey. Ciało Jmpetem prze-
rywa mowę, y prosi ieszcze in Accessorijs okilka Słow,
przed powzięciem Konkluzyi. Niedziwię się że Dusza ro-
zumna tak subtelnemi Terminami, a mnie samego bar-
dziey potępiaiącemi wprowadziła w swoy Aktorat, ktora
obawiaiąc się, pdnas Criminales aby na nię niekonkludo-
waną na moię wszystkę składaiąc Winę, Inquo se excusat,
in eo se accusat, Jest tento osobliwszy Fortel Miłościwi

Dobrodz

Dobrodzieje iłe na Wielkiey ubiec wprzod Iudicium z mieysc:
cym udaniem, e li tua est Causa, sis prima accusans. Niech
mi wybaczy rozumna Dusza choc się tak przezorna we wszy:
tkich Obserwancyach być z Sądzi mała że introszenki ex:
cessit metam, kiedy ieszcze in Accessoriis sprawa agitu:
ie się, iuż tak bardzo praecipitat bo zimet convinci. Przy:
znaię ia to rozumney Duszy że miała nademno a Su:
premo Lumine pozwolone Sobie Dominium, iże z mo:
iey nieudolnosci pochodziło, iako bydz mogło, tak wszy:
tkie rozkazania petonitem, ale mnie to bynaymniey non
convincit, co teraz na mnie rozumna Dusza w ktdzie Spra:
wiedliwym, bez wszelkich dowodow nuda tantum allega:
tione niepotrzebna prozonych Słow Attentacya; y tak
sromotną obała Kalumnią. Taż sama nademną Pozwo:
lona Potestas absolute potępia rozumną Duszę, kiedy
maiąc nademną zupełną władzę nieużyła Rygoru, abym
zawsze stawaiąc w obrzodkach Obligacyi w mniwczym nic:
wykroczyło. Niech tylko pręmitus Cirkumstancye wszy:
tkie Sąd Sprawiedliwy przezroząsnie, zważyc łatwo mo:
że, z kogo Obrazya, kto był zawsze pierwszym Począt:
kiem, kto motivum do wszelkiego Złego, pokaże się kto
był extinctor Candelæ, Tosz samo Complices Pamięc y Wola

niemał

niemal przysięgi Adherentowie rozumney Duszy ktorzy to zawsze nulibą parendo wszystkie mandata Pryncypała swego ochotnie pełnili, niech szydko mowią, a ustyszą że to tu we sprawiedliwym Sądzie niebrzydzyliem zbyć ale trzeba będzie praye etiam ad Corporalem Inquisitionem rozumney Duszy, to oni owszelkich okazyach wyspiewać będą musieli. Nie przypominam dosyć wiadomego Axioma Sprawiedliwemu Sądowi bo scientibus jura loqui nec licet nec decet, że to qui per alium facit, perse facere videtur. Jeszcze to podobna rozumna Dusza nieprzemilca pemkes, czyli też contemnit, że to tu kto inszy może z bolem utinam sim falsus Vates Wypasć z Intentowanym wszko nam Altoratem, y tak uchoway Boże z tey naszey Generwersacyi zechcieć dotendo piscari fato. Ja zaś Miłościwi Sędziowie in Accessoriis stawaiąc zadney na rozumną Duszę nie daię konkluzyi, chocbym maiąc tylo dowodow tak mięszy do żywego mogł Acrius nastąpić na życie rozumney Duszy, ale zwrodzoney skromnosci moiey pamięci do honori et integritati supplikuię tylko clementiam Sądu Sprawiedliwego a znaiąc się być znatury krewkim y skłonnym do wszelkiey okazyi, to tylko mowię.

non Intrez

Non intres in Judicium cum servo tuo Domine.

Tym Czasem Zażduch stawa urzędu, y miawszy Jusquo ad rem, tak do duszy iako y Ciała, intercipit Actionem Oboyga, Ktadzie in Mensa Judicij Termin wyndawny, alias Ci:citationes ad camh Causam Juris, mietak per Judictionem wchodząc iako za Oryginalnego udaiącsię Patrona Akto:ra, Przynoszą za nim Agenci Jego wielkie niezmierne Tor:by mummentow, dobywa sam Summaryuszow; ia Wszy:scy attomiti uiszykię czekaiąc, co daley z tego Sądowi będzie, a tym Czasem bez zadney odwłoki ten bezsu:mienny Patron czyli Aktor prezentuię Sądowi, y wno:si Jnlacyą Gi przy zbyt Obszernych Extraktach, y prze:ciągłych Regestrach, niemaiąc iesżcze pozwolonego Czasu (Ze tak wiele ten Człowiek został naretem tach Pryncypatowi Jego, wywiodł szy przerażaiącemi słowy, Ze Jako niepowinna bydz iuz wsprawiedliwym sądzie, denegowana Administratio Justitia, tak y ten Ze by mogł mieć, to pozwolone beneficium Legis wprowa:dzić nowy intentowany Aktorat. Zatrwożony Człowiek drży wszystek od Strachu, tak niespodzianym nań sie bić uderzonym Jmpetem słowa przemowić niemoze. Obmutuit, steteruntq Come, vox faucibq haesit, przeciez iako

kożwiek upamiętawszy się lubo zostaiąc bez monimentow, bez
Patrona żadney do tego niemaiąc gotowości, idzie przez
wszystkie Prawne Instancye, używa Exceptiones Legis. Primo.
et Principaliter, że o Terminie sobie danym niewiedział.
Secundo. Że Regestru y sama ta Sprawa niema, bo to przy:
watnie tylko zapisany Kompromis. Na Ostatek zabiera:
się na Zydacyą ad monimenta kiedy tak podługich abu:
tring Cirkumstancyach w Kontrowersyi wszystkie nieusty
excepcye. Kazawszy Sąd Sprawiedliwy zustępe Spra:
wę przywołać, directe Człowiekowi injunxit nawszystkie
odpowiedzieć Adwersarza swego Obiecta. niewiedząc co
robić. Suplikuie przynaymniey o addycyą Patrona. Fa:
ctum est, że ex declaratione Judicii additur Patrony, A:
miot Stroz. Tu już niecnotliwy Patron tusząc sobie
dobrze o swoiey wygraney, ile gdy mu in Accessorijs dobrze
y łatwo rzeczy poszły, wnosi ante omnia detentionem
Człowieka, exagieruiąc, że to Criminalissima Causa, aby
według Prawa ten weteran Osiadszy (: ile że bywa w
Takowych Sprawach :) żeby mu sprawa Terminu nie
zbita, kładzie Termin ad esse Delatoris, za Aktora
Pryncypała swego y siebie samego, ad quod Instantia
miał już relacyą Pozwu Autentyczną in Antecessum.

Citatus
ea

x

106.

Citatus Człowiek Grzeszny

Terminus Ostatni punkt życia Ludzkiego ex proroga:tionibus Causae decidendae poenae aeternaliter Criminalium pro transgressione Mandator. DEI. Tu Patron Anioł Stroz, kazał się zastanowić Ziemu duszo:wi ad meritum Sprawy, y miawszy semotis Arbitrio z Człowiekiem stante licet pede kraciusienką bardzą konferencyą, y sam wiedząc dobrze o okazyi Jego maiące rozne dystynkcye, chcąc mu przewlec Sprawę, a widząc pomieszanego Pupila swego nataku wielką Sprawę sam za niego Stawa y mowi. Niżeli mi przyjdzie natak niesłuszne Adwersarza naszego Obiecta wszędzie tuteyszym odpowiedzieć, Poniewaz Causa facti sine Inquisitione decidi nequit, proszę dilatione Inquisitionis, aże już ta gotowa była, żeby tylko przed Sąd Stanąć, a do tego y na drugą rękę już dawno exacte wywiedziona w Gene:ralnych Księgach Consistorij Supremi inviolabiliter in:grossowana, visum Judicio aby po uprzątnionych ab u:trinq Alec sporach Sprawa zaczęta kontinuowac się mogła. Tu dopiero Adversa Pars zaczyna meritum Sprawy. Sprawiedliwi Sędziowie (: a bardziey clementia Człowieka:) Niech to nietayno będzie całemu Swiatu, że to niema:

Tego

etc.

tego jakiego momentu, ale tak wielkiey Importancyi przychodzi Sprawa, bo tak wiele Kryminałow w sobie maiąca, Sprawa mowię bez Sprawy uczyniona, alias tantum nefas od wiekow niesłychane. Przyznam się sprawiedliwemu Sądowi: zem się ten, juz y zestarzał, a praktyki nieznaiem, tak obrzydliwego negotium, że jako było temu Niecnocie tak wszytkie wiedno złom, zeniżowawszy excessa conclusit. Zycie wyuzdane, na wszytko złe y swawolę zapomniawszy Przykazan Naywyzszego Całego w Oczach Nieba y Swiata grzesząc, zadney Konsyderacyi Novissimorum nie maiąc, na ostatek siebie y Stworcy swego zapomniał. Peccator dum in profundum cadit contemnit. przestępna y zadnym Impulsem nieutrzymana wziowszy za Prawo licencyą, grzeszył tot aliorum Scandalo tak wiele Dusz zgubiwszy, że tylko szczegulnie przed sobą upatrywał maximę Peccatum non peccasse. Jezeliz na to tak wielka Dobroć Nayzwyzszego temu Niecnocie tyle łask swoich, tyle niezrachowanych Dobrodzieystw uzyczać chciała? Jezeliz na to na Obraz Stworcy swiętego zniczego Stworzony y wyskonterfektowany, aby temiz samemi Dobrodzieja swego darami obrazać tak strasznie gniewać, tenze sam Obraz Kalać, y sobie na wieczną Infamią miał zarabiać? subsit to Sprawiedliwemu

dliwemu Sądowi. Wszystkie tedy A moribus Życia całego tego Incul:
pata Proceder żadnego niemasz momentu niemasz niemasz:
miejsca takiego, ktoryby Kompanij, aby naymnieyszą krzyw:
dę Chwały Naywyzszego wszywac, sprosnych Konwersacyi
dopomagac, wszystkich Mandatow przestępienie brodzic
niemiał. I lubo tym niechciał Sprawiedliwemu Sądowi
żadnego w słuchaniu czynić Tedium, ale tak nie chwale:
bnych akcyi y zwodu Naywyzszego nieczgadzaiących się, ia:
ko expressione mea maiąc na to Kommiss Osobliwszy Przyny:
pata mego zamilczec niemogę, tak tym bardziey że same
Scelera niecnoty tego, do jak naywiększego explikowa:
nia obszerniey daią Mi Impet. Niechayże Sąd Sprawie:
dliwy naypierwiey zapatrzyć raczy na dzieinne data tego
jawnie pokazywały Antecedentia, iakie dalsze a nie
szczęśliwey zguby pociągac za sobą miały Konsekwen:
cye. Znac to mowię ieszcze zaraz było in virido, quid
fiet in Arido, ieszcze niedorosły od Ziemie, iuz ex
Ungue Noscebatur Leo, iuz ustawiczne swawole, nie
nabożenstwa, Rodzicom y starszym nieobtemperowanie,
rozne pokątne exorbitancye odkrywały się. Coż nowe
daley w Młodzienskim Wieku, quae semel imbuta sem
rabit testa diu odorem, Wstyd mnie y samego podobno

ysłuchaią
&c etc.

y słuchaiących, osobliwie Sprawiedliwego Sądu. Nie chciał:
bym verberare aures, gdyby mi ostrzec Prawney pióra mo:
iego niechodziło. A co o Męskich Latach rzec mogę, do:
piero adulta nequitia, iakie inaudita scelera, usta:
wiczne złośliwie, wymyślne działy się Scandala. Nuż
też w Podeszłym Wieku, iuż też consumata malitia
wziowszy za Prawo zwyczay, bez naymnieyszego Sum:
nienia Skrupułu wroznaitych nurzać się zbrodniach
bespiecznie żyiąc Lapsatus in via iniquitatis. Gdybym tu
całego Życia nieszczęśliwego niecnoty ad Nucleum mogł
tylko wyrazić, y rozne exorbitancye nietylko Słów ale
y Czasu niestałobym. Ale do czytania y nasłucha Sąd
Sprawiedliwy Skrytych, Stworcy tylko samemu wia:
domych Zbrodni w Subtelnościach, ktore in mensa Judicij
reponować będę. Teraz do Allegacyi Prawa y wyroków
Boskich idę dalszą sobie zachowuiąc replikę, co mi
na to odpowiedzieć Strona może, y to bym i niepotrze:
ba bawić Przeswietnego Judicium, ale żeby adversa Pars
niemowiła, że nuda tantum allegatione wprowadzam
negotium. Kładę dosyć wyraźne Statuta, wiadome Sądo:
wi Sprawiedliwemu, tak Starego iako y Nowego Testamentu

Konstytucye

110.

Konstytucyi. Może tu przyznać Strona z osobliwego Stwor-
cy swego daru prawdziwą Wiarę, w której urodzony y
wychowany, t[o]ż go sama tym bardziey potępia, kiedy
tak nieszczęśliwemi od niego zagrzebiona grzechami.
Fides sine operibus mortua est. Niewiem iak może liscere
Strona, przeciwko wyraznemu Prawu, nil coinquinatum
intrabit in Regnum Celor, to pewnie raz czyli drugi we-
stchnąwszy do Nieba albo uderzywszy się w Piersi, DEUS
propitius esto mihi indigno Peccatori. Tactus ustawi-
cznie Kaznodziejow Spowiednikow admonicyami y po-
grozkami, a cały czas na zbrodniach strawiwszy, teraz
łatwo chciał by wniść do oney nieskończoney Sprawie-
dliwosci, na omylney barzo zasadzaiąc Impressie. Quis
ascendet in montem Dni aut quis stabit in loco Sancto
eius, innocens manibus, et mundo Corde. Traci Wiarę,
y na wieczną zarabia niesławę, wiedzący a nie czyniący;
y Servus sciens et non faciens vapulabit multis.
Nienawietomowne Skrzyli, które żadney Konsideracyi
niewarte, bo wszelkiey nagany godne, ale jako Scruta-
tor Cordium Naywyższy Stworca na Serca patrzy.
Populus iste tantum me labijs honorat, Cor autem eor longe
a me est.
Ce[illegible]

a me est. w Woźnym zostaiąc Umyśle grzeszny Człowiek ni na kogo niekłada, ale na siebie Obraca Winę. ex Te perditio Israel. Jeszcze po Swiecie chodzą, a już na Siebie nieszczęśliwe wieczne zaciągaią Przekleństwa. Defficient Peccatores a Terra ita ut non sint. Nayumnieyszym Atomem w Oczach grzeszny ktogo doyrzec może, Impius tanquam pulvis quem proicit ventus a facie Terræ. Tak obmierzłe całemu Swiatu ysście bu; same nawet Slady niesprawiedliwych Ludzi, że ie sam Stworca zacierać będzie. Ideo non resurgent Impii in Iudicio neq Peccatores in Consilio justorum quoniam novit Dominus viam justorum et iter Impiorum peribit. Ktoraż rzecz pod Słoncem gorsza znaleźć się może, albo wswoim okrucienstwie surowszą. Ktora mowię wszelkie nieprzewyzsza zarazaiące jadem gadziny. Ktora od szpetnych Larw ma brzydsze umbry, jezeli niegrzeszny Człowiek, mors Peccatorum pessima. To pewnie dudzkiey niewinney krwie wylanie, albo obzarte brzuchy quorum Deus venter est. Wiem zapewne że zniesłonczoney Łaskawosci Boskiey był ten inculpatus wpisany w księgę Zywota, Ale coz

kiedy

x

112 kiedy sam dobrowolnie occzkami swemi zniey wyglużowałsię. Multi vocati pauci vero electi. To podobna Strona mo zesię bronic wiedząc sie bydz pełne convictam, iakiemi pokurczh niby dobremi Uczynkami, ktore to bardziey na oko ludzkie bydz, a wsamey zas rzeczy nieprawdziwe mi, y u Nieba nie nieważącemi. Mamy nato dosyc sław na Konstytucyą: Non omnis qui dicit Dne, Dne, intrabit in Regnum Cœlorum. Albo to niewyszumiałe sine sensus ratione głowy (: albo brzydkie od teskni: ce Wenery Cielska zastąpią Empirejskie Nieba y wnim osiędą słuszne mieysca :/ omylą się wswoiey im: precie. Neq ebriosi, neq molles, neq homicidæ, intrabunt in Regnum Cœlorum. Sam Bog Człowieka grzesznego wieczną dekretuie Smiercią. Anima quæ peccaverit ipsa morietur. Nad wszelkie Arkany siel: nieyszym kaźdy grzesznik wiązesię węzłem, niewy: wikłanym nigdy sposobem, nad wszytkie wymyślne: go Myśliwca Osnowy sam siebie miała, wmiernozbi: te podaiesię kaydany, kto grzechowym inkarcerowany więzniem, In operibus manuum mearum comprehensus est Peccator. Słowem: gdybym przyszło wszytkie pre zentowac volumina, tak wiele Starych y nowych Kon:

stytucyi

stytucyi Statutow Boskich, ktore pro Parte mea militant. Czasu tym niezabieram, tylko ieszcze na zupełnieysze konwinkowanie tego Zbrodnia, przypominam niektore prae:iudicata sprawiedliwemu Sędowi. Azas za wielkie Prze:stępstwo Mandatow Naywyzszego pierwsi Stworzeni na Swiecie Rodzice, tegoz momentu wypędzeni z Raju niebyli? Raz tylko Kainowi na Brata Rodzonego tra:fiłosię porwac, a za tę wieczną został skarany smiercią. Judasz co tylko w konszachty, y sekretnieysze Intrygi, z Narodem wszedłszy Zydowskim, tak straszną tego przypłeca męką. Datan y Abiron, ze im szpasc przytrafiłosię, Zywo w bezdenną przepadli Otchłan. Saula Kroła, zesię tylko cos niepodobał, opłakiwac Samuelowi Zaka:zano. Usq quo tu luges Saul, cum ego abiecerim eum. Łotr po lewey Stronie wiszący, zesię cos trochę nasmie:wał wiecznie zginoł. Ale coz mowic o partykularnych Osobach? Miasta nawet, Sodomskie, y Gomorskie Siar:czystym z Nieba idą w perzynę ogniem? Nadto ieszcze wszytko, dopieroz by się każdy z tak wielkim mogł zadu:miec podziwieniem, gdyby przyszło Piekielne otworzyc Bramy. Jak wiele Millionow potępionych ludzi, z ktorych,

iedni-

iedni za ieden, inni za kilka, potępieni Grzechow nieszczę:
śliwie gorzeią, y gorzec będą na wieki. Żywy nawet przy:
kład stawiam w osobie Pryncypała mego, z tak wielu
Adhaerentami swemi, za iedną tylko wyprorowaną myślą
wymyslnosc, tak wiele Millionow z nas nieodmiennym
Naywyzszego Dekretem z gornego Empireum, w głębokie
na wieki przepadło Ciemnosci. Jeszcze to Sprawiedliwi
Sędziowie, co do komparacyi tych wszystkich przywiedzio:
nych Praejudicat z niezliczonemi tego Niecnoty zbro:
dniami, Ktory iakom iuz namienił, całe zycie, do za:
mordowania na to Strawiwszy, aby w kale Nieprawosci
murzał się, teraz łatwo chciałby mi się wywikłać y wol:
nym zostac, Byłazby to Sprawiedliwosc? choćby w
iaknaypłaskawszym Sądzie takie excessa miałbym, iako
ten nieszczęsliwy Zbrodzień zakomiwencyą; Azedo:
tąd Wszechmocnosc Naywyzszego, tantum praeterijt sce:
lus, y to niebez słuszney dzieie się racyi, abym tym więk:
szą na Siebie zaciągnął karę. qui sordet, sordescat adhuc.
Niewątpię nic o tym, ze Sprawiedliwi Sędziowie, Ktorzy
nec pretio, nec precibus naklonieni dadzą, i z seriam mieć
będą nato animadversionem, aby iuxta qualitatem demeriti,

exempla

exemplarissime na przykład inszym ten Zbrodzień, iako wnaywymyśl: nieysze był destynowany mieli. To wszystko podawszy ad matu: ram Sądu reflexionem, proszę o Komotacyą Konkluzyi, ad le ctionem Inquisitionum condescendi, do czytania tam Drzewo wne Judicium daleko większych, y skrytszych Akcyi Niecnoty tego, Quibus lectis, et per omnes circumstantias, seria deli: beratione prospectis, proszę in instanti criminalem admitti convictionem.

Patron Anioł Stroż

Stawam Tu in Stuba Sprawiedliwego Sądu, nie tak ex ad: ditione, ale compassione ductus, na tak wielką aggrawacyą Życia wiecznego, Komparycyi, Słucham Indubity Sprawy Partis, że iakoś konwikcyą, albo quid ad rem ma do tego Człowieka, a to tylko pondus widzę inane verbor[um], funda: mentu żadnego niemaiące. Wszystek Argument przeciwnej Strony, iako zwrodzoney ku Narodowi Ludzkiemu pochodzą: cey awersyi, aby iak tak usitowac, konwinkowac Człowie: ka. I niedarmo widzę, nazwany Accusator Fratrum, iako wtey iawnie weryfikuie się to Sprawie, kiedy razem wied: nym Aktoracie Niecnotliwy Adwersarz wtrąciwszy się do tey sprawy nienależycie, uformowawszy sobie iakis pretexcik, per meram imposturam niewinnego Komparenta, rem agit Patrona,

Aktora-

cie

116 Autora y Instygatora, A nadto iescze, że nadeżało mi było denegować
locum standi, zaraz in Accessoriis Sprawy temu bezsumiennemu
Patronowi czyli Autorowi, iako wwieczną y nigdy nierewokowa:
ną proscripto de Regno D.C.A., obleczonemu Infamią. Ale żebym
się nie zdał iakichkolwiek praejudicium Prawu pospolitemu czy
niącym, a ile in Causa dysponuiącemu facti, do tego maiąc w
reflexyi deklaracyą Sądu, że kazano temu directe odpowiedzieć
niewinnemu Comparenti, na Obiecta Adwersarza swoiego, nie
chciałem zaraz arcere a loco onegoż, rezerwuiąc to sobie przy
konkluzyi. Znać podobno Sprawiedliwi Sędziowie, albo za:
pomniał, albo nie czytał Filozofii, kiedy iako sam niewysmie:
nity Sophista, Sophisticum też położywszy Argumentum,
ex Antecedenti tylko, nienależycie konwinkuiąc Człowieka
Pokutuiącego, chciałby widzę razem lucrari konsequencyę,
Trudno zapierać się tego co Swiatu wiadomo, y Stworcy samemu
Bogu wszemu, który nec falli, nec fallere może, Trudno mo:
wić nieprzyznać prawdy, kto prawdę Żyie. Bo ieżeli w Swia:
towych Sądach powszechne Axioma militat est, est, non, non
toż samo in presenti Judicio zachowaćby powinno. Opaczny
zas sposobem, varians in Lingua non est audiendus. Daleko bar:
ziey w Boskim Trybkle ten rygor Prawa wcale zostawać powi:
nien. Przyznaię y sam, że teraźnieyszy Comparens in Judicio zwo:
dzony słabości ludzkiey, iako zwyczaynie humanum est labi.

Zraźni
cie

zrazu pokazwił, mandata Stworcy swoiego przestąpił, wypadł z Łaski, y nawieczną sobie zarobił na tenczas awersyą. Natenczas sam nie przez Pars adversa do tego Człowieka słusznieysze Ekscesty rościła sobie, a że to mnie non convincit, Sprawiedliwi Sędziowie, kiedy redijt post Nubila Phaebus, Ten sam Upadek polenkuiącego Człowieka, większym mi Applauzem staie się, po grubych nocnych ciemiach, dzień jaśnieysze, w purpurze Zorza czerwienieie, po Szarugach, Słonce Zodyak pogodzi, wesele z Płaczu zwyczayniesię rodzi, kiedy mowię Syn Marnotrawny, Lubo wszystkę strawiwszy fortunę, czyli Substancyą, idzie znowu z Serdecznym Zalem do Ukochanego Oyca, zgubiona Owieczka zabłąkawszysię od trzody swoiey, powraca szczęśliwie z większym Weselem Pasterza swoiego, Stracona Dragma po długim czasie, strosknaną kontentuie Matronę. Uprowadziła tu in Judicium Strona na przeciwko teraznieyszego Komparenta, bardziey przez tolę słow próżnych exageracyą, niżeli w samey mogłobysię naydować słuszniącey Eduktej swoiey niesłychane portentum, rozumieiąc, że te daremne niesłuszney Inwektywy Fumaory, o Uszy Auditora obijaiącesię do iakiego z Prawemsię niezgadzaiącego mogą Judicium poruszyć gniewu,

y ferowie
exzec

y ferowania surowey sentencyi. Bogu Nadzieia, że się omyli na swoiey Impressie, kiedy Miłosciwe Judicium, a fine biorąc rzeczy, nie zechce się na minutias zapatrywać Actus, ale sądzić unanimi Sensu, et concordibus Votis. Za skuteczną tego pokutuiącego Człowieka Konsekwencyą. Jeżeliż bowiem w potocznych Ludzkich Sprawach Sądach, posteriora zawsze ligant, dopieroż w takowych przy takiey wielkiey importancyi, gdzie nie o iakie znikome dobro, albo płonnego szczęścia fortuny, ale o wieczną gra chodzi Szczęśliwość. Pierwszą tu będzie miał to konsyderacyą Miłosierdzie, gdyż y sama natura Ludzka, która nie iest na siebie tak bardzo zapamiętała, idzie przecie Duktem Instynktów Boskich, nie tracąc nadziei do pożądanego udaiąc się kresu, Źle żyć, dobrze umrzeć, y dać przykład z siebie, to iest sztuka Człowieka, aby dziś przeciw Niebie. Wyciągczyła tak szczupła Dekretów extenuacya przywiedzionych na przeciw nas praejudykat, exagieruiąc iako wszechmocność Boska, y małych momentów wyrocżone Sprawy wiecznym y nigdy nieodwłocznym pokarała Dekretem. Allegowała tak wiele Boga Wszechmogącego Konstytucyi, y nieodmiennych Statutów, którym Ja non resisto, bo są prawdziwe, y pewnieby mogły przeciwko nam militare, gdybyśmy ię subse

quenti
Acie

quenti nadewszystkie tak obszerną Adwersarza Induktę, niemie
li dalekoż większych z niezbrodzonego Miłosierdzia Boskiego
rezerwowanego rigoru Dokumentów, o których podobno czyli
niewie Strona, czyli wiedzieć niechce. Dla czego, żeby *anteci-
ctoriam, necanat Triumphum*, iako iuż niepomału pocze-
ła, z tym in Accessoriis praesumendo wypadać, na zbicie tych
wszystkich allegowanych racyi, a bardziey na wszelką samey-
że z. Strony konwikcyą, należy tu mi przypomnieć, samego
tylko desperackiego, y wcale zapamiętałego Animuszu im
preze, w którey zawsze uporczywie trwa, a z samey zawzię-
tości imaginacyi, do Stworcy swoiego Serca, y oczu pod-
nieść nigdy niechce, ale kto upadł może na szczególney Boga
wszechmogącego wsparszy się łasce, łatwo powstać może.
*Quacunq hora ingemuerit Peccator omnium iniquitatum
ejus non recordabor.* Powinne z niezi Karanie samo Winy wy-
znanie. *Dixi confitebor adversum me injustitiam meā
Domino, et tu remisisti impietatem peccati mei.* Nieskończo-
na Boga moiego Wszechmogącego Sprawiedliwość niezamie-
rzonemi Miłosierdzia Jego święte otacza granicami. *Mi-
sericordia ejus superexaltat Judicium.* Ten Tylko wbezden-
nym nurza się morzu, kto z desperowane nadziei zaslepy nik

Zbroda.
ani

zbrodzoney dobroci Jego opuszcza żagle. A raz niewyraznedo-wody, choćby w nieubłaganych Sądach, ułomną, a łuchą, da się. Misericordiam volo non sacrificium, non perijt qui suum agnoscit ipse reatum, quem pœnitet relapse, pene est innocens. Nad tę osobliwą prerogatywę niewyczerpaną Boga Wszechmogącego Miłosierdzie, że nad wszytkie Dzieła Rąk Jego, naypierwsze zabiera mieysce, Misericordia ejus, super omnia opera ejus. Prawdziwie przestrzega S^ty Jan Apostoł. Filioli hæc mando Vobis, ut non peccetis, ale przytym zaraz bespieczne czyni refugium, każdemu, sed et qui peccaverit. habemus apud Patrem Advocatum Jesum Xtum, Ipse est propitiatio pro peccatis Nris. Otwarte zawsze Miłosierdzia Boskiego wrota, nie przez żadne warty, ani przez ciałkie nie dostępne Straży, ale wolno, choćby y naywiększy grzesznik skruszony bezpiecznym przychodzi krokiem, aut obliviscitur misereri Deus, et infra tenebit misericordias suas, Cycowska Wszechmocnego Pana Opatrzność, y opatrzna Łaskawość, znając dobrze na ułomności ludzkiey. Quomodo miseretur Pater Filiorum misertus est Deus timentibus se, quoniam ipse cognoscit figmentum Nostrum, na łaskawey swoiey Szczodrobliwości Stworca każdego nie na-

ułomney

piorunowey utrzymuie expektatywie. Expectat Deus, ut misereatur vestri. chociaż śmiertelną zarazą trujączną, poleżuiączą przychodzi Grzesznik, do pierwszego Zdrowia, impietas impij non nocebit ei in quacunque die conversus fuerit, ab impietate sua. Smierć nawet sama wieczystym staie się Życiem, si autem dixerit impio morieris, et egerit paenitentiam, nec fecerit ultra quidquam injustum, vita vivet, et non morietur. Leczwo co wyszczepnął słowo, w tak wielkie zabrnowszy długi Kredytor, Offita szczodrobliwość Boska wszytkie glazuie z Regestru debita. Patientiam habe in me, et omnia reddam tibi, Misertus est Deus servi illius, omne debitum dimisit illi. Nie Mściwa, y owszem wszytkim odpuszczaiąca dobroć Stworcy Naywyższego że y nay większey urazy swoiey nie rysuie na Marmurze, ale w wieczney ią grzebie niepamięci, derelinquat Impius viam suam, et vir Impius cogitationes, et convertatur ad Dominum. et miserebitur eius, quia benignus est ad ignoscendum. Którasz Wielkość Wod Morskich, a choćby w nayumnieyszą podzieloną Kropelki, albo całego Okręgu świata Ziemi, niedosięgnione okiem Atomy niezbrodzonego Miłosierdzia z przepaścią komparować się mogą? Misericordias tuas Domine, quis enarrabit? Arytmetyczna tak wiele inwencyi

wsobie

wsobie maiąca sztuka, ktoraz do liczby należeć może, aby multyplikacyą swoią przewyższyć mogła? Misericordiae infinitus est numerus. Dosc łaskawe diploma Sam Bog wszechmogący całemu głosi swiatu, Misericordia mea non recedet a me. Niewiem iako obszernicy mogła dobroc nieskonczona pokutuiącemu Grzesznikowi w łaskawosci pokazac się swoiey, Domine Deus misericors et clemens, multae miserationis et verax, qui Custodis misericordias in Millia. Rozprzestrzeniona szeroko Panska każdemu Klemencya, takze y Swiat y Niebo ogarnąc Iey nie mogą. Magna est super Caelos misericordia tua, et usq ad Nubes veritas tua Dne. y znowu misericordia tua plena est terra. Silnieysza niezmiernie Miłosc Boga Wszechmogącego nad wszytkie Arkany, większa nad wszytko pociągaiące swą mocą Magnesy. In charitate perfecta dilexi te, ideo misericors attraxi te, aby pokazała; że niezawsze na ziemię wszelkie zamachy y gotowosc Piorunow trzyma Sprawiedliwosc Swięta; ale ze zawsze utrzymuie Miłosierdzie, et vidit Deus opera eor qui conversi sunt de via sua mala, et misertus est super malitiam, quam locutus fuerat, aut faceret et non fecit.

kr ...

fecit. wieczną niepamięcią zapisuie dyssymulacyą, gdy widzi pokutuiącego Grzesznika serdeczne westchnienia Boga Wszechmocnego łaskawość *dissimulat peccata omnium propter pœnitentiam, diligit enim omnia quæ sunt, et nihil odit eorum quæ fecit.* A zaś przed całym nieogłosi się Swiatem Sama przedwieczna Mądrość, *non veni vocare justos sed Peccatores.* Czwiczcowana Zewsżystkiego dla pozyskania Grzesznika niepoiętym Sposobem Dobroć Boska, czegoż więcey potrzeba. *Ego sum Pastor bonus animam meam do pro Ovibus meis.* Azyliż może pragnąć Pokutuiącego Grzesznika Smierci, iakoście z tym oświadczyć sam raczył, który życie nato położył własne. *nolo mortem Peccatoris, sed ut convertatur et vivat.* Niechciałbym więcey faccscere Sprawiedliwego Judicium, albowiem gdybymi przyszło wszystkie voluminna tak dawnych iako y nowych Konstytucyi exponować, większych daleko nieznalazłbym in defensam dowodow, niżeli Strona in controversiis na niesłuszne allegowała Konwikcyą. Idę tylko do prejudikat. A zaś nie publico Crimine, y tak deliberato Animo Dawid Krol Jzraelski obraził był Stworce swoiego

przestępie-

ście

przestąpiwszy Mandata Jego et Jura; z posponowawszy na iedno słowo peccavi Domine. zaraz grzech Proroka do pierwszey z Bogiem przychodzi rekoncyliacyi. Dominus quoq transtulit peccatum tuum. Ztąd obszernym Elogium wywodzi tenże Monarcha pokutuiący we wszystkich swoich Psalmach, Nieskończone Miłosierdzie Boskie, Misericordiam et Judicium Cantabo tibi Domine. Jawna Swiatu Publikana nieprawość za iedno Uderzenie się w Piersi zupełną odbiera Justyfikacyą. Redijt justificatus in Domum suam. Łotr po prawey wiszący Stronie za momentalne memento mei, tak skuteczne Łaski odbiera Kommpromiss, hodie mecum eris in Paradiso. Ten ktory tak wiele razy Serdecznym obowiązawszy się parolem do gardła przy pańskim zostawać zdrowiu, potym tak sromotną wyprzysięgszy się abrogacyą, a przecie ieszcze nie ginie wiecznie, ale do Pańskich przychodzi Respektow. Respexit Dominus Petrum. A zali nie zaiedno upadnienie do nog Pańskich Całemu Swiatu wiadomey Grzeszniey dimissa sunt Peccata. Nietrzeba było tylko Approbacyi Dekretu, albo raczey nieodwłoczney

onego

Ex

onegoż exclusyi, iako in recenti Crimine adulteryj wziętey Matronie, Aż Miasto Surowey Sentencyi, niezmierney Łaskawości zupełnę przemienienia swoiego odbiera relaxacyę. Vade in Pace amplius noli peccare. Apello fidem z samychże tu przytomnych in Judicio Przyiaciół y zaliż nie żywa Testimonia którzy bona Conscientia przyznać mogą, że taką nieskonczonego Miłosierdzia Boskiego odebrali łaskę. Niewspominam partykularnieyszych Millionów Praejudicat, z których iedni wystąpili zabroniowszy Zbrodnie, z desperowawszy wcale o Łaskawości Boskiey, z samych skał niedostępnych na dno Piekielne tymsię większym Impetem zapamiętali rzucać chcieli, y zaliż nieobrzydłone Miłosierdzie Jego święte do pozbicia Im zginąć. /: non peribis quia Amo Te. Drudzy tak obmowiem Szatanskiem w Oczach całego Świata w Niebo pluiąc gotowych na zemstę nieboiącesię Piorunow, Krew Stworcy swego bluźnić odważylisię, Jakoż y Ci prostę odebrali rekompensę /: Convertimini ad me in fletu et planctu, et scindite Corda vestra. Jnsi wieczną czyniąc Abnegacyę Boga swoiego, y wieczney Szczęśliwości ultro

sami

126.

sami ex libro vitae wymazowaliście, a Parti Adversae konse:
krowali, to pewnie y z tych Miłosierdzie Boskie zapo:
mniało? bynaymniey. Sanabo Contritiones eorum dili:
gam eos, quia Conversus est Pater meus ad illos. I to c
to Miłościwi Sędziowie Nayświętsze Boga Wszech:
mogącego propugnaculum, ktorey naytwardsze ska:
liste kruszy Serce, to iest Miłosierdzie. Misericor:
dia Dmi quia non sumus consumpti quia non defe:
cerunt miserationes eorum. Ten tak skutecznie do
Serca Ludzkiego szturm, za ktorym choćby y naydłuż
szym recidivant trwał porze przeciwnego łaskawo
ści niemoże otrzymać Attaku. Parasti Omnibus Mise
ricordiam tuam quoniam tua sunt Dne quia amas
animas nostras. W takowey twierdzy pryncypalney
teraźnieyszy zostaiący comparens przed Sądem Prze:
świętnym, żadnych Adversae Partis nieobawiaiąc się
Insultow, y owszem na pewney ufundowawszy się Spezie
przed całym wyznaie Swiatem. Confitemini Domino
quoniam in saeculum Misericordia ejus.

y tak tą bespieczną Nadziei Tarczą będąc uzbroiony Cor
Contritum et humiliatum Deus non despicies. Staię tu

in Judicio

In Judicio czyniąc między sie Indziey refugium, tylko ad clementiam Miłościwego Sądu, nec dubius ze łaskawą de mensa odbierze Sentencyą. Teraz proszę o Kommotacyą kontroluty. Ad lectionem Inquisitionis etiam descendi; doczytasie tam Przeswietne Judicium ex subsequenti prawdziwey pokutuiącego Skruchy, a roznych za grzechy popełnione Mortyfikacyi, wymyslnego trudzenia Ciała, wieczney od wszelkich defektow Awersyi, a szczyrego do Boga nawrocenia się. Quibus lectis et matura deliberatione trutinatis, a quibus vis liberari pdni. Tego zas bez sumniennego Patrona, y inszych Jego Assystentow, ktorzy tylko turbatores legis zostaią, a do kazdey choc nayspraweidliwszego Człowieka wdzieraiąc się sprawy nienalezącey, iako in perpetuum bannitum, et ex Regno Dei proscriptum od Sądu swego removeat. Jeszcze tu chciał Zły duch inferowac, ze sobie miał miec replikę pozwoloną, ale repulsą a Judicio, ktore plene informatum. a do tego pro Suplemento maiąc utriusque Partis promowowane Inkwizycye. Ustąpic Stronom Kazano.

Wolny
Ulek

Woiny Smierci.

Zawota ustąpiesię. A że semotis Arbitris, et occlusa Izba Sentencye były ferowane, y Irutynowane, trudno było co na ustępie usłyszec, jakie tam mogły bydz vota szczegulney dominujące; stamtąd iednak, że przecie vota dyspatuiących się Arbitrow były te: że Super Arbiter zapatrzywszy się na wielkie obligacye nasze, wiedząc de subsequenti prawdziwey pokutuiącego Grzesznika tempore Skruchy, tudziesz wzgląd maiąc naybardziey na niezbrodzonego Miłosierdzia Boskie go Wielkość poszedł in partes, y tak po niemałey Chwili z ustępu przywołać kazano Oboiey Strony do Słuchania Dekretu, ktory ieden z Arbitrow Miłosierdzie czytał.

DECRETUM.

In Termino itaq hodierno vigore prorogationis ultimae, Sąd Kompromissarski wysłuchawszy Kontrowersyi Stron Obudwoch, y one z dobrze wyrozumiawszy, y przez wszystkie Cirkumstancye zważywszy, Ponieważ dowodnie deductum ut ex Inquisitionibus patet że Człowiek Proch y Ziemia będąc, lubo tak wielkiemi innodatus grzechami śmiał Obrażać Stworcę Swoiego, przez co na wieczne był sobie zarobił mękę. Atoli ponieważ zato żałował, y pokutował, maiąc po sobie tyle dowodow Praw y Konstytucyi Nieskończonego Miłosierdzia Boskiego allegowanych,

licet

licet aeternas promeruerit paenas, ad mitiora Judicium condescendendo, Poniewaz jeszcze da toto zadosyc nieuczynił, injungit. aby pomieniony Człowiek Turrim Castri Purgatorij zasiadł y tam aż do sądnego Dnia sine intermissione continuat et expleat. Co się zaś tyczę Jurysty Szatana, ktoremu na Obiektach wieczna Infamia, jako perpetuo bannito et de Rnō Dei [illegible] scripto iest zadana tenze Sąd Kompromissarski removit, alitez, a quibusvis Causis similibus esse alienum decernit. Tu Pars Adversa apellavit ad Tribunal Christi czyli to gravamen poszła, bo z jadu wielkiego y nieukontentowania, że nie po nim padł Dekret, niewiedząc co czyni, exadmissa tedy apellatione czyli gravamine poszło przed Sąd Trybunał Chrystusa Pana ultima Instantia. Rzeczono standum per omne Judicium Compromissoriale declarat, y tak ten bezsumnienny Patron czyli Aktor z swemi Agentami przegrawszy Sprawę w beżdenne przepadł Ciemnosci. Tym Czasem Matka Nayswiętsza iako osobliwsze refugium Peccator z Inszemi SS Patronami upadszy Chrystusa Pana umiesli Instancyą swoię za pokutuiącym Człowiekiem zestaneta de integro Wiczy Czyscowey relaxatio.

Scts Joannes Supremus Dux ac Rni Celestis Cancellarius

L. S.

Correxit S. Michael Archangels

Fecit S Antonius de Padwa.

[illegible]

Mowa W. Imci Pana Jozefa Skrzetuskiego Pod:czaszego Przemyskiego, Sty Mogilnickie:go, trzeci raz Deputata, a za trzecim razem J.O: Trybunału Koron: Lubel: Marszałka

Powaga Trybunału Koron: iaka iest w sobie, y iak wielce Obwarowa:na Prawami, exagierowac niepotrzeba, bo kazdy in aequalitate Urodzony wiedziec to powinien, co Lubienski Biskup w Kronice swoiey napisał, o Fundatorze Trybunału, Stefanie Krolu: ut perpetuo regnaret in Polonia, tot prope uno creavit Vice Reges, quot Judices.

Ozdoba zas czyli Splendory tegoz samego Sądu, iakowe, y iak wielo:rakie, dzis trzeci Rok z tego mieysca dosyc pięknie wyexplikowa:ne y przecytowanego na ten czas Andrzeja Lisieckiego Instygato:ra Koronnego doskonale objasnione.

Powtarzac zatym toz samo, y cudzych zazywac Authorow, ile mnie mniey Księgi czytaiącemu, zdaie się rzecz minus conveniens, et non neces:saria. Raczey z własney mowie, mi przychodzi Circumstancyi, że ieże:li kiedy mogłem dawac wiarę, ze trinum omne perfectum. teraz więcey daleko, gdy tego etiam y sam na Sobie oczywiście praktykuię, y do:znawam experyencyę. Trzeci raz bowiem, in hoc Justitiae Zasiadam sacrario, bo pierwszy z Podolskiego, drugi z Krakowskiego Woiewodztwa, a trzeci teraz z Prowincyi Wielgo Polskiey będąc Deputatem, mbym

per omnes
exercitii

per omnes tres postępuiąc gradus, za trzecim dopiero razem na tym Pierwszym osiadam mieyscu, na ktorym mnie iako ex perfecta złożonych Triade, Dwoch Prowincyi, y Trzeciego Duchownego Collegium wydoskonałonych, y wybranych, e millibus Osob JWW Kollegow, y Dobrodzieiow moich łaskawe uno prawie labio, et voce, sic volentibus superis, co rzadko bywa, przy tak liczonym Komplecie, osadziły, y oblikowały vota. Tak y nalezało, ieżeli kiedy miałem tym potiri honorem, a zeby dopiero za trzecim razem, ile sub nomine, et Domino Nayiasnieyszego Trzeciego Augusta Krola y P.M.M. ktory lubo generalnie Panskiemi Cnotami swoiemi, y przymiotami rzadko w ktorym Monarsze praktykowanymi po całym adinvidiam akiorsty nie swiecie, przeciez co iest particularius, a do moiey teraz kwadruiące materyi, ze Trzy Europeyskie Trony, iako Trino perfecto. August Trzeci, trzema własnymi swemi zaszczyca, y ozdobi Corami, a iescze z taką przyzwoitoscią, y kommedyą, ze wkazdym z nich osobliwszą y pryncypalnieyszą upatrowac można Triadem, bo iezeli do Nayiasnieyszego Francuskiego Tronu, wszak zaszczyt, et Insigne tego Krolewstwa trzy lilie wsobie zawiera.

Iezeli do Hyszpanskiego, to prawda, ze Herb tego Krolewstwa, ma tylko dwa Orły osobne Czarne w koronach, ale zeby y tu niebyło sine Trino perfecto, nalezało, a zeby Orzeł trzeci biały Krolewstwa Polskiego, łączył się zniemi, tak dla zaszczycenia, y przydania Ozdoby Kandorem swoim, iako y dla dopełnienia perfectæ Triadis.

Iezeli do Bawarskiego, wszak y tu addquate, a zeby Augusta Trzeciego Krola

Polskie

[illegible]

132

Polskiego Corkę brał in sociam directe in tertia progenie pochodzącey z Wnuk Corki Jana Trzeciego Krola takze Polskiego.

Lubo co do moiey materyi przysposobiona rozumiem dosyc comede Trias Europeyskich Tronow, do Nayiasney Tronu Augusta Trzeciego, Krola y Pana moiego, zemnie iednak niedosyc, bo wnagre, azeby y reszta tak godney y swiątobliwey Nayiasney Pana Familiy, resztę Europeyskich osiadała y dziedziczyła Tronow, partykularnie Zyczę aby Trzy ieszcze in Virginitate Nayiasne Krolewny, iako Kryniczpalne trzy Cnoty, Fides, Spes, et Charitas, przez swoie urodzyste zaslubienia, Swięto Epiphanid na Chrzescianskim zrobiły Swiecie. Nalezy do kompletu perfecta Triadis Przeswiętne Ziemstwo Lubelskie, bo ze trzech takze zebrane Officyalistow, Sędziego Podsędka y Pisarza.

Fatalne w prawdzie przeszłe dwie miałem dla Siebie Funkcye, bo za pierwszey nieodzałowanego wiekami Suffczynskiego Pisarza Ziemskiego ultimate Kasztellana Lubel. Za drugiey godnego meritis, et senio, zaszczyconego Stoinskiego, Sędziego, y natym sławnym mieyscu zasiadaiącego Marszałka, dolenda deplorabam fata. Ale teraz za trzeciey funkcyi zupełną znayduię Satisfakcyą, kiedy całe Ziemstwo in pleno, et perfecto, bo trino numero w wyprobowanych wewszelakiey doskonałosci witam y adoruię Sędziach.

Na sobie czego Winszowac Oyczyzna, cała signanter Prowincya Małopolska, ze securitas, et attendentia Sprawiedliwosci Swiętey, tak godnym et omnis perfectitudinis, petrymidowodnym, na Tych funkcyach powierzona Osobom, iak wrzymię res pervenit ad Triarios.

Wzdrygnąe bym się wprawdzie powinien, przyimowania tey Laski, ktorą od

Przeswie-

Brzesunq Ziemstwa, a zrąk twoich Wielmy Sędzia Lubelę odbieram miterasz przychodzi, znaiąc mniey zdolne siły moie ad tantum munus gerendum, gdybym niebył tey pewnosci, ze wydoskonalona całego Ziemstwa in trino numero, a twoia wszczegulnosci, tak wtey tu Izbie, jako y na Seymach Rada, y wielka przezornosc, y mnie samemu, kiedy będzie potrzeba, concountantiby Łaskawych Kollegow votis, et consilijs rzepetney doda porady, y wy perfekcyonowac potrafi.

Jezeli z allegowanych przezemnie dowodow wierzycie gdzie, ze trinum omne perfectum, a zatym niemiec mocney nadziei, ze Ter optimus Maximus Deus. do brotliwie poblogosławic racży: Naypierwszy in longas Amorum series, Nayiasnę Panu cum Triade, to iest w Jego samey Osobie, w Nayiasney Krolowey Pani Mo: Mi: która nawoich Cnotach, y swiątobliwosci, nec visa similem sibi nec habere secundam. y wcałey tak slicznej, y godney Nayiasnieyszey Familij. A nasze ad superos te bydz powinny Vota, et suspiria, azeby Nayiasnę Krol nasz August Trzeci, nietak Trzydziesto letnim iefzcze, bo to iest bardzo mało dla publicznego uszczęsliwienia, a le nieskonczonym nigdy gdyby mozna zaszczycał Nas Panowaniem.

Spodziewac się należy, ze y Oyczyzna cała jako słuszne powinna ad hanc Triadem maiąc Konnexią, bo ex tribus złozona Ordinibus, pod Trzecim Augusta zadney in Pace, Justitia et Libertte nieuzna imperfectitudinem.

Prosperabitior nieomylnie przy Łasce Pana Boga będzie y Trybunał teraznieyszy, który także ex tribus złączonowany Classibus to iest całym wyratiti z Prowincyi Małopolskiey, Wielkopolskiey, y Brzesuwą Duchownego Collegium, iakoż mowię to bez chluby, bowiem że propria Laus sordesit ab ore, ale prawdę samę y rzetelnosc wyrazaiąc, muszę przyznac, ze masię czym zaszczycic, kiedy Piotrkowie przy tak wielkiey y niesprawowaney JWW Kollegow moich

pilnosci

pilnosci przykładom rzadko podobno kiedy praktykowanym wszystkie prawie poodsądzane Regestra. Bog nadzieia, że y ta Lubelskie przytey że samey attencyi, et circa justitiam żarliwosci, iezeli nie zupełnie, przy zagęszczonych Regestrach, przynaymniey potiori parte, iak bydź może, et correspondebunt ultima primis. Że zas z tego mieysca mowię, na ktorym vice Regia J. K. Mści P. M. M. reprezentuię Majestas, nie powinienem zapomnieć powinnego Nayższemu Panu, ab hac vicaria Jego Potestate wiernego Poddaństwa oddać tributum. Oddawam Go tedy z należytą demissyą wraz z zasiadaiącemi utriusq Collegij Sędziami, Ich podięte iuż koszta, expensy, y prace, y te, ktore iescze podeymować będą, Kandłezemu oddaię Respektowi. Jezeli ktora pro publico Usługa, ta Partykularnie Funkcya, y tak kosztowna, osobliwie teraźnieyszego Trybunału w tak Godnych, poczciwych, y nieinteressowanych Osobach, mowic smiele mogę zead correctionem praeteritorum ad imitationem futurorum, teraz wybranych dystyngwowaną w Łasce Jego K. M. Pa M. Mgo mieć powinna rekognicyą. Sacrificate Sacrificium Justitiae et sperate in Domino. Niewszystkim ia Strzeż Boże przeszłym przyganiam, albo poprawiać chcę Trybunały, bo y dobre bywały, ale wiem y o takich, po ktorych nic słychać nie było. tylko planctus, et Lachrimas Populi. gdzie to venalis była Justitia, a co gorsza y owszem horrendum, et abominabile wspominać, przez samę tylko chodziła plus offerentiam. Ale broni Bog tego w Trybunale Teraźnieyszym, bo łatwo poznać z wyboru tak godnych Ludzi in holocaustum samey tylko usłudze publiczney, y sprawiedliwosci Sakryfikowanych, że daley bardzo, od takowey Ofiary, y bezpiecznie w tym z tego Mieysca Assekurować mogę, bom tego pułroczną doznał, y na patrzył się w Piotrkowie sedentaryą. Y dla tego mowię to

bezpiecznie

bezpiecznie, bo się by naymniey obawiać mogł podobnego przykładu, kto:
ry niedawnym stałsię Czasem niewyrażam w Koronnym, czy Litewskim
Tryble, że kiedy trzymaiąc Laskę z kilku Deputatami dobrze się spra:
wuiącemi zelował oroźne, ktore się w tamtym Sądzie działy inkon:
weniencye, Korrupcye, y innych niezachowania formalittes, ktor Pars
z tych Sędziow mało dobrych pluralitte nieodsądziła.
Inaczey daleko w Tryble teraźnie, bo tu nietylko minimam nieznaydzie
particulam, ale całe y iednego, aby podobno kiedy mogł bydź zarażony
infekcyą, y nietylko nikomu pomyslic etiam otentowaniu tak Sprawie:
dliwego teraz Trybłu, bo iezeliby dostał ta w Lublinie iakiego Tentato:
rem, albo seductorem diabolum, znaydziesię sposob, circa intaminatam
wszystkich nas tu zasiadaiących realittem odżegnaćsię temu złemu,
y odegnać przez należytą Prawa otym napisanego Exekucyą.
Na Ostatku trudno mam osobie zapomnieć, żebym et ex omeo parti:
culari cultu niemiał powinney Majestatowi JKMci PM. M. złożyć
adoracyi. Składam ią demisso poplite, z Respektem Nayniższym.
Niewyrażam Obligacyi y Wiernosci, ktorą ku tak dobremu powinie:
nem mieć Panu, rzucam tylko obowiązane Serce moie, pod Stopy
Maiestatu Panskiego, z pełną wdzięcznosci Rekognicyą; za odebrane
dotąd, y spodziewane ieszcze Respekta JKMci PMM. Upewniam
że co kolwiek mam y mieć mogę z dobroczynnosci tego Pana, wszystkiego
nie sordide Custodiam, nie pro die spargam. ale iako żadney pro publico
nieopuszczam Okkazyi, wszystko Sakryfikować gotowem, na pokaza:
nie Oyczyznie Usługi, a Panu wiernego Poddanstwa.
A iako zacząłem a trino perfecto, tak natym koncze, że dziś zaczynam
z Kollegami memi pracą naszę, Trzechczwierciąroczną, w tey Przeswietney
Małopolskie.

136. Małopolskiey Prowincyi, natym się zakonkludować chcemy, ażeby ubrane Augusti Sortis, y przy Limicie Trybunału pokazaliśmy się intrinsecus perfecto, to iest w pilności niespracowani, w sprawiedliwości nieprzełamani, a w cnocie y poczciwości naszey, quod est maximum, nigdy nienatowani.

Mowa Druga Tegoż JWJPa Skrzetuskiego Podczaszego Prenc Mogilnickiego Starosty, Marszałka Trybunału Koronnego przy Limicie Trybunału, y oddaniu do Ziemstwa Lubelskiego Laski Marszałkowskiey w Lublinie Dnia ... Grudnia Roku Pańskiego 1747go miana.

Chwalebne Przodków naszych Instituta, zgodne Całey Rzpltey sancita, wiem że nigdy nagamiać, ani examinować, ale zawsze chwalić, y approbować należy. Niewiem iednak coby to za motivum, et ratio Antecessorow naszych, że nie kiedy indziey, ale wtym własnie czasie Limitę Trybunałom naznaczyli. Ja rozumiem nie z inszey racyi tylko, iako teraz pod Adwentowy Czas Kościoł Swięty obchodzi pamiątkę strasznego Sądu Pańskiego, ażeby y Sądy Trybunalskie, dlatym wielkiego każdemu Sędziemu Funkcyi swoiey rozpamiętywania, razem także miały swoie zakonczenie, y determinacyą. A iezeli tak iest, iak że tu każdy Sędzia, Ja naypryncypalniey, bo duplici titulo, iako Deputat, y iako Marszałek sprawiedliwey niemam uczynić attencyi? kiedy przyidzie rationem reddere, y sprawić się z Urzędu swego, a przedtym Sędzią, który etiam Ipsas Judicabit Justitias. I nie tu ieszcze koniec, co więcey y ciężey, że super recte facta et observantiam Sprawiedliwości y Prawa, a nadewszystko na zachowanie pierwszey przysięgi poprzysiądz, a koniecznie potrzeba. Przyznam się horret nad tym animus cogitare, lingva loqui. Gdybymi się godziło censurować Prawo, byłyby rationes convincibiles na dys-

approbowa-

x

approbowanie tey powtorney, ktora teraz adimplere należy przysięgi; 137
bo ta niepodobna, azeby kiedy albo Sumnienia albo honoru gravare mieć miała.
Pierwsza Przysięga przy zaczynaiącey się Funkcyi potrzebna bydź sądzę, y ro:
zumiem, że ta zawsze każdego intentione bona czyniona bywa, sine ullo
recessu, albo restrictione. Ale jeżeli kiedy bądź to necessitate aliqua, któ:
ra iak powiadaią, zwykła czasem frangere leges. bądź sola fragilitate z
przywiązania do Osoby, lub interessu, z zawziętosci, albo Awantażu włas:
nego, trafićby się mogło chociaż praecipitanter, czyli minus reflexe od:
stąpić Sprawiedliwości, y Prawa choc w nayminieyszym Punkcie pierw:
szey uchybić przysięgi, iak straszna y cięzka rzecz powtorną wykony:
wać teraz, Actus intrinsecus, ab ipsa sui experientia, maię sobie do:
brze wiadome. Ciażże mocna nadtym wszystkim uwaga, dulcis
czasem, ale na końcu często amara praeteritorum recordatio. Każde:
go Umysłu, y Serca permovere niema, y na mocney trzymać delibera:
cyi, a niepodobna nieprzyiądź, bo z tąd publiczna Infamia, od Czci y Hono:
ru, gdy à capacitate wszelkiey funkcyi prawem opisana abjudikacya.
Lecz nie do tego rzecz Trybunału, który absit jactantia verbo, jako zacześnie chwa:
lebnie, tak kończy się gloriose, bardzo daleki, od tych wszystkich Skrupu:
łow y Niegodziwości. A mowię to śmiele, bo wiem dobrze intaminatam
JWW Kollegow fidem, et conscientiam, y gdyby naywiększy Zoilus szu:
kał pilno, czymby mogł in generali teraźnieyszemu przyganić Trybu:
nałowi, nie pewnie nie znaydzie, bo ieżeli pilność, wszakże nieustaiąca
była. Swiadkiem tego Regestra Wydziału, y Konserwatorii bardzo wzna:
czney Liczbie przepędzone, Fisci, Arianismi, Ordynacie, directi
mandati Zupełnie, Expulsionum ieszcze ab Anno 1743. a Takto:
wy Ordynaryiny ab Anno 1744to zaległe codzienney odsądzone sprawy,

przyszła
Cesse

138.

przykładem nigdy pierwiey nie praktykowanym, mogę mowić, że prawie in admiratione, bo drudzy Sukcessorowie, dziś się wpisawszy dziś mieli Sprawę. Jezeli idzie o Sprawiedliwość, y ta nigdy nie postłakowana była, y ieżeli kiedy indziey mogła bydź szacowna, teraz była nieoszacowana, nec pretio emptibilis ullo. ale ja już tu comprimo verba. ani chcę więcey Trybunałowi teraźnieyszemu przydawać pochwały, żebym się nie zdał sam bydź pro Domo Orator. Zostawuię serce posteritati unieśmiertelney nadziei, że ta głosić będzie chwalebne, y przykładne JWWo utriusq Collegij Sędziow Deputatow, bez naymnieyszey noty y podeyrzenia na tey Funkcyi sprawiennesię.

Niechayże tedy pozne wieki sprawiedliwą dziś kończącemu się Trybunałowi daią Pochwałę, y Estymę, mnie należy partykularnie dziękować JJWWm Kollegom, że tey ktora iest onich, y zawsze będzie estymacyi y Sławy, mogę bydź y ja comparticeps, z Łaskawych Ich Serc y Affektow, to pierwszą z ktorego już dziś schodzę Vice Regiae Majestatis zasiadaiąc mieysce. jeżeli zas tych powierzonych sobie Rządow Namiestnictwa Jego K: Mści zwierzchności tak condigne, et adequate iakoby przynależało sprawować nie zdołałem, impossibilitati, a bardziey nieudolności mojey przypisać należy. Mogęsię ztym iednak publicznie, et sine omni fuco oświadczyć, że iak naypilnieyszą zawsze usiłowałem zasowac attencyą, ażeby ieżeli kiedy in hoc Subsellio Sprawiedliwość naruszona, pilność niezachowana bydź mogła, utrumq teraz

powstało

powstało, et refloresceret, iże pod tak Sprawiedliwym, pełnym Cnot nieporownanych, y Sprawiedliwości Krolem.

BOGU y Oyczyznie z prożnowania, cżyli z potrzeyszego Zasiadywania sub tempus Stationis meae nie dam rachunku. Nieogladam się na znaczne Szczupłey fortunki moiey expensa, bez tych bowiem ta funkcya żadną miarą subsistere niemoże, ani żałuię, bo pewien iestem, że y te z Sprawiedliwey szczodrobliwego y Łaskawego Pana Dystrybuty kompensowane będą. Azardowałem circa vigilem, et sedulam diligentiam zdrowie własne, iżeby exemplarem przyszłym Czasom zostawić imitatione.

Czyniłem co mogłem, a zatym gdy feci, quod potui, legem adimplevi. Do czego wszytkiego, że kontrybuowała zawsze nieskomparowana Miłość, y ledwo kiedy tak praktykowana utriusq Collegij zobopolność, y konfidencya, a dla mnie distinctissime świadczona Łaska palam fateri powinienem. Co zaś do JWW Stron Pacyentow należy, ieżeli się kiedy komu niedogodziło, mnie samego winować nie potrzeba, bo radbym był każdemu placere, ale raczey Justitia cedendum, a moim zdaniem naybardziey, plura dicti circa Justitiam concedendum. Żadna zatym directe ku Osobie moiey, albo komu z kożwiek distinctim ex Collegio iako manere umilkogo mie: powinna inwidya, takta, chybaby tylko in solis malevolos, sub invidos animis zostawać musiała.

Wszytkie Actes teraźnieyszego Trybunału, niech kto chce, iak nayciekawiey examinuie, nadzieia w Bogu, że w nich nic devium wyszukać niepotrafi. Niebył w naszym Sądzie przyznać powinienem, ani favor,

ani odium

ani odium, a niżeż metus, albo Personaru distinctio. Znaleśmy się na tym, iako Prawo generaliter, et aequaliter dla wszystkich, bez wszelkiey postanowione excepcyi, tak dla wszystkich, quisquis ille sit, aequali lance Sprawiedliwość Administrowana była. Jeżeli zaś komu iakowe Sądu Naszego niepodobaią Judicatum, albo praejudicatum, niech Prawo przeczyta, a chce go zrozumieć z komunikowany zostanie.

A kiedy tandem tey piętnasto Miesięczney pracy naszey dziś przychodzi imponere finem, z publiczney funkcyi ad domesticos zabierać się lares, y do dawney wracać sytuacyi, zaczynaiąc już być każdy privatus ex Consulo Civis, należy wprzód Nieskończone Maiestatowi Boskiemu wyrazić dzięki, że iako nam dał zdrowo y szczęśliwie zacząć tę funkcyą w Piotrkowie, tak konserwował Nas incolumes, benedicebat prawdziwie Operibus Nostris, y Zdrowym wszystkim w dobrey harmonii, y przyiaźni rozieżdzać się pozwala.

Żal w prawdzie mnie partykularnie rozdzielać się a tam dignissimo Coetu JWW utriusq Collegii Sędziów, od których nietylko wiele zawsze mogłem się nauczyć z wielkich consumata prudentia dawanych Argumentów y zdania, ale też nad zamiar zasług moich doznawaiąc przywiązania, y Łaskawego Ich Serca, radbym gdyby można wiekować in tam dulcissimo gremio, abym mogł ustawicznością reprezentować, iako powinienem mieć wdzięczność, y rekognicyą. Ale kiedy venit tempus, et nunc est którey nec plus ultra pozwala na tym bawić miasie miejscu, muszę comprimere dolorem, razem et verba, y w sercu tylko samym wieczną zachowuiąc Pamięć y Obligacyą, do pożegnania przystępuię.

Unayprzód

c. c. c. c.

A nayprzod Ciebie Zegnam, jako primum tego Areopagu Sydus JWielmożny Xiąże Prezydencie, prace twoie in hoc sacrario justitiae, ponieśione kilkakrotnie, to zaszczycaiącego Mieysca, Loquetur Posteritas, Iażydlko winszuiąc sobie, tag godnego meritis, et virtutibus plenum Kollegi, socium laboris, za wszytkie Łaski y Affekta, świadczone dowody z partykularną dzięluię Rekognicyą;

Na pożegnanie Was JWW utriusq Collegij Sędziowie Deputaci, niemomentalnego potrzebowałbym Czasu, gdybym chciał pana verba szukać, ktoreby Cnotom, Godnosciom Waszym, y tyle świadczonym dla mnie korrespondowały respektom, ale Naydłuższa Expressya, że zupełneyby nieuczyniła Satisfakcyi, dla tego mietak in multitudine verbor, iako w wielości powinnych Obligacyi moich, przy wspolnym mnie pożegnaniu, dziękuię nayuniżeniey pro indefesso in publicum labore, a dla mnie zaniechaiące, aż do samego Konca Łaski, y Przyiaźni, wyrazic niepotrafię tych wdzięczności, y obligacyi, ktore mieć powinienem ale narrabo fratribq Dobroc ich Serca, Cnoty oraz wydoskonalone, przymioty wszędzie depredykowac nieprzestanę.

Prześwietnemu Ziemstwu Lubelskiemu przy oddawaniu już tey Laski ktorą na początku Trybłu odebrałem, zwłaszcza tym za powierzenie Iey podziękowaniem, particularior debetur odemnie Rekognicya. Signanter zas Tobie Wielmożny Pisarzu Ziemski Lubelski, sam ieden aż do Konca za całe pracuiący Ziemstwo. Ale że ani wysławic doskonałosci twoiey adequate niezdołam, ani wydziękowac doskonale potrafię, za tak wielkie Prace y niewczasy pro publico,

y dla pilności Sądow własnemu ni parcendo zdrowiu podięte, za tak wielką we wszystkim przezorność, y radę, a dla mnie distinctissime świadczone przyiaźni, Obligowane Serce, y w dalszy czas twoiey partykularnie oddaiącsię łasce, moię in victimam, et holocaustum do należytego na każdym mieyscu pełnego wszelkich Obowiązkow znaiącsię odsługiwania.

Tobie Przeszacna Palestro osobliwsza także odemnie należy wdzięczność, y podziękowanie, iezeli bowiem iakakolwiek nad insze Trybunałowi teraznieyszemu przyznaćsię może pilność y attencya, Ty takaż potiori parte wszystkie do tego contribuere, niebawieniem Induktami, y niepotrzebnym rażykilka iednego powtarzaniem, o co choć by mi się kiedy komu y nie przykrzyć przyszło, wybaczyć należy, y za to przepraszam wszak wszystkich publiczny wszystkich sitientium justitiam, y partykularny każdego z należących do Spraw zachodził Interes, mei zas muneris było iak naypilnieysze mieć o tym staranie. Dasz przeszacna Palestro Świadectwo recte factorum Nostrorum, po Województwach Ziemiach y Powiatach, że nas non privata, sed publica cura movebat. Pamiętasz przeszłe Trybunały, Nasz dzisieyszy kończący praebebis veritati Testimonium, iak ponosiliśmy pondus diei, et aestus, y iak czyniliśmy wszystko co mogli ad publicam satisfactionem.

Dziękuię za równo z nami podeymowane niewczasy, y prace. Dystyngwować cię na każdym mieyscu, y wychwalać Gens electa virorum z doskonałey nauki, rostropney rady, pięknie zachowaney przez ten Trybunał modestyi, z przykładney ku Bogu, y Matce Jego

pobożności

pobożnosci przez nową y pierwszą a Juris peritis in honorem Jey Nie:
pokalanego Poczęcia tanto sumptu et impensis wprowadzoną Kon:
gregacyą będę umiał, y znał to Officij mei. Za swiadczona zas
y partykularną zawsze dla mnie Łaskawosc, Serca mojego wdzię:
cznosc, y należyto wyznawam, et profitebor Obligacyą. Ale oraz
otez samę statecznosc, y poslonczoney upraszam Funkcyi.
A teraz łącząc iuz y pożegnanie, razem y funkcyą teraznieyszą
niesktączone Bogu, y Stwórcy moiemu zgłębokią pokorą ponà
wiam Dzięki, że zmiłosierdzia y dobroci swoiey, Tak ten Try:
bunał Nasz prosperare raczył. Iż Conscij poczciwosci, et re
cte factorum smiele y bezpiecznie mowic możemy. Bonum
Certamen certavimus, Cursum consummavimus, In reliquo repo:
sita nobis erit Corona Justitiae Dicta.

Sprawa przy pożegnaniu JO. Trybłu Koronę Lubelsk. imieniem całey Prze swietney Ławy Trybłu Lubelskiego przez Jmci Pana Tomasza Dłuskiego, Regenta Grodzkiego Lubelsk. Inclu: kowana 22go Grudnia A. 1747go

Pozwolił JO. Trybłł iuż po podpisowanych Protokułach,
y Regestrach, iuż po przeczytaney Limicie, iuż po odebra
nym od Przeswietnego Ziemstwa Lubelsk. ore quod Regna meretur
pożegnaniu, iedną iescze zainiukowac Sprawę, Ktorey cierpliwie wy:
słuchawszy

1424
słuchawszy zwyczayną Sprawiedliwością decidować będziesz. Kto wten Sprawie Autorem? KPsta Cała, a wniey My wszyscy Kto winnym? otym dopiero inwestygować trzeba, z ialiego Termnu? z Roku dania, zesie ciesżycie Sobą małowięcey nad ieden tylko Rok Polszcze dali, y prawdziwie ex Termino Facto verbali, gdzie nieieden słusznym wtym Terminie dotknięty Zalem, dat verba dolori. Sprawy co zameritum, y za co opozniona Indulta? o to tak iawna, a publiczna ktora się wtym Punkcie, dopiero zaczyna Krzywda, ze Swiatu Polskiemu tak pożądany, Pacyentom wszczegulności kożdemu oczekiwany, a wszytkim upodobany, tandem wczasie pozyskany, y iuż dziś leczączy się, Przeszłym Wiekom, do Zazdrości, teraznieyszym do Ukontentowania, przyszłym do Naśladowania, wszytkim do podziwienia, dla Majestatu Polskiego do powagi, dla Praw Koronnych do Ukontentowania y ugruntowania Ich stałości, dla Ukrzywdzonych do zupełney Satisfakcyi, dla wszystkich do niekompa rowanych Pochwał, JO w Osobach waszych utracić przychodzi Trybunał. Gdziebym zas tak wiekszey Krzywdy mogł znaleść Winowayce ią: dziłbym winnym bydz napisane w Ordynacyi Trybunału Koronnego Prawo, że dzien dzisieyszy naznaczyło Limicie. Ale gdzieby y nayniewinnieysze bydz mogło, przez Sprawiedliwą tak przy błędną, tego Sądu Praw obserwancyi bojazn, mocować przeciwko Prawu, y w teysię nawet Sprawie nieodważe. Sądziłbym Czas bydz winnym, że Dzien dzisieyszy nieutrzymanym swoim przyspieszył

przyspieszył biegiem, ale tego już niemasz, bo iak wielkiey tylko przez rozmierzone godziny liczył, tak cały, na Administracyi Sprawie dliwosci strawiony został, a nad to że y Czas, y Prawo, setne praejudicata stawiłyby po sobie mogły że od Nayiaśnieyszego Stefana Trybunałów stanowszy o podobną skarżone niebyły krzywdę. I gdyby im locus delicti, że iest vinculum Jurisdictionis wiadomy niebył, to ztąd przynaymniey, iako in nova emergentia iura nad kim o Remissę prosić by mogli, y teraz bespiecznie obiecywać sobie, że Teraźnieysza Sądu Przeświętnego Limita, publiczną przez wszystkie Stany RPltey krzywdą, osądzona będzie.
Takżeż y do Prawa, Prawu przeciwney, do upłynionego czasu iuz niewczesney odstąpiwszy pretensyi, w Was samych Winy szukać będę, JWW utriusq Collegij Deputaci. Jakoż ma do Was słuszny fundament Żalu, uniwersalna Korona Polska, a wszczególnosci ma Nayiaśnieyszy Majestat, ktoremu przykładnego Dystyngwowanych Osob Waszych powagę, et gravitate morum, na tey Namiestniczey Krolow zasiadaiące godnosci, więcey niż tanquam Aurum Auro, Majestatem Maiestati ad debatis, A dnia dzisieyszego zmieyscania tego oddalaiąc, tey samey Majestatowi niejako Ubliżacie powagi. Ma racyą Żalu pilny Urzędu swego Sekrat, że in avertendis novis myśl mu swobodną odbieracie. Ma racyą Żalu Spiritualis, et Equestris Ordo, że na swoich na tym mieyscu ozdobach pauzować musi. Ma racyą Żalu, wszytkie Koronne Prawa, że przy dawney znaiomosci unum velle

et senti-

et sentire. z wami wściśley zachowuiąc przyiaźni, Teraz choć na tym
tylko mieyscu, przecież rozstać się muszę. A zatym Was samych
JWW Mści Dobrodzieie, że Ci, y tacy iesteście winnemi tey Krzyw:
dy Obrazze.

Jednakże iako żaden występek na wielu podzielony Osób, przez
swoiego nie iest Autora, tak y w tey Sprawie winnieyszym ciebie
upatruię, JW Mści Xięże Stefanie Dunninie, Scholastyku Gnie:
źnienski Archydyakonie Wrocławski, Trybunału Koronnego Prezydencie.
że z Archydyakonskiey Funkcyi Twoiey, obiemsię JW. Bi:
skup Kujawski zowie, dla tego na to mieysce ad Pupillam
Libertatis Polonae Gnieznienska Cię wysłała Kapituła, a Ty prze
cię przez cały ten Trybunał z skutkiem publicznego zgorszenia,
bez wszelkiego Respektu za ślepą Sprawiedliwością chodził, y że
tym się pochwalić niemożesz, żeś iey kiedy podał rękę, boś ią
od początku, aż do konca bez zfołgowania trzymał. Ale choć:
bym całą co do teraźnieyszey sprawy na Ciebie chciał zwalić wi
nę, to ex personali delicto in psenti. iako saeculari sądzić się nie że
chcesz Foro. Więc z Tobą y na Remissę ad supremam Apostoli
cam pozwalam sedem, która, czyli ten Zarzut, excessem być
osądzi, to między Opactwy Onus pro peccatis obmyśli, czyli żade
jebt Oka bydz uzna, to iako z gorącego Sprawiedliwość
pochodzący Serca, in Fonte suo Szkarłatem, albo Biskupią
uleczy Purpurą, którey y z tey ci nawet iako nayprędzey życze:
my racyi, abyśmy tym ważnieyszą mieć mogli Absolucyą, ieżeli
iakie w Usługach naszych dla siebie Upatrzyłeś defekta. I tak

mieć
Lecz:

mieć z tobą JW Mści Xiąże Prezydencie niemogąc Sprawy, przecięż finalnego Dekretu pragnę. Więc podobno iuż niezawodnie w to=bie naywiększą Winę, tey publiczney zastanę krzywdy, z pomię=dzy Naydoskonalszych Praw naywiadomszych w Administracyi Sprawiedliwości Naypilnieyszych wybranych ex nobilibus JWW Kollegów Twoich wyborze do wyzszey funkcyi, a tym samym naywinnieyszy JW Mści Pan Józefie Skrzetuski Pod=czaszy Przemyslu, Mogilnicki Dolżanski Starosto, Marszał=ku Trybułu Korony. Pozwolisz dzien przynaymniey ieden Prac Twoich wybrać y pokazać, iak potrzebne, razem Soli Reip., ra=zem Polonicae Polo zwidoczną krzywdą dni Polszcze bierzesz. Ale ktoryż mam dzien wybrać, y ziakiey od drugich dystyngwo=wać rozności, kiedy u ciebie dzien w dzien iedna Spraw Ekspedy=cya, iedna Sprawiedliwości gorliwość, tak dalece, że czyli dzień każdy ieden na reczną ci się przedłużał pracę, czyli Rok cały w każdym dniu iednym pomieścił się zmiarkować trudno. A przecięż ktory kolwiek dzien Twoich Prac Marszałkowskich wezmę, day Boże nieostatni na tym mieysce, to każdy pomnieyszych Pierwszy.

Miały wprawdzie przed tobą Polskie Trybunały takich Antecessorów twoich, z ktorych iedni rannego zasiadania Chlubą, Drudzy dłu=giego dosiadywania cierpliwością, Inni pro Majestate Funkcyi expens hoynością. A przy ustawiczney w Lublinie Sedentaryi funkcyi pilnością, inni wielką roztropnością wszyscy Sprawiedliwo=ści Dzieł

sci dzielnoscią, przy domowych Jasnie Oswieconych, I Wiel Tytułach, tu gdzie przez wydane Terminy, diem sobie Polacy dicunt, szczę: sliwe dni Polszcze naszey zapalili. Radbym dało cowszystkim wszystko z nich kożdemu bez kłamstwa przyznał, ale albo niedoskonałosci moiey niech przypiszą, że się znatym czyli Nie: znam, czyli że wyprobowac nieumiem, albo swoiey modestyi, że drugie przymioty ukrytemi mieć chcieli.

W Twoiey zas JWMciiPanie Marszałku Funkcyi, to wszystko razem, iak w Pirrusa Piersienia Muzy, iak w Homera Tarczy Troie: iak w Archimedesa Sferze Niebo. Swiat Polski skompen: dyowane widzi. Ale niedobre bydz sądzę że same, ktorem dał Podobienstwo, bo wtak wielkiey rozumu twoiego Obszerno: sci, y rozumney wspamiatosci Serca, wszystko to się wygodnie, wszy: stko naturalnie, bez sztuki mieści. Zmiechay do wyprobowania tego, ranne twoie nayprzewiey pobudzę wstania, iawnie każdy, choćby nieprzetarszy Oczu obaczyć może, iak nie zmrużonym Okiem, na naypilnieyszą Spraw czuwatez Decyzyą. Swiadkiem są tego Tylu Pacyentow dosć ranne a juz nieprzytomnością wła: sną Sercu twoią zawiedzione Wizyty, tak daleco iż rzadko się komu widziec cię inaczey godziło, procz sądzącego. Z tego przyznać muszę Iz rano wstało Przeswietne Wdztwo Malborskie, ze takiego Deputata, rano wstały Czytarzom przezorney Dobra Pospo: litego miłosci, wzbudzone JWWch Kollegow Serca, ze takie go Nałazły Marszałka. Ale czyli z yutrzenka, ktora budzic

cię czesto

Cię częstokroć zasypiała y ramnych tylko Prac twoich Swiadec:
twem będzie! Będzie dziennych Słonce, nocnych Miesiąc y
Gwiazdy, owszem Swiatkiem całe Niebo, Prac twoich będzie.
O Sprawiedliwości twoiey, o ktorey Sąd sam sobie Nawyższy ex:
cypował Sędzia, mowic, nietylko nad moią, ale nad ludzką byłoby
rangę. Ludzkim jednak konjekturuiąc sposobem, niemiałaby co
do czynienia Sprawiedliwość na Ziemi, gdybyś Ty, Ten, y taki
Sędzia, utrzymać jey albo nieumiał, albo niechciał. Dadzą
wtey mierne Swiadectwo y same Sprawy, ktore, Ach iak
gęsto, a z za dyspensą Prawa; z tego rocznie mimo się kolligacyi y
Wpisami, aby przez tę kometya pod twoią Łaską konieczne
dygodowane były. Jakby to iedno dla Polakow za twoiey tak
doskonałe, czyli to w Rządzeniu, czyli w pogodzeniu Pacyentow
moderuiącey Funkcyi, prawnie żałobą wałczyć, co się sciśla
kolligacie przyiaźnią.
O Roztropności twoiey y prędkiey a doskonałey w zawiłych Spra:
wach rezolucyi, miałbym się chlubić z tego, gdybym mowić do:
skonale potrafił, to przecie powiem, że tego my Ja, y kożdy moi,
przy Indukcie Spraw na sobie doswiadczyli; żeś prędzey trud:
ność zrozumiał, niż nam krotkość Czasu umieiętności opowiedzieć
ią pozwoliła, a Niechcąc ci się narazić przydłuższą, lubo ko:
niecznie potrzebną explikacyą, ledwie iuż do tego nie przyszło,
żesmy otępiały dla Ciebie dowcip mordiesię chcieli. Ale czy
iest u nas tylko ledwie i opoięcia podobney prętkiey poientności

y rezolu-
cyi.

x

150 y rezolucyi zostaie pamięć! Potomne wieki obaczywszy Cztery Tysiące, Szesćsett Dziewiętnaście za twoiey w Lublinie Funkcyi sprządzonych wpisow. Tysiąc Siedymdziesiątt y dwa. Ferowanych Dekretow, a w nich Pięć Tysięcy. Osimsett Dziewięćdziesiątt Dziewięć. Pacyentow, Spraw rozsądzonych, słusznie zadumiewać się nad tym będą; czyś dłużey był na Funkcyi, czyś dłużey sądził, A tak Przeswietne Ziemstwo, w tym Uniwersalnym gdzie mała Matey Polskiey, car suntur Raju Seraphica a Crimine dependenti custodia wzor innym swoiey daiące Funkcyi posądzać będą, że ci y po Zimnicie Sądzić pozwolito, albo przynaymniey, y co do wysokości Dowcipu, y co do wiadomości Praw Oyczystych, Prawdziwie Polskiego Orła Trybunalskie Pioro Jeźliko censurować mogę, że pod iednym Aktem Kiliko Letnie notowa To Dekreta, a ktoby in ten umiał sokwować Skrupuł, niebędzie, chyba Tyseden, Jak Cię w tegorocznej Ordynacyi Marszałkiem przeczytaią. Jakoż gdybyś Rok ieszcze, y drugi na tym zabawił mieyscu, kogobyś sądził, niemiałbyś, chyba sam Siebie, Kto! y Jak! Marszałek byłeś.

Czmowić o Azardowanych, pro Maiestate Funkcyi Expensach twoich! wszak to prawda, żeś był nadwszystkich Marszałkow więcey, ile nad swoią erogował Intratę. Dwa zawsze otwarte u Ciebie bywały Stoły, Sądowy ieden, Domowy drugi, y żadnego, żyli ex Sitientibus justitiam, czyli esurientibus nietylko w Lublinie, przed

w Lublinie komuby na spragnioney zbywało Satisfakcyi, z tą tylko Differencyą, żes u Sądowego Stołu z łaskawością, u Domowego z Rygorem zadał, żadnym gdyby nay większym nieprzepuszczaiąc Kamptem, Ja bym ci tego wszystkiego com dotychczas powiedział niemowił, gdyby wielka Ingenuitas y wrodzona modestya twoia widzieć cito do Siebie pozwoliła. Wszystkiego iednak niepowiem, bo gdybym chciał revocare ad calculum wszytkie twoie podczas Marszałkowskiey Funkcyi Sprawy, Czas opowiedzeniu, Słowa wyrażeniu, Pamięć Osiągnieniu, wydołaćby niemogły, a tak na sameybym tylko nieokazparowanych u Licznych Talentow twoich Substrakcyi, tę skuteczną Liczbę, a wątę bolisię ich zapędziwszy rachunek, trzech z liczy bym niepotrafił, ledwie pierwszego y Jednego Ciebie.

Kiedy tandem Ty, y Tak Marszałek dziś temu walecznieysz Mieyscu, czy nie nay większą iesteś publicznego Żalu okazyą? ktore mu te przynaymniey z Osoby moiey przynoszę folgę, że się przydłuższą tey Sprawy przytrzymuię Indulitą. Powtarzam Czy nie Ciebiesz uznać nay winnieyszym trzeba? y owszem z nay pierwszych zawsze twoich na Ratusz krokow, w ktorem cię tey krzywdy poszlakować można, a uważaiąc żes na tym Swiętey Sprawiedliwości Ołtarzu, super primum Marszałkowskiego Honoru postawiony Candelabrum, przy Azardzie niespracowanego Zdrowia, do dogorzałey ieżeli by, y Drugiey na Ratuszu siadywał Swiecy. Wszyli ci powiem Tyś extinctor Candelae. Jeżeliś iescze niewinnym się być dotych czas sądzisz, na zupełnieyszą Konwikcyą publiczną ci i żali tylę żądam, wszak zaprzeć się niemożesz tego, żes u Jedney, y całey Całey Palestry Naszey Pryncypałki, Czcząpowaną od Powszechnego

Prawa

Mo[illegible]

Prawa, Niepokalanego Poczęcia, z Akatolikami maiący Sprawę, był razem z nami, y tam nietylko ex documentis Dictatis wspolnie konferowat, ale uwszytkich, nawet y publicznie, ten promowował Interes; mato natym, mimo Marszałkowską Funkcyą, pierwszym esię być z Patronem, et tantum gdyby po konkluzyą chodziło Życia wtey Sprawie podiętesię meritum, ziak wielkimi wspot ztobą natężaiących honorem, kos nas wszytkich z Sług tylko do tych czas Twoich, iużes Kollegami wtey mierze zrobit. Te tedy y Takie Akcye twoie, taką za Sobą Indu: ty moiey pociągaią konkluzyą, ktorą przez Akkomodacyą gustowi Twoiemu Polskim dyktuię Wierszem.

Idz wgorę tak wysoko, ręczę zrownasz Trony,
Iakes wnaszych głęboko, Sercach położony,
Atak pewny mieć będziem, Twoy wzgląd o nas dbanie
Bo ktoz Ciwgorze Pęży zasłonie dostanie.

Ale co czynię, skonczytem Induktę, położytem Konkluzyą niemaiąc wzgłędu nato; czyli się mam subijciore, czyli wnosić Kemipę maiąc z Wami JWW Sędziowie Sprawę; rzecze każdy: ze po położoney Konkluzyi wnosić Kempsę, iest contra terminabilitem, y niemasz Czasu, zgadzam się y Ia nato, y więcey przydam, ze nigdy być z niemogło Czasu, abysię od tak Sprawiedliwego excypować godziło Sądu, a zatym nic słusznieyszego: iak zebysię subijciore z Głębokią od Nas wszytkim JW WMcModPanom Dobrę weneracyą, zebysmy się zatym Ubespieczeniem naszym peccare inbenevolentiam JO: nieżdował Sądu, dlatego tę Subjekcyą, lubo Pryncipalnie na sądzących Respektuię, po Części przecie na dobrych naszych, y według Możności każdego Akkomoduiących się Sędziom fundusemy Sprawach, tęsię domagaiąc

Sentencyi ie

intencyi zebyście z pozwolonego nam tego Służenia, żaśu sobie, na zawsze nas wszystkich prawdziwemi dla Siebie Sługami by dz oc raczyli.

Hoc Tempus pharetravit Amor, fecitq Sagittis.
Cordibus infixis, aeterni tempus Amoris.

Opisanie Znaku Czyli Phenomenon widzianego d. 7 Listopada A. 1749no.

Naprzod błysnęłosię, y niby rozstąpiłysię Obłoki wdługości y szerokości niewielkiey, potym wszystkie Obłokach, na Mieyscu rozpadłym słychać było tent y grzmot, podobny do Huku goręiących Sadzy w Kominie, daley podobieństwo Ognistego Węża dałosię widzieć, potym rozciągnęłosię na kształt nogi, ktorey według igły Magnesowey pięta na północ, Kolano na Wschod Słońca widać wyraźnie było, co wszystko od Ciosney z rana do wpoł Siodmey trwało. Trzeba aby Rządca złych Znakow, wszystko złe odwrocił, Suplikować Mamy.

List od Przyiaciela do Przyiaciela pewnego pisany de d. 7 9bris A. 1749no.

Tak było miało na razie, że Krol Jmć miał ziechać na granicę, do podpisania Uniwersałow, lecz zważaiąc. że Nowe Elekcyi podobne, a ieżeli niegorsze mogłyby mieć Skutki, uatey Domow w Koaliży, więc JKMść o radzie, mało chcąc zaczęło. Kuracyą ante omnia Życzy zgody, a iedności, et eo fine rozpisał Listy, tak do Stron poroznionych, iakoteż y do Jnnych Senatorow, y Ministrow, indifferentersię maiących, aby Prowinciam mediacyi na Siebie wzięli, y te powierzchną y upragnioną zgodę, szczęśliwie zakonczyli. Po ktorey zakonczoney ad Confinia Mi JKM: zbieży, do podpisania nowych

Uniwersa-
-ow

154 Uniwersałow, a potym ułatwiwszy tu niektore Interessa domowe. przybędzie do Regiam nietylko dla ugruntowania tey powierzchney Zgody, ale też, y dla obmyślenia dalszych potrzeb y Pożytkow Oyczyzny, z tą Expedycyą Dnia Wczorayszego wyiechał JmcPan Konsiliarz Komit.

Kopia Listu Krola Jmci do JmPa Wdy Sandomi: Msci Panie Woiewodą Sandomirski.

Rozumiem że Wierność Wasza powinieneś bydz zupełnie konwinkowany, iż niemasz nic coby nam barziey, w Sercu było Milszego, iak zbawienie Spokoyności Krolewstwa naszego, Sądz zatym Wierność Wasza, o nieukontentowaniu, ktore nam sprawiło to, co się stało teraz w Piotrkowie. Za czym iako przedłużenie Czasu, w Administracyi Sprawiedliwości złączone z niesnaskami, ktore panuią między Prynсypalnemi Familiami Nacyi, mogłyby przynieść nieszczęśliwą konsekwencyą, tak całe Staranie obrociliśmy do wynalezienia sposobow zabierzenia temu. Dla czego Umyśliliśmy wydać Uniwersały na powtorne Seymiki Deputackie, ale chcemy pierwiey bydz upewnieni, o lepszym Ich Skutku, y że się odprawią według Prawa w spokoyności, y bez wszelkich Urazy, a żeby zas przyść do tego Zbawiennego Konca, rzecz potrzebna, aby Familie rozroźnione wyzuły się zastarzałey nienawiści, y szczyrze się rekoncyliowali między sobą. Co tamo Wierności Waszey zalecamy, y chcemy aby Wierność Wasza dała nam wtym dowod przywiązania swego ku Nam, y Miłości ku Oyczyznie. Prosiemy zatym Boga aby Wierność Wasza miał wswoiey Protekcyi. Datt. w Hubertsburgu dń 25 8bris 1749no.

Kopia Listu JWJmciPa Jazla Wdy Sandomi do JW. Xiędza Podkanclerzego Koronnego. dń 26 8bris z Opola 1749no.

Ile ukontentowania przynosi mi punktualnie kontynuowania zawsze odo... zostabili JNWMciPa Dobrą Korrespondencyą, tyle też przerwanie iuż trzeciey

Poczty

Pocztą mnie niedochodząca, umartwienia sprawuie, bez naymnieyszey iednak
Opinii, aby Okazya nie dała JW. WMci Dobrodz. miała hunc interrum-
pere Cursum, praktykowaney dawney Jego Łaskawości, y punktualno-
ści, szczegulnie dorozumiewać się mogę, że ustawiczne JW. N. Pa Dobrz. fatyg-
gi y Prace in commodum Publicum cum dispendio nieoszacowanego
Zdrowia podięte zawsze inkommoduiące, bardziey znać go w teraźnieyszy-
ch, nieumyślnych cirkumstancyach ambarasuiące, ubliżyły mi tego Sola-
tium, odbierania Łaskawych Jego Respressyi. Ja ni intermittendo zwykłey
Obligacyi, y dzisieyszą Pocztą należyto JW. WMci Dobrodz. wspolnie od
Żony moiey mam honor prezentować obserwancyą, y z prawdziwego przy-
wiązania pomnażaiących się we mnie ingemino vota. Azeby nieustaiące
do iedney uszczęśliwienia publicznego mety dążące usiłowania, JW.
WMPa Dobrodz. wzmacniała Wszechmocność Boska spiritu Consilij
salutares iego Conatus, votivis secundiysque Successibus. Ktoreby mu Peren-
naturam ad posteritatem sprawiły gloriam et gratitudinem. Jeżeli zbo-
wiem maturo utendum est Consilio, ne sit pejor medicina morbo, Daie
nam się tu słyszeć publiczny rumor, że JKMść P. N. M. chcąc subveni-
re inopinato Casui zerwanego Trybunału, ma determinari ziachać do
Wschowy, y tam na Seymiku Deputackie Uniwersały podpisać, ale
że ta novitas, całe Impracticata, Prawu wyraźnemu repugnat, nie mo-
żemy dać kredytu rozsianym ogłosom. Na Poselskie Seymiki iest
Juris Regij, et praxis continua, w pierwszych zerwanych wydawać
Uniwersały powtornie, Na Deputackie non Item. bo te przez Konsty-
tucyą naznaczony dzień maią ieden w Kole szczegulnie do Elekcyi
Deputatow po Woiewodztwach, podobnież iako przy reassumpcyi Piotr-
kowskiey do Elekcyi Marszałka, przynaymniey gdyby był w Piotr-
kowie, choć ieden Deputat Swiecki przypuszczony do Przysięgi,
a inszych Mżtwo oczekiwały, y nieodawszy, pro vacanti zali-
mitowany był Trybunał, iescze carentur media, et Electio nac sub contra

dictione
&c.

2

156 dictione można było dobrać Kompletu. Ale kiedy Termin Prawem O
pisany in practicato exemplo cale został translapsowany niewiedzę
sposobu, którymby sine senatus Consilio y bez Seymu mogła de
nuo reassumi authoritas. Vice Regia Mścis wterwany fato iniquo
que Trybunał w Rku 1765to. Poznańsk, Kalisk, Dobrzyńsk,
Deputaci, ad Collegium zasiadaiący per rationes in Scuba visas
niepuszczeni, niemogli tylko przez Seym na owczassij Agituiący,
ad illud restitui Subsellium, zawsze zatym zdaniem moim, do tere
go Collimo Konca, że Powrót WKMści ad Regiam nie do Wschowy,
lecz do Warszawy, ad solitum Consiliorum Locum, iest indispensabi
liter potrzebny, który Assistrice Throni sapientia circa Concursum
Rady Senatu, dostatecznie potrafi ulterioribus obviare periculis.
Uniwersały zaś wydać iest cale inconveniens, y dla złego na dalszy
czas przykładu, y dla uniknienia Okazyi do większego Umysłów
resentymentu, któreby mogły querulari, y iuż practicabiliter
eversionem Status, et publicas Sessiones Manifestowałyby y
zatrudniłyby się Seymiki, y oraz gorsze wymikałyby Konsekwencye,
satius tolerare et fatis permittere co się stało, a zaś szczęśliwym
Nayiaśnieyszego Pana przybyciem do Nas, versis ad prospera fatis, bę
dzie można licitis modis et medijs w Utrzymaniu Praw, w Przy
wróceniu Sprawiedliwości, restaurandam Patriae Curare Salutem.
Interim rozróżnione Sentymenta, do iedności y wzaiemnej przy
prowadzić Konfidencyi, wszystkie zatym złych dla Oyczyzny
Awantur, y Dalszych Nieszczęśliwości inwestygować y poznawać
Przyczyny, aby co dotąd non sine discrimine, wspólnego Dobra exorbita
Praw y Swobod wypadło, tatwiey można w tiąge unadezyty Skubę, y na
possessione Institutorum wyprowadzić, tym oraz skutecznie y publica
sanare vulnera. Wiem że przez niepotrzebną Ciekawość przeymu
ią Poczty, rzadko który List, aby niebył odpieczętowany, ale przensu meo
...

wstydzie się niemam racyi, Łaskawców niepiszę, wyrażam ex jurata fide co Zelus libertatis, co Amor aequalitatis, co y przysiężona każe Obligacya, nadewszystko honor, y wiekopomną Sławę Kochanego nam Wielkiem Pana szanuję, pro incolumitate którego, et prosperimis wdługi Wiek Panowania Szczęśliwego Jego Successibus placare Numina nie przestanę. &c

P. S. Już expedyuiąc Pocztę odbieram list WW Pana Dobrodzieja niemam co przydać, upraszam tylko, abyś validis rationibus nomine recte scientium wyperswadował Panu naszemu Kochanemu, aby non spiritet dwoch wydaniem Uniwersałów, y żeby Pan nasz Miłościwy nie do Wschowy ale do Warszawy ziechał na złożenie Senatus Consilii; bo Materiae Status non parvi momenti quae omnes tangunt ut ab omnibus vocane. A przez partykularną w tych Cirkumstancyach Kombinacyą niemogą mieć miejsca, y powierzchowne było była remedia, chcąc zaś publiczne Rany zagoić, chcąc żeby Seymy dochodziły, y żeby podobne y gorsze niedziałysię Inkonwemiencye, mogłaby Authoritas Maiestatis, a qua omnium salus pendet, circa concursum Senatus et Ministerii in ordine do Approbacyi Seymu providere securitati, Justitiae aequalitati, et tranquillitati Publicae, ut et Gens et futura aetas adoret Sprawiedliwość, y Łaskawość Nayiaśnieyszego Pana, u którego Wasz proszę, ażeby życzliwość moię, y wierną radę chciał reprezentować przy Nayniższey Submissyi. J. Tarło WWa Slandome.

Excerpt z Dekretu Trybunału Lubel. w Sprawie JW Jmci Pana Branickiego Wielkiego Hetmana Polnego Koronnego z JWm Czapskim Jmcią Pana Kamyszynskim dd 26 8bris 1749no w Lublinie in Contumaciam ferowanego.

Ne in ordine Judicium netanti Ausus impuniti maneant Meo Capitaneo

Kamyszky
[illegible]

158
Knyszyneng, uti Divinis et humanis Legibus n. obsequentem quinimo graviter peccantem, etiam Contumacia ejus non obstante, Crimina puniēa semet. Et licet quid pro tot dispolute perpetratis Actibus et executis Tirramnitib. Criminales promeruerint pœnas, ut tamen ex moderato rigore Justitiæ, ad temperandas injustas crudelitates suas, meliorem Animum et exemplum accipiat, tempusq obtineat. Quo ille tam emerito lavacro purgatorio vitam delere valeat, pœnis semi Criminalibus tantum Judicium eum subesse sententiat, et decernit. Quatenus eluendo præmissa Turrim Castri Vinniconsem hinc et in quatuor ab Actu præsenti Septimanis, proximis, in fundo sub pœna Infamiæ ingrediatur ejusq Sessionem sine Intermissione temporis per spatium integri Anni, et ex Septimanas redimendo Caput sub rigore infra scripto, coram ejusq Actis, publicanda continuet, et expleat. Ut autem temere agentes distincte pro quolibet excessu inserviant pœnalitti, Judicium pœnas Criminales infrascriptas eundem Capitaneum Knyszyneng succubuisse sententiat et decernit.

Quatenus et quidem.

Pro Vilipensa et Læsa Authoritte Tribunalitia	3000
Pro dilaceratis et conculcatis ex personali salei convictis literis ...	4000
Pro Violatione immunittis Ecclesiæ Knyszyneng	2000
Et denegato variæ condiōnis hominib. ad dispositiōnem Animæ Sacerdote	16000
Et n. permissa solutione compedum n. nisi Incarceratis ad suscipiendo Eucharam et admissionem eorumq Incarceratorum ad Pascalem Confessionem ...	4000
Solutione ex Stis Nobilium variarum Personarum Incarceratorum illicite sumpta ...	1000
Violatione Cemetery Czerviang	2000
Et extructis strictissimis Carceribus in profunditte Terræ novem punoquoq. tiol. p. 3000. et demolatione illorum	27000
Et noviter ædificato in Locis Lutosis supra fluvium strictissimo Carcere ...	2000
Et nova crudeli Compedum inventione	4000

Et servatis apud se a Carcerib. Clavis, et obsigillatione Carcerum ab omni salvami

eorumq
cont.

eorumq incarcerator etiam in ultimis Casibus impedimento .. - .. - .. - 2000
Ex Obsesione viae publicae Infidelibus Lecho Stawaticki, Wolf Izraelowicz, Abraham Koratowicz, et Lewkowicz - .. - .. - .. - .. - 2000
Ex subordinatione ad Captivandum Gg. Wojnarowski ac Markoski distinctam succumbatur pro quolibet, per 3000. - .. - .. - 6000
Ex Obsessione viar publicar, et interceptione Matrimonior ex Ipsorum variorum Vector comuspione Curruum interceptione ac varijs illatis violentijs - 2000
Ex impetitione Foralium et Nundinar causatisque inde notalibus damnis - 3000
Ex Ejipitato in fluvium Narew sine ulla Occasione Arendatore Zlotoreni 5000
Ex Obsesione viae publicae Spectabili Hołobowicz et Infideli Moszkowicz Regiomonti regredienti 5000
Ex dispectione Seminum et contractione Arbusculor - .. - .. 5000
Ex indebita incarceratione spectabilis Stanislai Ambroża Stanislai Lotowski Oppidanor de Koroszcz, tum Lbsor Kudrow Parentis et Filior de Villa Złotorym attentatisque crudelitatibus per 2000.- 8000.
Ex Captivatione et incarceratione in via libera Infidelium Chaim Ghustko et Mewsza Złotnik de Oppido Białystok itidem per 2000 4000
Ex interceptione et nai [illegible] Victuum incarceratis collator - .. - 500
Ex propalatis verbis honor Ill Mci Palatt Cracov tangentibus - .. 4000
Ex Futuribus minis contra eorumque divulgatis itidem - 4000
Ex circumscriptioni ejusdem et objecta indebita ea tamen non deducta per M. Palatt Pomeraniae Matre et Capite Konstyne Filius hominum avocatione - 4000
Ex Stipatione Cancellariae Militibus Curialibus hominum Armator procattingentium et ad suscipiendos Actus laesivos vi Armor Susceptoris Coactione, violataque Actor securitate 4000
Ex direptione industriosa Curru incarcerator Gg. Morawski, Papinski et Zabrzewska, tam honesti Kołodawski, etseris occlusione pro quolibet per 2000.- 8000
Ex Oppressione Status Nobilitaris et Personar Gg. Grodzki et Zaniewski, et alior inquisitione eductorum - 2000
Illrique Palatino Pomeraniae praecoarctata vita Filii sui - 2000
Ex declarata in via Lapsus negotij aliquod Frequenti Mitt offerentia 2000
In sublationem Condemnationum Octo et quidem pro quinque Tribunaliti, unius post recessum per Vadium, agitarum partibus Castrense per Dua

Idruptices
[illegible]

druplicem pdnam Quatuordecem Marcarum Polonicalium.

Pe Aktoracie zas Szlachty Chrabołoskich, y innych za pinkarcera cyą kazano Rok wieży, siedzieć in fundo ad mentem pra iudicati Kalinowskiego z Zagrzewskim, u za każdego ex Persona, sita pinkarcerowany był, tyle troie odsiady wać, y dać po Grzywien 120. stosuiąc się do Konstytucyi Anni 1588 niemniey pro attentatis Crudelitatibus cuiq po 1000. Grzywien naznaczono, za Trzech Chrabołoskich za zamdo Capita per Marcas 240. Którzy w Wiezieniu pomarli, tudziesz in subsidationem Kondemnat distincte, w każdym Aktoracie per Vadium Triplex, tudziesz do więzienia nowo edifikowanych w Dobrzyniewie kazano condescendere Grodom, y one demollować nazawsze.

Efficit wszytkich Grzywien 18000.
Wieży zas Lat 19. y niedziel 6.
Co wykonać Starosta Knyszyński powinien

Kopia Listu Wmci Pana Kasztellana Krakows. Hetmana Wielk. Koronę do Króla Jmci pisanego dń 7ma 9bris 1749. z Jozefowa.

Z naygłębszym Respektem u znaynizszą rekognicyą odebrałem List WKMści Pana Mego Miłosci Oycowskie Starania Jego dla Dobra tego Krolewstwa wzbiaiąc wwszystkim dobrym Potomkom że czułosc, ktorą Rzecz Pltą wierna y do swoich Krolow y Panow przywiązana nay powolnieyszey wielkopomnosci podawać będzie......
nay pokornieyszy.

Mościa

Można sobie łatwo wnosić, jak wiele WKM przez swoią dobroć dzieła y Rzeczy czuiesz nieukontentowanie ex emergenti even: tu to Piotrkowie, co y Państwom tym niemniejsze sprawuie umartwienie. Przerwana Sprawiedliwości Administracya y niepocieszne które na Trybunale z takowych przyczyn wypływaią zamieszania, nietylko animositatem między Do: mami dowodzą, iako raczey obalenie nierowności, która w tym Królestwie zachowana być powinna, iako osobliwie interessuiąca Stan Szlachecki, w którym wszyscy Podda: ni WKMci chcą unanimiter życzliwości Urzędow y powin: ności swoich concurrere do Sposobow Dobro pospolite utwierdzaiących y Serce WKMci kontentuiących, tak ażeby pełniąc wierną usługę Maiestatowi Iego mieli to sobie wszyscy za Prawo Honor y Powinność.

Na zatym iest Nayiaśnieyszy Panie złożyć równey żarliwo: ści dla dostoieństwa osoby Iego Państwa y nie prefern: cyi Familij, która wzrusza Kray cały oddany w te [illegible]wne y słodkie rządy WKM.

To pewna że w tym Królestwie dyssymulowano czas nie: mały niektorym sposobem usurpowane osobliwsze we wszystkich niemal Magistraturach rządzenie się oraz Interessami tego Królestwa władanie, gdzie polit: ka przez [illegible] poręcze dobr, wiary, nadgrody Serce WKM iniuncto nawet w wielu okolicznościach samey sprawiedliwości [illegible], niemało części Polski spostrze: gała się że na koniec dyskrecya, y moderacya sey przy pro: wadzi od orbitam równości tych ktorzy chcieli wynosić się cum praejudicio tysu współbraci swoich, bez niała attencya

staty
cze

162. na tę skromną cierpliwość zmniwszy wcale przeciwne skutki o-
czekiwaniu powszechniemu przywiodła rzecz do żałosney mia-
ry, z iakiey wyniknąć musiała zguba Seymów y zguba Trybu-
nałów, rzecz co nayfuntowniejsza prawa z swoich wy-
padły karbów z porszeniem nietylko Narodu Polskiego a-
le y całey podobno Europy.

W tym nieszczęśliwym upadku bierzemy śmiałość udać się do
W.K.Mci Oyca Powszechnego wszystkich przywiązanych
Synów Jego Stany zgłębszego używając prawa pomocy
Rzeczy Nayiaśnieyszey wszystkie względy zastawy na pokorne
prozby nasze, a obiecuiemy sobie że W.K.M. przez po-
zwolony moment penetracyi swoiey u wszystkich Naro-
dów admirowany raczysz nam dobrotliwie uży-
czyć tey konfidencyi, do którey się każdy ubiegać pra-
gnie. Droga którą W.K.M bierzesz do przywrócenia
Oyczyźnie tych ozdób z których się teraz obnaża:
na widzi myśląc podpisać Uniwersały na nowe Sey-
miki Deputackie, otwarta teraz bardziey chce W.K.M
uczynienia nas szczęśliwemi, gdyby nie refleksye które
otrzewiście z tego sposobu wynikaią strzymać powinny
że rezolucyi y z przypadek to iest wcale nowy nie prakty-
kowany okoliczność dotykaiąca wszystkie trzy Stany
i zatym sama tylko Rzeczpospolita w nich zgromadzona mo-
że ią rozerwać y rozsądzić. Życzę zatym zmieyszca mego
ażeby W.K.Mć zwołać raczył radę Senatu swego in
ordine do złożenia Seymu, iakiego W.K.M.ci ex resultato
tegoż Senatu podobać będzie Trybunał, który by był na
nowe wczasie nadzwyczayny podniesiony, nie mógłby ia-
dosyć uczynić temu, o Boskich Porządek ordynaryiny prze-
pisał

niał zaczęcie wspomnionego Tryblu przypadłoby własnie podten czas kiedy się do Lublina Trybunał przenosic zwykła, Prowincya Wielkopolska szczególniebysię bydz ukrzywdzona, y nielatwobysię zniesc mogła gorz ktorą, by wtym pomiarkowaniu miała nad nią Mała Polska. Marszałek Trybunalski nie rozciągnałby swoiey prerogatywy nad obiema Prowincyami ktorych Interes iest ieszcze większy nad wspomnioną prerogatywę. Regestra Woiewodztw Wielko Polskich ktore się tego Roku sadzic miały upadłyby wcale na ten Rok, a y następuiący nie mogłby poprawic wtey mierze porządku iuz rozerwanego, a ten sam przez się iest prawem wyrażonym.

Te Przyczyny Nayiasnieysza Pani ktore WKMc sam osądzic raczysz wznieciłyby kwestye prowadzące z tamtad rzeczy do kontrowersyi pro et contra umysł Republikantow posądzaiącyc y zazdrosny zwyczaiowi przy sądow Generalnych lub Przypadkowych nieskłanialiby do iakich skutkow Lecz ścisniłi z Prawa wyrażonego wtym a nie innym dniu naznaczone na ktorych znaydowałyby się trudne y dotkliwe ad discutiendum Materye, z ktorych Naymocnieysza sam Trybunał gdzieby tylko bez Prawa Niesprawiedliwości kędy wo przysięstw wkradło y tak często przez moc uletawanych rożnych Subiektow oraz innych Przestępstw ktoreby trzeba wcale poprawic.

Nowięto Nayiasnieysza Pani z tą wolnoscią, ktorą WKMc pozwoliłes mi w Liscie swoim, iako Człowiek iuz dni pełen y wpracie gotow oddac rachunek ze wszytkich Spraw moich.

x

164 moich Krolowi nad Krolmi.

Tym idzie iżżi o przywiązanie do dostoinstwa WKMci oraz oyczyste dowody Domu mego zawsze Krolom swoim wstałey wdzięczności nie poszlakowanego wraz z spod Bracią memi dobremi Synami tey Oyczyzny nieodbiegaliśmy podściwych Usług wkażdym Czasie, teraz zaiuż sam ku Ziemi się nachylaiąc prayne wesprzeć Tez Oyczyznę, nietylko radą ale y wtym co kolwiek miałbym u siebie Szczegolnie mam moc ne przedsięwzięcie łożyć ostatek sił moich y wszytko poswięcie, ażebys WKM rzecz sam zastawie że My wszyscy dobrzy Patryotowie y sługi WKMci niemamy inszego Interessu ani innego Celu nad ten zebyśmy widzieli WKMć iak nayduższego letnicy spokoynie nam Panuiącego y Ż w tey Oyczyznie rownosc zachowuiącego, ktora iest straży Wolności.

Daleki iestem od szukania wynoszenia się nad innych pragnę raczey widzieć wszytkich in equalitate ażeby kożdy trzymaiąc w swoim urzędzie dosyć czynił powinnościom Urzędow swoich, ktorym Prawa Oyczyste dobrze połozyły y porządnie opisały granice, a WKM zastawie przyrzekłeś nam wcałości utrzymywać &c.

Doskonałość y przezorność iegomościa godna Całemu swiatu wiadomości, poznać raczy z tych dowodow, że to ani animositas ani zazdrość, ani wzgląd miłości ku pory y spra- wie, lecz dosyć uczynienie Prawom Oyczystym stała- nia WKM bez zostawania ubocie słuszny y zale na- szę ktore Rzeczpospolita od tylu lat ponosi, mieiesz to

Zatymże

Z tym zadawniona nienawiść, którąby między Domami pa:
nowała, lecz umysł rozdrażniony, który teraz powin:
ność y czułość Senatorska pobudza we mnie y wzwiek:
im ich pochopy, które były u mnie ustawiczne z pierw:
szych lat y życia całego.

Sprawiedliwość, która przy innych przymiotach wielkich
panowania, godnych wsławia osobliwy Charakter WKM
spodziewam się, że mu na myśl sprowadzi moie Usługi
przywiązanie do WKM y moie Usiłowania w utrzy:
maniu tey Oyczyzny, spokoyności wszystkie trudnych
y dotkliwych Koniunkturach widzieć zawsze we mnie
będzie ktt Nayiaśnieyszy Panie też same gorliwość którą y
teraz wyciągasz po mnie nie mogę Jey dostatecznie
oswiadczyć, chociażbym dał niezliczone dowody dla
WKMci y dla całey Rzeczypospolitey którey mówiąc po
szynowsku wszyscy w rzeczypospolitey wszystko powinniśmy.
Nie iestem chciwy próżney Chwały a nie szukam
przyswiadczenia które wyprowadzić oddaię rozsą:
dek moy y Domu mego Kredyt z ubliżeniem
tylu Innym przez Zasługi y urodzenie rów:
nych, Poniewasz czynię to co mogę nie czynię
więcey iak to com powinien.

Składam głowę moię u Nóg Maiestatu WKMci
znaiącego być zgadzącego bo bym y nieporówna:
nym o Respekcie tem.

156 Kopia Listu do pewnego Pana rekomenduiącego swoy
Interes d. 24 July 1750.

Jaśnie Wielmożny Mości Dobrodzieju

Szukać Łaski przed zasługami, iest raczey emendicare quam
petere, ale iako verecundum est petentibus, tak gloriosum
temu a quo petitur. Ośmielamsię y ia przy nayniższey
submissyi moiey, uczynić pokorny rekurs do nieodmien-
nego Respektu Pańskiego JW WMości Dobr. w ktorym
lubo znam to, że inventus sum minus habens, Stawam ie-
dnak ante Thronum, tey ieg o uszczęśliwiaiącey Łaski, a quantum
mo velliter, quin cupienda ferat. Przyłączony Punkt moy
do Instrukcyi Przeswietnego Wdztwa Krakowskiego składam u Nożek
Pańskich w tey ufności, że kołatany przy nich, za wielowład-
ną Jego święta Protekcyą powstanie na Nogi, y reassumet ro-
bur suum; Przywiley moy cum exceptionibus od JW Wielkiego Mci Pa-
na mego Dobrodzieia podpisany do ktorego solidum & validum instan-
cyi swoiey momentum, a Interessowi memu upadłemu munimen-
tum. raczy JW Mci Dobrodzieju wspolnie z JWW. PP. Krakowskie-
mi iungere iako nayuniżeniey supplikuię. Gdy wiem dobrze
że magno nomini JW WMci Dobrodz. przychodzą bardzo pierwsze
honory y ważne in Patria in victimam iść powinny, ieszcze tey
nadzieię, że łaskawe Niebiosa wyrolą w ręku Polskiego naszey
Fabiusza gdy Dyrektorskie pomyślnych obrad Boże obrad im-
plantabunt naszę rwano Auguris fructum starożytney Wolnosci
kłorem upadłey, ornowiemy honorem całey Rplitey germinabit,
a mnie spem in herba manutenencyi Pańskiey porriget, do ktorey ia
się pomiłości udaię, y sortes meas oddaię, zostaiwam z nieśmiertelną Reko-
gnicyą JW WMci Dobr. Etc.

Mowa JW Jmci Pana Mniszcha Marszałka Nadwor Koronę na Senatus Consilium po zerwanym Seymie Extraordynarynym w Warszawie d. 27 Aug. 1762 miana. 157

Naiście wielkość niustannego W K Mści P. N. M. o Kole Oyczyzny naszey starania, niepodobna równemu wystarczyć uwielbianiu, że zbawienne Pańskie usiłowania dla Dobra pospolitego, tak siła składaniem Radnych y Extraordynaryinego teraz Seymu do powszechnego uszczęśliwienia iuż ymie zmieszaiąc pożądanego nie odbieraią skutku.

Dziś y upoczchodzące z nas samych nieszczęśliwe, Sytuacyi naszey raczyłeś W K Mci P. N. M. litościwą Opieką swoią nad nami nieostrzeżonie kontynuować, należy wyznać w tej mowie wdzięcznie y wierny Rebowniczy.

Ulubiony Nas Nayiaśnieyszy Miłościwy Panie nie żebyśmy godni tego byli, ale że sam iesteś dobrotliwy, ta cnótliwych szczęśliwości Boskie nayrówniey według pospolitego zdania wały wojney Rzeczypospolitey obaczaiące się, ś wity W K Mści Panuiąc wielkim uszczęśliwieniem, y tak obfite mi prawy doskonałymi na zawsze z drowie nadgradzając Błogosławieństwy, tak nieśmiertelne sławy Pańskiey wyciąga uszczęśliwienia.

Na podane Propozycye co do zwiększenia wszelkim wewnętrznym y zewnętrznym niebezpieczeństwom, iako y do ugruntowania, czyli przywrócenia Ordynaryiney Uniwersalney w Trybunałach sprawiedliwości. Rokowałbym że nayskutecznie

168. teczniejszy sposob postępuie sobie W. K. Mści w Królestwie
swoim mieszkanie, y oto suplikuię, wiedząc że przytom-
ność Maiestatu Twego w Państwach swoich wszelkim
niepomyślnym Konsekwencyom czyni wstręt y prewen-
cyą, iże gdy przez powagę y wspaniałość Pańską nay-
dostateczniey wszystkie zagodzić y temperować się mogą
wynikaiące publiczne dolegliwości.
O tym mi trzeba Relacyi mych z wielu, rzeczy tym zgodzie y radzie
niezwłoczniey, co zaś do namienionych Cząstek zgadzamy
ta aby być mogły, iże nie inaczey u siebie sądząc,
y tylko żeby się sprawiedliwie musiały ściągać, gdy do sa-
mychże dopominaiących się onych. Obchronienie zaś Pama-
lów nayposobniejsze być może przez umocnienie Party-
Ukraińskich, y tych W. K. Mość zalecić raczył Hetmanom
aby do wspólney pogranicznego Kraiu ochrony pociągnęli
straż y JJ. PP. Starostów tameczneyszych zagranicznych. a przy
tym y ze strony Rossyiskiey takze wzaiemnie było tych
uwolnych tu się znoszenie, iako iuż W. K. Mość R. K. Mławy
Łaskawie interesować się, tak nie wątpię, że y daley, iże
potrzeba wyciągać będzie Pańskiey swoiey o to nieubliżoney
interpozycyi o ktorey powtarzanie, y względem uwolnienia
dzieci Króli Kurlandzkiego. upraszam W. K. Mści
Brukki Warszawskie żeby mogły być kontynuowane przy pro-
Zorney y chwalebney dyspozycyi JW. Marszałka W. Koron-
upraszam zniesienie mego żeby za rozkazem W. K. Mści Skarb
Koronny naznaczoną dawniey kwotę niezawodnie wypła-
cił. Ratusz tuteyszy Warszawski, y Miasto równo Ogniem
zruynowane, tudzież kontynuacyą reparacyi dawniey tutey-
szego

szego Familii W. K. Mći oddaię.

Kończę za tym wiernym obowiązanego Serca pochodzącym życzeniem, Abyście Naiaśnieyszy Krolu y Naiaśnieysza Krolowa Państwo moie Mmi pamięci Nam długoletnie uszczęśliwić, żyie zawsze z Naiaśnieyszą Familią swoią przez liczne Trony rozszerzoney, z Sławą y Szczęściem Narodu Polskiego, widzieli ukontentowanie, a teraz iak nayprędzey z szczęśliwego Naiaśnieyszey Delphinowey rozwiązania cieszyli się wiadomością.

Mowa do J. K. Mći P. N. Miłego posługę od Woyska Koronnego miana w Warszawie podczas Seymu Extraordynaryinego Roku 1750. przez Jmć Pana Czaplica

Upragnione chcąc widzenia żądzą wiernych Poddanych Serca z uweselaiącey w Krolestwie własnym przytomności Twoiey w nienasyconey zupełnego ukontentowania zostaią Konsyni, kiedy zgromadzonych za wielowładnym powołaniem Stanu do utwierdzenia zbawiennego Sprawiedliwości porządku ziednoczoną wolą zgadzaiącymi się wspolnego życzenia umysłem na to zwyczayne Obradom powszechnym stawaią mieysce podczas tak głębokiego szczerego oświadczenia Woyska naszego Koronnego pokora wolne Karli nayprzewyższey Swiata Polskiego swobodnym rządzącey Narodom Głowie nayuniżeńszym życzliwey ochoty z chęcią pokłonem. Uprzedzaią nas trafnieyszym Fortuny losem inne Woyska bliższym

wszelkim

x

170. uszczęśliwione mieyscem z częstego Nayiasney Twarzy naypa-
ięcia widzenia, nasze oddalone nieco tym słuszną sprawie-
dliwey zazdrosci przyczynę uskramia pocieszeniem, że przy-
bliżaiąca Oblicza Pańskiego Jasnosci wszystkich Poddanych
swoich rownym nieprzebranych Dobrodzieystw Oswieca
promieniem, ktorego swietnym blaskiem zapalone chę-
ci wyznaią to co cała Polskiego Krolestwa otrzyma-
ie wolnosc, w dniach szczęśliwych Panowania nay-
mnieyszey dotkliwego uszczerbku niecierpiąca skutky
że pod twoim przezornym rządzenia obrotem miłego po-
koiu trwałosc bespiecznym ciesząc się spoczynkiem, po-
żądane we wnętrznych potrzeb ułożenie pomyslny zapo-
zyska skutek, zgoła opuszczona od prędkiego zbliżenia
zaniechana od przeyrzanego przyszłych przypadkow
ratunku Oyczyzna twoim czynnym Mci zawsze sta-
raniem upożądaney utwierdzaiąc szczęśliwości.

x 176) [illegible] sobie na rożnych pomyslnosci stopniach roz-
ne Rzeczypospolitey szczęśliwie Krolujących fortunę iedny-
że utrzymuiąc pewnosc że nie chwalebnieyszego iako
Tronu licznemi ozdobami [illegible] drugie złoty sta-
wią przymiotu cenę obfitym nadzywaiąc Błogosławień-
stwem gdzie Mądrosc z Łagodnoscią panuie. w wyższa-
iz Imię niebeznacznego honorow przydatku Tytuła dostawo-
scią Wespczysana szczodrobliwoscią Ottona Smiałoscią wielko-
ponnie Dobra swoiego Zapisuiąc dzięgi zebrało to wszystko
wiedną treść szczęście Rzeczypospolitey naszey, co innym
w szczegulnosci udzieliła w osobie W. K. Mci P. N. M. Wego

przypamiętać

Przepaściste Naywyższego Opatrzności ogulne wszystkich chwa:lebnych Cnot założyła mieszkanie, bo ta iest wrodzona przymiotow swoich własność, szczęśliwych Dobrodzieystwy na:pełniac Poddanych Czasy rządow Krolewskich na samey dobrotliwa [illegible] liczyć Uczynnościach, przypadki Krzywdy Zale y Skargi Woiewodztw uciśnienie przez [illegible] dał groźą. ma teraz słuszne Żale sprawiedliwe Krzywdy Części Krolewstwa swoiego [illegible] Nasze [illegible] szczęsey ważney do Tronu Polskiego Monarsze, że będą otwarte Zawsze Nay[illegible] Nakazom surowym swywolem rozpustnym wyuzdanego Swawolstwa [illegible] nad zwyczayne y nigdy niebywałe iak teraz cierpiące U:ciemiężenia Zagranicznemi sciśnione [illegible] ledwie tyle ma ducha w sobie azeby rzetelnym mogło [illegible] wyrażeniem. Atoli Nayz [illegible] Swiątnice Boskie z własnych otwarte Ozdob Domy Szlacheckie spustoszeniem Zniszczone, Krew niewinnie wylana, samesz przed Maiestatem Skarżą żale, y głoszą że [illegible] iako sami twierdzą od pogranicznego Państwa potwierdzeniem nie uważaiąc na tyle między Monarchią Rossyiską a Kro:lewstwem Polskim złączonego wspolną wolą przymierze Kray nasz pustoszą [illegible] za granice wynoszą, nasze Braty bogaci, na [illegible] Nieszczęściem szczęśliwi, Na [illegible] [illegible] zuchwali, [illegible] przezorna [illegible] Ustawiona Wo Koronę władza w Umocnionych Partij Ukraińskiey Siłach [illegible] częstokroć groźni przykładami ale ze szczu:płe całego Woyska skupione mnogiego Hultaystwa wy:starczyć niemoże mocy, zas z Państwa pogranicznego zawsze

między

1782 niedawnieyszi Prawem 1768 y ustanowieniu Rady Senatorskiey
1774. więcey Dwiescie Ludzi dla Obrony Ukrainy rokka-
znącemu wyprawiać. Więc Niedyś Nayiasnieyszy Panie z powie-
rzonych Tobie od Boga Darow komyślne na Naród Polski
wypływa Szczęście wiemy że przy dwyczaynych skład przy-
żyrnosu a zabieżenia drobniejszych Państwie Nasze prze-
dłum Dzionskiey Opieki staraniem pożądaną słodkiego
Pokoiu Szczęścia będzie swobodą.
Oddaię z naszą powinnieyszym Respektem JKMci Wiśtewo
nasze Pana Woiewody Kijowskiego do dobrotliwey WKMci
JWMości Łaski ktore wiadome z imienia y własnych
Szczegulnie Zasług mać same za sobą otwieraią ochotnie
imu słowa Króla Szlachcie. Ścisłnie z naygłębszą Umi-
lowością że Zasłużonemu w Oyczyznie na tylu Seymach
Ziazdach Trybunałach z rożnych Urzędów honorem za-
szczyconemu Zasłużonemu w Nas z Przodkow znaiomemu
z własnych Przysług Kasztellanią Kijowską miłościwie
oddać raczyłeś. A Kiedy Nayiasnieyszy Panie sprawiedliwie
lub Zasłużonym, dobroczynna lub Zasługiwać się maiącym
WKMci JWMości Ręka w Samym Maiestatu Widoku
w Liczney wspaniałego Senatu osadziła radzie, żeby ku
szczerey ochocie wprzyzwoitych Oyczyznie przysługach
sprawowane wystarczały Siły tym ktorym WKMość
masz za dwyczay dobrze Zasłużonych karmić, a ie-
szcze odrobiny do tego niema rzecz go posilić Chlebem.
Ot na Ostatek to naypierwsze mamy żywey ochoty pra-
gnienie, y ochotną wpragnieniu Szczęśliwe że żebyś WKMć
JWMości z Nayiasnieyszą Krolową Seymie Pania Nasza
y Liczną
See

o Ziżną po Koronach osadzoną y Osiesc maiącą za miłią w Dniach tych które S. Augusta Zygmuntowe go Augustowemu poświęcone Imieniowi, bujne obfite go Szczęścia zbieraiąc żniwo te szczere oddawa O: świadczenia

Ile Kłosow Auguście żniw słyszli sierp leci
Tyle lat panuy Krolu Auguście Stasz życzeń.

Rezolucye od J. K. Mści na Senatus Consilium po niedoszłym Seymie Extraordynaryinym w Warszawie na Dzień 25 Sierpnia A. 1750 naznaczonym.

1mo Po nieszczęśliwie rozerwanym Seymie pod pretextem tak dawnym y nie praktykowanym za panowania J. K. Mści przykładem. Tam gdzie Prawo Salus publica y Szczególnoy poprawy Sprawiedliwości nienaruszona Respektu Stanu łaśne Pan życzy od przytomnego Senatu rady iakim by Sposobem tranquillitas Oyczyzny y publiczne Szczęście za Staraniem Pańskim zawsze Czujnym mogła conservari.

2do Nayiaśnieyszy Pan iako ubolewa nad tym że wypadaiące Swywolne Kupy w Granice Kraiu Polskiego infestuią tak z Zacnych z Senatu Sentymentow życzy wyrozumieć iakimby Sposobem temu zabieżec ile ex Parte Rossyiskiego ~~[illegible]~~ Państwa wyszły Surowe Ordynanse ide prowadzenia tych Rozboynikow przez o Kommendanci Woysk Obuduch Stron mogliby z Sobą wzaiemnie agere dla znoszenia grassuiących Haydamakow.

174

Zebranie Punktow niektorych Senatorow mowiących in Consilio Senatus

Woda Podolski

Senat iest swobodny nie niewolą, żem postował na tym nie szczęsliwym Seymie złodzieiowie in manus Regias Ukiiero niewyżem przewodziczą, a ktorzy zerwali Seym suplikuię W. K. Mci za tem wszytkich, aby surowe z nimi postąpili.

Woda Mazowiecki

Naiaśnieyszy Mty Krolu że polityka krotnie niedochodzą Seymy iedne, a inne gwałtem rwą, są to Crimina Status żeby nieprzyszło w eversionem Regum należy sądzić takich wkład miast Naiaśnieyszy Panie władzą y moc, a tak biezy na wszytkich będzie zawieszona kara, to będzie y poprawa.

Zaśwaiące Naiaśnieyszy Panie pograniczne Państwa Stego iest dowodem Posel Krymski naiczy wieczny W K Mści tak że oryginował Ablegata, Ochota Wm Pa Królewskiego y to że na szczerze Rzeczypospolitey wyciąga nad grozy, Ile iuż multa tu Ci fac Domine qualis magnus et potens.

Kasztellan Inowrocławski

Niemy w Pan Regimentarz Partyi Ukrainskiey niema sztuki go Zarania y niemoże uskromić buntow życzyłbym alienos quaerere ...

Kasztelan Czerski

Seym Praw Obserwa a ni wdzięczność łask W K Mści Seym ... iż rwą Prysłty ustaią niewymieniam cuius est Imago ... tey nieszczęsliwosci uważam zawiesię wszytkim, ... Dne atak adversa quaeq ruent prospera succedent.

Xże Podlasky

Tegoż Podkanclerzego W. Litt.
Na tak znaczne okoliczności zapatruiące się smutne rzeczy zapo-
mietałe szalonej Patriciidium w Królestwie Polskim czy-
mu nie chciano aby doszedł dla czego nastąpiło zerwanie
Sessyi W. K. Mści, o Seym powtórny Postrzonyn narzęny
z wydaniem Uniwersałów na Seymiki Relationis. Zostaw
Wysokiey W. K. Mści wiekce iza czas szczęśliwy, a żaliby
meus et reverentia Mtis utrzyma Rzeczy tak rozdarte
na przyszłey Reassumpcyi.

Kopia Listu JWmo Pana Woiewody Bełzkiego do
Prześwietnego Woiewództwa Sandomirskiego pisanego d. 30 N. : 3

Którą y powinną ku Nayiaśnieyszemu Maiestatowi zachowuię
wiarę, prawdziwe y nieprzełamaną ku powszechnemu
Dobru Oyczyzny obserwuiąc przychylność y miłość, osą-
dziłem w tym czasie słuszna JWW mm Panom, o któ-
rym wiedzieli kiedy, także na naychwalebnieyszych Seymikach brać
należy mierę do postanowienia wszystkiego a zwłaszcza
całe przypadkiem niewiedzieć przeszłego Seymiku oświad-
czam JWW mmw Panom z stosownym affe-
ktem y nieodmiennym przywiązaniem iakie w Sercu
moim iest każdemu z nich na teraźnieyszy zgroma-
dzenie pełne uszanowania respektu y należytey Obserwy.
A iako dostatecznie wiadome mi iest że po wszystkich
Wszystkich Ziemiach y Powiatach wybór godnych znay-
dzie się ludzi rada przezornością y roztropnością nay-
więcey mogących wstrzymać a determinować rzeczy
tak przyzwoite należy Prześwietnemu JWW mmw Panów

Wieyskiemu
Ce..

176. Widziem że przykładem podziwianym Umysłem iednostaynym
y powszechną do tego czyni raczy przystąpię zgodą. Do
czego Prawo y zwyczay przy teraznieyszym pociąga Kon
kursie. Nieprzekładam szkody y niepowetowaney żeby
że ta Juryzdykcya, Która delikatne y Istotne Praw y
Prerogatyw naszych utrzymuiąc Przymioty utraciła przez
ten czas oddawać pragnącym y szukaiącym sprawiedli:
wości Skutkow swoich. Słyszemy y widziemy Trafunek
a kombiny słusznie niepomiarkowane swieże y dawniey:
iż w Trybunałach Sądzeniesię wytknąć y wyrzu
cić przy należało, takiemy to w szczegulności, cobyśmy
czynić y mowić powinni wszyscy w powszechności. Ta
tego chyba nieprzyzna, kto niechce widzieć y pozna
wać Sprawiedliwych Sędziow Sumnieniem y Godzi:
nością zaszczyconych spychaiąc Ich a swoie niewol:
nicze gwałtownie y bezprawnie osadzaiąc Subiekta
y oddaiąc pod Ich moc y władzę honor Fortuny, y
Życia całego Narodu, y mieiąc wniewolnicze tey sa
mowładności po Trybunałach biorąc całe Krolewstwo Jarzmo.
Trzymam tedy mocno po Rozwie JW. Panow Wielkie
że wetuiąc tey Straty, Która wszystkim Rokiem stała się
przełożywszy równe uważay Rzeczy przed siebie Niebezpie:
czeństwa, weźmie takowe Srzodki, ktoremi by dogodziło się
y Honorowi własnemu, y pożytkowi publicznemu przez O:
brania JW. Panow Deputatow, w Ktorych to bydź musi pu
wimy co Boga Sumnienie Prawo Sprawiedliwość y niewątpli
we Obranie mieć chce. Wiecie y doswiadczacie JW. Panowie
Ciałowe

iakowe w Trybunałach Panuią inkonweniencye, że czego Woydztwo lub Ziemia nie ustanawia, wolą y doskonałym u siebie zezwoleniem, to Piotrków przez interessowanie się dla swoich Chel: cznosci determinuie. Cóż o praktykach Korrupcyi, y innych nieprzystoynych zyskach, od których każdy Poczciwość Kochaiący daleki być powinien. Za śmiercią y przeszłych Przodków moich, przy złożeniu JJWW Mm. Panom wszystkim y zwyczaynych Uniżoności moich, Krotkie namieniwszy Reflexye, życzyć będę że łatwo wzgardzić do tey Rzeczy y ucey talowych odzieci raczyli swiżi, który swoią życie własnością, y własnym rządzącej się Zamiarów nieczuwaiącej na nieprzynależyte, które często mylą y zawodzą obietnice, promocye, y inne przyrzeczenia na iedyny cel y Koniec obracawszy się Sprawiedliwości Bogu zadziwięcy Oyczyznie y sobie Sławę oczekuiącym rozsądzeniu Stronę protekcyą y zaszczyt otrzymuią. Oddaię mnie za tym wszelkiego wyższości Łaski Przezwietnych całemu Wotiture zostaię y przystępuię Zysktinguiącą na zawsze Weneracyą:

Kopia Listu JO. Imć Pana Kasztelana Krakowskiego Hetmana Wo Koronnego na Seymiki Deputackie pisanego 7. 7bris 1750.

Ostatniemu Seymowi Extraordynaryinemu którego szczęśliwą materyą ugruntowanie onego być miało, który mogł obiecywać tak nieprzymyślne skutki, Ale iako y celem Jego nayważnieyszym było Sprawiedliwość naybardziey Interessuiąca Stan Szlachecki przed tym wielce konsyderowany y respektowany, teraz zaś do tego przyprowadzony że nie wierząc aby kto kolwiek z zebranych iuż y uradomych tylko

x

178 tylko Godnych ze wszystkich trzech Prowincyi Posłów znalazł: się żadny ad fasces directionis, wprowadzono extenatorio Ordine Posła ultro promowowanego na powtórnym Seymi lu kilko dniami przed Seymem w Kiślku czyli w Kiślbunostu Probach obranego omni conatu laski pretenduiącego, y u siney promocyi zażywaiącego, co iako było z Krzywdą et cum summo praejudicio Stanu Rycerskiego, tak żaden z dobrze rozumiejących y żarliwych o całość prerogatyw tegoż zacnego Stanu nie znalazł się, a żeby ten wyniesio: ny mimo domieszienie się Rady przytomnego pod tenczas Sena tu et ministeryalis Prorsit miał approbowac, Dla czego y Ja mogę się z tym zaszczeżeniem iż pomnąc dobrze na wzięte w tym Stanie pierwsze początki Elevationis do Senator stwa ale nie na równość niemogłem tylko z wspołbraciem Sue tę dolegliwość niepomału urażaiącą Stan Rycerski y ostatni prawie wydzieraiącą mu zaszczyt iże niewiedząc żadney takowey ktoraby hanc novitatem wyciągała potrze: by, Ponieważ ieżeli szło o to a żeby explikowac się cum sensu suo można było zdania swoie w Senacie opowiedziec, y nierzucaiąc krzesła, radą swoią wspierac Stan Rycerski Jeżeli zas przez pretensyą zwierzchności super Ordinem Equestrem; należało wprzod reflektowac się na tym, że Stany wszyscy rowni, y że taka prezumpcya obrażaiąca Stan Szlachecki y przykład niepraktykowany niemogła być tylko sprawic in suspicaci libertatis amore boiazn ulterioris Novi tatum ktorych Przodkowie nasi tak mocno wystrzegali się y nam tez ostrożność zostawili w podobnym tatwo wprowadzic

iże

sie kiedy in hoc corrupto saeculo magis praeiudicatis quam Le:
gibus regimur! Zeby na każdym Seymie Senatorowie
wzniewawszy na ten tylko czas z godności swoiey preten
dowali zawsze Laski Seymowey. A tak na cożbyśmy Da:
lo wzywać assistentiam Ducha Swiętego in libera Ele:
ctione Marszałkow, kiedy moc takich którzy in omni
subsellio chcą dysponować wolami naszemi, y którzy bez
względu na wolne Prawa o wolnych Elekcyach napisa
ne chcą nam przepisywać takie obierania iakie im
podobaią, y ta iest rzetelna przyczyna niedoyścia Sey:
mu a ieżeli był w tym wszystkim uczciwy koniec, oto
ten a nie inny, że unoszono sobie łatwo, iż przymusze
ni dobrze rozumieiący niedomyślie którzy cżynnie
Primi Conceptori mieliśmy opponowac, czy przed Nayiaśnie
Panem oczernionemi zostać iakoby rwali Seym. Niech
zatym każdy sądzi ieżeli wynalazszy takich Proie:
ktow do utrzymania niepodobnych sam nieszukali,
a żeby ten Seym iniście rozszedł się eventu, który
może dobry porządek byłby im pewnie zabronił rządzenia
się prawie despotycznego we wszystkich Magistraturach
Upadek niedawnego Trybunatu który gwałtowne ro
zerwały intrygi; Nie trzeba abym JO Senatorom y Panom
opisywał, nie tylko my Obywatele tego Krolestwa ale
cała Europa iest dostatecznie informowana, że się kilku
Osobom niepodobało, ażeby ktoś z inwich przychodził na tamto
mieysce obrany bez ich domieszenia się. A że tego decydowali
de certe takze Magistraturę, ażeby satius niebyło Trybunału
niżeli
ze cię

180 niżeli z Imienia mojego miał kto zasiadać lubo mieśpoździe-
wamsię żebyśmy Zasiadaiąc po tyle razy na tych mieyscach
na wdzięczną sobie niezasłużyli przez utrzymywanie
iłe znać było mogło sprawiedliwości pamięć.
Zatym zepsuli wspomniony Trybunał, co go rozerwali
którzy przez gwałtowne usiłowanie przyiechali y ciągle
czasy wprowadzać do niego po większey części osoby
nie od Wielkich obrane ale sobie upodobane.
Teraz zas kiedy przychodzi Czas Prawem opisany obrania
Deputatów stawiam się y ja w wspaniałym zgromadzeniu
JOJMWWMPanow z usilną prośbą moią, ażebyście dla po-
dźwignięcia tey upadłey sprawiedliwości, a wnieyrząchy
tonących nas gruntownieyszych Praw Oyczystych, raczyli obrać
wzbudzeni Miłością Oyczyzny y Sprawiedliwości świętey
Viros plenos probitatis, Equitatis, et indifferentiae dla ia-
kich kolwiek Osob.
Tacy albowiem obrani Sędziowie per non coinquinatas Con-
scientias et privatam integritatem, sami będą Korrektura
depravatae Justitiae. Stąd zostanie JM Honor y wiekopo-
mna Sława że u siebie sprawiedliwość tak wielcy dziwili
ad pristinum reducend statum, et expectationis ac pro-
speritatis publicae stanąsi Restauratores, ruguiąc stey świąt:
mcy y zagęszczone Krzywoprzysięstwa. To pro realitate
mea wyraziwszy oddawam mnie Braterskim Affektom y
jestem zniesłczonym uszanowaniem.
Votum JMPana Mełżana Nowtiborskiego Kasztelana Nowo-
grodzkiego na Senatus Consilium w Warszawie A. 1750 dnia 25 Augusti.
Żal uniwersalny nad Inaktyrą Seymow naszych widzi inevidenti iż
niemasz żadnego Subsidium ktoremuby malewolentia dudita nie:
trudnita
zes

trudniła effektu. Byłem dotąd tey Opinij że wolność nasza chwaleb:
bnie początkiem długo dobrze praktykowana teraz rzączącasię ab usu
mobilis arbitrij, stanowszy iuż na nayuyższym dyssolucyi
wnętrznych stopniu, niemiała y niemiała plus ultra extendi, aliżci
znowu dawnych pełna iescze słeydów novo Civitas Nostra
morbo laborat z tak wielką do własney zguby Inklinacyą y natu
ralną Konwersacyą miłością. et który sensibilius marcori ta
interna malignitas ieżeli nie dobrotliwe W.K.M.Mści Serce y
nie zfatygowana w każdych okolicznosciach obecnosc Jego
długo nayniebespieczniey afficit ieżeli nie całą Rzeczpospolitą
zemdłonkującą corpus sterile et inanime, rzadko szczęśliwe
zawsze niebespieczne nigdy Żywey niemaiącą impressyi upadku
swego. Nie kommunikował nam Pan Bóg prawdziwa librum
destinationis ex causis distantibus examinuię iednak po
ludzku przyczyny tey fatalnosci nieznayduię u siebie in
szych tylko originale peccatum niespokoynych Ojczyzny y
Prywat. Odmieniła w Nas wszytkie sentymenta Kompassyi
nad Oyczyzną privata utilitas, niechcaiącą Dobra pospoli
tego bez pożytku ani umknącą nikczemnosci z pożytkiem,
zasypiamy w pokoiu na Oycowskim W.K.M.Mści łonie tak
głęboko że nam się y nieśni o własnym ratunku niezdaiąc
y dotkliwych Niebespieczenstw. Seymy bez rady Prawa
bez Exekucyi Prokuracya Rzeczypospolitey bez Rządu
prezentuie Nas Swiatu tanquam Peregrinos et ulterius Pa:
triæ Cives. In difformitas votis natura im daley tym barzdziey
alteruie Statum, y podawa go in victimam impertinentiæ.
Expendat tylko wielu naszego Judicium te Czternascie lat
po ostatnim panowania W.K.M.Mści Pacificationis Seymie, Ubi
sunt Dies Nostri, Wiele tych Seymow Ordynaryinych nie niedochodzą
cych Zawiodło expektatacyą publiczną, tak całe że teraznieyszych Seymow Sześciotetalne Konkluzye nic inszego niesą tylko fortu

tanie

192 itas Principiorum Concursus, a ieżeli Seymowe Konkluzye dysponują:
ce Administracyą independującego Królewstwa obligowane ra
dzie o swoiey Prowidencyi, dependować maią a Casu fortuito et
momentorum Arte, a cóż to za Status inperceptibilis, możeż
być u naydoskonalszego Legislatora demonstrabilis et defini
bilis, możeż in tali Statu Honor Narodów, Bezpieczeństwo swobod
et fructus consiliorum, niemasz rady niemasz pomyślnych skut
ków, widziemy to w Konsekwencyach. Upadł inpracticabi
li casu Trybunał roczny Koronny, y z nim Sprawiedliwość,
którą etiam Gentes sine numine colunt zatamowany kurs
tey Namiestniczey Prerogatywy, a ieszcze stanie vita Princi
pis, który tylko zwykł cessare vacante sede in extinctum
extincti Principis, upada w swoych fundamentach cała Rze
czpospolita, facies z przezornych złożona Regul, same
tylko intimi abusus extollunt Caput, sprzeciwiającego się pod
pięknym wolności imieniem directe pierwszey sey inclita
cyi. Że wszystkie in corpore politico vulnera trahitur lenitas
Nayważszey W K Mci powagi suspensa manu. Zleciłeś N. M. Panie
ad Casum niedoszłego Trybunału Seym Extraordynaryiny sam
dałeś znowu ad Eventum Seymu niedoszłego Senatus Consilium
fine et voto nieprzysłużoney do szczęścia publicznego Ap:
plikacyi. Exponuiesz Nam W K Mość w propozycyach swo
ich motiva et media do których gdy ia z mieysca mego
przystępuię z Attencyą przyznawam się z submissyą
że nieumiem zawsze dobrey Rady cum Cultu z tych
preiudikatow. Mam Directorem intrinsecum obowią
zane przysięgą sumnienie, rozumiem że zadosyć uczy
nię obligacyi moiey, gdy wyrażę co z instynktu Jego sen
tio.

cum

tio, rzecz iest innegabilis, że bez Ordynaryiney Rady a Sprawiedliwości, wszystkie irregularne Kalkulatii są ślepym Azardem, y oczywistym Zawodem, pro indicatum przeszłego Trybunału fatalne, iako ci Tą Rzeczpospolitą attonito exemplo privat definitiva Sententia, tak in ordine niewzruszonego ubespieczenia wswoiey exystencyi zostawać musi wsuspensie do następuiących Seymow, obstante Trzech Stanow activa inexistentia in praesenti sama go tylko Obecność WKMci in Regno utrzymać, et ad naturalem Cursum powrocić może, Manutencya y Reda kcya Seymow, abstracte et confuse agitującychsię ad statum verae libertatis et usum inalterabilem iest Obiectum naypryncypalnieysze. Nieszczęśliwy albowiem nigdy sobie pod panowaniem WKMci iako pod exemplarzem wszystkich Chrześciańskich Akcyi widziec Rzeczpospolitą votis tylko beatam, supponuię że narod nasz wolny zostaiąc tak długo in Captivitate aspirować będzie do tego zbawienia ktore iest incompatibile cum vitijs, Jnaczey zdało bysię że Rzeczpospolita longa prescriptione nierządu, ma nietylko privilegium obstinationis ale et Legem positivam żyć y konać bez Zalu y poprawy, ieżeli Praw na to niema, a żyć chce promowuię tym śmieley ad Jus Maiestaticum WKMci, Drugi Seym Extraordynaryiny specifice ad constituendum intransgressibilem Ordinem

194 Seymowania et abrogationem omnium Actuum illicitor[um] bo regularnie
qui vult media vult finem Nieustanna w bezbronne Ukrainy prawi
ce Haydamaków inkursya godnych całego swiata exterminacyi mu
si byc in Parte umartwieniem pochodzącym z dopuszczenia Bo:
skiego, et denegata coequatione, non obstat iednak zak publicz
ny, Animadwersyi cuncti Gens una sumus. Bywało in Arte
wojsko Ukrainskie ad defensionem całego Kraiu teraz
in multo statu przy szczupłey siedzbie wojska nie masz inszey
rady tylko aby Potentes in codes zamtych [illegible] rządzili
o swoiey Kromie Jeżny Panowie Starostowie [illegible]
mowiłone. WKMci

Kopia Listu pewnego de Datto 30 9bris 1787, piśanego

Wola y rozkaz Pański JWo Umyślana Dobroćiia do na
znaczonego mi czasu wymiaru, trzymać mię będzie w Kra
kowie gdzie in rėo Ãsequie odbiorę tabellami roz
kazow Pańskich. Wmć Pan Woyski odkrył mi continuam
Rerum w Umiadomieniu mnie żałoswey Sprawy, ktό
ra attonitum czyni mnie, a którego rozumiem in
libero vetani et sentiendi Jure et Arbitrio żyiące
go że za prawdę naszą prerogatywach wolnosci y
Swobodzie asseky czyńmy wymowiona Duchem ciało
o niewinne, Panie myślą Swoie, a że za Domina
Furia spoufalamy się nad wolną głowę nie weźmie
Gory, pamiętać y Ja o tym intimius będę, aby
Człowiek tak Godziwy in Sacrificium wysta
wiony non cedat Victima w Okrucieństwie
natężoney zemście, y trzeba to pokazać że
beatius Vox, aeoli quam Manus Scaw, te
raz w nawybyciu Pańskim superos Hospites
oczekuię, którę mu verrendo Gseutis immunem
tym przedsię gotuię drogę, piszę się w Wier
nych dożgotnie Aplikuię Obowiązkach JWWo Pana
Dobroci nayniższym Sługą Knoskiem &c.

Kornicki

130 Kopia Listu pewnego de Datt 24 9bris 1750 pisanego

Utraciwszy Lumen Oculorū Panskiego JW. WM. M. Pana
Dobrodzieja Oblicza wdole, Zostałmi się obrazimy po
milszych dniu Mroku singultus, a renovia querela,
Ktorey z tey piora wyciskam Załoby, że mey wod:
ęgłych naywięcey cieszyć będzie mieyscach, że Pan:
ska Łaska y pamięć dosiedze mnie! ja zaś dali, per
Intensionem iako y extensionem wiernie obowią
zanych myśli Dalszemu inmidus c. t. cu pendebo
ad Nutu w Uzylenamych powinnym posłuszeństwem
Rozkazach JW. WM. M. Pana Dobrodzieja nay
niższy Sługa. Etc.

Kopia Listu pewnego De Datt 3. Xbris 1750 pisanego

Wyrażam z moią passyą, nie wotującym Słow dostat:
ku, a że wszczerego Serca wyrażeniu, że w iakim
Stopniu Z Obelnosci JW. WM. Pana Dobrodzieja iest u mnie U:
kontentowanie, w takim z przyczyny straty Jego wi:
dzenia przykre umartwienie, Szkodę Oczu moich
mogłaby Zastąpi Ręki, Ktorą w Zapisie dozgonnych
Obowiązkow sięgam do Nog WM. Pana Dobrodzieja ta wier:
nym oddalonego Ministrem, szczyre otwieraiącym My:
śli, ta mowy Instrumentem oddzielnego, Ktora dobre

usiły

uwilowania, usiane w Akkomodacyach pragnienia sta N° 87

wia na Offiarę w Kompetencie Pana. Nad cierpliwo
scią Nogi JWW Mci Pana Dobrodzieja zaliczeniem Muca ser
decznie bolesne, a iako nie masz nic pod Niebem stale
trwałym ubezpieczonego szczęściem do czegoby przy
ięc wypadku niemiały interessu, ale która
Ręka dobrotliwym rządzi Umysłem: ta z samą dowi
cie darow obfitych nagrodzi JWW Mościwemu Panu Dobro
c zaszczytem. Ja wszystkich dniach z Ręką dostatnie
tey Boską wznacznym z Rządem poddaniem znoszę
wielowładną nad sobą wolą. Etc: a teraz przy
upadnieniu do Nóg Pańskich JWW Mci Pana Dobro
dzieja w wiernych szczerey Akkomodacyi
Obowiązkach z nayglębszym Uszanowaniem
JWW Mci Pana Dobrodzieja nayniższym Podnóżkiem Etc

Kopia Listu pewnego de Datt 1. 9bris 1750 pisanego
Kiedy mi czas niemożono wyznać tego szczęścia, widz
ące ser Investigatorem viam Ejus widzieci JWW Mści
przy mnie uweneerować tego, czegom sobie życzył, aby
świętości Syna mego na Oltarzu [illegible] przy
byciem swoim condecorare raczył wyszedł mi co przy
[illegible] in Oltarzu Pióra wszystkich uwagnione Chęci
moie Kontentując prawdziwym uweneerowaniem WMci Pana Etc:
Mnie zas takowa Uczynność ktorey gdy uznam skutek pieciongo
[illegible] in medebit [illegible] do ktorych znai mię zawsze być inclinat
te Cultu JWW Mci Pa Dobrodzieja Etc:

Kopia

x

188. Kopia Listu pewnego De Datt 20 7bris 1750 pisanego

przez JPana N.N. obrany legitime Deputat na Trybunał na tym

× roku gdyby iakowe ex improviso miał mieć przeciwności

troskę y obowiązuię WmPana naszą znaiomą spodziewam

się przyiaźni moiey ku WmPanu ażebyś dexteritate sua

raczył mu być utilis do uprzątnienia wszelkich prze

szkod. Za charakter upewnie mogę że non praevaricabit

w powinnościach Funkcyi owey mnie zas partykularnie

potrzebny będzie ad manutenendam Justitiam wdzięczna

wie wiadomey z JPn MM. z ktorey katolicznosci co inna

per pomieniony JPan Towarzysz doniesie ustnie WmPanu

proszę abyś miał w swoich Attencyi, a o mnie

zawsze byś zupełney wiary żem iest [illegible]

WmPana [illegible]

Kopia Listu pewnego De Datt 14 9bris 1750 pisanego

o tym Wolnosci Dobrach Całuię, za Dobrodzieia wamiga [illegible]

łaskę y radzę, a daley prosze y pamięci [illegible]

zaiście tego polecam abyś Mości Kochany Dobrodzieiu [illegible]

JPa Hetmana Dobrodzieia mocnemu oddał mię [illegible]

a [illegible] zaście, iże gdy Ja od początku Usług [illegible]

WmPanu Dobrodzieiowi moich prezentowanych znam

się być ad [illegible] [illegible] WmPana Dobrod

naynizszym Sługą etc.

[illegible]

Kopia listu pisanego de Datt 28 7bris 1750 pisanego

Do tey łaski y Protekcyi JW. WM. Pana Dobr. która mię zawsze partykularnie wspierała y utrzymuiąc niemylnym się uciekać będę bym tylko dowodami wdzięcznego tak sobie zawsze JW. WM. Pana Dobr. nie był ukontentowanym wiecey ieszcze nadzieie czyniąc owszem w zupełnym Usza nowaniu y Veneracyi JW. WM. Pana Dobrodzieia upraszam uniżenie ażebyś przychylnym y nieodmiennym Interessowaniem się za mną raczył dodać tym mocniejszey Interpozycyi mię wiecey dobroć Jego wspomnionemu zasłużyła swoiey. Mam sobie przez słaną Assignacyą JW. JP. Podskarbiego Dobrodzieia, a niże tylko do wybierania. Zalecam u JW. WM. Pana Dobrodzieia Promocyi interessu mojego do JKMci Litewskiego, abym dać dalszemu nieodmiennego skutku więcej podziękowania się Patrocinium nie zostanie mi tylko powinna Obligacya wyznać to zawsze z całą wdzięcznego na okazyią. Qualiter szczególniey powtorzę co tę uczynić może która do dawnych obowiązków nowy przyda, ażebym de Dato Dnia mojego zostawał na każde zawołanie Sługą.

Kopia Listu JOO. Xcia JMci Wdy Wileńskiego Hetmana W. Litt. do JW. Podskarbiego Nadwornego de Datt 26 9bris 1750 z Warszawy pisanego.

Jako z Instynktu nienaruszoney między JW. WM. Panem przyiaźni naszey którąsię głosicie [illegible]

goscin [illegible]

190. y gotowem zawsze wielkie ukontentowania amico JWWM^{ci} Pana manifestare pectori tak tychże motivo obowiązkow liczę u siebie pro summo solatio szukac proważ: wamine [illegible] Smutkow de dolendis fatis Syna mego starszego a konca niemaiących umartwieniach moich znagla przypadły cięższy [illegible] zdrowia mego. nadeżyły [illegible] [illegible] in Confidentia skim Sercu WWM^{ci} Pana, co mu takze in Confidentia donoszę. Zem iuż był prawie bez nadziei dalszego życia, tak mocną przyciśniony będąc Chorobą [illegible] et ferali ictu przerażony, a że iuż za łaską Pana Boga zaczynam somatu convalescere, plenus spei że mi daley ieszcze żyć pozwoli, do wypełnienia szczerym sercem omnium nutuum WM Pana, iako y ja uznaię dowod wtymi łaski iego dla mnie, żes Żydowi Boruchowi Kupcowi memu [illegible] protekcyą swoią dać raczył, za ktorą iako nay um[illegible] [illegible] moie wyznawam podziękowanie, tak też [illegible] proszę WM Pana ażebyś y dalszą łaskę swoią [illegible] protectione raczył. [illegible] [illegible] do [illegible] wszystkiego [illegible] [illegible] łaska + wiąże mię y to multis titulis ad promendum [illegible] wey Uczynności WPa iako piszącegosię sincero corde et Votos JWWM^{ci} Pana Sercem Kochanego Brata [illegible] rze życzliwy y uniżony Sługa M. [illegible] Radziwił [illegible]

Kopia Listu Instancyalnego de Datt 27 7bris 1750 pisanego 191

Tak się spodziewam że List moy zastanie Wm̄ci Pana in Urbe Justitiæ, tam to miejsce Refugij do ktorego cisnąć się wszelkie desideria. A że magna negotia ma gnis egent Adjutoribus, ztąd ja Instancyą zanoszę do Affektu Wm̄ci Pana za J Panem N. N. Mym mi Panem Ciwun Zachwiał adverso sibi fato do żadne go intra Sphæram Regni Kawałka dociągnąć się nie mogący, przynaymniey hanc tenuem sortem Komornę Zmgrodzką mogł odebrać z dobroci Wm̄ci Pana wielce proszę abyś mu raczył być benevolus, y uczynić gratiam veniam praecanti, wielkie wspamiałe Serca, maią prostrationem pro Tropheo. Znaszto Wm̄ci Pan sam co Geniuszowi Jego ad genui num Cimbalum służy; racz że nec meminisse offensarum przez Boziem y zacnemi zasłużysz Rekompensę y wdzięczności, Ja zaś zawsam amore et veneratione N. Wm̄ci Pana Dobrodzieja życzli wym Bratem y Uniżonym Sługą

Copia Listu winszuiące Nowego Roku

Z Powinną Relligiiią inamplectum Wm̄ci Pana Dobrodzieja sciągaiąc z Afektu mego, circa Revolutionem Roku Nowego do ustawiczne, życzliwości moiey ..... Pardory Votis et fortunæ pelnotę ..... Dobrodzieja nec meta. ..... nec tem ...

192. nec tempora periat. Życzę partykularnie Oyczyźnie niech Jch Mość Pan laboribus et paceis pracy Pana Dobrodzieja Obli gowanym pareat służeczną w pomyślnościach satisfakcyą Drogie i potrzebne in publicum Zdrowie w niezamierzone Lata w zupełney konserwuie czerstwości brat zniewolon na Usibus et Obsequijs obligacya piszę się JWWmu etc.

Kopia Listu Winszuiącego Nabożna Mu Marszałkowi Koronnemu

Każde motivum które tylko zaszczy, tem mnie bardziey może chętnie in venerationem JWWmu Pana Dobrodzieja magnifi. a gdy czas sam cursum universalis Sałaty przypomina, tym in intima JWWmu Pana pobudza mnie przewinna życząc aby Dextra Infantis umocniła Ręką JWWmu Pana w porzadnym virgam Directionis dzierżąc Ciało y moc ad sufferendos publicos Labores, który nic co noto zostaiąc, siebie samego y z mądrości może ieśli by całe ad Aram Justitiae JWWmu Pana wszystkie rekom: mędrce zasce stateczney Jego y Jestem z Dozywotnią Obserwancyą JWWmu etc.

Kopia Listu winszuiącego honoru iakiego oraz zewiąt.

Cieszę się niezmiernie z tego że status Wielmożna Pana wśród Votis Publicis, który wiązanyemi Myśli swoie ex vigilanti sollicitudine ad Obsequium Rzeczy z dali sukcesem ko iakiego ku z Znaczne Życzliwe pot tuną Boża a wszytkich nie może bydź tylko optimum Omen et plausi....

et plausibile tak chwalebna Reputacya Wmc Dziedziców, ktorey zawsze zostawali Antecessorowie Jego, y w Niego razem cum Sanguine za naypierwsze mu Dziedzictwo Udali. A tako słuszniejszego doznanych łaski ... niemasz ... nad powinne wdzięczności ... tak przyłączam y ... mnie od Natury y ... Następującego Czasu Natalis Domini ... do ... Powinszowania ... Życząc cum ... Arbitro fortuny szczęśliwości ... aby WMć ... prowadził ... Anniversarijs Temporum ... zdrowiu y ... aetates. czego Cordialnie Życząc zostawam ...

Nowy Rok ... Winszującego ...

Że Obligacyi ktora na mnie ... imposuit ... WMć ... mnie ... wziąłem ... Punkt Powinności ... Powinszowanie ... Boże Narodzenie ... Godnym ... et Superioris ... Gratulis ... Omnis Benedictio ... Anniversaria ... decursu, in plena zawsze zdrowia Jego ... wych ... singularissimo ...

194 Kopia Listu Uniżeńszego Natalitium [illegible]

Z tym takim iam Obowiązkiem prezentuiąc Panu mo-
iemu z głęboką [illegible] uniżoność życzliwe Apprehe-
ncyie w Imieniu Dobrodz. Vota, życząc a Deo nascente tot
Benedictiones et prosperitates, ile kropel z Potoków
tez [illegible] Liczyć nie mogło, aby te z [illegible]
rozrzewić Dom JWMPana Dobrodz. wieczne wieki, ut mo-
neret inter prima Sidera Tey Oyczyzny [illegible].
Siebie zaś samego Zaslanemu Respektowi Dozgonnemu
[illegible] oddawszy, Jestem etc.

Kopia Listu Uniżeńszego Natalitium [illegible]

Niech mię z obligacji [illegible] Uniżeni Jezus
do tego nie rewiązała, szczerość przynaymniey [illegible]
[illegible] ku Osobie Jego [illegible] mieszała, żebym [illegible]
[illegible] Solis Justitiae Dnia, którem Domowi Jego
[illegible] powinne [illegible] nowo [illegible]
[illegible] raz na [illegible] praeeminentias z [illegible]
[illegible] deszli [illegible] Dobrodz. [illegible]
[illegible] nieznaiąc [illegible]
[illegible] Zostaię [illegible] etc.

Kopia Listu Uniżeńszego Noworocznego [illegible]

[illegible] Obowiązkiem [illegible]
[illegible] in renovatione Roku nowego [illegible]
[illegible] Felici[illegible]
[illegible]

Ktory znam u ciebie zawsze o całej naypomyślnieyszé
Jego Łaski. Przyjmij że tylko Twoich Pan Bóg
do mnie [illegible] [illegible] [illegible] się z tak ścisłą
wiarą z całą Ja ochotnością w [illegible]
[illegible] a [illegible] oraz z tkliwem [illegible]
[illegible] [illegible] Pana [illegible] się w realitate
ne [illegible] uszczęśliwienia mnie może
pozwalaiąc przez [illegible] chcę pomnażać me
[illegible] dla niego [illegible] wy-
wać zawsze żem z niezmiennym [illegible] &c.
Kopia Listu Winszującego Nowego Roku
Żeby [illegible] dopełnić niemogę tego sercem [illegible]
tkliwem [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
me [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] Roku. Wiem że nieobraknie memu Dobro-
dzieiowi Kochanemu [illegible] [illegible]
i na [illegible] szczęśliwościach [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] sercem aby ten Rok [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] et [illegible] [illegible]
który się [illegible] a partykularnie mnie &c.

105 Z racii Listu Rekommenduiącego Sprawę Deputatowi

Przysłał mi tu [illegible] W. Pan Mazowiecki przyłączone do pisanie o prawie Imienia [illegible] Pisarza Łomżinskiego, który go Żądaie, w mnie, abym go Rekommendował Za [illegible] W. M. Pana [illegible] persuasus o prawie słusznych [illegible] sentymentach W. M. Pana oddaię, y ten interesowy [illegible] Jego pro satisfactione Justitiae manutenencyi brać przy uprawnieniu [illegible] całey mocy, [illegible] Pana Przyiaźni, [illegible] Cultu [illegible]

106 Kopia Listu do Benefaktora oświadczaiący [illegible]

[illegible] z tego mieysca z którego iutro nieochybnie wybieram się w Podroż niemogąc czołem u Nóg [illegible] Pańskich [illegible] Ręka Naynizszey Submissyi moiey czyniąc wyrażenia, y gdyby ta moia słowami była moga, abym niemi wierne żalu mego z tąd że dzielę się od Usług Pańskich [illegible] uczuć [illegible] expressyą wyrazić zażyłbym Jey [illegible] Cieszę się iednak, ta zawsze [illegible] wdzięczna [illegible] Dobrodzieystwa [illegible] Internum [illegible] principium [illegible] Dobroci ale [illegible] Ewangelicznego [illegible] w winnicy Usług swoich [illegible] laborantibus do [illegible] szczęśliwego [illegible]

Żona [illegible]

Ie naypierwsze u mnie będzie starane, abym z tego Miesca na ktorym znayduię się będąc od Ciebie Litere moię, w tym szczęśliwszą sądzę stawiał Ja przed Obliczem Pańskim y oddawał się Protekcyi Jego. Inaczey quem sine te cogi vivere cogor mori. z tym Piszesz y bydź quousque non consumptus tempore totus ero nieprzestaną dwory. Kopia Listu Winszuiącego Natalitio Dli

Zemi nieprzypadło przy mnim wyiezdzie z Sielcko wa upaść do stopy Uni Pańskiego Dobrodzieja teraznieyszą tu complere expressyą, oraz nadgradzam się cum victis ciwięc nastepuiących Natalitiorum Domini życzę a Pozre nato Renascentem Czerstwego Zdrowia swego odbieray WWmćPan Dobrodz Pięprem niezamierzonych Lat diuturnitatem, a przy nay pomyślnieyszych Sukcessach semper Hilarem for tunae diem Łaski Pańskiey oddaię y przypominaiąc dobroci wyznaię constitutum moię żem potąd poliąd non marcescet Życie zwierzaiąc y uszanowaniem Nay powinnieyszym WWPańskie.

Aliter. Kiedy skrzywdzonym w szczęściu bydząc sądzę przez niesposobnosze złozenia u stop Pańskich Dobrości osobistego powinszowania expressar Testi

estatum

1766 vitatum. Zaczym pamiątka tę nieszczęśliwość uprzey-
mie wierney Relligiey w Ziemiach niegodnych powinna
Ważnej Expressyą od Nowego Roku w niezliczonym Re-
storowych lat przeciągu JWWMćPa Dobrodzieja powi-
libentissimus et genuinis hora fluat memoris fundatur
Obrizo, a tak iest nieskończona nayglębszych Ado-
racyi y wdzięczności moiey Obligacya. Terminos nec
Littora ponens przy którey jestem JWWMćPa Dobr.

XI. Kopia Listu winszuiącego Patrona S. Adama

Zawsze to u mnie in desideriis cieszyć się visione JW
WMćPa Dobrodz. y być ad nutus Jego a tym bardziey gdzie
życzliwość Serca przy Imieninach wyrazić przynależy
radbym to in Persona wypełnić, ale odległości mieysca
tamuie ochoty skutek, więc tylko za liter Czynnością
oświadczam intima Cordis vota. Widzi każdy JW
WMćPa Dobrodzieja re et nomine Adama pierwszego
Człowieka do Prac y Fatyg ustawicznych dla Świata
Polskiego, in sudore vultus zażywaiącego Chleba, contri-
buat tak za Cyrkumstancyą Czasu gdzie przy Imieninach
JWWMćPa Dobrodzieja zaraz oritur Sol Iustitiae Na-
scens Deus, zastawszy go in Subsellio Vicariae Potesta-
tis Oyczyźnie naszey, aby iak nawiększe Sami benemerito-
rum Obfitości, iak naypierwsze Honorow y Pomyślności tru-
ctus ... więcy mnożył JWWMćPa Dobrodz. Operacye, y tym się cie-
szy

ięcy wiele naypierwiey że pozwolić …
kończę Jubileusz &c. a teraz tym kończę y jestem &c.

Prośba listu Rekommenduiąc Kawalera

JmćPan Ciemieracki Namiestnik znaku Pancerne Ex.
go JaśPana Chorążego Przemyskiego z Imienia, y cnot zna
komitych Godny Kawaler, szukaiąc tego dla siebie
szczęścia by był Sługą WmmPana, a dozgonnym
Wdzięcznym Skarbnikowym. Przyiąłem, lubo się
z tym cieszę, że Intencyonowane Jego zamysły powol
nym WmmPana koronowane Respektem, Obowiąz
ków nierozerwanych Chiroglifik w Zaręczeniu da
ły, a toli iednak dla tym większego udowiedzenia
w nienaruszoney łasce Jego, iże z racyi ultro napie
raiącey się Konkurencyi JmćPana Manieckiego, szuka
i tego Rekommendacyi niektórych Jchmciów należących
do Jmienia WmmPani, która by mogła w takowey uczy
nić trudność, i szuka mojey w tym mniemanej Inter
pozycyi, y kiedy się Interessuię za tymże JmćPanem
Siemierackim WmmPanem, spodziewam się że w
łaskawym Sercu Jego nakoniec kotwicę znaydę kon
syderacyą, na którym fundamencie usilną moię za
noszę prozbę, ażebyś nieuważaiąc na żadne insulta
któreby ab adverso miały przypadać, Stateczność

takiey

ua

200 ustawnego Serca y Respektu swego dla tego z JmćPana
Niemiernego swiadczy raczył, upewniam że
non in sterilem glebam rzucisz Ziarno Łaski swoiey
gdy zupełną Deklaracyą swoią do Skutku nie
odwłocznego przyprowadzić zechcesz, y spodzie
wam się że ten Kawaler a primordiis wzmagaiący
się w przyzwoitey Applikacyi swoiey, nie omyl
ni prośb dla WmćPana Usług swoich przy mężnie,
Iterando zatym prozbę moię Jestem nieżmienny
Intużem WmćPana

X Kopia Listu prostaneyatnego

Jako a teneris szczycę się być prawdziwym Sługą
WmćPana Dobrodz, tak szukam żyłe Sposobow y po
trafiających się Okazyi, ktoreby mogły o moim szcze
rym a Zawsze zkuinie niepodległym statecznym Przy
wiązaniu ku Jego Osobie, z których miar pochodzą
i wielka moia Ufność w łasce WmćPana dyspozycie
mnie do podniesłego w Usilney Prozbie moiey o Rekur
su, ktory gdy przy wyrażeniu powinney Jemu Obser
wancyi zanoszę za JmćPanem N. wszelkich znako
mitych Cnot Czcicielem, a moim Partykularnym Przy
iacielem, azeby post Ascensum JmćPana Star. Zew
..niego na Pisarstwo Piotrkowskie, mogł z Włodzy y

Protek

Protekcyi Jego Regencya gaudere Urzędnika, mieć upewnienie moie, Mści Kochany Dobrodz. że non insterilem glebam rzuciłe ziarno ła ski swoiey, gdy tego Godnego Człeka ad hoc gremium munus przypuścić raczył, zo, y spodziewam się że iak tylko łaska Jego przystą pi, a primordiis wzmagaiącey się wprzyzwo itey Applikacyi swoiey nieomylny profit dla WMć Pana usług swoich przyniesie. Sło wem że tegoż JmćPana Sokolnickiego Skarbni ka Rawskiego z całym Jego Imieniem do nie śmiertelnych powiązawszy Obligacyi, mnie zaś wdzięcznych wdzięczności zostawi Obowiąz kach, wktórych bez naruszenia zostawać pra wnie. Ślubuię tak Interessuię iak za Sobą sa mym, ufać mi każe dobre Serca Jego, że iak byś na Sam Skutek łaski WMć Pana patrzał, tak tego Akcepcyi co momentalnie niecierpli wie wyglądać będę. co wszystko razem z Sobą w nieodmienney łasce y żywey Jego łobuię Pamięci i profiteor być raz naczkeu. Jże WMć Pana Dobr.

202. Epitaphium Equitione Suleryzskie go Deputata z Mozyrza Ruzskiego A.o 1733tio.

Miraris Hospes

Debellaveram hostes, pugnaveram multos

Vincere me ipsum non volui

Nemini benigna, ferocia Morti debellavit.

Repente illuxi mox extinctus

Honorem duraturus, Functionem cum morte coemi

Vi sedem Tribunalis Regni occupavi judicatura.

Vice hac Judicatus

Unum votum tribui

Infatum meum omnium paritas

ex Termino facto peremptorie factus in vita

de morti Instantijs Dnorum serium Executionis sustinui

Tribunalitia penna acre paravit mucrone:

Pro Seditionibus conscius

Pro Parte Sanguinis emisi totum

Violentus Consultus curavit Ascensum

Descendens ex Alto usq in humum descendit

Animi mei minus durabile, mecum mortale.

Nullum timui, nulli cessi,

justitiae subdidi colla.

Colonellus Decollatus.

Ubi et infecto militiæ funeris cornu:
Ultimo visu tam ne mireris cadere dignitatem.
Temporia Sudoris fortissimus hostis
Pœnitentiis transgressus tuis decepti.
Belli gladio, gladio Justitiæ perij
In libertate vixi, ligatus decessi
Ubi Libertas pariat Licentia perij
Alios salvaveram, Me ipsum non potui
Permittenti in Bello vitam
In Pace denegato rogandi
Debitum meum insperatum
Inter omnia pœna certissima hora
Tamen nec stans, nec jacens expiravi.
Disce Justitiam fortissimos perire
Sacra DEI adorare
Leges revereri
Securitatem servare
In Alto esto humilis
Ne dubito tempus videris
Altioris frontis Ego capite diminutus.
Scandalum meum secutoris grande exemplum
Elevatum Caput, jure merito declinavi
Ubique Declina a Malo.
Culpa Peccati, sit memor viventibus
Requiem precare, ave viator, et vive.

204\. Kopia listu JW. Mci [illegible] do JW.
JMci [illegible] Marszałka [illegible]
[illegible] Trybunału Lubelskiego pisanego

JW. Jak z ostatnich listów moich widziałeś, zażywam teraz
dziękuię za Pańską kompassyą [illegible]
a żas zgwałcona u parafiiańskiey w sobie mieć
nayprzód immunitas Ecclesiastica, tudzież wszy-
stkich Praw y swobód securitas, albo mnie
in ulteriorem victimam doprowadzi, albo
ostawaiących przy Prawach, a wolnościach
Obywatelów immaturum zelum wzbudzi [illegible].
[illegible] na gwałt zawołać, że vim patitur
publica securitas, w czym uczyniwszy niebłe-
[illegible] w Przeszłym Trybunale do [illegible]
stopnie, mogę pro ulteriori medela [illegible]
proszę WPana Dobrodzieia dexteritatem, zgwałcone [illegible]
mego bezpieczeństwo, maiąc niepłonną nadzieię
że wszelkie in agendis activitas, in Consilijs prze-
zorność, a nayznacznieyszy Justitiae zelus [illegible]
[illegible] adaequata medela, [illegible] mnie [illegible]
zać Protekcyi [illegible] obowiązany [illegible]
honor y życie złożywszy [illegible] śmiertelnie
[illegible] Expressyi [illegible] WPana Dobrodzieia

Kopia Listu JW. Xiężny Matki [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] pisanego d. 6 Januarii 1756to.

Gdy mam zawsze każdemu dadź wyświadczoney mnie [illegible] Dobroci dla [illegible] przywodzących dowody, że z wielkami nieoszacowany [illegible] [illegible] y Dobroci z nieskompensowaney [illegible] przywiązanym [illegible] Przeswietnemu Domowi swemu, contribu-ere umyślił, żemu, by naymnieyszy [illegible], y owszem zatwierdzić iako naymocniey ro-czyłem. Poznał w tym Punkcie [illegible] mey, [illegible] Jako Oyciec w Osobie Jego [illegible] [illegible] Dobroci w wypuszczeniu [illegible] [illegible], wiadome też są moie niesmier-telnych Obligacyi wiernie [illegible] y nieposzla-kowanie [illegible] [illegible] [illegible] iego sentymenta, y w nich trwać upewniam po-ty [illegible], donec totus consumar in [illegible]. Z których miar [illegible] względ [illegible] [illegible] na Syna mego [illegible] [illegible] [illegible] Dobroci [illegible] Panu [illegible] [illegible] [illegible] pozostałe w [illegible] [illegible] [illegible] wymówić dozwolił, co chce [illegible] [illegible]

affectio[illegible]

206. Effectum przyprowadzić. Spieszę tedy z uniżoną
moią do Boga słuszną Pa Dobrodzieia imieniny przy-
[illegible] aby imieniny równo ze mną
służące były długo prawdziwym powo-
dem Pa Dobrodzieia, a na dalszy [illegible] Imieniu Gospoda-
stwie z Łaski y Respektu Pańskiego ufundo-
wany, niżeli przez Rozmnażaiącą [illegible]
Kommissarza mianowany. o którey dacie a
bo niewątpię, żak gdy w ten sam czas [illegible]
się z submissyą moią, który circa Natalia
Domini Cursum Universalis Solatij przyzwa-
ca, a mnie ad intima powinszowania Dobrodzi Verbo Incar-
[illegible] gloria. Życzę tedy aby Wielmożny Pa
nato [illegible] omnia parent, zaczym Wielmożność Pa
[illegible] in Republica zasługom correspondo-
wała Omnis benedictio Coeli, w iak nayliczn-
nieysze Roku Nowego decursus, in plenissi-
ma zawsze zdrowia Jego valetudine, [illegible]
mum Dziedziczny, ad Solatium prawdziwych
[illegible] niegdy [illegible] znamieniem singulari-
ssimo voto et veneratione.

Powinszowanie w Wigilią Bożego Narodzenia
Patrona [illegible] Adama.

207

Niezliczonemi [illegible] miesiąc Grudnia, nie [illegible] chociasz przy zimowym zaś [illegible] przy Solemnym Patrona Twoiego Festywie prezentować ci należy [illegible] Serce. Serce herbownemu Twemu obowiązane Krzyżowi, Serce niezliczonemi [illegible] y Honorow świadczonych [illegible] Obligacyami, Serce nie ceremonialnemi, ale prawdziwemi wypełnione Expressyami, ktore [illegible] wyrażone [illegible].

Tyś iest [illegible] Patron twoy, [illegible] pomyślnych tyle [illegible] zawsze, [illegible] Na [illegible] a potym [illegible] Zes iest niewinnym [illegible]

208. Pamięć niżey specyfikowane Sztuki

Naprzod napisać Numera 1. 2. 4.

Pod tymi napisać Dwadzieścia trzech

y Fanty zostawić

Z tey Tablicy niżey wyrażoney według licz-

by łacno dowie się może kto iaki Fant ma.

Tablica.

Kiedy zostanie innych	3.	4.	5.	7.	8.	9.	
Tedy ta Osoba przed ktorą	1.	2.	1.	2.	4.	4.	Na Szpadzie
Tedy ta Osoba przed ktorą	2.	1.	4.	4.	1.	2.	Na Pierścień
Tedy ta Osoba przed ktorą	4.	4.	2.	1.	2.	1.	Na Wachlarz

Kopia listu pewney Damy do Jmci Pana

Swata pewnego pisaney

Gdyby nie dla obligacyi Siostry moiey WMPa

Chorążyny, krahe usługi Siostrzeńcy moiey

[illegible] Chorążanki, [illegible] zadziczyłu [illegible]

[illegible] momentów, y cieszenia się z obiecaney

obie przytomności [illegible] Dobrodz. mi

[illegible]

[illegible] cum periculo [illegible]
z [illegible] Taborze Zdrowia
mego [illegible] ktorey [illegible] jego [illegible]
mi niemogło [illegible] mi:
[illegible] mocą [illegible]
ze wszystkim [illegible] dostatkiem [illegible]
[illegible] Serca mego, że [illegible]
z [illegible] całą Kompanią
[illegible], a partykularnie [illegible]
niemy Sługa [illegible] Sakramentowania
w takim [illegible]
[illegible] już zastawili dziś [illegible]
na [illegible] odebrać Benedykcyi.
[illegible] czuć musiemy Umartwienie. [illegible]
[illegible] nawiedził cum extremitate [illegible]
[illegible] na tego, który jest [illegible]
[illegible] in extinctis [illegible]
[illegible]
[illegible] od młodości lat moich [illegible]
[illegible] Żal miałem w Sercu swoim
[illegible] to tylko namieniam że [illegible]
[illegible]

A° [illegible] ludziom innatum est [illegible]
[illegible] niemieśliwi [illegible]
[illegible] obie, ale owszem addidit numerum [illegible]
[illegible] innumerum, a zatym że tylko [illegible]
mam [illegible] twierdząc iż
na jmć Panny Chorążanki Benedykty a [illegible]
[illegible] Pani [illegible] wszystkich [illegible]
[illegible] Łaskawe Serce [illegible]
[illegible] jako y [illegible]
[illegible] nigdy nie [illegible] tamę [illegible]
[illegible] zostanę [illegible] na [illegible]
[illegible]

Kopia listu Instancyjnego do [illegible]
za [illegible] Kawalerem pisanego od [illegible]
Pana.
Rozumiem że jmć Pan Cześnik Chęciński [illegible]
[illegible] cnót y [illegible] przymiotów kawaler [illegible]
swoie zasługi y szczere [illegible]
[illegible] aplikacye, tyle [illegible] może [illegible]
[illegible] dobrodziejki znaleźć może [illegible]
[illegible] że przy tey [illegible]
[illegible] serca dalszego życia swojego [illegible] może

[illegible] [illegible] [illegible], ile iest [illegible] Add.
rzeczą pewną, że [illegible] awantury nie tak
mięszać się, iako bardziey przez Instytuowanie
[illegible] z Dobrami [illegible] przydany
[illegible] swoie [illegible] [illegible]. Nieznana mi
był w prawdzie tak mocno Zasłużonemi, a [illegible]
[illegible] na [illegible] moia [illegible] z [illegible]:
[illegible] usilney wymagać Rekompensaty, y żadney
Satisfakcyi dla siebie, ale w tym punkcie
a żali mogę być szczęśliwym że ta Expressya
moia przy powolnych Chęciach [illegible]
Dobroć [illegible] dla [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible]. [illegible] [illegible] iako nay:
umilenie, uznać za wieczney [illegible] przychodzi:
[illegible] [illegible], który [illegible] [illegible], [illegible]
Obowiązanym, [illegible] Usługami prawie
[illegible] [illegible] [illegible] dowody, a mnie
tyle razy [illegible] [illegible] że nie [illegible]
[illegible] Zaszczycać [illegible] Dobrodzie
20 [illegible] [illegible] [illegible] Kawalera
[illegible] [illegible] wspomnionego [illegible].

212 Przepraszam że dla pewnieyszego przeczytania cu:
dzey [illegible] w Ręku ale ważną Osobą [illegible]
w Zaszczyt WWM Pani Dobrodz. [illegible] mam pra:
gnienie co mi się wykonam presentibus po:
ważam z wyrażeniem należytey Obserwan:
cyi, y żey osobliwey Zey Zamieszkaniem Proźby dla:
bys tego, ktory nie tylko Świadek [illegible]
nieszczęśliwości ale też Gwarantem był moich
[illegible] na ukoronowanie a Generis
Estymacyi y Respekt dla Osoby Jego będzie w
Zachowym Sercu swoim wtey Okazyi [illegible]
wał, w iakiey Chęci y Pragnienie tego Powinien
Kawalera dla Siebie Zamierzaią metę. ktore
go wraz z Osobą zastawey z [illegible] Ruiny me:
pokazuiącey dobroci Serca Jego pozwoli to
wyznać że znaczny był [illegible] [illegible].
[illegible] [illegible] Kawalera Do [illegible]
promienioney Damy
Gdzie Sama Proźba to wykonam, co mam w
Żywym pragnieniu, że wtenczas Szczęśliwszy
bo przez składam U Nog Wielmożney Pani Dobrodziey
Zwy[illegible]

[illegible] pamięci Dobrodzieja, y potrze-
bnym [illegible] zdaniem z niego Dobro-
czyńcy [illegible] Protektora [illegible]
[illegible] ktory dobre usiłowania
moie w [illegible] znamienią, na-
zaś rowno z Uniwersalnością Sentymentow
konkluduie na wszelkiey Jey Obligacie.
ktorego wraz [illegible] pod [illegible]
znamienię być z powinnym Respektem.
[illegible]

[illegible] [illegible] za tym że [illegible]
[illegible] do Listu wspomnianego dany.
Łaskom do Statecznego Sentymentu życia uznawać
nieporownaną dumę [illegible] WMM Pa-
[illegible], y [illegible] Dobrodzieyski
[illegible] Respektem tak [illegible]
w Liście [illegible] nayusilniejszą ponowić
na tych Obowiązkach, ktore trwać we mnie
nie przestaną. Znamię zaś co iest Powin-
ności, ażebym [illegible] co wyrazić, co Powin-
ności przysposobionym Mowy Instrumentem wyra-
[illegible] gdy w tych Czasiech rozne Okoliczności
niezgas[illegible]

224. [illegible] [illegible] niemu tey niedo:
[illegible] [illegible] wzięto uszczęśliwionemu
a [illegible] naznaczonemu swoiemu czasowi. Kto:
rych to [illegible] y [illegible] moim naywiększym szczę:
śliwieniem [illegible] [illegible] mogę nie:
[illegible] przyiaciel a sługa [illegible]
Pani Dobrodzieyki być do zawarcia [illegible]
[illegible]. Którego przez wszelkie [illegible]
[illegible] [illegible] łasce y wielowładney
[illegible] WWMćPani Dobrodzieyki raz na
zawsze [illegible] znamie być z nieporówna:
nym Respektem WWMci [illegible]

Kopia powtórnego listu instancyalnego zatym
ze Kawalerem do Matki tey że Damy.
[illegible] Respons WWMćPani Dobrodzieyki [illegible]
[illegible] Respektem odebrawszy [illegible] [illegible]
[illegible] Panny [illegible] Dobrodzieyki a [illegible]
[illegible] WMćPani Dobrodzieyki weale [illegible]
[illegible] y uszczęśliwieniu [illegible]
[illegible] [illegible], atoli [illegible] [illegible]
[illegible]

[illegible] mające mowy [illegible]
że ten który z niepojętymi [illegible] obie
[illegible] rzeczy, z których [illegible]
[illegible], nieprzyjazne [illegible]
[illegible] Dobroczyńcy [illegible] do [illegible]
[illegible] Pana [illegible]
[illegible] serce byleby tylko [illegible]
[illegible] Protektora [illegible] Dobroczyńcy [illegible]
[illegible] na drodze [illegible]
[illegible]. o którą jako teraz Suppliku-
ią za [illegible] do [illegible]
[illegible] przy złożeniu [illegible] mowy [illegible]
[illegible] jako najpokorniey
[illegible]
[illegible] z [illegible] wdzięcznością

[illegible]

Kopia [illegible] winszującego [illegible]
[illegible] y [illegible].
[illegible] moich [illegible]
[illegible] Dobroczyńca [illegible], [illegible]
[illegible] przychodzi mi dziękować

za Nie

210. z Nii y ukornie przyznawać że moią szcze-
rą y obowiązaną powinność w Powinszowa-
niu Solemnizacyi Narodzenia Pańskiego
y Roku Nowego Inchoacyi które lubo opuści-
łe [illegible] nay [illegible] y Nayprzynęyszali-
[illegible] Boskiey Dobroci przy
Pamiętaniu [illegible] Jego wyrażeniu Miłosier-
dzieństwa [illegible], aby ten Nowo Narodzo-
ny Pan, uczyniwszy z Starym Rokiem [illegible]
[illegible] koronizm Nowym od [illegible]
[illegible] po nim następujące przy [illegible]
[illegible] Zdrowiu [illegible] Sukcessami. Te
moie szczere y wierne wyraziwszy Apre-
[illegible] z Nayniższą na zawsze [illegible]
[illegible] Uniżony Sługa

Kopia Listu Pewnego in publicis pisanego.

Powzięła [illegible] Nuntio wiadomość o [illegible]
[illegible] Zdrowiu uczyniła [illegible]
[illegible] aby Bóg [illegible] Jego
w Nayszczerszym Zdrowia [illegible]
[illegible] Italia [illegible]

Ktory attentia [illegible] iakom ex publica sta:
nia uwiadomiony Jmć Pan Dobrocki
Cecumbit w Dobraich swoich [illegible]
[illegible] powi
tac [illegible] Jmć Pa Dobrocki
z [illegible] sposoby mowie in Ordine Czeley
Marschałka, iako też in rebus [illegible] Feudo
[illegible] aby iako że wez prawia [illegible]
ac [illegible] wykorzenione
[illegible] na [illegible] sie dity
[illegible] niemogi, tak y teraz iezeliby Dawny:
mi Praw Zgwałcenia Scieszkami zabiera:
ły byc [illegible] swoie ad votivos Eventus
doprowadzic, przy uczonymi ad prowida
Agenda Srzodkami, y roztropnosci w Radzie
abys nam dopomogł, takowe Drogi Zapisie
Offensionis Zaradzic a Prawa Prerogatywy
w nienaruszonym utrzymac Obrembie, Znaydziesz
mie Jwmć Pan Dobr. in societate Operis pragnącego
uniformitatem myśli y Zabiegow do iak naylepszego
kierowac Konca. Zzaniu Manum comprimo, sze:
rząc per immensum Voti Animiq teneritudinem
piszącsie w rzetelnych szczerey Myśli Obowiązkach.

Jwwmć D. Dobr. [illegible]

218. Kopia Listu od Wdztwa Sandomirskiego do JW. Hetmana WKoron: za JmcPanem Rotmistrzem Sieminskim pisanego Dń 11 Xbris 1753. z Opatowa.

Jasnie Wielmożny Wci Panie Wda Krakowski

Nasz Wielce Mści Panie y Bracie.

Włożona na mnie od Przeswiet: Wdztwa Sendom: Funkcya Marszałkowska pozwala mi tyle Szcze: scia że mam honor w Szczególności moich JWWmc Panu prezentowac Denuszpyx.
Maiąc zas wzgląd Wdztwo Nasze na wielkie zasługi et Zelum circa tuitionem boni publi: ci WJP Zygmunta Sieminskiego Podczaszego Mścisławskiego gdy mię tez Wdztwo Obligowa: ło et Laudo publico zlecito, abym tegoz JPana Sieminskiego Favoribus et Gratijs JWWmc Pana rekommendował, tak aby in desiderijs suis przy tylu deklaracyach Łaskawy Respektu Jego otrzymał skutek, Ore et Nomine Całego Wdztwa Sandomirę upraszam. Samego oraz z Siebie Respektowi Jego przyłaczaiąc jestem z Należyta Obserwancya JWWmc Pana Uprzeymie Zyczli: wym Bratem y Uniżonym Sługa. Antoni z Dębice Dębicki Łowczy Wiślicki Marszałek Koła Ry: cerskiego Wdztwa Sandomirę Seymiku Boni Ordinis

[illegible]

Kopia Listu [illegible] pisanego z [illegible] do Regimentarza [illegible]
pisanego

Z [illegible] tey powolnosci, ktora de exacta Observan
tia winien Jestem [illegible]
Dobrem, zawsze wolę Jego im promptitudine
Obsequij Zachowanie za szczegulnieyszą mam Cha:
[illegible] Ordynansie chwalebney
[illegible] Dobrem, ktore tak rostrzepne
[illegible] do [illegible]
[illegible] a Gospodarstwa mego, Zakcileu
[illegible], aby [illegible] na [illegible]
[illegible] Ktore [illegible] przychadzi mi
prozbą moią instanie do [illegible]
aby [illegible] wiadomosc [illegible]
[illegible] Chorągwi, wszystko na nie o
[illegible] Ordynansach mieć [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] Regimentar
[illegible] Dobrem [illegible]
[illegible], ale ze in tanta loci [illegible]
distantia, [illegible] wiedział in
[illegible]

[illegible]

220 [illegible] Ciebie [illegible] [illegible] zostawam
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

JWM[illegible] Pa Dobrod.

Rekomendacya od [illegible] [illegible]

Przez ten obowiązek Przyiazni ktorymi się [illegible] Osobie JWMPa, y przez konsyderacyą tak [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] iego, wiążąc na Mię wzaiemnyczym [illegible] Zasię [illegible] nie ważę, co miżeli [illegible] [illegible] iac zechcą dowod wmienionego Expedyi [illegible] na Usługi Dostu [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] Mię Jest Stateczne [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

JWWM[illegible] Pa [illegible]

Powinszowanie od Dworzan Panu swemu po skonczoney Funkcyi Marszałkowskiey Patrona [illegible]

Takie [illegible] [illegible] spodziewać się [illegible] ze [illegible] [illegible] ktore inextricabiles Nexus spraw [illegible] Familiey [illegible] vice Regia przy Marszałkowskiey [illegible] [illegible] ad dissolvendum podała [illegible] [illegible] [illegible] związał [illegible] [illegible] [illegible] binatu Limitże. A z [illegible] habuit finem Verbo[illegible]

[illegible]

[illegible] się [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] się
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible], [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible], [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] w [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
mojego uwięzienia dni Twoich, których
ja mieniem to [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] Twoich [illegible] [illegible].
[illegible] [illegible] którą [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] co daję [illegible] na [illegible]
[illegible] która [illegible] wiecznie [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] Twemu [illegible]

[illegible] [illegible] [illegible] a [illegible]
[illegible] że co [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] obowiązane, y [illegible] [illegible]
[illegible] duchu tego [illegible] [illegible] wyraźnie
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] Twoich
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] Za [illegible]
[illegible] [illegible] Twego [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] wolności [illegible] w [illegible] [illegible]

Ludwik

wszystkich Taiemnice starego niedźwiedzi dawi
[illegible] niektórych dicento in verbis Bre iako:
Sardziny devote in tota corde Zyczliwe u Naz
swoich z [illegible] [illegible] [illegible]
iako iest Przewodnikiem [illegible] Feba
nie [illegible] [illegible] [illegible] potatym [illegible]
cie tego Zodyaku Promieniom załozył mię
[illegible] Czczeguinie Domu swoim [illegible]
ktorey bez Alternaty [illegible] co raz
[illegible] Fortun y [illegible] [illegible]
swietnym Splendorem na [illegible]

Dent [illegible] Incolumes Diu Caeli numina vinos
[illegible] [illegible] rotior [illegible] pas honore.

Kopia Listu JP Wielkopolskiego Chorążego [illegible]
do JP Sty Oświęcimskiego piszący o [illegible]
[illegible] do Trybunału pisanego

Dwoiakie mam motivum Jego Pa Sty Stolnic
kiego idącego do Trybunału Lubelskiego [illegible]
Pana Dobrodzieja Rekommendowac Wrzuteniey,
Pierwsze non latet, ze w krótce afiocinbitur
mojej [illegible]

moiey familij, drugie zas tamze patebit, że ponoszący krzywde sprawiedliwość otrzymac szczegulnie intendit. Sam zas Justus et talem Causae exponet, mnie sufficit znaiąc Jmć Pa Dobrodzieja zawsze mnie y należącym do mnie Propitium, tudziesz a Justitia non Alienum, iak nayusilniey upraszac, abyś mu wielkim Kredytem swoim zaczawszy w łasce, Cuncta Sedibus Illis Numina Faventia reddas, za co dozgonną Obligacyą wyznawać bede, y Jestem z nią przy Nayniższey Służbie mi[illegible]. Zyczliwym Pa Dobrodzieja

Kopia Respons na List zalecaiący o zaniedbanie Korrespondencyi.

Nie gnusnosc ani niepamięc iest moią winą, żem dotychczas w tych Kommunikaturach nie nadgłosiłem się Jmć Pu Dobrodzieiowi, bo w obowiązaney na zawsze trwac będę attencyi. Ale przez powód ciężkiego Chorowania wmoieycy Zbrainskie o kredyt, złożywszy mnie ostatnio, iest prawdziwą przyczyną opoznioney in deferendis pilności. Słuszny wsz Dobrodz z wielkim

224. przyiął ukontentowaniem to w liście do
mnie pisanym usprawiedliwienie, zawsze do:
brych y pożytecznych Bono publico Interessij
że one zwyczaynie Dobrowolniey coagglutinat do spra
wiedliwym Iego Sentymentom, przeciwnym
zaś sposobem sensibilissime przyiął wia
domość odłączenia się a recto Systemmate
Imci Pana Marszałka Nadw. Koron. Siostrzeńca ze z
sprawiedliwych Ściezek którymi glorios
olim postępował wypadł, y usiłuie się do
nadszytego collabentis Regum malis popie:
rania, Bytności IWMPana Dobrodzieja usilnie żą:
da Jm Pan Hetman Dworny, mowił ze mną abym
wiele naymocnieyszych wyraził terminach,
y innumera Solatia z tego wyrażony
przyczyny sorumbaiąc, y mocne pragnienie
widzenia się iak nayprędszego z IWMPanem
Dobrodz., maiąc barzo wiele wtych y wielu
inszych okolicznościach ad conferendum, po:
zyskam IWMPana Dobrodzieia Zdanie Seymowy
sterowany in puncto introducti ad plenos
Consilios Negotij, że ad mentem Przyiaciół
Ludzi

... Lewiset niewystawił per contumaciam Ordynat na Expedycyą przeciw Moskwie, tym Dekretem przy tyłu Konstytucyi firmatur solidatury, Jus Ordinationis że zawsze Rzeplta miała, y nie ma pouimno moc rządzenia się czyli poprawienia tego w Ustanowioney Ordynacyi, co bieży z opisanych Prawem wypadło Kiegoś ... do należytey miary, y powinnego porządku z mocy bez prawia swoim przywracała Rządem; Zastanieść Wowne Pan Dobrze wiele rozummiał z Prawa y racyi ułożonych rożnych Authorow. bez Dmion wtey Okoliczności Zabaw, ktorych iest zbiór niemały gainiących Xiążęcia Marszałka Actus Legi Obnoxios et intolerabiles. y mnie na tym miesca dicitum Nutibus et Officiis Ustąpiłto ry innitus Wieru Wownego bow ... pragne penisere a votis, iako z Naygłębszym Uszanowaniem Wownego Pana Dobrodzieia

226 Kopia Listu pewnego

Doszła nas tu funesta tama Litwo przeciwna
pewnym Nadziejom wiadomosc, o Zerwaniu Sey
miku Sieradzkiego, w ktorego Zepsuciu JmoPana
Hetman Dobrze votis JWW. WMPanow propensus
Znaczną dla Dobra ~~[illegible]~~ powszechnego ze:
sentis szkodę, że [illegible] Samo Dobro [illegible] male:
vota diffidentia w drodze wielkich zasług
bieg do dalszego dla Niego honoru, [illegible] czy:
niny pożyteczney przysługi zatamowała,
to pospolitosci zas z Nas kozdego dotykaia, że
na tyle lub niedostatek fato iniquo [illegible]
z[illegible] publica Operarium do tak potrzebi:
ney nieprzypuściła roboty, ktorzybys instar
Atlantis budowlą swobod Oyczystych bez po
chylenia się na grożącą upadkiem stronę [illegible]
[illegible] utrzymać sposobnoscią, opaczny zas po
sobem do wystawienia przeciwnych [illegible]
zamysłow, taka i o tey roboty dysponowali [illegible]
ktora destruit aedificantis [illegible] [illegible]
[illegible] Mowiemy o tym voce Cloris et voce doloris

dobić, że tym ten Oyczyźnie pożytki poka- zuiące, sprawiedliwość przynoszące, utwier- dzaiący Pokoy, niebędzie ięzyk mogł tanto dignio- ne wspierać, iak niegdyś utyskował mister- ney Rzemieśnik głowy na Tomasza, że Opus multorum Annorum destruxit, tak Oyczy- zna vehementi spiritu recte sentientis wołać powinna na Niedowierzaiących Staw: na Tomaszów, którzy przez oddalenie Statutu Dobrach od Funkcyi, a consequenter y od łaski stawszy się Erastes in Semita in Ali- tum iuccemu Opus Saeculorum zgruwali. Zkąd a powszechna że tego Nam nałożona zawzięłość przy ptaszczyknem Merita polity- ki oddaliła od dzieła Seymu, Dzieła byćby- łego Szczęścia do wyrobienia trwałego, który insatiabili Comi publici Cura zasłużony, Ore et Opere pro Gente Cato, któremu wiadome Patriae Leges, Officiumq Fori, Mogłby longa dire- ctionis Era Dobra Rzeczpospolitego, Uspokoienia we- wnętrznych przeciwności, Zamienić in ramum Civica, et palmam Pacis, y tą łaską, ex Scopulo Publicae diffidentiae ruszył bieg Cyczystego Szczęścia,

przewrzaca

228. y w Rzeczy pewney stawic nadziei.
Piszącemu piorw Lubo kto szczerych Mysli Mu
nistro wypisac niewowierzam; Z kąd ta Man
szkodziwa, a pewną dobrocz Zasługi tłumią
ca wybuchneła przeszkoda, y ze spodziewane:
go w Upewnieniach Sukcesku, Koło wstecz się
obrociło, domyslic się iednak y poznac można,
że to fallax equus ad Salutem, ktory ten Wszech
przytak wielu przewodnikach na Skrytych Za:
mysłow dawną y bitą naciągnoł drogę. —
Kiedy teraz nieprzyiazna fortuna przez wro
dzoną Słepotę Zasłużonych mijaiąc tak Ła:
skawym Los zaległa, na ktorym wichrem Zo:
branę wspaniałych Czynow w tonie Snopek.
Z wyboru ziarna wgorycz mirry zamienił:
ni, Spodziewac się potrzeba, Że te przy ku
Jesien, Dominus Messis, przez ktorym Zasług
nasłych nostanimus manipulos, obroci wła Sław:
sze Lato y w Zastarzałe Zasłużonego Domu Cie:
dlniło wniesie dozrzarośli, in Augusto wyż Se
go honoru Owoc, y wprzyięty Ostrą Miena:
wiścią Weymowey Laski, tonce Za szczęscia Ta:
ssy.

ieo. y z Rycerskiego Koła, unayszna-
niey. wielkich Rycerzów Świata przez-
nieść wybor. y w ożywionieyszym rzędzie
zgodną nagrodą uszczęśliwi zasługi, czego
ja z wolnymi szczerze życząc Obowiązków
piszę się z głębokim Uszanowaniem

J.W.M. Pana Dobrodz.

Kopia Listu JWWd. Hetmana W. Koron.

Wiadomość o niedoszłym Seymiku Wołyńskim
N: umartwiła mnie partykularnie, nie tyl-
ko z szczerego przywiązania do Osoby
Jmgo Pana, ale y z Obojętności publicznych
ważnieyszych, w których zwykła Wm Dobrodz.
...ca legev Patriae żarliwość, czyniąc mi
...zną Ufność y nadzieję skuteczney
tychże Praw nachylonych podpory. Świad-
kiem mi będzie P. Bóg, że wcześnie byłem
sollicitatus, y prawie praecisa mente oba-
wiatem się zawodu tego, który evenit dla
Jmci Pana, a razem y dla Nas wszystkich
Dobra.

dobrze oyczyznie myślących maiąc wielkiey podeyrzeniu Simulatas Amicitias iako ogłoszono, co lubo Sam Wmćpan poznawać y przenikać teraz możesz, żuąd dla niego że wyniknęły przeszkody, zachowuię iednak sobie do powitania Wmćpa do statecznieyszą wtey okoliczności explica cyą. Interim życzę y upraszam usilnie me ażebyś Wmćpan przed zaczęciem seymu ziechać raczył do Warszawy, y będąc upewniony, że m iest z nieodmienną przy wiązaniem distinctissima aestimatione

Kopia Listu pewnego

Powziąwszy wiadomość że wczoraj list mój ordynowany niedoszedł rąk Wmćpana dobrodzieja umyśliłem że repetere crambe fas est, y razem wyrzec expressyi promptitudinem pełnienia rozkazów Jego, wiedząc doskonale, że iako wiodłoną chęć mnie obrony konserwuiesz Oblivisci sui me nimpe.

mnieyſze sumnienia, tak doskonałości swoiey
inter conjuges wzniecione suspensye, defi
citate sua moderari żałowac fatygi swe
iey niebędzieſz. Niemam da woſobie, ubi
iactantia verba, ſ wkorzenionego zawzięto
ści uporu, bo prawnemi iego terminami,
niechciałbym być Offensor rzeczy positi
va, a despicere divina, iſtac nazyem
homu, a dubo znaczną na honorze po
nosię krzywdę, przez niepotrzebne akcy
cyi moich niedoskonałych czyli niedobrych
interpretacyi, i że w ſiebie mam Ekspliku
cyą, qui illorum sine peccato est, proi
iciat prius in me Lapidem, a iakosię ni
doczego nieznam, tak cum recte vivo
non curo verba malorum. Nietylko to ex
Opere charitativo słowy, a dobrym uczy
nieſz, ale in omni foro dans juracziuri
tibus perpetuum między nami impone
re możeſz silentium. A tak z Was kto
skazow jego słuchać zechce postępkiem nie
ilość

chciał, Anathema sit, sam na siebie za wkładam Obligacyą, niech będę z niewczy Szczęśliwych wszelkiey, ieżeli w czym Obligacyom Jego devius zostanę; gdyż z tym miła iąż ten życie y umierać pragnę, że nunquo non addictior Alter.

Iwan Cmadar Obrach

Kopia Listu Instancyalnego.

Jako zawsze gestio dawać Wm Panu iaknay częstsze wśmiey weneracyi moiey powtórzenia tak przez idącego w pracy Jego Imci Chorążego mówiłam znowu się z mą iak nayżywiey popisuię. Adminiculum Obszernieyszy nieco litery moiey, mniey potrzebne będzie tam, gdzie cognata nomina wprzytomności zobopolney będące, wymownym Łaciney Krwi łączącey że mówią językiem ściśle a dawne urodzoney Przyiaźni węzły bez nayminieyszey trudności z twierdzić y opowiedź potrafią. Że lubiey expectationem meam impleburnt, to wraz y Communi Przyiaźni napisze bono proelepse służyć nie

będzie

bić y mogły, a że szczęśliwie nie mrzeka(?) tytułem, z ktorym był, pragnę zawsze cis ca distinctissimum cultum.

Z(?) Uniżony Sługa

Kopia listu pewnego

Ponieważ motus maiores peperunt minores, y już teraz Jmci Pa Dobrodzieja wybierany Król non eo inficias, iże że iuz praeventus hetman wydanemi przez Umysłu(?) pod aresztami oblecenie za ustnym sel z nim znacznie suum succurrere civitati cadenti. Względem obywatelow w Litewskie, zatym że niemiałem wcześnieyszey od Jmci Pa Dobr. informacyi, wszystkoby się było ułożyło. przedlisty teraz póżno y niesłusznie zabiegać (: iże że aniżeli(?) mniey pisanie miewno lecz nie szpatało trzeba mówić medi(?) adhibenda w głowie układać(?)) Atoli mają Pan Moy Mści Dobrodzieju cui fidas, że iuz solutus a vinculis, niemyślę iurare in verba Anterioris Magistri, wszystko owie in favorem Nostrarum Partium stanie, pięlęby(?) ilu nas bez violencyi y rzewatienia(?) praw.

pro rato

234. pro rato et grato habebo. w Profesorskim pro dignitate vestitura Viri iusti et Prudentes eligantur, bo inaczey satius żadnych niemiec. u Jlemu Imci Memu Mści Chorążemu wielkiego Rozkazu quia sentiam dicit. Ale e extra dubium, supposito Candidati, omnino sunt a functione arcendi. Juz tedy y ztym spo dziewamsię ze unius Jestem z Ich mm Pana Dobrodz mentis. Jeszcze raz Żal moy po wtarzam, ze circa praemissa nieżmiernie myślę z sobą w Krolowie. Tu w Krotoszynie niewiem ieżeli reparabile będzie Czekac muszę, bo Marszałek Radny musząc czekać na Brata z Dereyn nacyi powracaiącego ieszcze incertus ieżeli non ad ... musi, albowiem posiedzieć tam w Drezńie musi, a nie Ova praesentia ieszcze go tam niebyło, a nawet y naymnieyszey o Nim wiadomości o ktory Czas mogłbym trudno upewniać, ...

To wszystko przez Umyślnego tam iadącego krotko wyraziwszy, ... kochanego ... interes Valid et officiali ...

et efficaci Illmi Pana Dobr. manutentioni Usilnie Rekommenduię. Mnie niech stawnie Jego Łasce Dziadowskiey, Jestem intimo affectu incessanti Cultu, et tenerrimo Respectu.

Illmi WMci Pana Dobrodz.

Kopia Listu pewnego

Dochodzi mie przed Intonowaney Alleluia wesołe, bo Łaskawych Illmi Pana Dobrego Approbacii Onegoż ogłoszenie, że wzaiemnie przywitanym Mu sercem y szczęśliwością czynię, życząc abyś z Zwycięzcą Chrystusem Triumphum Agens wnie zamierzone lata z partykularnym Sobie wszelkich Powodzenia, et insuper Superes zbawienną Łaską, quaevis Publica adversa.

Ale niewiem co rzec nato, ieżeli Prawda, że Xiążęta Lubomirscy, tylko umknęli, nie rozpuściwszy Woyska, którym od Dworu uczynie ultimum injunctum, iako y Hetmanowi, aby zostawiwszy oraz Zone Dubno cztery Kompanie hanackie wyciągnął, aby wszystko aż do ... Cambitor rozpolowani zostało.

236. Tendentia ad interturbandam tranquillitatem
Consilia będą miały teraz po sobie Pretext,
y trudniey że będzie ułagodzić. Dziękuię pro
Communicatione szczegulnieyszey Circum
stancyi, y od WPana stwa Woiewodow [illegible]
nirslias ieszcze dzisiay niewidzianych, ego
dem refero gratias et vota votis refundo,
dla krotkości Czasu zżywszy Protestuię se
meum unicum być a Cineres.

JWWMM Pana Dobro[illegible]

Kopia Listu winszuiącego Orderu Świętego
Stanisława nie Zasłużonego Oycu znaią [illegible]. Kto
czyli ze niepodobna Bedzie, ze celtow [illegible] na
mniey wiecznym Ozdobieniu Odzywamie applau
zuy Obligiem, zta przy teraznieyszey Czasie Oppor
tunacyi, azey Obrity Natum praeurior Narodu [illegible]
Boskiego pierwszy, Ziemskich Potencyi Regnant,
iak szczęśliwych tak niezmyslnych Subiectow
Probant, a te Zawsze victor. et ex utroq Caesar, wszyst
kie konczącego Roku przeciwności, wspaniale dla
Rok nowy Zamienił pomyslności, y pierwszemi tegoż
Znie Dystyngwowane Zasługi Jego rekompensował Honora
mi Associet te Principibus populi sui. etc.

Kopia ~~listu~~ Responsu wyniżej wyrażonego dziękowania życzenia y szczęśliwego Roku

Akcym nieprzypadł S. Augustyna Cenzurze, że nihil est barbarius quam si literam non rescribere, kiedy mnie urzędowne dni ostatnie dochodzi list życzliwy Kolędy de 4ta Januarij z zainformowaniem Świętego Patrona mego oraz y za szczęśliwego Roku Nowego. Spodziewam się że nie podpadnę Cenzury, w tym moim Responsie y podziękowaniu, życząc mu szczerze, aby iuż pomyślnie wrócony Rok, iest in Auxilium iako najszczerszego zdrowia z ukontentowaniem wiem to mnie zamierzone Lata, Patron zaś mój y Imieniu... który nas drużbowstwem łączy, niech nigdy niepozwala rozłączać serca Jego od mnie ...nego, mnie wraz z ... ... iako najdłuższych przeciągiem. W... Pana zaś ... ingentem magnam ... progenie ejus &c

Kopia Listu pewnego w Interessie Sejmików

Z wielkim Respektem odbieram list ... y ... aby Towarzysz Gospodarstwa mego prze... we wszelkim ... virtute ...

[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] moimi
[illegible] o [illegible] [illegible] [illegible] mi [illegible] wszystkim
non vinci fulmine Jovis, y owszem miał corrigi
re [illegible] do [illegible] swoie rezolucyi [illegible]
[illegible] intro nazad [illegible] [illegible] Znaymu
[illegible] dobrego Uniwersału powtorne niewydo
[illegible] zaraz [illegible] ktore mu obiecare.
[illegible] [illegible] zaraz [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] bez [illegible] [illegible]
[illegible] ktore [illegible] nieszkodowali y na
[illegible] y na fortunach [illegible] y krzywdy [illegible]
[illegible] [illegible] Czasami exceptata consilia.
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] dawni [illegible]
[illegible] [illegible] Uniwersału
przez wyiecznanie powtornego [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] żeby denegare [illegible] nie
[illegible] [illegible] controversii bo na
[illegible] Posłow, a [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] o tymże sine contradictione [illegible]
[illegible] Znayomiący. [illegible] to nowy [illegible] non
[illegible] [illegible] de omnibus [illegible] [illegible]
wiamy aby to [illegible] niebyło [illegible]
[illegible] albo do Zakaszemia [illegible] do [illegible]
Consultaris Navis. [illegible] wyiechałem do
Nieświeży na drugi reversurus aby [illegible] [illegible]

Czabelskiego [illegible] [illegible] [illegible]
nie dysponował, [illegible] [illegible] [illegible]
w tych dniach rozkazać tylko obligował
[illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] mnie list
[illegible] [illegible] [illegible]
rozkazom [illegible] Pana

Kopia listu pewnego

Komend [illegible], który mi recenter [illegible]
[illegible] [illegible] voluntati [illegible]
[illegible] [illegible] in locibus publicis, bar
dziej mnie [illegible] conditione [illegible]
[illegible] [illegible] bandzie [illegible]
we [illegible] [illegible], które [illegible] pełnam,
[illegible] [illegible] conjectu [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible], który [illegible]
[illegible] [illegible] Rempublica
[illegible] [illegible] [illegible] Illum
[illegible] konserwowan [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]
tione.

[illegible] Dobrz[illegible]

[illegible] [illegible] [illegible]
Lubo przez [illegible] moie [illegible] [illegible]
przy listrawnym [illegible] [illegible] [illegible]
po wielob [illegible] moie [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] mnie [illegible] [illegible]
Dobry [illegible] wlozony [illegible]
[illegible] [illegible] est accepti [illegible]
[illegible], iako z [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] momentalnie [illegible]
[illegible] [illegible] Miejsca tey
[illegible] Satisfakcyi, [illegible]
moie [illegible] [illegible] [illegible]
Dobr [illegible], iako [illegible] w [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] Dobrodzie[illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]
ca jest [illegible] [illegible]
[illegible] Dobr [illegible] [illegible]
[illegible] ktorey [illegible] [illegible]
[illegible] Zatym [illegible]
[illegible] [illegible]
[illegible] [illegible]

Kopia Listu pewnego

Jeżeli kto bardziey [illegible] niż ja [illegible] życzy się większe [illegible] mnogości [illegible] Interessow w tym czasie [illegible] niemogę w ktorym [illegible] moię miał bym satisfactum. Przyznam się [illegible] że nienaruszoną y nieprzełamaną Łaskę by nayponiżeyszy [illegible] Interessow [illegible] [illegible] [illegible] znam w sobie [illegible] y Godności [illegible] [illegible] y ze Synem moim [illegible] [illegible] takowa wyniszła [illegible] ktora za [illegible]owawszy [illegible] do [illegible] chu w Sieradzu a potym [illegible] [illegible] przynaymniey musiała. [illegible] przynaymniey in Officio [illegible] quo non [illegible] [illegible] [illegible] Teraz [illegible] [illegible] [illegible] Momentu [illegible] jest

242 Kopia Listu pewnego winszującego imieniny

...inszować Imienin iest to, wszechmocności Twojego

...ie Obiectum, że iednak w Obowiązanych Sercach

y Umysłach nayiwięcey praktykowane, dla tego

odemnie omni titulo do równi ... Dobro

przywiązanego Zapomniane być niemoże, tym

... Terminami, im świeższe świadczą

... consellund ... dla tego meritum.

... zas miejsca odręglość w Osobliwszey ...

mię expressyi, Adminiculum Literale ...

... do wynalezienia słów wybornych

... bo ... Dobrą

myślą niebawiące przyjmuje ... prawdziwego

Animum specta non ... prawdziwego ...

... swego ... Zasługi swo

... , aby przez Zasługi swo

... w gradusie Honorów Ziemskich ...

trona swoiego, przez Interecessyą ... na ...

... Stopnie ...

nomine Adalbertus a przy talimey ...

... setne ...

... swego wniedmienney konserwowal ...

... się ...

sie, ktoremu raczysz Indulgere [illegible] zaciągnioną 243
pamięci i z [illegible] a [illegible] własnego Serca
Exprессуą, tego ktory [illegible] życiem [illegible] y być
pragnę. [illegible] Pana Dob.

Kopia Listu pewnego

Niemniejszey [illegible] tylko z całolitośnego [illegible] natural[illegible] [illegible] bliżo [illegible] z Imć Pm̄ [illegible] Chorążym [illegible] mu życzysz [illegible] do potykania [illegible] uszczęśliwienia [illegible] dołożył. [illegible] wtenczas [illegible] Awansowaniu na Chorąstwo [illegible] Ten [illegible] Łaskie Twoje [illegible] potrzebie [illegible] da [illegible] swoiey, przez [illegible] Boską [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] Intraty na [illegible] [illegible] na [illegible] wziąteli [illegible] na Swoją [illegible] nie [illegible] [illegible] honoru [illegible] że [illegible] Party [illegible] potrzebnie [illegible]
Drzetło.

44 Przeto wielka się do Łaski [illegible]
Funkcie [illegible] dla siebie [illegible]
niestali proszę [illegible] bo przez [illegible]
[illegible] kochaiącemi
Siebie więcey niżeli na moią Prozbę [illegible]
[illegible] upewniam że co tylko [illegible]
iakobyś [illegible] Poniewaź
ale tego [illegible] Systemma [illegible] usilne [illegible]
[illegible] stanowie [illegible] dobrym
mieniu, y przyzwoitym Szlacheckiemu Imieniu
[illegible] Honorze. A zatym iako [illegible]
Króli [illegible] zupełnie kontentować
[illegible] pom[illegible]lnego [illegible]
[illegible] intercedendo
[illegible]
[illegible] z należytą Estymacya [illegible]

Mowa przy Podniesieniu Laski Marszałkow-skiey przez Marszałka miana.

A Zatym Szanownymi a co większa szczęśliwemi [illegible]
[illegible] Trybunał
[illegible] powierzo-
[illegible] niżeli mi przyszło podnieść [illegible] na

[illegible] [illegible] pierwszy [illegible] bolesni [illegible]
[illegible] [illegible] przyjmać [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] że [illegible]
przez ostatnie [illegible] [illegible] [illegible] JW. Mci Pana
ochotę Obywatelskiej [illegible] y [illegible] Pan [illegible]
starszna [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
Polsce [illegible] [illegible] [illegible] uważaniu wyłączyć
podziękowanie [illegible] [illegible] [illegible] pamięć
[illegible] na mnie wzajemnie [illegible], Aby nieustawać
[illegible] do [illegible] uszczęśliwienia publicznego [illegible]
dążące Usiłowania [illegible] JW. Mci [illegible] wznawia
[illegible] [illegible] [illegible] Spiritu Consilij [illegible]
[illegible] Jego [illegible]. [illegible] Administracji [illegible]
[illegible] należy, zapewniam, że [illegible]
[illegible] Komentarzy [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] tota composita [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] miejscu [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] decorant [illegible]
[illegible] pro Justitiae zelo, pro Conscientiae
[illegible] pro gloria [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] aby abhinc [illegible] Justitiae
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] et [illegible] sceleri sit timor. [illegible]

Hugo Kołłątaj

[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] Panie [illegible]
[illegible] [illegible] Dzięki [illegible] nalezy podziękowanie
[illegible] z [illegible] [illegible] postanowi[illegible] [illegible]
merita na tym [illegible] [illegible] Kongregacyi
[illegible] [illegible] teraz [illegible] moie umierać, [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] moią, przy
[illegible] in primo [illegible] flore, [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] justitiam [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] et [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] exemplo [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] et ad Patientiam exercen[illegible] laborum. Nie
[illegible] [illegible] meczar
chayte przynaymniey [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] nagroda [illegible] [illegible]
[illegible] w mnie sprawiedliwość [illegible] [illegible]
[illegible] tym mieyscu [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] Kollegow moich umieraią
[illegible] Ante [illegible] moich [illegible] et [illegible]
[illegible] habeam exercen
[illegible], aby na tym mieyscu [illegible]
dum. Powierzam zas [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] ktory mi [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] wdzięczności [illegible] [illegible]

[illegible] zchodzi, wyznac nalezało [illegible] mniey 444
[illegible] moie [illegible],
[illegible]
[illegible]
[illegible] facie[t]
[illegible]
[illegible] słow wyznaczonych [illegible]
[illegible]
[illegible] Domine [illegible]
[illegible]

[illegible]
[illegible] naszych [illegible]
[illegible] Niedzielny [illegible]
[illegible] iuz [illegible]
[illegible] Nadzieja, kiedy w iedney godzinie [illegible]
[illegible] Jednostayno
[illegible]
[illegible] nam tu [illegible]
[illegible] przywrocona [illegible]
[illegible]
[illegible] tym spiesznie, y zwiększy [illegible]
[illegible] nam było dotąd umartwienie [illegible].
Domini

28. Poni[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] którego [illegible]
jako wierni [illegible] teraz y nocha[illegible] [illegible]
[illegible] nieograniczone [illegible] że [illegible]
[illegible] z W[illegible] [illegible] [illegible] do [illegible]
[illegible] szesnastoletnim nienaruszone [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] niepamiętna [illegible]
a przy [illegible] [illegible] Boże [illegible]. Ale co
za [illegible] [illegible] kiedy w [illegible] Spoczynku [illegible]
mocno zasypiamy prawie letargiem. quasi nemi-
nis dum Respublica perit, etiam Nos [illegible] perire.
Niewzbudzi[illegible] Nas ustawiczna [illegible] W[illegible]
około Dobra Pospolitego, bo [illegible] [illegible] Naj[illegible]
samie żadnej nieopuścił godziny, którą by [illegible]
[illegible] publica commoda [illegible] złotym [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible], któryby [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] bono, przez składanie Sy-
[illegible] Ordynaryjnych y Extraordynaryjnych Sejmow
które [illegible] [illegible] zeszły, przez
[illegible] W K Mści Serce [illegible] Umartwić
[illegible]. Czujemy y My pomału co Nas dolega gdy
nie. Czujemy y My [illegible] otwieramy powieki, y upatru
zmrużone ze snu otwieramy powieki, a co więcej za Nie-
[illegible] disordinatam Rempublicam, a co więcej za Nie-
[illegible]

szczęśliwy [illegible] omnium in Republica malorum, w ktorych nam Oyczyzna, do ostatniey niepo[illegible] [illegible] chcemy złączeni zgodą, Przyiaźnią y Harmonią, iako gemini Fratres Gloria Matris z tak nieszczęśliwych inter concives Diss[illegible] [illegible] przewodzącym Usiłowaniem twoim [illegible], y przyłożyć się wszystkiemi Siłami w tym krotkim czasie do podźwignienia tego wszystkiego y uprawienia w przyzwoitą Klubę, co przez ten Czas exorbitą Praw y Swobod [illegible] wypadać mogło, y iakimkolwiek sposobem wrazić [illegible] nas [illegible] swoich [illegible]owała Oyczyzna, do ktorych Pan ile w ruynie zniszczonym y zwłoki niecierpiącym Czasie skwapliwie zabieraćsię, abyśmy w [illegible] swoich nie upadali, Pośiłku upragnionym Mi[illegible]stom w [illegible] pocałowaniu Ręki Pańskiey Szukamy.

Mowa Marszałka Seymowego

Więcey niż przez dwie Niedzieli Czasu [illegible] uteskniem do pożądanego oblicza WKMci PNMłgo oglądania nie bez serdecznego Suspiriam powta

rzaliśmy

250. zkahsimy: Ukoypiwszy że [illegible] [illegible] [illegible] N[illegible]
stra morario: teraz po wypuszczeniu [illegible] Zwiel-
[illegible] przy uwolnieniu do oglądania [illegible]
[illegible] Warszawskiey Twarzy z radością applaudu
iemy [illegible] et dies, et soles melius nitent.
[illegible] roztargnienie czym mowię mo
[illegible] co wprzód mam czynić czy Ante
Thronum Clementiae deprecari [illegible]
oswiadczenia należytey [illegible] [illegible] od
[illegible] synow i przy nowey [illegible]; Panu od
wiernych sług nayglębszey pokory; czy też Ante
Thronum Gratiae dziękować iak nayuniżeniey
że W[illegible] z nieporownaney ku Nam Miło
[illegible] y nieprzestanney około uszczęśliwienia [illegible]
[illegible] Dobrotliwości, nie obrażony naszą [illegible]
[illegible] uczyniłeś Nas, y cierpliwie cze
[illegible] wzywać do siebie. Zaiste iak
[illegible] byly Interessow Konjunktury,
[illegible] drogę do Majestatu zagrodziły,
tak dobrotliwe ku Nam W.K.Mci z wdzięcznością
uznaiemy serce. Boday nieprzyszło by Nam do-
[illegible], gdyby Nayiaśnieyszy Panie, chciał z Nami tak
postępować

ności w zowie, [illegible] Monarcha,
który gdy zaproszeni od Niego na gody za pierwszym
y drugim wezwaniem bezwstydnie odmówi
li, jedni nie chcieli do [illegible] Dobr [illegible]
abierunt in villam suam, drugi in Nego:
tiationem suam. Aż rozgniewany Pan, missis
Exercitibus suis nieposłuszne ukarał. Słu:
szny gniew WKMci Pana Mtgo upadł, abyśmy y
my, gdyby nie [illegible] który nie
wzgardził [illegible], nieraz nie drugi,
ale codziennie do Nas przychodząca, z wezwaniem
abyśmy [illegible] przynajmniey pierwszy krok
in tractu Seymowania uczynili, ale w proce:
derach swoich Ojcowskiego nad Nami Panowania
idzie WKMość na wzór Niebieskiego Monar:
chy, iako bowiem Bóg poprzedzaiącemi łaskami
praevenit Nos, abyśmy mogli przyjść do Niego, y żad
den Pan nie przychodzi, chyba [illegible], y pożądany,
ani wolności [illegible], uszczerbiaiącym gwałtem
pociągniony; tak właśnie WKMość uprzedzając Nas
[illegible] Instynktami swemi y oświecaiącemi
cośmy mieli in illo turbine rerum czynić, y zagrze
waiącemi do Unanimitatem, prawie Nas reluctantes,

Zwielkimi

z wielkim [illegible] [illegible] nieszczęsnym [illegible]
poruszył tu na [illegible] [illegible], abyśmy chcieli:
y umrzątał Obicess, abyśmy mogli przyjść do Mani:
stału twew, niechcewego mi stanowie de nobis sine
nobis. Stanęły też in conspectu nietylko Domi:
ni et [illegible] [illegible], [illegible]. Dziedzictwa Na:
sze z tym Oycowskim [illegible] y wdzięcznosci owie:
czeniem, że [illegible] dotychczas przytrzymane, na Uzar
iśca gwałtem w biegu zatamowanych, a pożniesio:
ney tamie, [illegible] źródłeley zwylewaiących. Stałą
tedy y My [illegible] Obfitością że ora[illegible] tum imus beata,
Abyś WKMć z Nayiaśnieyszą Królową [illegible] to wzorem
y przykładem doskonałey cnoty, Osoba Wielu Ser:
[illegible], zawstydzeniem przeszłych, tak z Drzwi
wszystkich, honorem y zaszczytem Sta swoiey, a
oraz cum Genetrice Domo do Serca y [illegible]
rosnących Królów [illegible] Jehów wiał nayczerstwiey
szym Zdrowiu dla swoiey y naszey Konsolacyi Swie:
ki Liczne na Dolskim Tronie, nietylko nad Nami
ale też y nad Naszemi nayostatnieyszemi Wnuka:
mi dwa rozciągał Panowanie. Na koniec Upra:
szamy [illegible] że Nam WKMć S.R.Mć łaska:
wie darmie [illegible] [illegible], [illegible] Nam
ad [illegible]

Bowiem że wszystkie Boże, które dobroci wszechmocney ukazuiesz; Panie [illegible], dextram tetigisti Dale nam.

Mowa do Nayiaśnieyszey Królowey od Woiewodztwa Bracławskiego przez [illegible] miana.

Zdaleka bo z ostatnich Świata Polskiego gra-
nic, szuka Cię Nayjmożnieysza Królowey, Nayi-
mnieysza z Monarchini, Hołdowniczego i któremu
pośpiechem, Woiewodztwo Nasze Bracławskie, w
[illegible] Słowo wyborze, nie w dowcipnym [illegible] u-
tołeniu, ale w szczerey polskiey rzetelności to wy-
znawa: oż w Tobie Nayjmiłościwsza Pani, to ma
łżonky, co nas z [illegible] Monarchów w Tronie ko-
rony, iasnieyszy nie tylko Polskiemu, ale całemu
Chrześciańskiemu świecie Świata, rzeczywistą
y istotną Pobożność, nieustawną w sławie,
nieograniczoną Sprawiedliwość, z głęboką uszta-
wą, y [illegible] Woiewodztwo Nasze Adoracyą, Cieleśnie pod
Stopy Twoie Nazwisko Monarchów, Pani Narodów, u
Nich [illegible] nayogorętsze, do Króla Królów, Pana
Panuiących życzenia, Abyś Miłościwa Pani, tyle licz-
wielkie

254. wiekow nie są w sobie [illegible] Znaydzie
Przymiotow. Oyczyzna Nasza [illegible] szczęśliwie
Poddana z [illegible], którym dobrotliwie [illegible]
przedłużonemi [illegible] zamierzone Czasy Rządami,
y już im ubłogosławione widziała Szczęście.
[illegible] Obojga Narodów Majesta-
towi Nayiaśnieyszego Synostwa Miłościwego, w Wier-
ności [illegible], [illegible]
znie [illegible], dla tego JW. Woiewode
y Podkomorzego Naszego, y Nas Samych Łasce y
Pamięci Twoiey Nayiaśnieyszy Panie iak nay
usilniey Polecamy.

List [illegible] Kanclera do Króla

N. 1 [illegible] milionowych [illegible]
z pochwała z ust moich [illegible] nieczystymowa
nego [illegible] Dobroci wizerunku, chyba
[illegible] Ociemnie ze [illegible]
[illegible] Dobroci składana być może [illegible]
mie ma [illegible], tym bardziey że w [illegible]
Następującym Nowym Roku niewygasłemu [illegible]
gmena Szczerych y nieboczących Myśli moich, mo
[illegible] gruntownie Zniewolonego Serca Sztotą [illegible]
i tum

[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] więcey [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] y [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] y [illegible] [illegible] [illegible]
nieustraszonem [illegible] na [illegible] na
dać y [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] o pozwolenie [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] do [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] przyta
[illegible] [illegible] [illegible] aby [illegible] [illegible] tak
świątobliwem tak [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible], quam me:
[illegible] [illegible] animum quem dederunt [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
inam honor pridacii. [illegible]
[illegible] [illegible] kawalera [illegible]
[illegible] za to [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

[illegible] list moy, [illegible]

[illegible] Sprawy swoiey, wszak dziś tego po

trzeba [illegible] domowego, w tym przyjmiesz

który [illegible] przestanie, to [illegible]

[illegible], iako [illegible] pragnie

[illegible] ręce:

[illegible]

[illegible] Sługą. [illegible]

[illegible] Boga Samego co życzę Amen

[illegible] Dwie nocy

[illegible] Fatygę w wyciągnieniu [illegible]

[illegible] swoiey [illegible] niegrzeczney [illegible] mogę

w którey to tylko Zwyczay mam [illegible] co z

[illegible] Pana

[illegible] Dobrą [illegible]

[illegible]

[illegible] naywięcey [illegible] moi [illegible]

[illegible] prawie dziwne [illegible]

[illegible]

za [illegible], to [illegible] Dobroci

[illegible] do [illegible]

[illegible] we wszystkim całować ręce mogę [illegible]

[illegible] wiernych y Statecznych [illegible]

nad Nimi w szczerych [illegible] trzymać będę. Że

[illegible] moiey [illegible]

[illegible] bieg widzi, a życie moie ale probować

[illegible]

będzie który [illegible] teraz [illegible] Boży zo-
stał [illegible] [illegible] niezmiennie [illegible] i
[illegible] dobrodziej [illegible] [illegible] najniższy sługa

JW. do Damy.

Dni te które w pewnym oddaleniu od [illegible] nader
trawię tym są tęskliwsze i przykrzejsze
[illegible] ucałowania rąk [illegible] przytomności
przeczytaniu [illegible] lubo [illegible]
[illegible], żem z [illegible] [illegible], mnie [illegible]
że zostawiwszy [illegible] [illegible] tylko [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] dając [illegible]
[illegible] [illegible] wyższego uczynić niepodobno
[illegible]. Ale desperować nigdy nie potrzeba, bo dar
[illegible] wiedliwy dobroci [illegible] że pozwalając do
[illegible] [illegible] widzenia [illegible] wspomnieć y na
tego, który [illegible] [illegible] znajdował mieni [illegible]
[illegible] tylko [illegible] u nóg swoich. Bowiem że
bardzo sprawiedliwym [illegible] przeżornej [illegible]
[illegible] że [illegible] wszystkich chcący [illegible] mię
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] będzie [illegible] który
nie żadną wzbudzony pobudką tylko szczerym
y nigdy nieodmiennym do Samey [illegible] osoby [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] prawa

dzony

258\. szony będzie. Ja mocno żałuję, pomiarkowawszy
Dyspensacyę utraci wszystkich. [illegible]
wam Bogu [illegible] aby ten żal, [illegible]
Zniewolone y pełne Estymacyi ku Osobie WMci
wemnie [illegible] tak [illegible]
Dobrodzieia wiecznie [illegible]

J.K.Mci Zegoz do Cezar.

[illegible] przepędzonych nieszczęśliwie Dni
resztą mi tylko godzin y Momentów do prze-
bycia zostaie. Jednak tych [illegible]
by mi znowu [illegible] sobie [illegible]
dobrze [illegible] mi [illegible]
nim [illegible] Respektem WMci Dobr. Sto:
[illegible] nie miał, [illegible] Ła:
[illegible] WMci Dobr. [illegible]
[illegible] aby [illegible] to Dobro [illegible]
[illegible] mi nie [illegible] tey Ław-
nie [illegible] y listy [illegible] ten czas gdy [illegible]
dy wymowie pozwoliła na [illegible] Obnosić
miał honor głowę moię razem [illegible] na
na Całowanie Oblicza WMci Dobr. y [illegible] na
Całowanie stopek [illegible] ktore mi wiele
iwać pragnę, mam y więcey sobie będę za Nay-
większy zaszczyt być etc.

[illegible] tegoż co y że

3. Aby tak tajny w Sercu a Myśli moiey stateczność y przywiązanie żadnemi Wichrami nie przerwane pełni Respektu y Czci ku Osobie Nayukochańszey widzieć y wyrażać mogła, tak licząc y [illegible] mi dobrze Oblicze [illegible] y przytomność wyrażają, że dopiero na ten czas uznaię, że Tey przed Sobą nie mam, kiedy [illegible] na [illegible] zwyczaynemi Stopek Tey szukaię Oczami nieznayduiąc, kiedy wymówione do [illegible] moie Słowa nieprzynoszą mi żadney odpowiedzi; znać mi daią, że się oddaliła [illegible] Dobrze nie odbiiaią Uszy. Niechayże między przynaymniey ten List [illegible] stawnie [illegible], który gdy oddalenie czytać będzie, sprawiedliwie przyzna, że myśli zupełnie [illegible] Serca [illegible] niewymówionego [illegible] iako wiecznie y doskonale pragnę [illegible]

Stąd Tegoż Dotyczże

2. Że Myśl moia cała zabrana, y Serce napełnione szczerych Czci y głębokich Respektów ku Osobie Nayukochańszey mówiąc, y milczący tyle razy [illegible] powtarzać; I lubo że w życiu

[illegible] wszystkich Altkomodacyi moich chcąc stoso
wać do samych Myśli y Skłonienia WWPanów Dobro
dziejów spodziewam się, że przez Sprawiedliwość y
wszelkie Zalecenia wskrzesić przemykać możesz
jednak [illegible] [illegible] jak przez [illegible]
[illegible] [illegible] chciała, że mi już więcey
[illegible] to [illegible] być nie może, iak mówi
nad to [illegible] Bóg na
[illegible] [illegible] wiernie [illegible] Chara
[illegible] nieogłuszonemu [illegible]
[illegible] [illegible] jestem do Ostatniego [illegible]
życia mojego, całe trawię na tym Momen:
ta, bo widzę że zbawienniejsza życia moie
[illegible] nie może [illegible], iako ta, mieć
[illegible] [illegible] [illegible] ten [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] do [illegible] ktoże Damy
[illegible] [illegible] [illegible] do [illegible]
[illegible].
Raz na zawsze [illegible] się [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] tey mocney [illegible]
[illegible], że mi [illegible] na którymi miejscu [illegible]
[illegible], iednak abym tym bardziey mogł
Insynuować Dobrotliwemu Sercu Jego, w którym
Fundament Szczęścia mego zakładam, Spieszę
y na tamże miejsce z Upadnieniem do nóg WWPanów Dobro
dziejów

suppliku[illegible] ażebyś w szelkim [illegible]
[illegible] ty [illegible] którebyś z rzęsem
niemu [illegible] [illegible] [illegible]
ty [illegible] [illegible] zamysłonych [illegible]
za [illegible] swoich wielkiego [illegible] mogę [illegible]
tota obrocić raczył, a tego [illegible] Twoie
[illegible] nie [illegible] który na [illegible] życie
polecić się bydz Etc.

[illegible] do Tegoż [illegible]

[illegible] może być dla mnie większa uciecha:
wzięcia zamysłów moich skuteczności, jako że
dobranej z millionowym [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] dobrze do czytać,
Iż [illegible], [illegible] y [illegible] Serca Twego
dla mnie całe nienaruszonego, a tylko szuka
[illegible] [illegible] zenia się sposobów, tak mocno
iest w fundamentach swoich ugruntowana,
że żadne by nayzuchwalszy burze y na
[illegible] [illegible] [illegible] z mieysca swego [illegible]
[illegible] nie potrafiły. [illegible] nayduię [illegible] równych
słów na podziękowanie zupełne, y na wyra
żenie mocnych y wielkich [illegible]
moiey y Obligacyi obowiązków, ale tylko w [illegible]
[illegible]

162 serca pokornie wszystkiemi siłami chwytam się Nog
wszystkich [illegible] y nam wielkiej. Ufność że to mię
do Zamierzoney Intentow moich doprowadzi Mety.
a że in omni loco szczęścia mego [illegible]
Conditorem y Fortunae meae [illegible] nieprzerwaney
iako [illegible]

[illegible] świat Kawalera odpowiada tey że Panny
pisanego.

Jako ten [illegible] szczęścia mego [illegible]
ciwszy wiecznie obowiązanym [illegible] y [illegible]
[illegible] tak nie mi [illegible]
go do uszczęśliwienia [illegible] niemoże, iako tylko
momentalnie pod Nogami [illegible] prezentować się.
[illegible] kiedy [illegible] w tym szczęściu mo[illegible]
[illegible] niedoczekała że przynaymniey [illegible]
[illegible] z tego mieysca na ktorym maią
[illegible] Honor [illegible] Osobą moią [illegible]
[illegible] Dobrach y [illegible] Pocałowaniem [illegible]
[illegible] z milionowym [illegible] [illegible] mego
[illegible] dobr, w ktorych raz honoru [illegible] wiecznie [illegible]
[illegible] Termin, [illegible] wiecznie Obowiązanego
[illegible] że w wiernie Obowią-
zany [illegible] myslach Jestem y bydź [illegible]
nieprzestanę.

List do Teyże Damy

5 Iak mamy władzą Boską determinuiącą wszystkie rzeczy na Swiecie skłonione chcę może ku Osobie WMci Pani Dobrodzieyki wiernemi przez Oddalenie się moie wyrażać nie mam Sposobu tylko niechayże Prawo sprawiedliwie wyznaczałoby ka, odpowiedziąc o tym że żyię, znam y to do siebie że inaczey własnym Sercem moim niepotrafię, tylko pokorney Łaski y Protekcyi WMci Pani Dobrodzieyki, o którą miłosiernie żebrząc rzucam mnie pod Stopki.

WMci Pani Dobrodzieyki etc

List do teyże Damy

20 Przedsię wzięty Drodze doyścia zamierzoney dla mnie uszczęśliwienia mety, ażebym zamknięty z Oczu y oddalony Osobą od Stopek WMci Pani Dobrodzieyki oraz z Myśli y pamięci ruguiąc, a tak więznię na Okrutney niebezpieczney Łódźi moiey widoku, w tym Obowiązku Zniewolonego Serca moiego, w którym od początku nienaruszenie będąc y aż do śmierci zostawać pragnę, czem iuż za powrotem skutkiem probować będę; że raz supplikuię żeby pożegnanie które w krótkich wierszach zamykam, by raczyła przyiąć z Łaskawością, z iakąż ia wywieram pokorą y Serca szczerością.

Żegnam się

214. Żegnałem w przytomności, żegnam Ciebie zdrowy
Po tysiąc kroć razy całuię twe Nogi
Żebrząc byś zachował wszechmocny swey Pamięci
Tego który chciał przywieść do skutku swe chęci
Tam gdzie [illegible] z [illegible] klauzą, króla dyspozycyi
Byś wszystko to co w sobie wraz z życiem zawiera
Wszystek zas moią, póki żyw, wzdycham bez przestania
I nie inszé aniżeli te są moie żądania
Szczęścia z szczęściem, z pośpiechem w twe Boskie drogi
Z całym z tym się żegnać, bym powrót do ciebie rogi.
Któraż u Nóg Twoich składam na Offiarę
Serce co Życia kończy y zaczyna miarę
Nieodrzucay od Siebie, żołnierz w swoiey myśli
Tego którys twoim był Poddanym [illegible]

N. N.

List od tegoż do tegoż Damy
Żalich miar na dniu dzisieyszym niemogę
Lubo znam ten w sobie powinności Obowiązkiem przez
Zentowaé się u Stóp [illegible] Dobrodzieia, iako
rem przysposobionym Mowy instrumentalnie
krystle, tego własnemi Usty, które są wiernym
prawego Serca ministrem wyrazić nie potrafię.
Jako obowiązany Sługa y iuż pod Moc prawa
twego z własney woli Poddany, u mnie oświadczony
Czasie dam zupełny Rachunek z każdey godziny
[illegible]

[illegible] Tey nie bez wszelkiey [illegible] u [illegible]
chania, [illegible] rozdzielonemi Czasu miey[illegible]
głosu [illegible] dziesiątą [illegible] Pani. Ale którey przy
dniu dziesiątym [illegible] stania [illegible]
nic tak [illegible] do tego
[illegible] szczęścia mego poznania jedney Osoby [illegible]
[illegible] Dobroć, że iest mowne, szczere, y [illegible]
go [illegible] pomnożące, widzi Świat cały, y [illegible]
ma [illegible] Dobroć przyznać powinnas,
[illegible] od tego [illegible] własne me szczęście
zawisło. Ale raczey wzdycham gorąco do Wsz[illegible]
[illegible] Dzis [illegible] Pana, [illegible] w [illegible]
[illegible] zupełnie [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] pozwolił mi wygraney w
[illegible] WMć Pany Dobroć, do którey wszystkie
[illegible] garnąc wyznaię, żem iest y będę
nieprzestanie życiem [illegible] Sługa y [illegible]
uniżonym [illegible], Ten który w [illegible]
[illegible] w niezamierzonym Terminie [illegible]
[illegible] swe Imię y [illegible] Kładzie.
Które bydź mogą [illegible], że [illegible] wyciska
[illegible] Sługa Moy swey Pani w [illegible] niewinna
[illegible] serdecznie żałuię.
Żałować nieprzestanie [illegible]
[illegible] Kompanii. Że to [illegible]
[illegible] z którey [illegible]
[illegible]

wierna życzliwość Łaski którey nieprzestawa
Prosić, żebrzeć, przychodzić dziś gdy wszech z Łaniach Twoich
Bóg Zwycięzca Śmierci rzeczy w doskonałey przeto
Twe Zdrowie niech Zachowie, a tak się nie strwożę
Choc w dawnych Rywalach? o Boże, wasz Uszczęśliwienie
Za które Życie rzucę na Twoie Skinienie
Więc w tym iednym iedynie Twey Łaski żebrzący
Iestem Piotr z Małachowskich wzdychaniach będący.

Xiądz do Dziada Teyże Damy. z Powinszowaniem
Lubo wszystkie obrotem się starania do Złożenia
Osobliwego u Iego Mości Pa Dobrodzieia na imieniny
przy tym Powinszowania Świąt zmartwychwstania Pań-
skiego, lecz gdy w tym Przedsięwzięciu y zamierzonym
Szczęściu przez Niesposobność zwierzonym byłem się
Przeto czego Osobą dosiedni niemogę, tego Obowiązka
Chęciami w niegodnych Lini:
iach Sercem życzliwemi
tak usiłuię adimplere. Życząc aby ten Grobowy zmar-
twychwstałego Pana Kamień stawszy się untemura
W. Mci Pa Dobro-
dzieia od Insultów Zdrowiu potrzebnemu ku szczęściu mo-
iemu usibus publicis, iako mnie szczęśliwemu mo-
iey Protekcyi iego, był oraz stopniem do Szczęśliw-
szych Iure merito Jemu należących włączyć nie sło-
wem Honorów y tak to iest nieskończona Naygłębszy Uni-
żoney powinności moiey Obligacya terminos nec zitera
powinności którey towar nieprzeczony zostaie się Małachowski

List do WWJa tejże Damy z Powinszowaniem

Dosc dziwno łaskawego dla mnie WWni Pa Dobr. [illegible] znaiąc dowodu, ktorych ze mnie [illegible] odsłużyć Respektow, przynaymniey wdzięcznym odsługiwaniem odbywanie Applikacyi Obligiem, że ią przy tem niezdolnym zasię Apprehensyą. Życząc abyś z tym Świętym Imieniem wprzechowaniu Szczęśliwości, a otrzymaniu podług Żądzy [illegible] własnych Ocey ga WWni Panstwa Dobroci iak naypomyslniey [illegible]. Semper Viator ubiq manens. a mnie garnącego się sub Alas Protectricos jego z swoiey nieodstąpiał Protekcyi Szczęśliwy quem sine te coepi vivere, sine mori, y z tym zaszczytem zawsze non consumptus Corpore totus ero nieprzestanie pisać się być WWni Pa Dobr.

List od [illegible] do tejże Dobrodz. z Powinszowaniem pismy. Świąt Wielkanocnych

Wszystkiey z ochotą y z radością wyiawienia Serc swoich powinnych WWni Pa Dobr. Życzliwości [illegible] okazyi Następuiących Świąt, ta w dziękowaniu [illegible] [illegible] bym się niemogł, dalby mnie y [illegible] [illegible] Wszystkich Serca wyniosła [illegible], ale poki [illegible] iestcze we mnie, że z Serca mego y z woli moiey żądam [illegible] ofiary, [illegible] czynic

powinienem

powinienem iako moiemu Protektorowi życzyć, y iż cześć
moię codziennie Modlitwa, którą za [illegible] wyra-
żam aby Dni Życia WMci Pa Dobrodzieia naypomyśl-
nieyszemi sukcesami do długich były przedłu-
żone lat. Ten życzy który zapisuię na całe
Życie

WMci Pa Dobrodzieia

Kopia Listu winszuiącego Świąt Wielkanocnych

Spieszę z powinnym oddaniem Nayniższych Dobry
winszowaniem, oraz przy tych Wielkich następuią-
cych Świąt Zmartwychwstania Pańskiego [illegible]
[illegible] powinszowanie serdecznie życząc, aby
Chrystus Pan Tryumfuiący nad Śmiercią, nie-
śmiertelne Wszystkiego dobra [illegible] Szczęśliwy [illegible]
naypierwszemi w Niey kompensował Dostoień-
stwy, a co naypożądańsza dla mnie prawdziwie
[illegible] Dobrey Duszy y Sercem do Niey
[illegible] raczył.
przywiązanego aby to Życzenie [illegible]
[illegible] Amen, a ie nam caetera sumes
[illegible] modo virtute temporis longi [illegible]
Protekcyi mię zatym WMci Pa Dobrodzieia niewątpliwey
oddaiąc iestem do zgonu immoritura cultu

WMci Pa Dobrodzieia

Kopia Listu pewnego.

[illegible]

Odebrałem, w Liście W. M. W. Pana Dobr. wyczytane, nieo
graniczone Łaski dowody, gdy mię immeritum
zasławą ciągać w tey odległości raczysz W. Pan ta
na mnie Pamięć pobudka nowych coraz wdzięczno
ści staiesz, miłością poruszaiącym obowiązane
Serce, Szczytarzem nieuspionych gnuśną Niepa
mięcią myśli, y w tym czasie życzeniem W. M. W. Pana Dobr.
z tęga pragnąłem w wiernym Usilney Przysługi
profitowac wywodzić, aby wieklie Jego Zasługi
copiosiori retributione dystynguowane były w
stawieniem w Łezach y Pamięci Ile W. Mość Pan Dosyć zna
czno in publicum hoc..., y Przypisały Funkcyi Czas
trwiny zatrzymał Usiłowania moie, z tey Przyczy
ny że w teraźnieyszey Kommissyi liturze [illegible]
ku weźło do drugiey w tym Kołu, Dalszemu to
W. Mości oddaiąc Czasowi. [illegible] wyszczególnie
równą drugiey przy swoich Regimentach, [illegible]
sach praemiatio Loreya, Dalsze moie na rzetelne
usługi poświęcam starania, pisząc się z [illegible]
ni, zanowaniem   [illegible] W. M. W. Pana Dobr. [illegible]

List winszujący Imienin Damie

4 Te nad inni dzisieyszym były żywe Myśli moie [illegible]
gnione [illegible] uniżenia [illegible] napełnione Serce, [illegible]
osobistym Ucałowaniem Nieoszacowanych Nożek W. [illegible]
Dobrodz. uprzyjmiłebym słodycza [illegible] moich Godziny y [illegible]
[illegible]

menta trawić, a oraz wszytkich przy dniu dzisieyszym imienin. niewygaszonego płomienia szczerych y nie wyrażaiących myśli moich, mocno y gruntownie zniewolonego Serca szkodą, w krotkim powinszowaniu namienić, ale kiedy wyraźny Rozkaz Iaśnie Wielm. Regimentarza Dobr w Księstwie Dobroczy Wielkopolskiey tego mi w Wszyciu nayniższego nieodzywała od Szczęścia, Niechże ta nikczemna Litera moia szczęśliwsza ode mnie, bo prezentuiąc się w oczach Wielm. Pani Dobrodz. y powinszowanie y życzenie tak wiernie tłumaczy, iak ia iestem y pragnę być

Wielm. Pani Dobrodz. etc.

List pewnego do Damy.

Do tey godziny cieszącysię Radością oglądania na dniu dzisieyszym miłych Oczu mey Śliczney Pani kiedy przez podroż Krakowską w skutku upragnionych chęci moiey cudzey a nie swoiey z Obowiązku Służby dogadzaiąc woli, oddalać muszę, w niegasnącym żalu zanurzonemu Sercu że przynaymniey znayduię sobie w literalney Expressyi z Millionowym Ukłonów uszanowaniem prezentuiąc się u Nog Wielm. Pani Dobrodz. bym choć w żywych y szczerych myślach moich być nieprzytomnie tkwić y favorować do woli. w Oddaleniu tkliwy czas mięsza momentalne westchnienia y niespokoyność Serca ponoszę y Będzie będę sobie wyrażał krotkiego Czasu osobistym

widzenia

uściskaniem Dobrodziejki Rączek [illegible] Szacowane
Pani, w których się kończę Piszący z głębokim
Respektem. Wm Pani Dobrodz[illegible]

Itt. Extrakt listu do Pani
życie by najsłodsze czasy u Rączek mych Pani
iak mię nieporównanym Ukontentowaniem
z [illegible] niby [illegible] momentów, tak
krótkości czasu Oddalenia się mego niezmiernym
Umartwieniu stając przeciągiem momentał-
ne ustawnego Westchnienia. Etc

Mowa JW. Im. P. Potockiego Woiewody Wołyńskiego dziękuiąc za Krzesło.

Należałoby mi Nayiaśnieyszy Krolu P.N.M. odbieraiąc z Ręki Pańskiey Krzesło Wyższe Wołyńskie stawić tak Oycowskie partykularnym Dobrodzieystwem, iako bardziey rzadkie y nieporownane Oyczyznie naszey Czyny: Preferowałeś W.K.Mość P.N.M. nad Cesarskie Trony wolnemu Panowanie Narodowi, ktore ześ tak ukochał, że od goreiącego w całey Europie Pożaru przezornością swoią uwolniłeś, y wolałeś na własnych Dziedzicznych ruinę poniesc Państwach, ażebyś ulubione w Polszcze ubespieczył Krolewstwo. Zapalaiący się przez Podział Monarchii Austryackiey domowy Ogień przytłumiłeś W.K.Mość P.N.M. w łonie swoim Krolestwa, ta rezolucya dźwignęła ożywiła iuż desperuiący o Polaków Lud, Który teraz wielbi Boga y prosi, aby Dni Krolowi, tak szczęśliwe tak spokoyne Waszey K. Mości P.N.Mgo panowanie wraz z Nayiaśnieyszą Krolową Jeymcią P.N.M. w niezamierzone przedłużał wieki, rozkrzewioną zaś Nayiaśnieyszą Familią Europeyskie napełnił y osadził Trony. Bez względu na nieustawane Zdrowie swoie, (podeymuiesz W.K.Mść P.N.Mściwy fatyguiące do Nas Podroży), dokładasz usił:

nie

nie szczędząc starania, aby przez pożądane dosycie
Nader potrzebnych Czynów, Królestwo Twoie, w
iak nay doskonalsze rozrządzenie Swobody, Sławy
y dostatku coraz bardziey a bardziey kwitnęło.
To dobroczynne żądanie Pańskie, gdy przez fatal
ność, a bardziey przez niesforność Synów, prze:
ciwny odbiera skutek, żal y Stratę drogiego Czasu
Oyczyzny pokrywasz dobrocią. Przybycie teraźnie:
sze w Kray Polski żywym y oczewistym iest Miło:
ści dowodem, kiedy W. K. Mość P. N. Miłościwy bytnością swoią
ochraniasz Skarbu Rzpltey szczupłość. Pierwsze:
go y naylepszego między Monarchami Króla cały Swiat
adorować powinien, który samą miłością, łaskawością y
roztropnością swoią rządzisz Królestwo. Lecz niewypo:
wiane y niezliczone Dzieła Twoie Nayiaśnieyszy Panie, gdy
nieudolność moia doskonale wychwalać nie potrafi,
Niech potomne zadziwiaią się Wieki, Panujący niech
się uczą naśladować Monarchowie. Ja składam u Tronu
W. K. Mści P. N. Mgo nayglębsze podziękowanie, że mnie przed
laty 49. Urzędem Krayczostwa ozdobiwszy, teraz iak
proporcyonalnie na tym stawiasz Stopniu, na którym
Michała Potockiego Stryia Mego Rodzonego nieśmier:
telney pamięci Augusta Wtórego waleczna posadziła
Ręka. Niechay się nikt niechwali ani myśli, że świad:
czone sobie Monarchy łaski, usługami swemi odwdzięczy

czyli

czyli odsłużyć może: Beneficiorum enim Principum nulla merces, sed sola fidelitas placet. Niechże tedy szczęście Antenatów moich nieskazitelnie dotrzymaną Panom swoim wiernością, bo ta iest każdego Syna Oyczyzny powinność, ale naśladować usiłuię szczęsnego Potockiego Hetmana W. Koronnego Dziada mego Rodzonego, który pierwszym będąc powodem do Francuzkiey w Sercach a Polskich nigdy niewygasłego Tytułu W.K.Mści P.N.Mgo Żadnemi nieoderwanymi przeciwnościami przywiązanie swoie wraz z życiem skończył. Z tą wiernością z Natury na mnie wlaną przed Maiestatem W.K.Mści P.N.Mgo przed zasiadaiącym Senatem, przed Assystuiącym Stanu Rycerskiego Zgromadzeniem, gdy się głoszę, oraz przed przenikaiącym Serca Ludzkie Panem nad Pany oświadczam, na utwierdzenie W.K.Mści P.N.M. przy dostoieństwie krew wylać Życie położyć gotów Jestem, Nam Vitam quam accepimus, Deo Patriae Regiq debemus. Przyimi Nayiaśnieyszy Panie tę szczerego Serca pochodzącą Offiarę. A na znak całki łaskawiey starzaiącą y szczodrobliwą pozwól ucałować Rękę.

278 List winszujący Laski Marszałkowskiey.

Dystyngwowane Jaśnie Wielmożnego Pana w Rzeczyplitey Zasługi te

są od wszech Stanow warte Rekognicyi, aby skor:

respondujące checiom swoim, powodzenie widział

Służbie, a zatym nieplomnie mam honor win:

szowac Jaśnie Wielmożnemu Panu tego Stopnia, ktory przy

uczonym zwyczayney Jemu zwierzchności wzorem,

do walnego powierzony rozporządzenia, czymi

mi zupełną ufność że w prozbach moich ktore

w trzech wyrażam punktach zupełną zaszczycić

raczysz pomyslnoscią. Te zaś desideria moie po:

ufaley smiem polecac łasce Jaśnie Wielmożnego Pana, kie:

dy Accc

Kopia Listu JW Marszałka Trybunału do Hetmana

Gdy Bog przez wyroki swoie a Jaśnie Wielmożny Pan Dobrodziey

przez poważną y wielemogącą Interpozycyą dla:

mnie zrządził, to dziś stosujące się do Rozkazow

Jaśnie Wielmożnego Pana Dobrodzieia łaskawe y in unum złączo:

ne wspoł kollegow affekta Służbom wykonał,

ktora w powierzeniu mi Laski Marszałkowskiey,

zmocniwszy siły, tak dyrygowac kroki moie bę:

dzie, abym z drogi powinności wiary wzwyczaioney

we mnie a teneris wiekow, y pragnienia mego słu:

żenia Panskiemu Jaśnie Wielmożnego Pana Dobrodzieia parere na

Kroh

krok żaden nie złączył, którego oświadczenia Początkow Skutkiem pokazanych in plena remotione Imędana Danieckiego, a Pan Carnacki bez pochlebstwa że tak Rzecz totis viribus intendą usługom Pańskim doskonalszą, y dopełnie ią przy sposobnieyszym co kolwiek dla Chiebi części uczyni relacyą, a zas dla zwykłego dalszego zatrudnienia że omieniam dwu razy Kielki, suppliknię pokornie racz indulgere temu, który raz konsekrowany był całe życie, y wierne Serce na Usługi Pańskie pragnę być usq. ad Aras

W. W. M. M. Pana

Mowa J. O. Michała Dawidzy przy ostatnim Zgonie Życia na Placu miana Roku 1751 d. 14. Maij.

Consumatum est.

Skończyły się Dni Życia mego, upłynęły godziny y momenta, iako Woda, którey się między nazad nie wraca, czas którego miłe niedługemi uleciał, przeciwsze za osnowa Życia moiego przychodzi mi iako cieniowy dogorywaiące zgasnąć, iako klepsydrze do ostatniego Kropla

ciego

z tego wynika naczynia, słowem już przyszła przyszła godzina już napisany Dekret Nay= wyższego Sędziego, abym zadosyć temu koncowi uczynił, dla tego na Swiat przyszedłem, z tą Obligacyą wziąłem żywota Łaskę, abym Krol: ![ow]i Nieba y Ziemi wypłacił się, oddawam tedy Jego Nayświętszę życie moie, wszakże Ty sam Odkupicielu Swiata JEZU Chryste na Krzy: żu umarł, żebym się y ia Smierci niebał, niech że się teraz dzieie wola Twoia ze mną, niech umieram, bylebym sprawiedliwych Smiercią umarł, wiem to Panie moy, że te Ciełsko S: umarł, wiem to Panie moy, że te Ciełsko nie= trwałe, ten Proch nikczemny, to słabe Na= czynie ze wszelkiemi przymiotami insno Spe na ostatecznym postawisz Sądzie, Niechże tedy opu= szczam ten Dom Ciełska mego, abym wolicy wie= czny otrzymał, rzucam Ziemię abym zyskał Nie: bo, rzucam Ciało, abym z Duchami Niebieskie= mi mogł mieć Kommunią y ligę, Czas już żebym iako ałabędz przy Smierci hymna Chwały zaśpie= wał, że mnie przez ogień y wodę na tym Swiecie do wieczney przyprowadził Szczęśliwości. Do tych Czas peregryno

Peregrynowałem, teraz do Oyczyzny Niebieskiey przy-
chodzę, do tychczas niebespiecznie żeglowałem
teraz do Portu przypływam, Bóg mnie z Ciem-
ności do światła wiedzie, z Niebespieczeństwa do
bespieczności z doczesności do wieczney Chwały,
z Boju do Wiktoryi, z Pracy do Odpoczynku, z
Poddaństwa do Zwierzchności, z Więzienia tego
Ciała do Wolności. Więc tedy wyznawam Przed
całym na tym tu Akcie Konkursem, że milsza
mi iest Śmierć przyiąć, a niżeli Życie, która
mi iest Śmiercią Chrystusową osłodzona, któ-
rą nieważę się nazwać Śmiercią, Ponieważ praw-
dziwie mi daie życie, znosząc wszystkie Mizerye
Ciała. Niech iak kto sądzi, niech iak chce rozu-
mie, y explikuie Sobie intencye moie, Bóg prze-
nikaiący Serca wie, a ludzie widzieć niemogą-
cy na świecie, na swoim mylącym Zdaniu y
rozsądku; to tylko mówię że Bóg weyrzy na
mnie, iako weyrzał z Krzyża swego na Łotra,
Przyimie mnie iako Mateusza y Magdalenę, a-
bo iako Innych przyiął Grzeszników, bo wiem że-
by żadnego z tąd Bogu niebyło pożytku, żeby mnie

iako

iako iedne Drzewo na Ogien rzucił wieczny, albo iako
wyschłą zniszczył Słomę, wiem że obrom Duszy
moiey (: ktorą aby znalazł wielkiego używał
starania :) ktorą aby Uczestniczką wieczney u:
czynił Chwały, y sam był Uczestnikiem Mize:
ryi y utrapienia, Ale cos potem tey wdzięczy
mieszy rozne są Zelania y Opinie, na ktore Ja
odpowiadam że skryte są Sądy Boga z Duszą ze mną,
w ktorey Sprawiedliwość dobroć Mądrość Bo:
ska, Uznać muszę naypierwey dobroć że mnie
po tak wielu występkach nagłą niekarała Smier:
cią, za iedno westchnienie obiecuie Niebo, za Je:
dno Słowo zgrzeszyłem naywiększe odpuszcza
grzechy. Powtore Mądrość że ze złego iako są
Grzechy ktorem popełnił czyni dobre, Ponieważ mnie
do skruchy, Zalu, y Pragnienia kary za nie nawraca,
że uchowania od tego czegobym się wydał mnie:
stronił zasie y życia. Tertio Sprawiedliwość
Ze mnie nietylko za ten ktorym popełnił występ:
pek, ale iako Efrema za onę barzo krowkę, że
krzywdę stworzeniu swemu uczynioną za swoią
poczyta krzywdę, ale Ja pomimo tych wszytkich Boże
nienawidzę

nienawidzący, Karzący y odpuszczaiący grzechy, przed
tobą wszytkie y szczegulne nieprawości moie, ktore:
mimcię kiedy kolwiek niepodobał, niepodobaiąmisię
wespoł wszytkie y każdy zosobna grzechy moie,
z Siebie złe, y powtorne bo Tobie się niepodobaiące,
y od Ciebie Zakazane, bo Mądrości twoiey y moiey
uwłaczaiące, bo Godnosci twoiey krzywdę czy:
niące, o bodayżebym nigdy ich niepopełnił. Prze:
klęty moment, ktoregom o złości pomyślał, Prze:
klęta godzina, ktorey się grzechu dopuściłem, Prze:
klęty Czas ktoregomsię na Nieprawości uwiodł.
Niech zginie ten Dzień, Niech się o Nim BOG
niepyta, niech go zaćmią Ciemności, Niech go
osiędzie mrowka, niech będzie ogarnion gorz:
kością, niech niebędzie w liczbę dni, bo nieslu:
szna aby miał byc policzony między inszemi
dniami. Ale na co Ja na Czas narzekam, wszaki
Ja mogłem y w tenczas BOGA chwalic, gdybymsię
był miłością iego rządził, Złości moia wszytkiei
mu wina. Gdybysię teraz odrodzic, a w nowey
na Chrzcie Swiętym niewinności się widziec. Cze:
muzes mi Smierci prędzey nieprzyszła, abym był

Zakwita

z żywota Matki przeniesiony do grobu, czemużem nie był
pierwiey porwany, nim Złości Rozum dosięgła, abym
był wprzód Trupem padł, niżem Cię obraził Boże.
Płaczcie nademną, którzy niewinnie Życie, a
ja płakać będę żem w Życiu moim grzeszył, a ia:
kom żył, gorzey nikt nie może, Bóg mi dał Życie,
abym Jemu żył, ale żyłem Sobie, czyniąc co mi się
podobało, żyłem Światu, idąc za pożądliwościa:
mi Jego, żyłem Czartu, pełniąc wolą Jego, nie:
godziwem żył, którym tak źle Życia używał,
wiem że wszelka rzeczy iakiey Apprehensya
Obrazy twoiey Boże Życie odięła, gdyby mnie
umordyła niech umrę, Strąć iuż mnie Boże
y zgładź z tego Świata, y uczyń Sobie Pokoy
odemnie, każ mi odrzepnąć, każ mnie w dół
zawalić, żeby po mnie grzesznym wszyscy prze:
chodzący deptali, robacy roztoczyli, abym się
w oczach obrzydł, bodayżebym był y nie żył, ni
żelibym cię obraził. O Nieszczęśliwy Ja Człowiek
kto mię wybawi z Ciała tego śmiertelnego, Co ia
robić na Świecie będę, Czart swemi Sztukami na
mnie zachodzi, aby zwiódł Świat swemi powabami,
Przyłudza aby zdradził Stworzenie, które mi Ustępem
było

byito miesto do Ciebie stworzyciela, stałomisię Sidlami plątającemi Moji. Ba nie trzeba na mnie zkąd innąd pokus, Ja sam dla Siebie iak Pokusa, Sam dla Siebie sidłem, Nieprzyiacielem Zdrayca, Przewodnikiem do upadku y zguby na kazdy Czas jestem. I więc że Panstwo mni ieszcze dzyni zyczycie, Bóg wam zapłać, ale ja Sobie nie zyczę, abym więcey Nayuwyższego nieobrażał, dla tego Dekret od Przeswiętnego Sądu iako od Nayuwyższego na mnie ferowany przyimuię, a zatem do tego przychodzię ostatni Testament z pożegnaniem czynię. Zegnam Cię Naypierwszy Mój Pasterzu dziękuiąc za to iż perditam Ovem, chciałeś od zguby ochronić, y o nie więcey nieproszę, tylko zebyś sitienti Animae salutem, chciał dać posiłek z Offiary Pańskiey, ze swoią Trzodą. Zegnam y Ciebie Xięstwa Płowe, a oraz przepraszam, dziękuię, y życzę. Przepraszam że mnie stał niewdzięczny, dziękuię za Dobrodzieystwa, życzę.

Niechay pod Nieba samo Cię wymieści
Płosząc trzema Trąbami, przy ostatnim Końcu
Syn twoy zaś niech Ordynat dla Litwy obrony
Ordynans z Nieba weźmie do Polskiey Korony.

Zegnam
iee

286. Żegnam y Was Jaśnie Wielmożni Senatorowie, Dy:
gnitarze, y Urzędnicy, którzy się kolwiek wzgląd
maiąc na młodość moię, tego dokładali starania,
abym z tego był podźwigniony Upadku. y życzę

Niech [illegible] Was ściga z Honorem Pogoni
Oraz Szczęście Fortuna, niech za Wami goni.

Żegnam y Was JWW. Sędziowie za których Spra:
wiedliwym wyrokiem y decyzyą Osnowa Życia
mego zerwaną być musi, Dziękuię za ten Dekretu
Passport, z którym bez żadney przeszkody mo:
gę do zamierzonego trafić Celu. y życzę:

Niech za Dekret Dekretem swym Bóg Wam naznaczy
By w stałości Fortuna, była u dziwaczy.

Za naturalnego zaś Prawa Dekretem idąc, nie:
mogę przypomnieć y Was Rodzicowie, których
przez tak nieszczęśliwy Śmierci moiey Razu
rozranione widzę Serce, a niemogąc inaczey ża:
lu waszego poskromić, y ukoić, tylko mi dziś
deprekacyą należy uczynić y dziękczynienie, De:
prekacyą za to, że Wam Żal uczyniłem nieznośny; y
że nie według Ich Dyrekcyi postępuiąc na taki przy:
szedłem Koniec. Dziękczynienie zaś za to, że mi do
stateczną dali edukacyą y tę dla Was zosta:
wuię Pamiątkę.

Syn Wam [illegible]

Syn Wam żyły straciony. Niechay życie Brata
mego, w dom życiem będzie w nayszczęśliwsze lata.

Żegnam y Was z iedney krwi zrodzonę Bracia y
Siostry, iednych w Koronie Polskiey rozkrzewio-
nych, drugich przy Francuskich Liliach kwi-
tnących w Cudzoziemskim Kraiu, y życzę.

Niechay Bóg Was Nieszczęścia takiego broni
które mię dziś do grobu przedem swoim goni

Żegnam zaś przynayszczególniey Ciebie W.Mści Panie
Michale Pawłowski Horodniczy Upitski, któ-
ryś w tak nieszczęśliwym Kazusie, iak moiey
Sławie tak też y Życiu stałeś Puklerzem y
Tarczą, dziękuię za wszystkie około mnie
starania, niemogąc inakszey wdzięczności po-
kazać w tym kreysie, tylko Sentencyi Ob-
kratsa używam, Oberatem pro beneficiis
o Złoto accipe. Weś mnie y Duszę moię w opie-
kę, a Ja Ci za to życzę.

Niechay od tutkego Domu pierzchną wszystkie strony
A Pierzchała niech stanie co dzień do Obrony
Byś za twoie zabiegi doszedł przy Pogoni
Szczęścia, Honoru, który dla cnót twych Cię goni
Dom zaś cały niech stanie przy pierwszy Honorze
w tey y teraz zostaiąc iako przed tym porze.

Żegnam etc.

Żegnam y Ciebie Mści Panie Chorąży, z pod ktorego kommendy do Nayuwyższey idę, y oraz te skłádam deprekacyą, żeby na Impety moie niedbaiąc wszystko mi darował.

Niechay Ciebie Nayuwyższa Kommenda wyniesie.

Na Nayuwyższą Kommendę pragnę przytym wreszcie.

Żegnam y Was na tym tu obecnych Placu Wszech wobec y każdego z Osobna, nayprzierwiey za waszą Fatygę dziękuiąc, powtore za Pamięć y dobroczynność mi w więzieniu czynioną, y życzę.

Niech za wymiar Miłości Bog oddá bez miary

Idąc wam życzę Więzień, na Ostatnie Mary

A po tym Pożegnaniu ten czynię Testament.

Z Ziemim wziął na się Ziemi też oddaię Ciało

A zas Duchom Niebieskim Du szę pozostaią

Talenta co niemaią zapusci Ie młodzi

Swiat zas Swieckim oddaię, a mnie Bog nadgrodzi.

A na koniec iuz od Was odwrociwszy się spełniłto: rowie wołam do Boga, O Naymiłościwszy Panie Stworco y Nadzieią moia, w ktorego wierzę y pokładam Nadzieię, ktorego kocham y kochać pragnę nazawsze podaymi teraz Rękę, abym bez żadney Przeszkody wolny miał Czas dla Ciebie do szczęśliwey wiecznosci, Czas iuz iest żeby Proch upadł na

Ziemię

ziemię zkąd powstał, Dusza zaś która nayprzód oyczyz-
nę [illegible] w Niebie, oddana była Bogu. Więc otworz miło-
ści tym kluczem wrota którymieś Łotrowi otworzył, wey-
rzy na mnie iakoś weyrzał na Mateusza y Magdalenę
Grzesznicę Panie ztąd żadnego pożytku będzie, ieżeli mnie iak iedną
słomkę wyschłą na ogień wrzucisz wieczny. Twoy to
iest honor odpuścić przewinienia y podźwignąć z
błota w którym leży grzesznik, Cożby to było żebyś
mnie od Siebie oddalił, którym iest [illegible],
Opus de manibus tuis. Pozostawże Boże moy którys
pośtrzec wzrok na Siebie moią, następuie bowiem
Godzina. Więc wyrwi ze szpon Nieprzyiaciela Duszę
mnie. którą tak wielkim odkupiłeś Skarbem
Krwi twoiey Przenayświętszey. Dobry Jezu wszakże
że na to krew twoia wypłynęła, żebym się za nią
odkupił, tym Skarbem żebym się od kary uwolnił
wieczney, wszakże to Ja Jestem któregoś tak
drogo zapłacił, wszak to Ja Jestem Owcą twoią
zgubioną, którą do Owczarni twoiey zaprowadź
Boże, wszakżeś Ty deklarował, że kiedy kol-
wiek Grzesznik do Ciebie zawoła, ochoczo
Go wysłuchasz. Więc Słowu twemu zadość
uczyń. Przyidź do mnie Oycze Przedwieczny)
a Ja poydę z Tobą do Dziedzictwa Królestwa
Twoiego Amen.

PROGRAMMA.

Stanislaus Rex Poloniarum vivat.

ANAGRAMMA.

Omni via appellatur Saxo intrusus.

EPIGRAMMA.

Sistas Pars discors falso gaudere TriumphO
Turgida de vano carmine tolle pedeM
Aurea Libertas diversum concinit omeN
Nomen Friderici nuntiat esse ThronI
Incertum siquidem primo Respublica presslU
Seclusam externo quilibet esse DucI
Lege viam cavit sic per contraria VotA
Augusto Sceptrum Vidis Arunda datA
Unde velut creso commenta dixerat EsoP
Sub similis Vates vult sua scripta ForE
Rescisse menti rationis sisto TribunaL
Explico delictum Lege jubente semeL
Xerolophus semitae sumendi Principis extrA
Positus usq licet Lex violata alte tuT
Omni namq via Moschorum complices motU
Libertatis honos Libera Vox premituR
Omine sic vero apellatur Saxo nocivuS

Narranti

Narrant [illegible] scripta dolosa NovA
Intrusus Rex sat testis factio dupleX
Austria cum Monarchis faedere juncta suB
Rex vero noster potior Stanislaus Orbi
Unanimis [illegible]ensus cui dederat RegimeN
Maximus ex meritis virtute et sanguine splendeT
Unde Ludovico dignus inesse SoceR
Immensas laudes cuperem comprendere versU
Verum transcendit carmina laudis opuS
Addo nisi vivat tum vincat fortior actU.
Turbantes Hostes Fridericus MinaS.

List pewnego Szlachcica do drugiego pisany. Przyiacielem sam osobiście bławiać Wziemianu y opowiedziec Jemu com tesz słyszał będąc in loco fixo prędonum libertatis Nasłuchałem się Nowin. ale co mowię Nowin, nie, bo nienowina teraz ukolorizowana tylko pobożnosc quabi cierpi podściwosc płacze nieprawości Domus, słowem rzekę nulla fides. nam falsa fides, nec Principi Fides, ale gdym i gospodarski czas przeszłoda, przynaymniey maledictam ziemskim prezentuię visionem. A nayprzod ze Moskwa

nowi:

nowe sobie nakazuie dawać Prowianty, a znać przez
to że z naturalnych Żurawiów, tak wielkiemi stali:
się Junakami, że dextra tenet caseum, forte sinistra z ni
nem. Druga że Carowa Jmci wydała Manifest o nie
wyprowadzeniu volatiliorum, bo nie służy ale sprzy:
gnionych na naszę Rzemiosłę Wroblów zwabiwszy
Już na piędź Ziemi naszey nie ma pretendować, ale
to iawny fałsz, gdy Nas do ostatniey skory drzeć
zamyślaią. Owsz łaskawości w Karczmie obranego
Króla, obierali Go nieypewni Szlachta ex Principi:
bus, obierał Go Szpital, bo Ślepi, Chromi, Kulawi, y
zasłonieni Trunkami, y tak dali się ponamawiać
Żonom, ktorymsię to podobaią Polskie Stroie, Spasy,
z bardziey Nodegi, z których iedne życzą sobie aby
legitimowano Bękartu, drugie aby się Sukcessorów
doczekały, maiąc Szpital w Domu, drugie aby pra:
cowitszych utrzymywały Kaimmilanow, widząc tak
mnożno strawnych Gospodarzow, Owo zgoła, tak wi:
dzę chcą aby Wiara Święta Katolicka była tak pro:
na, iak Biskup Poznański, Szlachecka wolność aby
była tak ciekawa iak J. P. Woda Krakowski, a cała
Rzeczpospolita aby tak zeszła w głowę iak J. P. Ponin:
ski który porzuciwszy Zakon, rozumie że tak każde:
mu będzie w Koronie dobrze, iak Jemu w Bobrze.

Ale

ale podług Rewerencyi maiestat ta słowa do Posłów nie do Korony Polskiey, byłem tu na zasiadaniu JW. Senatorow, ale pożal się Boże, aż groza patrzyć kiedy Ichm. Panow Generałow Saskich y Moskiewskich y JW. Ambassadora nie wpuszczaią ad gremium sui za niepotrzebnych Arbitrow, Facies Usurpatora Korony własnie tak iak Zagota Swinska chwali się tamta Strona, że co raz więcey przybywa do nich Adherentow, ale oni to tak czynią iak owo odmalowali na Francuskim Dewizie Murzyna klęczącego na przeciwko Słońca z tą Inskrypcyą Co pali to adoruie. Niedziw że y oni adoruią bo Ich Moskiewska wygniewała Potencya non libere sed ad velle flectuntur, bezbożnika Khana przyiechał iuż dawniey przedtym JOX. Imć Prymas, ale iak niemiał przyiechać kiedy mu za Katauzow Moskwę wygadaną, iednak że to mowi co mu honor Powaga et Amor Boni publici dyktuie. Animuię że Sercem Kochaiących Braci wolności, bo rozumiem że aubo nolenter przystąpili. Sercem iednak tam muszą bydz przy nich, gdzie oritur nostra libertatis Augmentum. Zbawi będzie Nam Naviaśnieyszy Krol Imć Stanisław przy będzie JW. Marszałek Konfederowanych Stanow Rzeczypospolitey z prawdziwą nieskazitelną Generałow Saskich y Moskiewskich Rzeczypospolitą y u nasz wiemy że ten Etc. Etc. Etc.

Coma

294.

Coma w Sobie złożone dwa Miecze
Schowa Je w Pachwy a z mosiwąz wiecze
XX. Biskupom przyrzekam o Warze
Bo Ci naywięksi wolnosci Kramarze
Z Pani zas ktorym to Saski był Stroy mily
Doktorom Profit gdy dostaną kiły
A zas Metresom niewydą te Żarty
Ich przecie Dzieci Zostaną Bękarty
w Bobrze chodząc wychodek przez Laty
Nowym Złotnikom przybędzie Jntraty

List winszuiąc Swiąt Narodzenia X[t]a Pana.

Przy uniwersalney Serc Chrześciańskich z rodzącego się Chrystusa radosci stawam w Domu JWWMMci Dobrodzieia Solaty Nuntius życząc nietak mniom Slowy iako Verbi incarnati Sensu, aby ta chwalebna roi dzącemu się Dziecięciu Boga resonantia Longioris aevi et optatae prosperitatis intonet JWWMMci Dobrodziei Magnalia. Na Następuiące zas Wigilią o których bierz JWWMci Dobrz Ofiarę wdzięcznosci Victimam Panis, życząc aby Dziecięcy Jezusa Ręka, ad quos . . . is gustus słuszną Jey konserwowała Benedictią, czego iako dewinkowanym Sercem życzę tak z głębokiey wyznaię weneracyę żem Jest

Jnzuimy[?]

Kopia Listu X. Gwardyana od S. Anny z Przyrowa
do Chorągwi Pancerney Krolewskiey podczas Koła
Chorągwianego de data 25 Sbris 1747. pisanego.

Usłyszawszy odgłos Ordynansowey Pobudki, ktory
teraz resonat in Aura Christianae militiae pod
kommendą JW. JmćPana Dobrey na Koło Przeswiet. Ry-
cerstwa walecznie prezentuiącey, gdzie intonat
Classicum ad Arma Milites, aby patefiat Vigil
Populus et Gens gloriosa. Ja zdemoliowany Rot-
mistrz, stabunda gentis Kompanij O. S. Fran-
ciszka nie mięszam hasła, ale capesso viam de late-
bris Sereni Exerc. Ducis et Armae in Campo Armige-
ro Literali Passu w Kompetencie całego Przeswiet.
Koła. Posło iuż nie Arma, ale Funes porwane,
ktoremu nie Necem minor, lecz iako Heroica
Sti Fascie gminsze humilitatis Cultu stringo
et necto pijssima Corda JW. JPana Regimentarza
y całego Przeswiet. Rycerstwa, aby na Chorągiew
moię chcieli benigno respicere oculo, ktorą ho-
stis demoliavit penuria, bo Tabory necessitate
quotidiana evacuati. Więc teraz daię salut ad be-
nae gratiae zasłużonych Serc JW. JmćPana Dobrey y całego
Przeswiet. Rycerstwa, ordynuiąc Poczet przez Xiędza.

O. Franciszka

296. Franciszka Boczneral, który na furaż z Biernac:
ni Zakonnemi do Jukowé Żołnierskich śpieszy,
Niech zas nikt nierozumie, że na furaż idzie, ale
ut feras, co ci uzbroiona Złotem lub Srebrem ma:
nus, Aerarium udzieli, albowiem optime credo
że bodziu Przeswięt Koła Kawalier, Pietati et Largi:
tati ferro et Animo w lekkiey potrzebie służy.
Więc spodziewam się co oco y pokornie suppli:
kuię że zdezertowana ab omni prawie Ope Kom
pania mea odbierze potrzebny hoynego sienungu
Prowiant. Do który nie ad Arma ale ad peras
tendite manus Opulentissimi Milites. Ja na
zdobycz czekaiąc nad Podstuchu stać będę, y
chło zabrzmię na Aurę Nummi, za co ad Nu:
mina Caelestia z całą Seraficzną Gwardyą Arcus
et Sagittas Orationum tendam. Teraz zas Ini:
fortunio victus Fortunam expecto, Fortem me
virum na wszystkie Sztormy przy Komendzie
JmcMa Dobry roboruiąc, którego Oraz y Całego
Przeswięt Koła cum pleno Cultu Ubogim zosta
ię Laderlichem.

Kopia Listu JPa Biernackiego 1746 d. 18 Xbris

Trudna

Trudno mi Jednak JWWMci Pa Dobr. miłościwego vene- 297
rari Personam, gdy się Fama per Universa zawsze
wszędzie rozumna panuie. Więc y ja ponieważ JW
WMPa Dobrodzieja adoruiąc demissus spiritu literali Cul-
tu z Powinszowaniem Świąt Następuiących, któ-
rym niechcę w słowach zakładać Granic, ale
całym ciężarem humeris et Reverentiae, jednymi
życzę JWMPa Dobr. z chęciami infinitas Festivita-
tes, z nadchodzącym po nim Nowym Rokiem, Fe-
stivas et in aevum Circuituras Nowych Lat szczę-
śliwym Zdrowiu revolutiones. Niech Naywyż-
szy wiecznej Zdroia dni po dziełku in tempore
zaczynając viridam JWMPa Dobr. aetatem w-
nieprzestanne umacnia y posila Czasy, z którymi
Votum y Siebie u Nóg Pańskich appendo iako nie-
[illegible].

Kopia Listu JPa Wielce zasłużonego Chorążego Koronnego.

Znaiąc prawdziwy WMciPana ku mnie affekt niewątpię y o tym
który iungit Jego fraternum z JWPanem Prezydentem na-
stępuiącego Trybunału Pectus, a zatym in fiducia pierwsze-
go, et in virtute drugiego upraszam abyś pomienio-
nego Mościdobrodzieja propitium Votis JWPana Hetmana
Dobrod.

298 dobroć uczynił, które nasz Regimentarz JPan Sztit Oświęcimski insinuanda et proponenda suscepit, przez co mnie tworzeniu reddes acceptatissimum, a zatym y do usługiwania Sobie efficaciorem ile zem con: stanter tenerrima propensione et affectu

IWWMci Pana

Kopia Listu JWJPa Podskarbiego W. Kor. do JPa Podstolego Ziemi Wileńskiey.

Nie często fatyguię WMPa korrespondencyą moią, wszak: że et silentio tutus Amor, z dowodow niewątpliwych Przy: iaźnego WMPa dla mnie Serca, zabieram constantem fiduciam że y teraz WMPan nie zechcesz mi odmowić ła: ski swoiey. JP Sztit Oświęcimski mnie Pan szuka dla Se: bie honoru służyć Przeciw Ziemi WMPa in Characte: re Kommissarzy na Trybunał przyszły Skarbowy. Upra: szam uniżenie WMPa per omnes między Nami teneri: tudines, abyś poruszył rzeczy całego depozytu meritorum suorum et Primae Popularitatis, którą WMPan wielkiem ca: łym pepigisti Sobie, y JPa Starosty circa hoc utrzymać votum. Nieuprzaté Nigdy lgdyś się to Stanie; moich WMPa obligacyi wielkości, przynaymniey ustawicznością Re: cognitionum y ustawicznego WMPa służenia ochotą przeko: towawszy WMPa zawsze będę, a teraz piszę się cum omni ve: neratione.

WWMciPana

Kopia

Kopia Listu Xiędza Węgrzyńskiego 22 Maj 1746. z Warszawy

Jaśnie Wielmożny Miłościwy Dobrodzieju.

Już nie ex Piscis Campis, ale z Pielteraincego dla gdzie wielka Wola z Bolan Niedola spieszy Pleban Ubogi non in Equis, nec in Curribus ale Arystotelesa Powozem Ipse Aristoteles cogitur ire Pedes, na Przeszłey Zgubie Kommissyi Wiadomę ad Regestr Miłościwego iako przy Ołtarzu Miles Xti, in Campo Electorali Strażnik Polny, ad Electos cum plenaria Facultate et Potestate Judices Commissarios stawam in Conspectu Wydzieloney od Boga Vicariae Potestatis, in negotio Kościoła moiego według starodawney Obligacyi, Curet quisque sua Templa Sacerdos. Zaczynam wolnym głosem propozycyą moię Favent mihi Numina tantum, y Usta wolne choć Sygnetem Protestyona stwierdzone na głos Prawny otworzyć muszę, abym się in Sacrario Consideration w swoich Dezyderyach wyexpedyłować raczył. Dosyć Sprawa wielka bo Kapitalna Capitalis Contributionis, którą Kościół moy Wolski nieuwiem quo iato corownie ponosi, Dos huius Ecclesiae satis exigua, iedna włóka o 24. Zagonach we Trzech Polach, Poddanego żadnego, dochodów żadnych niemasz, y dlatego częstokroć Ecclesia sine Rectore, Parafia nieludna, Xiądz z Kantorem musiszy obsługa, Plebanij res Angusta

Domi:

Domi, Chuda tu Fara, mała Offiara z Odolan y Woli, Bartek Zasiecie, a Maciek Duszecie, ziedzą, tha z roli, owa przedtym wielka Wola, teraz zmalała, więc wnięy Wałanszow. Rura vacant, nulloq Domus custode tuetur, potrzebno przyidzie Missam siccam odprawiać, kiedy ani Ołtarza ani Dzwonkarza, ni Bakałarza ani Cmentarza, a ieżeli licebit vera referre, tenuis mihi campus Aratur, in ktore tylko vultus Panis quaerendus Aratro. Piękne w tym Polu Szelągowym Clementum, ale deest przy Kościele Alimentum y supplementum, Ani Wody ani Łąki, ani Lasu ani Mąki, y ieszcze do tego bol niewytarmy Słowy, kiedy corocznie ex Sanctuario Domini Ubogi Pleban Czterdziesci kilka Złłt. pogłownego płacić musi być gotowy, y lubo ab hac Contributione universus Clerus Dyecezyi Poznanskiey iest immunis, Iedna Wola te cierpi niewolą, że ad Campum Electoralem Priviległatum nie iest libertowana. Quare media salutaria bez Krzesnej Ziemi Warszawskiey, aby ten Podatek in futurum z Remanentu Pruskiego accedente dispositione Iasnie Oswieconej Przeswietney Kommissyi Radomej do ktorey Rekurs czynię, intercedere raczyła, schylam Głowę moię do Stop Pańskich, y in lenimen doloris dobrze Pogłownego zbolała, Gentilitia Summa Dobrze Wiązer mocno Fateia, Lachrymas non sponte cadentes, ktore pondera Vocis habent, wolnie sobie ocieram, y rozumiem

że to

ze to Protekcyi Pańskiey Mayowe Antidotum wodzi moie sło:
wa od dalszego bolu, Rzucam się do tego więc Ubogi z woli Ko:
ban, moię wolą poblikuiam in manus Dni, Tu mihi mear certa
fiducia rerum, Tu mihi confugium, Tu mihi Portus ades. Niech
in enumerationem niezliczonych y nieskończonych Wielkopo:
mocy godnych wielkich takiey Rzeczypospolitey iako y Ecclesia
DEI dzieł, bo Ich magnitudinem sera suo melius celebra:
bunt saecula Fasti. Wyznaię Tenuitatem w tey mierze
Elegij mei, abym taki godnego y z Siebie, y z Antenatow
Zasłużonego Pana blahym mogł wychwalić Konceptem
y dostatecznie opisać Piórem, cui similem quae pro:
tulit Aetas, Consilio et Marte Virum, a mi Szczęście dobro
czynności Pańskiey nie wychwali, a mi liczyć Tenuitas
dowcipu nie pozwoli, y lubo tu Zuisa sua de voce canit,
iednak nie zdołaię Titulos dobroci wrodzoney wyliczyć.
Si Titulos Annosq tuos numerare liceb., Fata prement
annos, Dosyć mnie z tym się oświadczyć, że quas Coelo
ad Superos perferam Mandata Sacros, a to mi nay
bardziey wielką czyni otuchę, iż pretio Campi Privilegi
ati Electoralis in Cordibus omnium unanimem otrzymał
Censum, y ktoży z JW. Ichm Miłościwych Panow y Dobrodziejow
album Calculum dać może, a Ja bowiem co woła Kollary
day to Panie Boże

Jaśnie Wielmożnego Miłościwego Pana
y Dobrodzieja niegodny Podnożek
X. Jan Wędrychowski z Wielkiey woli
w Wielki Szeban.

202.

Kopia Listu JP. Walewskiego Chorążego Sieradz.

Bydź niemoże dla mnie nic pomyślnieyszego, iak obfitować sposoby Kontestacyi statecznych moich przeciwko WMPanu Chęci, równie zawistnosci nic mi wymyslić niemoże ukartwieńszego, iak być mi bez wiadomości ubi Dilectus meus cubet ubi reclinet, liczę dwa listy, którem iuż po Seymie do WMPa ordynował, żadnego mi nieprzyniosły Rapportu. Więc ważtuię szczęśliwszym Losem tę razy mocą Oczom WMPa prezentować, y Jego wdzięczy przypomnieć pamięci. A że JM. Ostoyski, któremu zabska Siostra JP. JP. Podkomorzego Łęczyckiego Curas dedit, intymował mi, abym Respektowi WMDa tego insynuował, indemnitatem, Niezatym w racyi iże być ma WMPa Kuri Sortio certa to WMDu otym donoszę Bratanie, gdyby Bóg simili Clero opatrzył Polskę, niebyłoby potrzeby y wzmiankować o Kompozycyi inter Status, dziecot. ma z Prowidencyi Boskiey summas z Niemi do- tes, ale z Munificencyi Ludzkiey Fortunae nullas, Bo Altari serviens de Altare consumit. Już w oczach moich z Ręki Jego Im. Prymasa, non Pauci electi, y do prawdy sati- ati Panis Pinguedine esti, a ten nec quoq ved ad Micas vocatus. Gdy na sobie praktykuie nemo Propheta in sua beatus Patria, Juzby y Clima mutaret, aby stacsię mógł vegetior Annis, secundior Arvis. Reputacya WMcmDa Gdnose Activitas, tey Jestem Nadziei że Pralata tego Im: beatitum

— cur

beneficiem przez swoię Promocyą ktorą się gdzie Dany wie:
ysze y utrzyma. A Pamięć tylko łaskawą to dobroczyn:
nego WMści Pana widzisz ceniąc. Rozumiem że ia WMść Pan
potencia to licebit et decebit. A to wszystko ruet in
Chaos y Nas Przyiacioł multiplikowanymi de:
wincet Obligacyami, tylko Niech Dobrodziejstwo nie od:
rzucay tych ktorzy w nim byli ich y Za Jestem
polecić niemożliwem niezostanę omnem in horam.

Uniżony Sługa

Kopia Listu tegoż JMci Chorążego

Ukrzywdzonemu mnie Szczęściu, na listku przyiemno:
wszy łaskę zawdzięczę dziś beatrix WMści Pana Ręka pomyśl:
nie dla mnie szczęście Munificencyą, kiedy swoich lineamen:
tach pozwala temu chara libamina dare, ktorego zaw:
sze kocham, szanuię, y szczerze poważam y adoruię.
Mam y za to obligowaną Rekognicyą, gdy WMść Pan przy:
pomnienie moie Protekcyi Jego w ktorym Szkole Synom do:
brotliwie akceptuiesz y iuż dla niego pomyślność Com:
parasti, to y Bog nadgrodzi, et Fama loquetur Annis.
Gdy mnie zas rozporządzenie tego qui Aethera regit na
tym ustanowiło Stopniu, z ktorego mieć mogę przez
Niego Przystęp do Usługi Łaski Jego adequate służąc
Sprawiedliwości usiłować będę abyś mnie WMść Pan ktory
prawie Jesteś natus condere leges, w tey zawsze zostać
Porze, ktoraby mi dała Swiadectwo zem w służbie Pana

[illegible]

—

S.A. w Zacunku Przyiazni niepomyślny. Honor Pana mego iako Kocham tak nieprzestanę Zaciu źwici, a teraz zdy: styngwowaną raz na Zawsze a Zawsze Obligacyą zostawa(m)

Dnia ... Dobrą

P.S. Przyłączam y WW. Pisarzowi. Listu tego Obserwancyą Uprzeymosci. ... ani godnosci Jego cały świat ... napełnic, et Tamas non Carmina servat.

Kopia Listu tegoż JP. Chorążego Sieradz.

Który brałem do Expressyi w którey Ja zostawam godnosci WWMscia Osoby y Imienia Religiyi ... y okazya documenta dabunt, że prawdziwey Szlacheckiey WWMsciu do prawny zna mnię być origine Status. ... dycya moia w Niniejszey Officij Sytuacyi w tym staci: się może nagarna, iezeli nie zachowam Regulę, amo: tos colere, probatos servare, z w tym się przestrzedz aby słusznosci nusquam Causa ruat. Co ziak nay większą gdy wyrażam Obligacyą, z rowno zostawam Kontestacyą. WWMciPana.

R: JP. Pisarz Dobroci munera qua dedit, munera tanta ferat, gdyż y Obserwancyą y Propensyą rownym Imu WWMciu zapisuię Zakładem.

Kopia Listu proszącego o Attencyą na ... Jeko wszytkie chwalebnych Czynosci y usiłowania WWMci Pana momenta, ad publica Oyczyzny zmierzaią Emolu: menta

menta, tak nieustępliwie przy teraźnieyszych Zbli:
żaiących się [illegible] Deputackich y Kommissar:
skich ze WWM[illegible] na wszelkie okoliczności nie:
oblizyć Attencyi swoiey, lubo iestem pewien, że [illegible]:
nak constitui naysposobniey mu in voti[illegible] propensi:
sim[illegible], y prosić [illegible] aby [illegible] Pan ad votivum
[illegible] Eventum, Powagą, Kredytem, et dexte:
ritate sua iakonayskuteczniey przykładać się ra:
czył, z mocnym staraniem y pracą circa [illegible]:
ctum Osob, przez które by te Nayważniejsze Sub:
sellia swoią Powagę, y Ozdobę, Prawo y Sprawie:
dliwość zaszczyt y podporę, Konjunktury tera:
źnieysze zbawienną Pomoc y wsparcie, [illegible] [illegible]
tes Justitiam uszczęśliwienie, y swoiey własno:
ści ocalenie, Przeswietne Woiewodztwo [illegible]:
czność, y Pamięć in posteritate mieć mogły. Je:
szcze [illegible] przez tym oświadczabieciy Mi [illegible] Pan
NN: że ma Deklaracyą Deputacyi, Assekuruię
NN: że ma Deklaracyą Deputacyi, Assekuruię
za Charakter y Poczciwe Jego Sentymenta przyiacie:
le moi, osobliwie, JPan NN: Temuż WPan N: [illegible]
[illegible] Kolleg, recte sentientem utrzymać go rzecz
byłaby przyzwoita. Oddaię tę okoliczność prawi:
[illegible] Vigilantiae et Sollicitudini WMcPa, oraz
czekaię z Niecierpliwością wiadomości zostawam circa
Teneritudines Continuato

WMMcPana

306 Kopia Listu Instancyjalnego za Miastem Krakowem

Miasto Krakow pisze do mnie z użaleniem się, y szuka-
iąc solatia prosi mię oraz o Interpozycyą do WO
WMŚci azebys raczył moderare Zelum JP Plenipo:
tenta Wdztwa Krak:, żeby się zatrzymał z obciążeniem
Dobr zaprowadzonych Miastu, dosyć aliunde Uciśnio-
nemu Podatkami. Niemogę dłużey temuż Miastu
officiositatis meae, y Instancyam moie, y Ich Prozby in
sinum WMŚci. Niewchodzę w prawy, ktora mieć
musi faciem Jam, że się Obiema Stronom bydz
zdaie sprawiedliwa, ale gdy to Miasto idzie via
precaria, ex suo statu miserabili, Kompassyi
żąda, przekładaiąc że non est in solvendo, co dat
plusquam certum, liczby Pogłownego rzecz znaczna
Skarb Koronny za Nie płacić musi. Mnie Przeswie-
tełstwo azaliż za reprezentacyą y Interpozycyą JWMŚci
uzna własny swoy w tym Interes, azeby toż Miasto
ieżeli nie do odmienionego florem przyprowadzić, to
przynaymniey deteriorem iego niechcieć condi:
tionem, zechce pokazać Generositatem suam, y racz-
ył suspendere Processus. O ktorą WMŚci Pana gdy toż
Miasto, y Ja za Nim prosiemy, Jestem pełen Nadziei że WMŚci
zechcesz swoiey nondenegare Interpozycyi, y staraniu temuż Dobro
dzieiow. Ja zaś circa veterem Cultum et venerationem Pozostaię

WWMM. Pana

Kopia Listu [illegible] [illegible]

Nim mi wrócić nie wspomnię że J. W. M. Pana Dobrod[ziejowi] powinszowac Godności, któ[ra] m[u] [illegible] w nagrodzie zwielkich jego zasług należała, [illegible] to tym czasem teraz y życzę w [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] y Pomyślności, które być mogą z [illegible] J. W. M. Pana Dobr[odzieja] Ukontentowaniem. Dla mnie zaś to iest w [illegible] [illegible] największa [illegible] [illegible] z [illegible] przywiązaniem [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

J. W. M. Pana Dobr[odzieja]

Kopia Listu pewnego ~~[illegible]~~ contradictione Obranego Deputata

Kiedy mnie upewnił J. M. Pan Dobrodziej że celo[m] Wielu na [illegible] Deputackich Comitiach [illegible] et cum Suffragiis na osobę moię, ma to mieć dobrotliwą J. W. M. Pana Dobrod[zieja] Approbacyą, donieść de Successu [illegible] J. M. Pan Dob[rodziej] [illegible] za [illegible] mnie [illegible] [illegible] [illegible] Jego [illegible] [illegible] we wszytkim na dopełnieniu Woli J. W. M. Pana Dobr[odzieja] y [illegible] mego honoru. Jego słuchac Rozkazów [illegible] [illegible] [illegible] J. W. M. Pana Dobrod[zieja] Nayniższym Sługą.

List Pewnego Kawalera do Damy

Gdybym [illegible] chciwych Żądz y Myśli moich mógł władnąc i Czasem, żadnaby przeciwna [illegible] zapędow moich do Mey Pani nie [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] w mocy

[illegible]

WM. sprawy mnie, niech się przypomni na iakążkolwiek Ea:
zistalky mego z tąd pochodzącego umartwienia. ta mi:
łemna Litera w Kopel Pani Łowcie będzie łaskawie
przyięta. Ze zaś tak łaskonale [illegible] statecznego Przy:
iaciela mego wyraża niezdola, ich przymie y [illegible]
litość owe, niech zatym od początku wiernie, w [illegible]
razym probowane, dotąd stałe Applikacye moie, w
[illegible] Pani moiey utwierdzaią, żem rzetelny dla Wła:
snego Pani Sługa y Nayniższy Podnożek.

Kopia Listu Winszuiącego Świąt Wielkanocnych Ś

Ktore zawsze in praecedijs szczęśliwe fovere Senty:
menta, te dziś Przyiacielskim exaro Powinszowa:
a żebyś Pan M. Pan napełniony Paschalium Gaudiorum
exuberantia wdługim czerstwych lat przeciągu,
pomyślnemi cieszył się sukcessami, są szczero:
we pragnienia moie, y to wyznanie żem iest
inter reverentiales [illegible] [illegible]
WM. mego Pana

Ex Libris M.D. Gasparis Jelinski
Thesaurarida Covene Natione
de magno Ducatu Lithvaniæ Pala-
tinatu Vilnensi Districtu vero Co-
vensi [illegible]

manu propria A° 175[illegible] 1752do

manu propria J. Garlicky

M. S.